

ΣΗΜΕΡΑ

ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΟΜΗΡΟΥ

Προς φρεσκάρισμα πολιτικών θέσεων αλλά και προσώπων

Δεν τίθεται υπό αμφισβήτηση η ιδεολογία της ΕΔΕΚ, υπάρχει όμως η ανάγκη για επικαιροποίηση θέσεων που να είναι

εφικτές και ρεαλιστικές, τονίζει στην «Κ» ο κ. Γιαννάκης Ομήρου. Υποδεικνύει ότι το συνέδριο θα πρέπει να αποτελεί την κορύφωση μιας πορείας διαλόγου με το κοιμματικό σύνολο και την κοινωνία. Ζητούμενο για την ΕΔΕΚ, σύμφωνα με τον κ. Ομήρου, δεν είναι η διαχείριση της κοιμματικής εξουσίας αλλά οι πολιτικές για τα προβλήματα του λαού. **Σελ. 12**

ΕΘΝΙΚΗ ΦΡΟΥΡΑ

Μείωση της θητείας με δύο σενάρια

Δεν εγκαταλείφθηκε η ιδέα για μείωση της στρατιωτικής θητείας στους 14 μήνες και η πολιτική ηγεσία επεξεργάζεται δύο σενάρια. Ανακοινώσεις θα γίνουν μόνον εφόσον υπάρξει απόφαση που θα είναι άμεσα υλοποιήσιμη. **Σελ. 13**

ΛΥΣΑΝΔΡΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ

Η πτώση δεν ήταν κεραυνός εν αιθρία

Το κυπριακό οικονομικό μοντέλο φάνηκε εδώ και πολλά χρόνια ότι δεν θα άντεχε, επισημαίνει στην «Κ» ο επικεφαλής της PHC Franchised Restaurants Public Ltd, Λύσανδρος Ιωάννου, λέγοντας ότι θα ήταν έκπληξη αν συνέχιζαν οι ίδιοι ρυθμοί της προηγούμενης δεκαετίας. **Οικονομική, σελ. 7**

Τουρκικό πακέτο για το περιουσιακό

Αποζημίωση Ελληνοκυπρίων από το μερίδιο των Τουρκοκυπρίων από το αέριο, φθινό ρεύμα και νερό

Πακέτο ιδεών που επιχειρεί να εισάγει νέες παραμέτρους στο περιουσιακό φέρεται να έχει επεξεργαστεί η Τουρκία σε μια προσπάθεια να κάνει «κουμπαρά» για αποζημιώσεις και να αποφύγει να επωμισθεί η ίδια το μεγαλύτερο μέρος του κόστους. Έρχονται να συμπληρώσουν το τ/κ πακέτο προτάσεων που κατατέθηκε στο τραπέζι τον Σεπτέμβριο του 2010. Περιλαμβάνουν την πρόνοια να καταβληθεί το μερίδιο των Τ/κ

Επιφυλακτική η κυβέρνηση προτάσσει το δικαίωμα ιδιοκτησίας

από το φυσικό αέριο στους Ε/κ ιδιοκτήτες περιουσιών που δεν θα αποκατασταθούν μετά τη λύση. Οι νέες αυτές ιδέες προβλέπουν επίσης να δοθούν στους Ε/κ ιδιοκτήτες που δεν θα επιστρέψουν οι μεγάλες εξοικονομήσεις από τη

διάθεση και στους Ε/κ φθινό τουρκικού νερού και ηλεκτρικού ρεύματος που θα μεταφερθούν σύντομα στα Κατεχόμενα μέσω αγωγού. Η κυπριακή κυβέρνηση εκφράζει σοβαρές επιφυλάξεις. Τονίζει ότι θα μπορούσε ενδεχομένως να εξετάσει εναλλακτικές ιδέες μόνο αν η Τουρκία και οι Τ/κ αποδεχθούν τη βασική αρχή να έχει ο νόμιμος ιδιοκτήτης τον πρώτο λόγο για τη διαχείριση της περιουσίας του. **Σελ. 4**

ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΙΣ

Συντήρηση της διαδικασίας μέχρι νεότερας

Λόγω κρίσης σε Μ. Ανατολή οι εκλογές Τουρκίας. **Σελ. 4**

Μη επανδρωμένα αεροσκάφη για την ΑΟΖ

Όσο προχωρούν οι ενεργειακοί σχεδιασμοί της Κύπρου τόσο πιο έντονη γίνεται η ανάγκη για επιτήρηση της κυπριακής ΑΟΖ και άλλων ζωτικών χώρων της επικράτειας της Κυπριακής Δημοκρατίας. Τα κενά που υπάρχουν μπορούν να καλυφθούν από αέρος με μη επανδρωμένα αεροσκάφη UAV, όπως αυτό της φωτογραφίας. Στο τραπέζι παραμένει και η σκέψη για εφοδιασμό της Δημοκρατίας με πλοία ανοικτής θαλάσσης. **Σελ. 7**

Η διεγκυστίνδα Προεδρικού-ΔΗΚΟ

Μας τραυματίζει, λέει ο ΔΗΣΥ

Η Πινδάρου θεωρεί ότι η κόντρα μεταξύ του Προεδρικού και του Νικόλα Παπαδόπουλου, στην οποία ενίοτε λαμβάνει μέρος και ο ίδιος ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, τραυματίζει τις έως και άριστε σχέσεις των ηγεσιών και των βουλευτών των δύο κοιμμάτων. Το ζήτημα δημιουργεί κινδύνους απομόνωσης για τον ΔΗΣΥ. **Σελ. 6**

Ασταθής κόσμος 100 χρόνια μετά

Α' Παγκόσμιος Πόλεμος

Η επέτειος των 100 χρόνων από τη δολοφονία του διαδόχου της Αυστροουγγαρίας, που πυροδότησε τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, προκαλεί ανησυχητικούς συνειρμούς σε έναν ασταθή κόσμο. Η αποφράδα 28η Ιουνίου του 1914 πέρασε μάλλον στα ψιλά, παρά το γεγονός ότι αράντισε 14 εκατομμύρια ανθρώπους και γκρέμισε τέσσερις αυτοκρατορίες. **Σελ. 23**

Δικαστικές «νάρκες» στην Ελλάδα

Η ακύρωση των περικοπών δημιουργεί δημοσιονομικό πρόβλημα

Κίνδυνος εκτροπής του προγράμματος στήριξης της Ελλάδας δημιουργεί η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, με την οποία κρίνονται αντισυνταγματικές οι περικοπές στις αποδοχές των ένστολων και η απόρριψη των μισθολογικών περικοπών των δικαστικών, από τον Αύγουστο του 2012. Το οικονομικό επιτελείο συντόμως θα βρεθεί αντιμέτωπο και με άλλες, ανάλογες, «νάρκες», καθώς στη Δικαιοσύνη έχουν προσφύγει οι πανεπιστημιακοί και οι γιατροί, οι εργαζόμενοι στις Ανεξάρτητες Αρχές και οι υπάλληλοι του Υπουργείου Οικονομικών. Εκτός των δικαστικών αποφάσεων, η επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων αντιμετωπίζει και άλλους κινδύνους, όπως η πορεία των φορολογικών εσόδων και οι τρύπες στα ασφαλιστικά ταμεία. **Σελ. 18**

Ο πόλεμος των αγωγών ενέργειας

Η πρόελαση της συνυπάρχουσας οργανώσεως ISIS και η αποσταθεροποίηση του Ιράκ απειλούν τα υπάρχοντα ενεργειακά δίκτυα και την τροφοδοσία της Δύσης. Ιράκ και Ουκρανία αλλάζουν το ενεργειακό παιχνίδι. Τα ευρωπαϊκά κράτη στρέφονται προς φθινοότερες μορφές ενέργειας, περιορίζοντας τη ζήτηση για φυσικό αέριο. **Σελ. 22**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Απόφαση χρειάζεται

Είναι έως και οξύμωρο να παρατηρείται κρίση στη σχέση Αστυνομίας και Νομικής Υπηρεσίας επί του πλέον καυτού ζητήματος που αντιμετωπίζει η Πολιτεία, αλλά και η κοινωνία, αυτό δηλαδή των ερευνών για το σκάνδαλο της οικονομίας που γονάτισε τη χώρα. Ο γενικός εισαγγελέας πολλακίς διεκρίνισε ότι οι ανακρίσεις διεξάγονται από την Αστυνομία υπό την εποπτεία του. Ωστόσο, απαρήμισε και τα εμπόδια που τίθενται ενώπιόν του από την έλλειψη ειδικών αλλά και μέσων. Αντί η κυβέρνηση να σπεύσει να άρει κάθε εμπόδιο παρακολουθεί σχεδόν ράθυμα και σιγοντάροντας ενίοτε κοιμματικούς αξιωματούχους που διακρύνονται την ανάγκη επίτευξης της διαδικασίας. Η ανακοίνωση ότι εντός Ιουλίου θα πραγματοποιηθεί σχετική σύσκεψη στο Προεδρικό, μάλλον δείχνει ότι ουδείς βιάζεται, την ώρα μάλιστα που υπάρχει ένας τεράστιος όγκος εγγράφων που χρήζουν επεξεργασίας μέσω μηχανογράφησης, πράγμα που χρειάζεται απόφαση και όχι σύσκεψη.

Η Καθημερινή παρουσιάζει το περιοδικό

ΚΑΥΤΕΣ ΠΙΠΕΡΙΕΣ

από τον βραβευμένο σεφ Χρίστο Χριστοδούλου

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 6 ΙΟΥΛΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ «Κ»

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟ K SPORTS

ΜΟΥΝΤΙΑΛ

Δύσκολη αποστολή της Ελλάδας

Το βράδυ της Κυριακής η γαλανόλευκη κόντραρεται με την Κόστα Ρίκα για μία θέση στους «8» του Παγκοσμίου Κυπέλλου. Πολυσέλιδο αφιέρωμα.

ΑΠΟΕΛ

Σκληρό πόκερ για τα τηλεοπτικά

Εκτιμάται ότι τα τηλεοπτικά δικαιώματα των γαλαζοκίτρινων αξίζουν έως και 2 εκατ. ευρώ. Cytavision, PrimeTel και ΚΟΠ δίνουν μάχη.

ΟΜΟΝΟΙΑ

Η ανάλυση της Μπουντούτσνοστ

Η ομάδα του Μαυροβουνίου, πιθανή αντίπαλος του «τριφυλλιού» στον β' προκριματικό γύρο Γιούροπα Λιγκ, έχει πολλά κοινά στοιχεία με το «τριφυλλί».

ΑΝΟΡΘΩΣΗ

Το ρίσκο του Πουλλαΐδη

Ο πρόεδρος του σωματείου της Ανόρθωσης έμεινε εκτός της εταιρείας, με σκοπό να μη στερήσει από τη νέα κίνηση την παρουσία προέδρου.

Στα Καταθετικά μας Σχέδια υπάρχει μια αξία πολύ πιο σημαντική.

Η Εμπιστοσύνη.

Γι' αυτό τα επιλέγεις.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Γράφει ο **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ**

Η Κύπρος και τα σύνορα που καίνε

Η κρίση στην Ουκρανία αλλά κυρίως η επέλαση των τζιχαντιστών στο Ιράκ πυροδότησε συζητήσεις περί αναδιαμόρφωσης συνόρων και εμφάνισης νέων κρατών σε περιοχές, οι οποίες μετά την πτώση της Σοβιετικής Ένωσης, έμοιαζε να βρίσκονται υπό τον πλήρη έλεγχο των ΗΠΑ. Παρόλα αυτά, 25 χρόνια μετά, αποδεικνύεται ότι στις χώρες που οι ΗΠΑ εκστράτευσαν, για να τις εμβολιάσουν «δημοκρατία και ανθρώπινα δικαιώματα», ανατρέποντας καθεστώτα και ισοζύγια, άφησαν πίσω τους, εκτός από εκατοντάδες χιλιάδες νεκρούς, ανοικτά μέτωπα, εμφύλιες διενέξεις και σύνορα υπό αμφισβήτηση. Κοντολογίς απέτυχαν παταγωδώς. Το αμερικανικό νυστέρι βρήκε βράχο στην Ουκρανία, αν και έπρεπε η Ουάσιγκτον να είχε λάβει το μήνυμα από την εποχή που έσπρωχνε τη Γεωργία να ανατρέψει τις ισορροπίες στην περιοχή που παραδοσιακά στηριζόταν στον ρωσικό άξονα. Το ότι η Ρωσία του Πούτιν ουδεμία σχέση έχει με τη μεθυσμένη αρκούδα του Γέλτσιν, έπρεπε να ήταν αντιληπτό από την πικρή εμπειρία της Γεωργίας. Το ότι ο Πούτιν «κλείδωσε» την Κριμαία με συνοπτικές διαδικασίες τον Φεβρουάριο είναι απόδειξη ότι η Μόσχα έχει ανακτήσει σχεδόν πλήρως την ηγεμονία της θέσης στην περιοχή, και όχι μόνο. Το ότι οι ΗΠΑ αδυνατούν να παρέμβουν πιο δυναμικά στην ουκρανική κρίση που υπεθάλησαν σπρώχνοντας την Ουκρανία προς το ΝΑΤΟ –και δεν βρίσκουν και συμμάχους για να το πράξουν– προδικάζει την κατάληξη της κρίσης. Ο μέγας φόβος των ΗΠΑ είναι μια δυναμική αντίδραση της Ρωσίας στην περιοχή την οποία ούτε μπορούν να ανακόψουν –ποιον θα στείλουν να πολεμήσει με την αρκούδα;– και ούτε θα διακινδυνεύσουν, μετά από 25 χρόνια την αλλαγή συνόρων και πάλι. Ενώ στην ανατολική

Ευρώπη, ο ηγεμόνας δεν επιδέχεται πλέον αμφισβήτηση, στη Μέση Ανατολή, η αστοχία της αμερικανικής πολιτικής γέννησε –αντί δημοκρατικών κρατών– τέρατα, που δρουν πια ανεξέλεγκτα. Κόβεις ένα κεφάλι, φυτρώνουν δέκα. Όπως ακριβώς οι τζιχαντιστές που στηρίχθηκαν από τον βασικό σύμμαχο των ΗΠΑ, τη Σαουδική Αραβία, για να πολεμήσουν τον Άσαντ και οι οποίοι αυτονομήθηκαν πλέον και προελαύνουν μαζεύοντας κι εξοπλίζοντας χιλιάδες κόσμου σε σημείο που να έχουν καταλάβει το μισό Ιράκ και τη μισή Συρία, σ' ένα φεγγάρι, χωρίς αντίσταση. Παράλληλα, άλλες τοπικές πληθυσμιακές ομάδες, φυλές και πολιτικά κινήματα εμφανίζονται στο προσκήνιο προασπίζοντας τα δικά τους συμφέροντα και γεωγραφικά «φέουδα», τα οποία και διαπερνούν τα σημερινά –επί χάρτου– χαραγμένα σύνορα. Η φανερή απουσία ηγεμόνα και οι κίνδυνοι που ογκούνται καθημερινά έχουν διασαλεύσει τις σχέσεις των τριών σημείων των Αμερικανών στην περιοχή, Σαουδικής Αραβίας, Ισραήλ και Τουρκίας, ενώ το Ιράν, η «αυτοκρατορία του κακού» μέχρι χθες, τώρα εμφανίζεται ως πρωτοπόρος σύμμαχος των δυνάμεων που μάχονται τους τζιχαντιστές του ISIS. Από τη στιγμή όμως που ούτε οι σουνίτες μπορούν να εξολοθρευθούν όλους τους σίιτες σε Ιράκ και Συρία ούτε το ανάποδο, το προφανές είναι ότι, από τη στιγμή που οι Αμερικανοί δεν φαίνονται πρόθυμοι να ανοίξουν τις πύλες της κολάσεως, παρεμβαίνοντας δυναμικά, θα υπάρξει μια μεταβατική περίοδος με «ανεπίσημα» σύνορα και θα αναζητούνται από τη Δύση, μοντέλα ειρηνικής συνύπαρξης για να εφαρμοστούν στην Μέση Ανατολή. Και η διαίρεση Κύπρος, «δικοτομημένη και ειρηνική», μοιάζει υπό τας περιστάσεις το ιδανικό μοντέλο. Δυστυχώς...

paraschos@kathimerini.com.cy

Το πρόβλημα της απώλειας βάρους για να βγεις στις παραλίες κορμί θανατηφόρο σε θέλω μ' έναν όρο που διαλαλούσε και ο ποιητής Λε Πα, είναι συνδυασμένο με την κατανάλωση της τροφής και την εικόνα σου στην κοινωνία, μετά που θα έχεις διαβεί τα βάσανα και τις στερήσεις. Κλασική εικόνα αποτελείει το να περνάς με το αυτοκίνητο έξω από το γυμναστήριο και να βλέπεις στη βιτρίνα τους, υπό τη βάση του διαδρόμου, τρεχούμενους να προσπαθούν να κάψουν μία-μία τις θερμίδες. Αν οι τρέχοντες γυρίζουν στο σπίτι και κάνουν το ψυγείο να στενάζει, τότε όλη η προηγούμενη δουλειά στον διάδρομο πάει στράφι. Λογικό; Το παράλογο, ξεκινάει και πάλι από την αρχή την επόμενη μέρα που κάνουν ακριβώς τα ίδια. Το τελικό αποτέλεσμα, το αλαβάστρινο κορμί, δεν θα έρθει με αυτόν τον τρόπο. Η μπάκα, η κοιλιά, θα είναι εκεί και τα περιττά κιλά που τόσο θες να κάψεις, θα περιτριγυρίζουν μόνιμα σαν σωσίβιο τη μέση σου. Αυτά τα κιλά τα έχει και ο Άντρος Κυπριανού.

Περιττά, ακραία αλλά πολιτικά που τον δυσκολεύουν μα δεν κάνει τίποτα για να απαλλαγεί από αυτά. Μάλλον προσθέτει κι άλλα μη προσέχοντας τη διατροφή του. Η διατροφή του Άντρου είναι ή θέλει έστω να είναι κεντρώα αλλά αυτή η ισορροπία με λίγο ΔΗΚΟ για ορεκτικό, σοσιαλδημοκρατία-ΕΔΕΚ για κυρίως και μια κουταλιά Λιλιθήκα στο τέλος, παχαίνει παρά αδυνατίζει. Θέλει και το ΑΚΕΛ και ο ίδιος, να γίνει κάποτε και πάλι ο γκανιάν της κυπριακής πολιτικής, μόνο που διαχειριζόμενος τη μετά Χριστόφια εποχή προσκολλάται σε υδατάνθρακες που παχαίνουν.

Η πρότερη εσωστρέφεια του ΑΚΕΛ και η διαχείριση των αποτελεσμάτων της διακυβέρνησης, φέρνει κοντά το ΔΗΚΟ με άξονα το 2016, ενώ δεν φαίνεται κανείς στο ΑΚΕΛ να λέει στην πραγματικότητα όχι, σε μία διευρυμένη συνεργασία-σωσίβιο του λεγόμενου κέντρου, απέναντι στον fit ΔΗΣΥ. Εξού και οι

ΥΨΙΚΑΜΙΝΟΣ / Γράφει ο **ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑΣ**

Τα περιττά κιλά του Άντρου

Το πρωί τρώγε μόνος σου, το μεσημέρι με φίλους, το βράδυ με τον εχθρό σου.

κουβεντούλες που οδήγησαν σε «πρόσφορο» έδαφος τον Άντρο και τον Νικόλα. Εξού και η κλιμαρή αντιπολίτευση από το πρώτο κόμμα της αντιπολίτευσης προς τα άλλα κόμματα της αντιπολίτευσης.

Όλοι στις ίδιες θερμίδες βράζουν, όλοι στον ίδιο διάδρομο (θέλουν) να τρέξουν, προσπαθώντας να ισορροπήσουν το ποσοστό του λίπους στα κομματικά τους σώματα. Όπου ποσοστό λίπους, είναι το περιθώριο ελιγμών και υποχωρήσεων που έχουν ώστε να δημιουργηθεί «κεντρώο μέτωπο». Αυτό, σύμφωνα με το πρόγραμμα της διαίτας, είναι το πλάνο για το 2016. Μέχρι τότε, ο fit ΔΗΣΥ, θα παίξει ένας και όλοι τους. Και εκεί είναι το λάθος εκ μέρους του ΑΚΕΛ. Τεμαχίζοντας τα... λίπη που προανέφερα, με ποιους ακριβώς θέλει ο Άντρος να τα έχει καλά; Με ένα ΔΗΚΟ που μπορεί να είναι και δύο και τρία, εξαρτάται από το ποιον ζητάς στο τηλεφωνικό κέντρο, μια ΕΔΕΚ που πάει σε συνέδριο για να βρει τις ριζές

της και άρα πίσω στη σιωπή μέχρι να δούμε τι γίνεται από εμάς για εμάς και με τον Λιλιθήκα που μπαίνοντας στο Εθνικό το έχει γυρίσει στη Σιωπή των Αμνών και τη ραστώνη των τζιτζικιών. Μένουν οι Οικολόγοι, μόνο που αυτοί κοιτάνε με πράσινη συμπάθεια τα πάθη της ΕΔΕΚ και δεν έχουν σκοπό να κοσκινίσουν τα εντός τους μπας και κοκκινίσουν επιφανειακά. Συμπέρασμα.

Πρώτον, δεν θα γίνεις το κορμί θανατηφόρο που διαλαλούσε ο ποιητής Λε Πα αλλά αυτό λίγο σε απασχολεί, ας είναι καλά οι έντεχνοι και τα φεστιβάλ της ΕΔΟΝ.

Δεύτερον, η θερμιδική-πολυκομματική διαίτα την οποία επιλέγει ο Άντρος, αφενός δεν θα διώξει τα περιττά κιλά που έχει μαζέψει γύρω του και αφετέρου δημιουργεί στο ΑΚΕΛ εμφανέςτατο πρόβλημα μεταβολισμού. Το πρόβλημα των περιττών κιλών θα διογκωθεί εφόσον εκ των πραγμάτων του ΑΚΕΛ τρέχει

πέντε λεπτά στον διάδρομο και στέκει δέκα λεπτά μπροστά στο ανοικτό ψυγείο της αντιπολίτευσης, περιμένοντας να ταιριάξει γεύσεις που δεν ταιριάζουν. Γεύσεις που παχαίνουν, δημιουργούν επιπλέον λίπος και βάρος και αν μη τι άλλο βραδυπορούν τη μεταβολική διαδικασία και την έξοδο από την εσωστρέφεια που επέφερε η διακυβέρνηση Χριστόφια. Η απερίσκεπτη κατανάλωση τροφών, τα επουσιώδη ανοίγματα σε όλους και προσβλέποντας σε μια μεγάλη «κεντρώα» συμμαχία κάνουν την εικόνα σου προς τα έξω να μην είναι και η καλύτερη, με το όποιο κόστος. Και τι εννοώ λέγοντας κόστος στο πολιτικό διατροφολόγιο του ΑΚΕΛ;

Να βρει στην Εζεκία πρόσφορο τόπο η θυμώσσηφρα ατάκα του χιουμορίστα διαιτολόγου από την Αρκαδία που λέει, «η διαίτα που μου σύστησε ο γιατρός είναι απλή: Αν είναι νόστιμο, φτύστο».

tsikalasm@sppmedia.com

ΕΝΩΝΟΥΜΕ ΔΥΝΑΜΕΙΣ / Γράφει ο **ΣΠΟΝΔΑΦΟΡΟΣ**

Με άριστα το 10

1 Στους Ευρωπαίους. Ένα χρόνο και τρεις μήνες μετά, μας ξανακουρεύουν, αυτή τη φορά τα κρατικά μολόγια. Μετά ξύπνησε ο Χρυσάνθος τον Γιάννο Χαραλαμπίδη από τον εφιάλτη (!).

2 Στην Τσόκκος. Το ότι βρήκαμε να γράφουμε μία ανακοίνωση πως φταίει οι υπάλληλοί μας πως έριξαν κατά λάθος το σκουάκι στη μηχανή για κιά, δεν σημαίνει πως «καθαρίσαμε». Γιατί η ιστορία μου θυμίζει τον Χριστόφια που δεν ήξερε το Μορι.

3 Στο Δ.Σ. Αυτοί από το Δ.Σ της Τράπεζας Κύπρου που αντιδρούν στην αύξηση κεφαλαίων μπας και βρήκαν καμιά ευρητή στα υπόγεια της Τράπεζας με ράβδους χρυσού; Ανήρ Πάφιος (όχι ο Αβέρωφ)...

4 Στην Chrystalla. Αυτή η μεγάλη μορφή του ευρωπαϊκού τραπεζικού συστήματος ακόμη να αποφασίσει για το fit and proper των υποψηφίων για το Δ.Σ της Ελληνικής Τράπεζας; Αν αποφάσισε, πώς και δεν το μάθαμε; Αν δεν αποφάσισε ακόμη, θυμάστε τι του κάναμε εκείνου του καθηγητάκου του Ορ-

Game of Thrones.

φάνιδη που καθυστέρησε δύο εβδομάδες να εγκρίνει το Δ.Σ. της τράπεζας Κύπρου (που να μην το ενέκρινε ποτέ, θα έλεγε τώρα το Healthy Προεδρικό).

5 Στον Λαϊκισμό. Οι υπουργοί ταξιδεύουν στις πίσω θέσεις για να λαμβάνουν τα χαρτάκια για τα ρουσφέτια, ο Πρόεδρος της χώρας να πηγαίνει με τις ουρές στις Βρυξέλλες και να χάνει τις ώρες του στα αεροδρόμια. Τώρα τρέχουμε πίσω από Τώνη για 400 μπουκάλια κρασιών τεσσαράντα ευρώ το ένα. Αφήσαμε το θέρος και ξικανουρίζουμε...

Εκτός κι αν ξέρουν άλλα για τον Τώνη και δεν μας τα λένε.

6 Στις «Αποκαλύψεις». Πολύ μεγάλη η «αποκάλυψη» πως παρακολουθούνται τα τηλεφώνια από την ΚΥΠ. Σε λίγο κάποιος θα έχουν αποκλειστικό πως πέθανε ο Μακάριος.

7 Στον Ελεγκτή. Αγαπητέ κύριε Ελεγκτή, όταν ξυπνώ το πρωί και βλέπω τις εφημερίδες η καθεμία και από ένα «σκάνδαλο» που διέρρησε από το γραφείο σας, νιώθω πως ήρθε ο εξορκιστής στην πόλη. Game of thrones.

@Anastasiadescy

Έλα, να κάνεις πασιμνά, για να έχουμε τον Φιλ. μαζί μας. #myrnarules

8 Στην Επικοινωνία. Με λίγα λόγια ασχολούμαστε καθημερινά με τα λαπόρτα του Τώνη, με τις λιμουζίνες και τα σάντουιτς των υπουργών αντί με τις έρευνες για Βγενόπουλο, Ηλιάδη, Αριστοδήμου, Ορφανίδη και τις λοιπές παρέας. Ε, κύριοι αρχισυντάκτες;

9 Στην Ευρώπη 1. Η επικράτηση Γιούνκερ είναι μια νίκη των ευρωπαίων ενάντια στους ατλαντιστές. Μόνο μη βάλουν στις λοιπές θέσεις UFO τύπου Βαρώνης Αστον και Βαν Ρομπέι.

10 Στην Ευρώπη 2. Βέβαια, θα μπορούσαν οι Ευρωπαίοι να βάλουν στη θέση του Ύπατου (εκπροσώπου εξωτερικής πολιτικής) τον Christos Stylianides, να πάει επίτροπος η Ελένη (να πνάσει ο Αβέρωφ), ο Λευτέρης ευρωβουλευτής (να αποκατασταθεί) και η Στέλλα αναπληρώτρια (να προσθέτει κοινωνικούς πόντους στον Πρόεδρο). Ε, ο Νίκος, ο Σωτήρης, ο Γιώργος;

Χαμηλότοκα δάνεια JEREMIE από 4.62% για αυτοεργοδοτούμενους, πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις.

Αποκλειστικά από την Τράπεζα Κύπρου.

800 00 800
www.bankofcyprus.com.cy

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΡΑΠΕΖΗΣ
Τράπεζα Κύπρου

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

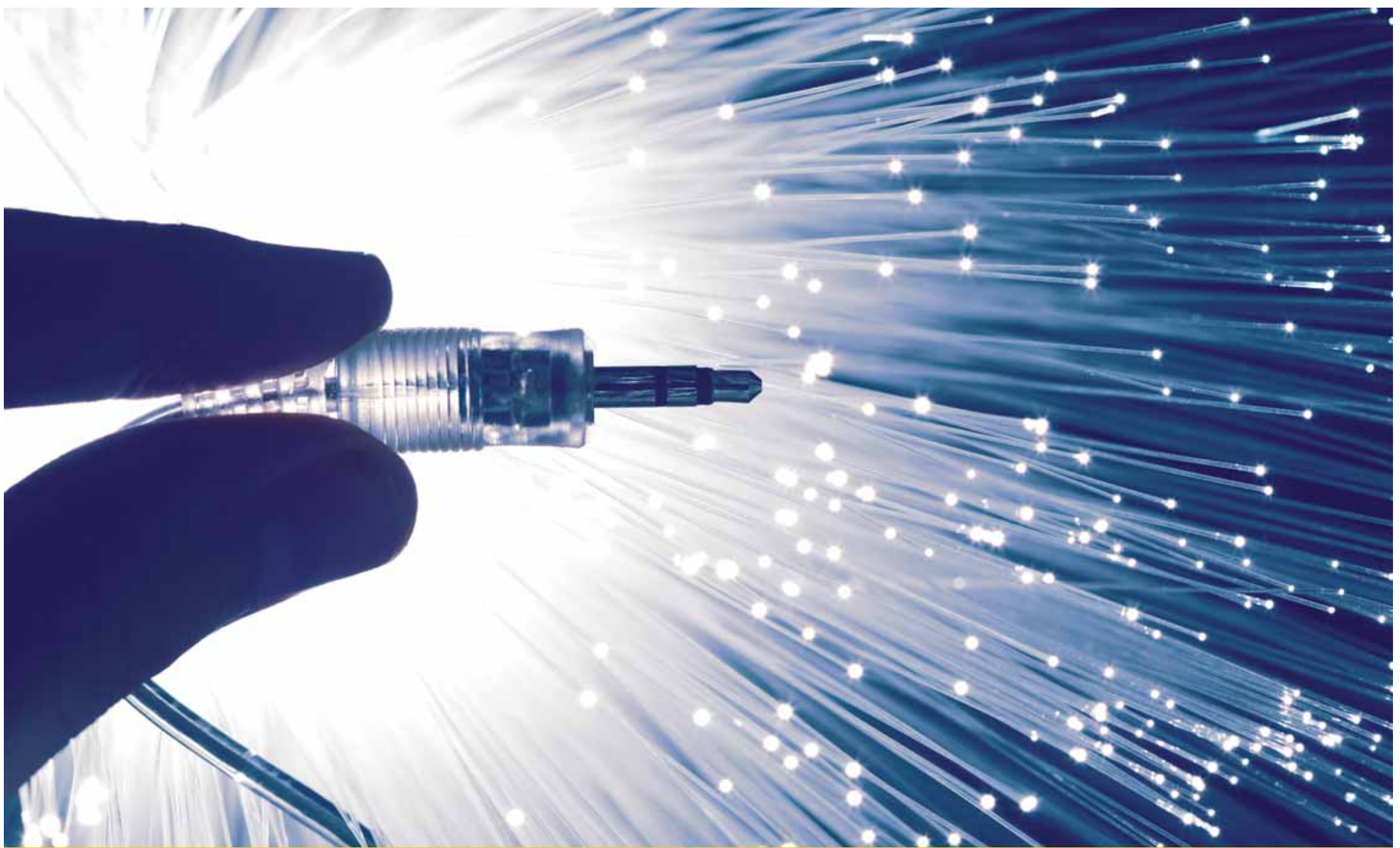
Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Πρόεδρος Δ.Σ.: ΚΩΣΤΑΣ ΙΩΡΔΑΝΙΔΗΣ • Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΔΗΣ • Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ • Αρχισυντάκτης: ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ
Υπεύθυνος Οικονομικού: ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗΣ • Υπεύθυνος Καλλιτεχνικού: ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ • Υπεύθυνος Αιετιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκομη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΠΑΓΙΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ • Διεύθυνση συντάξεως: ΝΙΚΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑΣ - ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΑΝΤΕΛΛΑΣ

Αδιάλειπτη συνδεσιμότητα και εντυπωσιακές ταχύτητες μέσω του δικτύου οπτικών ινών της MTN Business

Θωρακίστε την επιχείρησή σας για το μέλλον με **υπηρεσίες «επόμενης γενιάς»** που βασίζονται στο υπερσύγχρονο δίκτυο οπτικών ινών της **MTN Business!**

Το δίκτυό μας ξεπερνά τα **800χλμ.** και καλύπτει **όλες τις αστικές περιοχές** της Κύπρου, προσφέροντας **αποκλειστική σύνδεση με τη συντομότερη δυνατή δικτύωση.**

Συνδεθείτε με το δίκτυο οπτικών ινών μας και εξασφαλίστε:

- **μεγάλο εύρος ταχυτήτων** ικανό να καλύψει κάθε ανάγκη φτάνοντας έως τα **1000 Mbps (1 Gbps)**
- **σταθερά υψηλές αποδόσεις** σε φωνή, βίντεο και δεδομένα
- **απόλυτη διαθεσιμότητα δικτύου** ακόμα και στις ώρες αιχμής
- **ενισχυμένη ασφάλεια** που δεν επηρεάζεται από εξωτερικούς παράγοντες π.χ. καιρικά φαινόμενα

Οι επιχειρήσεις Lanitis Bros, Noble Energy, National Bank of Greece, MSC Ship Management κ.ά. ήδη απολαμβάνουν τα οφέλη του δικτύου οπτικών ινών της MTN Business.

Για να αξιοποιήσετε και εσείς τις δυνατότητες της προηγμένης τεχνολογίας οπτικών ινών, επικοινωνήστε μαζί μας.

Τηλέφωνο επικοινωνίας: 131 (Γραμμή Εξυπηρέτησης Εταιρικών Πελατών)
E-mail: mtnbusiness@mtn.com.cy
www.mtnbusiness.com.cy

Νέες τουρκικές ιδέες για τις περιουσίες

Το φυσικό αέριο που αναλογεί στους Τ/κ θα αποζημιώνει Ε/κ πρόσφυγες μαζί με το νερό και το ηλεκτρικό από Τουρκία

Του ΛΕΥΤΕΡΗ ΑΔΕΙΑΙΝΗ

Μίγμα από φυσικό αέριο, νερό και ηλεκτρισμό ρίχνει στο μύλο του περιουσιακού η Τουρκία σε μία προσπάθεια να ξεφύγει από τα καθιερωμένα, να εισαγάγει νέες παραμέτρους και να αποφύγει να επιωμισθεί η ίδια μεγάλο μέρος του κόστους των αποζημιώσεων. Σε αυτό το στάδιο πρόκειται για ιδέες που έχουν τύχει επεξεργασίας στο τουρκικό Υπουργείο Εξωτερικών, αλλά δεν έχουν υποβληθεί υπό τη μορφή προτάσεων στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων. Έρχονται να συμπληρώσουν το ήδη υπάρχον τ/κ πακέτο προτάσεων που κατατέθηκε τον Σεπτέμβριο του 2010 (επί Ντερβίς Έρογλου). Δεν είναι βέβαιο, όμως, ότι έχουν συζητηθεί ενδελεχώς ή έχουν τύχει της έγκρισής και

Οι Τ/κ καλούνται να διαθέσουν το μεριδίό τους από το φυσικό αέριο για να αποζημιώσουν μέρος των Ε/κ περιουσιών που δεν θα αποκατασταθούν.

των Τ/κ. Εν συντομία προβλέπουν ότι το μερίδιο των Τ/κ από το φυσικό αέριο θα πρέπει να καταβληθεί στους Ε/κ ιδιοκτήτες που δεν θα επιστρέψουν στις εστίες τους.

Για τον ίδιο σκοπό προβλέπεται να χρησιμοποιηθούν οι εξοικονομήσεις από τη διάθεση φθηνού τουρκικού νερού και ηλεκτρικού ρεύματος, που θα έλθουν με αγωγή στα Κατεχόμενα και θα μπορούσαν να καταναλώνονται στην Ε/κ πλευρά. Συζητείται επίσης και ένα είδος φόρου που θα πρέπει να καταβάλλουν οι Τ/κ που θα παραμεινούν σε Ε/κ περιουσίες προς τους Ε/κ αρχικούς ιδιοκτήτες.

Πρόκειται για την αύξηση της αξίας των περιουσιών τα τελευταία χρόνια. Όπως προαναφέραμε, η διαπραγματευτική ομάδα του Νίκου Αναστασιάδη δεν έχει γνώση των συγκεκριμένων ιδεών. Μας τονίστηκε, όμως, ότι η Τουρκία και οι Τ/κ αντιμετωπίζουν το περιουσιακό ως συλλογικό κι όχι ως ατομικό δικαίωμα. Βασικό αίτημα της Ε/κ πλευράς είναι να έχει ο κάθε ένας ιδιοκτήτης τον πρώτο λόγο για την τύχη της περιουσίας του. Υπό την προϋπόθεση αυτή, οι κ.κ. Αναστασιάδης και Μαυρογιάννης θα μπορούσαν να συζητήσουν εναλλακτικές προτάσεις που θα κατατεθούν

Μία από τις ιδέες που επεξεργάζεται η Τουρκία είναι η επιβολή ενός είδους φόρου στους Τ/κ που θα διατηρήσουν Ε/κ περιουσίες, είτε διότι τις έχουν βελτιώσει σημαντικά είτε για άλλους λόγους. Οι νέοι ιδιοκτήτες θα κληθούν, σύμφωνα με την τουρκική θεώρηση, να καταβάλουν στους Ε/κ αρχικούς ιδιοκτήτες την αύξηση στην αξία της περιουσίας, η οποία προέκυψε με την παρέλευση του χρόνου.

ή έχουν ήδη θεθεί παλαιότερα προς συζήτηση στο τραπέζι.

Γκάτζι για περιουσίες

Τις ανωτέρω ιδέες για τη ρύθμιση του περιουσιακού ανέπτυξε Τούρκος διπλωμάτης ο οποίος, όπως αντιλαμβάνεται η «Κ», γνωρίζει το Κυπριακό και ενημερώνεται για τα όσα λαμβάνουν χώρα στις συνομιλίες των ηγετών των δύο κοινοτήτων και των διαπραγματευτών τους. Το πρώτο σημείο αφορά το φυσικό αέριο. Στο τουρκικό Υπουργείο Εξ-

ωτερικών φέρονται να υπολογίζουν ότι οι Τ/κ, μετά τη λύση του πολιτικού προβλήματος, θα λάβουν μερίδιο γύρω στο 20% από τα αποθέματα που θα βρεθούν στην κυπριακή ΑΟΖ. Το συγκεκριμένο ποσοστό θα πρέπει, σύμφωνα με τη τουρκική διπλωματική πηγή, να μπει σε ένα «κουμπαρά» στον οποίο θα συγκεντρωθούν κονδύλια για αποζημιώσεις Ε/κ ιδιοκτητών που δεν θα μπορούσαν να επιστρέψουν στην περιουσία τους. Στην ουσία, δηλαδή, οι Τ/κ καλούνται από την Τουρκία να

διαθέσουν το μεριδίό τους από το αέριο για να αποζημιώσουν Ε/κ περιουσίες που δεν θα αποκατασταθούν. Πολιτικοί αναλυτές εξέφραζαν αμφιβολίες για το κατά πόσο η συγκεκριμένη τουρκική ιδέα θα βρει ευχόμο ότα στα Κατεχόμενα.

Νερό και ηλεκτρισμός

Πολύ σύντομα, όπως αναφέρουν τουρκικές πηγές, θα ολοκληρωθεί το έργο μεταφοράς νερού από την Τουρκία, μέσω αγωγού, στα Κατεχόμενα. Οι τελευταίοι υπολογισμοί

κάνουν λόγο για έξι μήνες. Η τουρκική κυβέρνηση σκοπεύει να διαθέσει το νερό αυτό στους Τ/κ προς 1 ευρώ το κυβικό μέτρο. Με την ίδια τιμή, ή λίγο πιο ακριβά, θα μπορούσαν να προμηθευθούν πολύ φθηνό νερό και οι Ε/κ. Η τουρκική πλευρά υποστηρίζει ότι με τον τρόπο αυτό οι Ε/κ θα μπορούσαν να εξοικονομήσουν μεγάλα ποσά που αυτή τη στιγμή δαπανούν στις μονάδες αφαλάτωσης υδάτων. Τα ποσά αυτά, σύμφωνα πάντα με την τουρκική διπλωματική πηγή, θα μπορούσαν

να προστεθούν στον «κουμπαρά» των περιουσιών και να χρησιμοποιηθούν για αποζημιώσεις Ε/κ περιουσιών που δεν θα επιστραφούν. Με την ίδια λογική θα μπορούσε να χρησιμοποιηθούν και οι εξοικονομήσεις από τη διάθεση τουρκικού φθηνού ηλεκτρικού ρεύματος στο Ε/κ κρατίδιο μετά τη λύση. Στον αγωγό μεταφοράς νερού θα υπάρχει και καλώδιο για μεταφορά ηλεκτρικού ρεύματος στα Κατεχόμενα. Το ρεύμα αυτό η Τουρκία προτίθεται να το διαθέσει και στους Ε/κ προς 7 σεντ την κιλοβατώρα. Και έχουν υπολογίσει πως σήμερα μία κιλοβατώρα στοιχίζει 23-25 σεντ στην Ε/κ πλευρά. Η διαφορά (και είναι πολλά χρήματα) θα μπορούσε επίσης

Για αποζημιώσεις προβλέπεται να χρησιμοποιηθούν και οι εξοικονομήσεις από τη διάθεση φθηνού νερού και ηλεκτρικού ρεύματος, που θα μεταφερθεί με αγωγό και καλώδιο από Τουρκία.

να χρησιμοποιηθεί για αποζημιώσεις Ε/κ περιουσιών.

Στο ίδιο πακέτο ιδεών που προαναφέραμε περιέχεται και η επιβολή ενός είδους φόρου στους Τ/κ που θα διατηρήσουν Ε/κ περιουσίες, είτε διότι τις έχουν βελτιώσει σημαντικά, είτε για άλλους λόγους. Οι νέοι ιδιοκτήτες θα κληθούν, σύμφωνα με το τουρκικό θεώρημα, να καταβάλουν στους Ε/κ αρχικούς ιδιοκτήτες την αύξηση στην αξία της περιουσίας, η οποία προέκυψε με την πάροδο του χρόνου. Οι συγκεκριμένες τέσσερις νέες ιδέες έρχονται, σύμφωνα με την τουρκική διπλωματική πηγή, να προστεθούν στις παλαιότερες τ/κ προτάσεις. Υπενθυμίζουμε ότι σε γενικές γραμμές οι προτάσεις αυτές προνοούσαν την ίδρυση Εταιρείας Ανάπτυξης Περιουσιών στο βορρά και στο νότο. Στόχος και εδώ είναι να εξευθεθούν από τις αναπτύξεις χρήματα για αποζημιώσεις. Εισάγεται επίσης η έννοια της Εγγυημένης Αποζημίωσης από την Τουρκία για περιουσίες που δεν θα επιστραφούν στον αρχικό ιδιοκτήτη διότι έχουν βελτιωθεί. Αν ένας σημαντικός χρήσιμος δεν έχει χρήματα για να αποζημιώσει τον ιδιοκτήτη κι αν η περιουσία δεν πωληθεί εντός πέντε ετών, τότε την αποζημίωση την καταβάλει το τουρκικό κράτος.

Σοβαρές επιφυλάξεις από την κυβέρνηση

Η κυβέρνηση ακούει με μεγάλη επιφύλαξη προτάσεις αυτού του είδους για το περιουσιακό. Βασική αντίρρηση είναι το γεγονός ότι η Τουρκία αντιμετωπίζει τη ρύθμιση των περιουσιών με συλλογικό τρόπο. Επιχειρεί να διευθετήσει το θέμα κεντρικά, χωρίς να λαμβάνει υπόψη το ατομικό δικαίωμα στην περιουσία. Αντίθετα, η Ε/κ πλευρά τονίζει πως ο κάθε ιδιοκτήτης περιουσίας θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να αποφασίσει ο ίδιος για το πώς θα χρησιμοποιήσει την περιουσία του. Αν θέλει δηλαδή να εγκατασταθεί σε αυτή, να λάβει αποζημίωση ή να την ανταλλάξει με τ/κ περιουσία στο Ε/κ συνιστών κρα-

Προτάσει το δικαίωμα του ιδιοκτήτη να αποφανθεί για την περιουσία του.

τίδιο. Το θέμα με τα δικαιώματα του αρχικού ιδιοκτήτη και σημερινού χρήστη περιουσιών είναι μία από τις βασικές διαφορές που διατηρούν αμείωτο το χάσμα μεταξύ των δύο πλευρών στη περίπλοκη αυτή πτυχή του κυπριακού. Αν η τουρκική πλευρά αναγνωρίσει τα δικαιώματα του αρχικού ιδιοκτήτη, τότε

η Ε/κ πλευρά θα μπορούσε να συζητήσει και νέους τρόπους για ρύθμιση του περιουσιακού. Με επιφύλαξη και σκεπτικισμό αντιμετωπίζεται επίσης και το έργο της μεταφοράς νερού και ηλεκτρισμού, με αγωγό και καλώδιο, από την Τουρκία. Και αυτό διότι, όπως μας αναφέρθηκε, ο αγωγός αυτός δεν είναι τοποθετημένος στον βυθό της θάλασσας, αλλά αιωρείται (με τη βοήθεια σταθεροποιητικών μέσων) σε περίπου 100 μέτρα βάθος από την επιφάνεια. Πρόκειται, όπως μας αναφέρθηκε, για μη δοκιμασμένη μέθοδο, η λειτουργία της οποίας θα μπορούσε να συναντήσει πολλά προβλήματα.

Συντήρηση της διαδικασίας μέχρι νεοτέρας

Οι δύο σοβαρές κρίσεις σε Ιράκ και Ουκρανία και οι προεδρικές εκλογές στην Τουρκία βάζουν το Κυπριακό στο περιθώριο

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ

Ανάληψη του

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΖΟΥΠΑΝΙΩΤΗ

Οι δύο σοβαρές κρίσεις στο Ιράκ και στην Ουκρανία αφενός και η προεκλογική περίοδος που ξεκίνησε στην Τουρκία ενόψει των προεδρικών εκλογών του Αυγούστου αφετέρου, βάζουν για μία ακόμη φορά το Κυπριακό στο περιθώριο, καθώς η αμερικανική διπλωματία δεν είναι σε θέση να ξεκινήσει τις προσπάθειες που είναι αναγκαίες για το επόμενο βήμα, το οποίο αφορά πρωτίστως στην Άγκυρα. Μετά την επίσκεψη Μπίντεν στην Κύπρο και την αποτυχία να πεισθεί η τουρκική πλευρά να συμφωνήσει στο πακέτο των ΜΟΕ και το Βαρύσι, η Ουάσινγκτον φαίνεται να έχει καταλήξει στο συμπέρασμα να περιμένει να ολοκληρωθούν οι προεδρικές εκλογές στην Τουρκία, καθώς ούτε η αμερικανική κυβέρνηση, ούτε η Άγκυρα επιθυμούν το Κυπριακό να αποτελέσει θέμα της προεκλογικής εκστρατείας.

Ωστόσο, η αμερικανική κυβέρνηση έθεσε ολοκληρωμένα τους προβληματισμούς της στην τουρκική πολιτική ηγεσία, στο υψηλότερο επίπεδο. Πληροφορίες θέλουν τον αντιπρόεδρο Τζο Μπίντεν να

Περιορισμένες οι προσδοκίες στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων, προπάθεια να διατηρηθεί το θετικό κλίμα.

έχει στείλει επιστολή στον Τούρκο πρωθυπουργό Ταγίπ Ερντογάν και να του αναπτύσει τους προβληματισμούς του για το Κυπριακό, εντάσσοντάς το στον νέο γεωγραφικό χάρτη της περιοχής και τις εξελίξεις που λαμβάνουν χώρα στη «γειτονιά» της Τουρκίας, αλλά και τον ενεργειακό χάρτη.

Ο Μπίντεν κι οι συνεργάτες του φαίνεται σύμφωνα με τις ίδιες πηγές να έχουν μία σφαιρική εικόνα για τον ρόλο που κάθε «παίκτης» στην περιοχή μπορεί να παίξει, ενώ θεωρούν ότι σ' αυτό το νέο περιβάλλον η λύση του Κυπριακού είναι πιο εφικτή από ποτέ άλλοτε. Στο ίδιο μήκος κύματος εκτιμούν ότι το Βαρύσι μπορεί όχι απλώς να δώσει την ώθηση που λείπει από τη διαδικασία του Κυπριακού, αλλά και να αποτελέσει σοβαρό οικονομικό κίνητρο και για τις δύο κοινότητες, που θα ωφεληθούν τα μέγιστα, Πέραν τούτου, καθώς το πα-

Το Κυπριακό ήταν στην ατζέντα των χωριστών επαφών του Αμερικανού ΥΠΕΞ Τζόν Κέρι με τον Ευάγγελο Βενιζέλο και τον Αχμέτ Νταβούτογλου, στο περιθώριο συνόδου του ΝΑΤΟ στις Βρυξέλλες.

κέτο των ΜΟΕ συμπεριλαμβάνει και άνοιγμα ενταξιακών κεφαλαίων της Τουρκίας, θα βοηθηθεί κατ'αυτόν τον τρόπο και η «δυτική στραφή» της Άγκυρας, που φαίνεται να είναι η μόνη εναλλακτική λύση μετά την αποτυχία του «δόγματος Νταβούτογλου».

Στο ίδιο διάστημα έλαβαν χώρα τρεις τηλεφωνικές συνομιλίες του

αντιπροέδρου Μπίντεν με τον Τούρκο πρωθυπουργό Ταγίπ Ερντογάν, εκ των οποίων τουλάχιστον στη μία –σύμφωνα με τουρκικές πηγές– πηγή του Κυπριακού. Ταυτόχρονα το Κυπριακό ήταν στα θέματα και των συναντήσεων που είχε την Τετάρτη και την Πέμπτη στις Βρυξέλλες, ο υπουργός Εξωτερικών, Τζον Κέρι, με τους ομο-

λόγους του της Τουρκίας και της Ελλάδας αντίστοιχα. Όπως αποκάλυψε ο Τζον Κέρι με δηλώσεις του, πριν από τη συνάντησή του με τον Αχμέτ Νταβούτογλου, «εδώ και ένα χρονικό διάστημα συνομιλούμε για την Κύπρο σιωπηρά και ενδεδειχώς. Θα συνεχίσουμε αυτή τη συνομιλία». Ο κ. Κέρι επανέλαβε για μία ακόμη φορά την πρόθεσή του να επισκεφθεί την περιοχή κάποια στιγμή τους προσεχείς μήνες, ωστόσο η ημερομηνία παραμένει σε εκκρεμότητα, καθώς εξαρτάται πρωτίστως από το πώς θα προχωρήσει η πρόταση για να επιτραπεί η εισόδος εμπειρογνομιώνων στο Βαρύσι. Με βάση τα ανωτέρω δεδομένα, οι προσδοκίες για πρόοδο στις συνομιλίες που διεξάγονται στην Κύπρο από τους διαπραγματευτές Ανδρέα Μαυρογιάννη και Κουντρέτ Οζεράι είναι περιορισμένες. Τόσο τα Ηνωμένα Έθνη, όσο και οι διεθνείς πρωταγωνιστές περιορίζονται στο να μη διασαλευθεί το θετικό κλίμα και είναι ικανοποιημένοι από τα όποια μικρά βήματα σημειώνονται (π.χ. τεχνικές επιτροπές) και το να συναντώνται σε τακτά χρονικά διαστήματα οι δύο ηγέτες. Κυβερνητική πηγή στη Λευκωσία ανέφερε ότι δεν πρέπει να αναμένεται κάποια σημαντική

εξέλιξη στις δύο συναντήσεις Αναστασιάδη – Έρογλου. Φαίνεται μάλιστα ότι ακόμη και για το Βαρύσι, που μπήκε στην ατζέντα με επιμονή των ελληνοκυπριακών πλευρών, δεν υπάρχουν ελπίδες για αλλαγή της τουρκικής στάσης, ωστόσο ετέθη για να διατηρηθεί η πίεση προς τον κ. Έρογλου.

Στα υψηλά κλιμάκια του ΟΗΕ δεν υπάρχει ιδιαίτερη ανησυχία, ούτε συζήτηση για δραστικές κινήσεις εκ μέρους του γενικού γραμματέα. Με βάση αυτό, οι πληροφορίες για την έκθεση του γ.γ. που αναμένεται να εκδοθεί εντός του πρώτου 10ήμερου του Ιουλίου είναι πως σε σχέση με την ΟΥΝΦΙΚΥΠ η έκθεση θα έχει τεχνικό χαρακτήρα, ενώ στο κεφάλαιο για τις καλές υπηρεσίες θα παραθέτει τα συμβάντα από την έκδοση του κοινού ανακοινωθέντος μέχρι σήμερα, χωρίς ιδιαίτερες εισηγήσεις πέραν των γνωστών για αξιοποίηση της ευκαιρίας και στην ανάγκη επίδειξης πολιτικής βούλησης από τους δύο ηγέτες. Ανάλογες είναι και οι προσδοκίες για το ψήφισμα του Συμβουλίου Ασφαλείας για την ανανέωση της θητείας της ΟΥΝΦΙΚΥΠ. Η υποθέτηση του ψηφίσματος έχει προγραμματιστεί για τις 30 Ιουλίου.

Πόκερ σε πολλά ταμπλό για την ενέργεια

Οι στόχοι των ΗΠΑ, η ανάγκη της Ε.Ε. για απεξάρτηση από το ρωσικό αέριο, οι Ευρωπαίοι πελάτες της Κύπρου και η Deutsche Bank

Του **ΛΕΥΤΕΡΗ ΑΔΕΙΑΙΝΗ**

Διπλωματικά, επιχειρηματικά και διοικητικά μαεστρία καλείται να επιδείξει η κυπριακή κυβέρνηση μέσα στον επόμενο χρόνο για να εξυπηρετήσει γεωπολιτικούς και οικονομικούς στόχους των ΗΠΑ και της Ε.Ε. στο φυσικό αέριο, προσπαθώντας ταυτόχρονα να προωθήσει και τα δικά της συμφέροντα. Σε εξέλιξη βρίσκεται ήδη ένα πολύ περίπλοκο και απαιτητικό διακρατικό παιχνίδι για την εκμετάλλευση και απορρόφηση των υδρογονανθράκων της Λεβαντινής, και η Κύπρος καλείται να αποδείξει ότι μπορεί να ανταποκριθεί ως ο συνδεδεμένος κρίκος που θα συμβάλει στην υλοποίηση κρίσιμων στρατηγικών σχεδιασμών.

Η κρίση στην Ουκρανία και η ανησυχιακή πολιτική αστάθεια στη Συρία και το Ιράκ καθιστούν αναγκαία για τις ΗΠΑ τη σύμπτυξη ενός σταθερού μετώπου στην ανατολική Μεσόγειο με όχημα την ενέργεια. Και υπολογίζουν ότι η Λευκωσία θα μπορέσει να φέρει το Τελ Αβίβ, το Κάιρο και αργότερα τη Βηρυτό στο ίδιο στρατόπεδο ενεργειακών χωρών που θα εξάγουν υδρογονανθρακικό αέριο στην Ευρώπη. Η Γηραιά Ήπειρος είναι «πεινασμένη» για ενέργεια και αυτή τη στιγμή απόλυτα εξαρτημένη από το ρωσικό φυσικό αέριο, χωρίς εναλλακτικό διάδρομο προμήθειας. Η Ουάσινγκτον θέλει σε πρώτη φάση να στείλει όσο πιο σύντομα γίνεται ισραηλινό και κυπριακό αέριο στην Ευρώπη, μέσω δύο τερματικών υδροποίησης που είναι αυτή τη στιγμή αδρανή στην Αίγυπτο. Η κυπριακή κυβέρνηση αποδέχεται τον ρόλο που της έχει ανατεθεί, αλλά δεν ξεχνάει και το δικό της στόχο για δημιουργία χερσαίου τερματικού στο Βασιλικό. Γι' αυτόν τον σκοπό δέχθηκε πρόσκληση της Deutsche Bank να συναντηθεί με

τις εταιρείες Noble και Delek, υπό την αιγίδα του γερμανικού τραπεζικού κολοσσού. Αντικείμενο συζήτησης θα είναι οι δυνατότητες χρηματοδότησης χερσαίου LNG στο νησί ή, αναλόγως των αποθεμάτων, άλλη οδός αξιοποίησης των κυπριακών κοιτασμάτων. Ενδιαφέρον να αγοράσει μερίδιο στο οικόπεδο 12 της κυπριακής ΑΟΖ έχει δείξει και η κινεζική κρατική εταιρεία πετρελαίου CNOOC. Την ίδια ώρα αρχίζει μια επίπονη διαδικασία διαβούλευσης με Ευρωπαίους εν δυνάμει αγοραστές κυπριακού φυσικού αερίου σε διμερή βάση. Γι' αυτόν τον σκοπό, ο υπουργός Ενέργειας θα πραγματοποιήσει περιοδεία σε Βουλγαρία,

Περιοδεία σε Βουλγαρία, Ρουμανία, Σλοβενία, Κροατία, Σλοβακία και ενδεχομένως Αυστρία ξεκινά ο Γ. Λακκοτρύπης για υπογραφή συμβολαίων προμήθειας φυσικού αερίου σε διμερή βάση.

Ρουμανία, Σλοβενία, Κροατία, Σλοβακία και ενδεχομένως Αυστρία, ελπίζοντας ταυτόχρονα και σε οικονομική ενίσχυση από τις Βρυξέλλες σε ό,τι αφορά έρευνες και εκπόνηση μελετών.

Περιφερειακή συνεργασία

Σε πρώτο πλάνο, η κυβέρνηση Αναστασιάδη επιχειρεί να δείξει στις Ηνωμένες Πολιτείες ότι μπορεί να παίξει τον ρόλο του συνδέσμου μεταξύ του Ισραήλ, της Αιγύπτου και αργότερα του Λιβάνου για τροφοδότηση της Ευρώπης με υδρογονανθρακικό αέριο, μέσω Αιγύπτου. Ήδη ο Πρόεδρος Αναστασιάδης και

Ο Γιώργος Λακκοτρύπης ξεκινά περιοδεία στη Βουλγαρία, Σλοβενία, Σλοβακία, Ρουμανία, Κροατία και ενδεχομένως Αυστρία προκειμένου να διερευνήσει τη δυνατότητα υπογραφής συμβολαίων. Οι ανωτέρω χώρες είναι όλες εξαρτημένες από το ρωσικό αέριο.

ο υπουργός Εξωτερικών, Ιωάννης Κασουλίδης, που εποπτεύει τους γεωστρατηγικούς χειρισμούς, βρίσκονται σε επικοινωνία με το Ισραήλ και την Αίγυπτο.

Ο κ. Αναστασιάδης βρέθηκε πρόσφατα στο Κάιρο για την ορκωμοσία του ισχυρού άνδρα της χώρας, στρατηγού αλ Σίσι, ενώ μόλις πριν από λίγες ημέρες συνομιλήσε τηλεφωνικά και για τα θέματα ενέργειας με τον πρωθυπουργό του Ισραήλ. Ο Βενιαμίν Νετανιάχου θα επισκεφθεί την Κύπρο το φθινόπωρο για να επισφραγίσει το πλαίσιο συνεργασίας για αποστολή αερίου στα τερματικά της Αιγύπτου, που μέχρι τότε ανα-

μένεται να έχει εκπονηθεί. Απόλυτα σχετική είναι και η επίσκεψη εντός Ιουλίου σημαίνοντας Ισραηλινού υπουργού για να προετοιμάσει την επίσκεψη του πρωθυπουργού. Το Ισραήλ δεν θέλει να βάλει όλα τα αυγά σε ένα καλάθι σε ότι αφορά τις εξαγωγές αερίου και παίζει προσεκτικά τα χαρτιά του. Ο κ. Νετανιάχου, όμως, βλέπει θετικά την προοπτική συνεργασίας με την Αίγυπτο, λαμβάνοντας υπόψη και τις επιθυμίες των Αμερικανών.

Ο παράγοντας Ευρώπη

Την περασμένη Τρίτη, ο υπουργός Εξωτερικών Ιωάννης Κασουλίδης

και ο υπουργός Ενέργειας, Γιώργος Λακκοτρύπης, συναντήθηκαν στις Βρυξέλλες με τον επίτροπο Ενέργειας της Ε.Ε., Γκούντερ Έτινγκερ. Ο κ. Κασουλίδης ανέπτυξε το πλάνο περιφερειακής συνεργασίας στην ανατολική Μεσόγειο και ο κ. Λακκοτρύπης ανέδειξε τη δυνατότητα που θα έχουν ευρωπαϊκές χώρες να προμηθευθούν, αναλόγως και των αποθεμάτων, αέριο από την Κύπρο με βάση διμερείς εμπορικές συμφωνίες.

Η Κομισιόν θεωρεί πλέον ευρωπαϊκά τα κοιτάσματα της Κύπρου και μαζί με τα ισραηλινά αποθέματα έχει αναβαθμίσει τη Λεβαντινή σε εναλλακτικό και πολιτικά σταθερό διάδρομο ενέργειας για την Ευρώπη.

Σε εναλλακτικό διάδρομο ενέργειας έχει αναβαθμίσει τη Λεβαντινή η Ε.Ε. - Περιεκτικές διαβουλεύσεις Κασουλίδης - Λακκοτρύπης με τον επίτροπο Ενέργειας στις Βρυξέλλες.

Ενώ, λοιπόν, σε πρώτο πλάνο κυριαρχεί η περιφερειακή συνεργασία και η τροφοδότηση της Ευρώπης με φυσικό αέριο μέσω των χερσαίων LNG της Αιγύπτου, η Κύπρος επιδιώκει να βρει Ευρωπαίους πελάτες και σε διμερές επίπεδο. Για το σκοπό αυτό ο Γ. Λακκοτρύπης ξεκινά περιοδεία στη Βουλγαρία, Σλοβενία, Σλοβακία, Ρουμανία, Κροατία και ενδεχομένως Αυστρία προκειμένου να διερευνήσει τη δυνατότητα υπογραφής συμβολαίων. Οι ανωτέρω χώρες είναι όλες εξαρτημένες από το ρωσικό αέριο, επηρεάζονται από την κρίση στην Ουκρανία, ενώ είτε διαθέτουν είτε σκοπεύουν να κα-

τασκευάσουν τερματικά απούγροποίησης και υποδοχής φυσικού αερίου. Η Κύπρος δεν θα καταστεί σημαίων παίκτης στα ενεργειακά αν δεν καταφέρει να αποκτήσει το δικό της χερσαίο τερματικό υδροποίησης. Η υλοποίηση αυτού του κρίσιμου σχεδιασμού εξαρτάται απόλυτα από τις ποσότητες υδρογονανθράκων που διαθέτουν τα κοιτάσματα της κυπριακής ΑΟΖ. Η επίτευξη επομένως των ερευνών και των γεωτρήσεων από την ENI και τη Noble, στα τεμάχια 2, 3, 9 και 12 αντίστοιχα παραμένει προτεραιότητα. Η ENI και η Noble θα κάνουν γεωτρήσεις εντός του έτους, ενώ η TOTAL θα περιμένει μέχρι το τέλος του 2015 να τρυπήσει στα οικόπεδα 10 και 11. Στο παιχνίδι κατασκευής κυπριακού τερματικού υδροποίησης (σε δεύτερο πιο μεσοπρόθεσμο πλάνο) έχει μπει δυναμικά και η Deutsche Bank, η οποία θέλει να αναλάβει τη χρηματοδότηση του έργου. Αυτό ακριβώς το θέμα αναμένεται να συζητήσει ο κ. Λακκοτρύπης με τις εταιρείες Noble και Delek που έχουν τα δικαιώματα στο ισραηλινό «Λεβιάθαν» και στο κυπριακό κοιτάσμα «Αφροδίτη», σε συνάντηση στα μέσα Ιουλίου, υπό την αιγίδα του γερμανικού τραπεζικού κολοσσού. Η Deutsche Bank που έχει πολύ στενές σχέσεις και με τις δύο εταιρείες στο Ισραήλ, φιλοδοξεί να αναλάβει το project του κυπριακού τερματικού, ενώ αν αυτό δεν είναι δυνατόν θέλει να συζητήσει με την κυβέρνηση και τις εταιρείες και άλλους τρόπους ανόρυξης και εκμετάλλευσης αερίου, όπως αυτού της πλωτής μονάδας υδροποίησης. Στον ορίζοντα του οικόπεδου 12 μπαίνει και η κρατική εταιρεία πετρελαίων της Κίνας CNOOC, η οποία έχει δείξει ενδιαφέρον να αγοράσει από τη Noble μερίδιο του κυπριακού τεμαχίου.

Πακέτο Νέων 18-25 και για εθνοφρουρούς

Κάντε τη θητεία του λίγο πιο εύκολη υπόθεση

Αν έχετε παιδί που θα καταταγεί στην Εθνική Φρουρά, τότε το **πακέτο Νέων 18-25** είναι αυτό που χρειάζεται. Έχει σχεδιαστεί για να παρέχει διευκολύνσεις και προνόμια όπως:

- Άνοιγμα τρεχούμενου λογαριασμού χωρίς οποιαδήποτε έξοδα
- Αυτόματο έμβασμα της μισθοδοσίας των εθνοφρουρών κάθε μήνα
- Δωρεάν Χρεωστική Κάρτα Νέων 18-25 για αναλήψεις μετρητών από ATM και για αγορές
- Πρόσβαση στο internet Banking για ηλεκτρονική ενημέρωση και συναλλαγές μέσω της υπηρεσίας 1bank
- Άμεση ενημέρωση μέσω SMS για συναλλαγές

Όσοι αποκτήσουν το πακέτο Νέων 18-25 μέχρι 31/07/2014 θα μπουν σε κλήρωση για να κερδίσουν ένα iPad mini.

Για περισσότερες πληροφορίες και για τους όρους της κλήρωσης επικοινωνήστε με το 800 00 800 ή επισκεφθείτε την ιστοσελίδα μας www.bankofcyprus.com.cy

Τράπεζα Κύπρου

Τραύμα για ΔΗΣΥ η διελκυστίνδα Προεδρικού-ΔΗΚΟ

Τρεις ερμηνείες Πινδάρου για τη στάση του Νικόλα Παπαδόπουλου και την προσέγγιση με το ΑΚΕΛ

Της ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Ιδιαίτερο πολιτικό ενδιαφέρον προκάλεσε η πρόσφατη συνάντηση των δύο πολιτικών αρχηγών του ΑΚΕΛ και του ΔΗΚΟ. Η συγκεκριμένη συνάντηση σε συνάρτηση με τις δηλώσεις συγκλίσεων ΔΗΚΟ-ΑΚΕΛ, έτυχαν διαφόρων ερμηνειών από πολιτικούς κύκλους και ιδιαίτερα από το κυβερνών κόμμα.

Κύκλοι στην Πινδάρου, φαίνεται να καταλήγουν σε τρεις ερμηνείες. Η πρώτη είναι πως η συνάντηση ΔΗΚΟ-ΑΚΕΛ, αποτελεί μία καθαρά διαδικαστική συνάντηση δύο κομμάτων και τίποτα περισσότερο. Η δεύτερη ερμηνεία εμπερικλείει ανησυχίες για την

Στην Πινδάρου θεωρούν πως δεν υπάρχει και η πιθανότητα παγώματος μνημονιακών νομοσχεδίων, στον βωμό ενδεχόμενης συνεργασίας ΑΚΕΛ-ΔΗΚΟ.

πιθανότητα πολιτικού προγεφυρώματος ΔΗΚΟ-ΑΚΕΛ, και ενδεχόμενο σύμπτυξης αντιπολιτευτικού μετώπου. Η τρίτη ερμηνεία και η επικρατέστερη στους εσωκομματικούς κύκλους μεταφράζει τις κινήσεις του προέδρου του ΔΗΚΟ και τις θέσεις του για επαναδιαπραγμάτευση του μνημονίου, ως καθαρά επικοινωνιακή τακτική σε μία προσπάθεια να διαχωρίσει τη θέση του όχι τόσο από τον ΔΗΣΥ αλλά από το Προεδρικό.

Αναμφίβολα, τα δύο πολιτικά κόμματα, είχαν πολλάκις διαφωνήσει σε θέματα οικονομίας όσο και στο Κυπριακό. Υψηλά ιστάμενη πηγή στον ΔΗΣΥ εκτιμά πως στο παρόν στάδιο δεν τίθεται θέμα ανησυχίας για συντάχισή των δύο μερών. Εξάλλου τόσο στελέχη από το ΔΗΚΟ όσο και από το ΑΚΕΛ, απορρίπτουν πως η συνάντηση αποτελεί προοίμιο σύμπτυξης μετώπου μελλοντικά. Σημειώνει δε ότι οι αφορές αντιπαράθεσης των δύο μερών ακόμη και την περίοδο κατά την οποία την οποία συγκυβερνούσαν, απο-

Πληγωμένοι ο Αβέρωφ

Εσωκομματικοί κύκλοι αναφέρουν πως η συνάντηση που πραγματοποιήθηκε μεταξύ Αβέρωφ-Νικόλα, δεν έγινε στο καλύτερο κλίμα. Ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ, φαίνεται να είναι πληγωμένος από τη στάση του Νικόλα Παπαδόπουλου το τελευταίο διάστημα. Οι μέχρι πρότινος στενοί συνεργάτες σε θέματα οικονομίας, φαίνεται να έχουν απομακρυνθεί, ιδιαίτερα εξαιτίας της κόντρας του Νικόλα Παπαδόπουλου με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Στα υψηλά δώματα της Πινδάρου εκτιμούν πως η στάση που ακολουθεί το προεδρικό απέναντι στο ΔΗΚΟ δεν διευκολύνει την κατάσταση. Η πρόσφατη απάντηση του ίδιου του Προέδρου σε δηλώσεις του Νικόλα Παπαδόπουλου για τη διαχείριση των διαπραγματεύσεων, σχολιάστηκε αρνητικά και από στελέχη του κόμματος. Πολλοί είναι αυτοί στον ΔΗΣΥ οι οποίοι υποστηρίζουν πως θα ήταν ορθότερο να απαντούσε ο κυβερνητικός εκπρόσωπος και όχι ο ίδιος ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Τέτοιες κινήσεις από πλευράς Προεδρικού φαίνεται να πλήττουν, τις σχέσεις ΔΗΣΥ-ΔΗΚΟ και να αφήνουν ανοικτό το ενδεχόμενο απομόνωσης του κυβερνώντος κόμματος.

μακρύνει την πιθανότητα μελλοντικής συνεργασίας. Υπογραμμίζεται δε ότι σημαντικές είναι οι διαφορές των δύο κομμάτων σε θέματα οικονομίας. Από την πλευρά του ο Νικόλας Παπαδόπουλος ανέκαθεν υποστήριζε πως θα έπρεπε να παρθούν τα αναγκαία μέτρα του μνημονίου ναυτεία, ενώ ο γ.γ. του ΑΚΕΛ κατέθετε σκέψεις ακόμα και για έξοδο της Κύπρου από το ευρώ. Βάσει αυτού, στα υψηλά δώματα του ΔΗΣΥ διερωτώνται ποιος από τους δύο πολιτικούς αρχηγούς θα αλλάξει τις θέσεις του στο ενδεχόμενο συνεργασίας ΑΚΕΛ-ΔΗΚΟ. «Θα χαλαρώσει τις θέσεις του το ΑΚΕΛ ή θα ακολουθήσει πιο αριστερές

προσεγγίσεις το ΔΗΚΟ;», αναρωτιούνται στον ΔΗΣΥ, εκτιμώντας πως από μία τέτοια εξέλιξη θα πληγεί ιδιαίτερα το ΔΗΚΟ. Ωστόσο, σχετική ανησυχία για πιθανή σύμπτυξη εξακολουθεί να υπάρχει, αφού –αφήνεται να εννοηθεί– η πολιτική αμνηστία αποτελεί χαρακτηριστικό του κομματικού παιχνιδιού. Τα δύο κόμματα, παρά τις σαφείς διαφορές τους σε Κυπριακό και οικονομία, έχουν συνεργαστεί στο παρελθόν, τόσο το 2003 όσο και το 2008. Επομένως, η ανησυχία για συντάχισή απόψεων στη Βουλή εξακολουθεί να υπάρχει, όπως και το ενδεχόμενο δημιουργίας αντιπολιτευτικού μετώπου.

Τακτική αποστάσεων

Η επικρατέστερη ερμηνεία που δίδεται από κομματικές πηγές του ΔΗΣΥ, είναι το γεγονός ότι η στάση του Νικόλα Παπαδόπουλου, τόσο για επαναδιαπραγμάτευση αλλά και οι δηλώσεις κατά τη συνάντηση με τον γ.γ. του ΑΚΕΛ, δεν έχουν να κάνουν με την ξαφνική συντάχισή ΔΗΚΟ – ΑΚΕΛ, αλλά περισσότερο με την προσπάθεια του Νικόλα Παπαδόπουλου να διαχωρίσει τις θέσεις του από την κυβέρνηση. Η «Κ» ζήτησε την εκτίμηση της Πινδάρου κατά πόσο, οι δηλώσεις του Νικόλα Παπαδόπουλου περιεπαθεί τον ΔΗΣΥ με το ΑΚΕΛ, εξακολουθούν να είναι πολύ καλές, ενώ η συνεργασία μεταξύ των βουλευτών των δύο κομμάτων είναι άριστη. Οι ίδιοι κύκλοι σημειώνουν πως το πρόβλημα του ΔΗΚΟ είναι καθαρά το Προεδρικό και όχι τόσο με τον Δημοκρατικό Συναγερμό. Συνεπώς δεν θεωρούν πως υπάρχει και η πιθανότητα παγώματος μνημονιακών νομοσχεδίων, στον βωμό της ενδεχόμενης συνεργασίας ΑΚΕΛ-ΔΗΚΟ.

Η ηγεσία του ΔΗΣΥ υποστηρίζει πως οι σχέσεις του κόμματος με το ΔΗΚΟ εξακολουθούν να είναι καλές έως άριστες και εντοπίζουν το πρόβλημα στη διελκυστίνδα Προεδρικού – ΔΗΚΟ.

Κινήσεις πολλαπλών στοχεύσεων από Νικόλα

Του ΓΙΑΝΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Η πρωτοβουλία που ανέλαβε ο πρόεδρος του ΔΗΚΟ Νικόλας Παπαδόπουλος για επαναδιαπραγμάτευση πτυχών του Μνημονίου, είναι μόνο μία από τις πολλές κινήσεις που ετοιμάζει στο πλαίσιο της ευρύτερης στρατηγικής του, η οποία έχει πολλαπλές στοχεύσεις. Κυρίαρχη επιδίωξη του είναι να δώσει στο ΔΗΚΟ ένα πιο παρεμβατικό ρόλο ώστε να δημιουργήσει πολιτικά και επικοινωνιακά αρέσματα που θα του επιτρέψουν να διεκδικήσει τον ρόλο της κυρίαρχης πολιτικής δύναμης στον λεγόμενο ενδιάμεσο χώρο, κάτι που ασφαλώς θα δώσει και στον ίδιο την ανάλογη προστιθέμενη αξία. Άξονας της στρατηγικής του Νικόλα Παπαδόπουλου, την οποία έθεσε σε εφαρμογή μετά και από ενδελεχή ανάλυση του αποτελέσματος των ευρωεκλογών, της πρώτου αναμετρησης αφότου βρέθηκε στο πτώλο του ΔΗΚΟ, είναι η σμίλευση ενός προφίλ που θα συνδυάζει την έντονη άσκηση κριτικής με παράλληλη υποβολή προτάσεων. «Αν θέλουμε να είμαστε σωστοί και να μας λαμβάνουν σοβαρά πρέπει να εγκαταλείψουμε την άρνηση και να είμαστε δημιουργικοί» φέρεται να είχε στους στενούς συνεργάτες του, με ζήτούμενη την παραγωγή πολιτικής που θα επιτρέπει στο ΔΗΚΟ να εμφανίζεται ως φορέας μετριοπάθειας αλλά και διεκδικήσεων. Κι αυτό ως απάντηση στις έντονες επικρίσεις που δέχθηκε την προηγούμενη εβδομάδα από τον ίδιο

τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ο οποίος τον κατηγορήσει για «ανεξήγητες εμμονές».

Το πρώτο βήμα έγινε με την εξαγγελία της πρωτοβουλίας που απηύθυνε προς όλες τις πολιτικές δυνάμεις «για τη σύνταξη ενός Εθνικού Πλαισίου Διαπραγμάτευσης, ιδανικά με την ομοφωνία όλων των κομμάτων, που θα ενισχύσει τη διαπραγματευτική θέση της κυβέρνησης και της Βουλής των Αντιπροσώπων, έτσι ώστε να διεκδικήσουμε από την Τρόικα και να πετύχουμε αλλαγές προς όφελος του κυπριακού λαού», όπως ανέφερε. Με τη μερική αντιμνημονιακή ρητορική ο Ν. Παπαδόπουλος αφενός προσβλέπει στην απόπειση του χαρακτηρισμού του υπέρμαχου αντιλαϊκών πολιτικών, κάτι που του καταλογίζει και η εσωκομματική αντιπολίτευση, αφετέρου επιθυμεί τον εμβολισμό άλλων πολιτικών δυνάμεων, όπως είναι η Σημαχία Πολιτών του Γιώργου Λιλιάνη, που εκ των πραγμάτων, όπως έδειξε πρόσφατα η ευρωκάλη, αλιεύουν από τον χώρο του ΔΗΚΟ.

Καθόλου τυχαία δεν είναι και τα ανοίγματα του κ. Παπαδόπουλου προς όλους τους πολιτικούς χώρους. Χωρίς να αναίρει καμία από τις επιλογές του στα κορυφαία ζητήματα, ούτε στο Κυπριακό ούτε στην Οικονομία, θέλει να κτίσει γέφυρες συνεννόησης που θα του επιτρέπουν να αναδείξει τον ρυθμιστικό ρόλο του ΔΗΚΟ στην παραγωγή και άσκηση αποτελεσματικής πολιτικής. Επί αυτού του σημείου και σε σχέση με τις χωριστές επαφές που είχε με

τους ηγέτες του ΑΚΕΛ και του ΔΗΣΥ, ο Ν. Παπαδόπουλος κινείται στη λογική ότι δεν θέλει να θεωρείται δεδομένος για κανένα, κάτι που, όπως εκτιμά ο ίδιος, του επιτρέπει να είναι πιο ευέλικτος.

Αργά και σταθερά ο Νικόλας Παπαδόπουλος θέλει επίσης να κλείσει οριστικά τις εσωκομματικές αντιπαράθεσεις, μεθοδεύοντας τις επόμενες κινήσεις που θα επιτρέψουν τη δημιουργία προϋποθέσεων για τον «επαναπατρισμό» στελεχών και φίλων του κόμματος που έκαναν άλλες επιλογές.

Πρώτος από τους πέντε στόχους του Εθνικού Πλαισίου Διαπραγμάτευσης που εισήχθη ο πρόεδρος του ΔΗΚΟ είναι «η επαναδιαπραγμάτευση και αύξηση του ποσού χρηματοδότησης της Κυπριακής Δημοκρατίας, με τον επαναπατρισμό των χρημάτων των κυπρίων καταθετών και μετόχων που εξήχθησαν με το ξεπούλημα των κυπριακών τραπεζών παραρτημάτων στην Ελλάδα». Η συγκεκριμένη εισήγηση σε συνδυασμό με τις έντονες επικρίσεις που διατύπωσε πρόσφατα για το θέμα της αποξένωσης των εν Ελλάδι κυπριακών τραπεζών, το οποίο χαρακτηρίζει ως το μεγαλύτερο σκάνδαλο, εντάσσονται στη στρατηγική του να αποτινάξει την κατηγορία που του αποδίδουν οι πολιτικοί του αντιπάλου ότι εξαιτίας των επαγγελματικών σχέσεων του δικηγόρου του γραφείου με τη Λαϊκή Τράπεζα, το όνομά του με τον ένα ή τον άλλο τρόπο ταυτίζεται με το τραπεζικό σκάνδαλο.

Διπλή «κάλπη» σήμερα στα Κατεχόμενα

«Δημοτικές εκλογές» και το «δημοψήφισμα» για τροποποίηση του «Συντάγματος»

Του ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ

Λίγους μήνες πριν από τις «προεδρικές εκλογές», οι Τουρκοκύπριοι οδηγούνται σήμερα στις κάλπες για τις «δημοτικές εκλογές» και το «δημοψήφισμα» για τη μερική τροποποίηση του «συντάγματος» του 1985. Για πρώτη φορά μετά από 29 χρόνια, η τουρκοκυπριακή ηγεσία αισθάνεται την ανάγκη να προχωρήσει στην τροποποίηση του «συντάγματος», το οποίο υπήρξε το κοινό έργο της ηγεσίας του Ραούφ Ντενκτάς, του τουρκικού στρατού και της Άγκυρας. Η σημερινή διαδικασία έχει τον χαρακτήρα ενός κρίσιμου τεστ για τον ηγέτη της τουρκοκυπριακής κοινότητας, Ντερβίς Έρογλου ενόψει των επικείμενων «προεδρικών εκλογών».

Η προτεινόμενη τροποποίηση του «συντάγματος» αφορά δευτερευούσης σημασίας ζητήματα όπως η ίδρυση ειδικών «δικαστηρίων» για ανήλικους, η ρύθμιση της δόλωσης των περιουσιακών στοιχείων των «Βουλευτών» και η ρύθμιση του κανονισμού περί παύσης καθηκόν-

των των «δημάρχων». Σύμφωνα με διάφορους Τ/κ πολιτικούς και κοινωνικούς φορείς, το δημοψήφισμα για την τροποποίηση του «συντάγματος» εξυπηρετεί έναν και μοναδικό στόχο: Την ενίσχυση της βάσης νομιμοποίησης ενός πολιτικού καθεστώτος, το οποίο δεν αναγνωρίζεται από τη διεθνή κοινότητα.

Το «κυβερνών» Ρεπουμπλικανικό Τουρκικό Κόμμα επιθυμεί σαρωτικές τροποποιήσεις του «Συντάγματος» αλλά η προσπάθειά του προσέκρουσε στις αντιρρήσεις του συγκυβερνώντος Δημοκρατικού Κόμματος του Σερντάρ Ντενκτάς, το οποίο συνεργάστηκε με το Κόμμα Εθνικής Ενότητας, το μεγάλο κόμμα της τουρκοκυπριακής δεξιάς. Συγκεκριμένα, το Ρεπουμπλικανικό Τουρκικό Κόμμα αξιώνει τροποποίηση των σημαντικών παραγράφων του «συντάγματος» με βάση τα ευρωπαϊκά πρότυπα, φιλοδοξώντας να ανοίξει τον δρόμο για την απαγκίστρωση της τουρκοκυπριακής κοινότητας από τον πολιτικό και στρατιωτικό κλοιό της Άγκυρας. Μέσα στο πλαίσιο της συγκεκριμέ-

νης στρατηγικής, σε συνεργασία με το τουρκοκυπριακό σοσιαλδημοκρατικό κίνημα, το Ρεπουμπλικανικό Τουρκικό Κόμμα επικέρησε να δρομολογήσει υπαγωγή της «Αστυνομίας» στην «κυβέρνηση», και επιπλέον, να αναγνωρίσει τα δικαιώματα των αντιρροσίων συνειδήσεων και των μειονοτήτων. Ως γνωστόν, με βάση το «σύνταγμα» του 1985, η «αστυνομία», η «πυροσβεστική» και η «πολιτική άμυνα» ελέγχονται από τις «Τουρκικές Ειρηνευτικές Δυνάμεις», δηλαδή τις μονάδες του τουρκικού στρατού. Ωστόσο, οι προτάσεις της τουρκοκυπριακής Αριστεράς σκόνταψαν στην αδιάλλακτη στάση της Τ/κ Δεξιάς. Ομοίωνα, το Δημοκρατικό Κόμμα και το Κόμμα Εθνικής Ενότητας απέρριψαν τις προτάσεις, με το αιτιολογικό ότι δεν έχει έρθει ακόμη η στιγμή για τη μετάβαση του ελέγχου της «αστυνομίας» στην Τ/κ κοινότητα. Την ίδια στιγμή η Τ/κ Δεξιά δηλώνει ξεκάθαρα ότι δεν θέλει να ακούσει κουβέντα για τα δικαιώματα των αντιρροσίων συνειδήσεων και των μειονοτήτων, κα-

θώς πολλά στελέχη των δύο κομμάτων της Δεξιάς θεωρούν ότι η κατοχύρωση των εν λόγω δικαιωμάτων ενδέχεται να οδηγήσει την αλλοίωση του τουρκικού χαρακτήρα του βόρειου κομματιού του νησιού.

Πίσω από τη συνεργασία και τη συμφωνία των δύο κομμάτων της Τ/κ Δεξιάς για την τροποποίηση του συντάγματος, κρύβονται οι πολιτικές μανούβρες του τουρκοκυπρίου ηγέτη Ντερβίς Έρογλου. Στόχος του να οικοδομήσει ένα ενιαίο μέτωπο της Τ/κ Δεξιάς το οποίο θα οδηγήσει στην επανεκλογή του στις επικείμενες «προεδρικές εκλογές». Με το μπλόκο που έστησε στις προτάσεις της Αριστεράς για την τροποποίηση του «συντάγματος» το μέτωπο της Τ/κ Δεξιάς έδειξε ότι έχει τη δυνατότητα να κυριαρχήσει στο Τ/κ πολιτικό πεδίο. Ωστόσο, η συνεργασία των δύο κομμάτων εξακολουθεί να προσκορεύει σε εμπόδια. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι δεν μπόρεσαν να καταλήξουν σε συμφωνία για συνεργασία στις «δημοτικές εκλογές» που διεξάγονται σήμερα. Ειδικότερα ο ηγέτης του Δημοκρα-

Το αποτέλεσμα της σημερινής αναμέτρησης θα καθορίσει σε μεγάλο βαθμό τους σχεδιασμούς του Έρογλου για επαναδιεκδίκηση της «προεδρίας».

τικού Κόμματος Σερντάρ Ντενκτάς δεν κατάφερε να πείσει τη βάση του κόμματός του για τη σημασία αυτής της συμμαχίας με το Κόμμα Εθνικής Ενότητας, από το οποίο προέρχεται ο Ντερβίς Έρογλου. Την ίδια στιγμή, στο «προπύργιο» της Δεξιάς, στην Καρασία, η «εμφύλια σύρραξη», η οποία έχει ξεσπάσει στους κόλπους της Δεξιάς και της κοινότητας των εποίκων κινδυνεύει να τινάξει στον αέρα τα σχέδια του κ. Έρογλου. Από πολλές απόψεις, οι «δημοτικές εκλογές» αποτελούν μια γερή δοκιμασία

για τα σχέδια του Τ/κ ηγέτη ενόψει των «προεδρικών εκλογών».

Από την άλλη, το Ρεπουμπλικανικό Τουρκικό Κόμμα κατέρχεται στις «δημοτικές εκλογές» με τη σιγουριά της νίκης σε σημαντικούς δήμους όπως είναι η Λευκωσία, η Κερύνεια και η Αμμόχωστος. «Το Ρεπουμπλικανικό Τουρκικό Κόμμα επιθυμεί από τον εμφύλιο πόλεμο στους κόλπους της Τ/κ Δεξιάς, επισημαίνει στην «Κ» η έμπειρη Τ/κ δημοσιογράφος Αϊσού Μπασιρί Ακτέρ.

Προς θαλάσσια και αεροπορική θωράκιση της ΑΟΖ

Προβληματισμός για τις ελλείψεις της Δημοκρατίας σε πτητικά και ναυτικά μέσα επιτήρησης

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Τα νέα γεωπολιτικά δεδομένα που έχουν δημιουργηθεί στην περιοχή της Μέσης Ανατολής μετά και την ανεύρεση υδρογονανθράκων σε Κύπρο και Ισραήλ, θέτουν τη Λευκωσία ενώπιον σοβαρών προκλήσεων και κινήσεων τόσο σε πολιτικό όσο και σε διπλωματικό επίπεδο. Ο αναβαθμισμένος ρόλος που επιδιώκει να διαδραματίσει η Κύπρος στο γεωπολιτικό σκηνικό της περιοχής έφερε στην επιφάνεια κενά σε κεφαλαϊώδη ζητήματα που χρονολο-

Σκέψεις για ενίσχυση με μη επανδρωμένα αεροσκάφη και πλοία ανοικτής θαλάσσης.

γούνται από καταβολής Κυπριακής Δημοκρατίας. Η πρόσφατη κρίση στη Συρία ανέδειξε περίτρανα την αδυναμία της Δημοκρατίας να έχει έστω απλή φυσική παρουσία σε χώρους που καθορίζουν τα πλέγμα των κυριαρχικών δικαιωμάτων του κράτους, την ώρα που στην ίδια περιοχή είχε συσσωρευτεί μεγάλος αριθμός ναυτικών δυνάμεων ξένων χωρών. Ένας άλλος παράγοντας ήταν η απουσία των συντεταγμένων οργάνων τους κράτους σε θαλασ-

σίους χώρους, όπου η τουρκική προκλητικότητα βρισκόταν σε έξαρση, ως αποτέλεσμα των ερευνών ξένων εταιρειών για λογαριασμό της Δημοκρατίας. Ένας τρίτος και εξίσου σημαντικός παράγοντας που έχει λειτουργήσει καταλυτικά στην ανάγκη λήψης σημαντικών αποφάσεων, είναι η ασφάλεια των ενεργειακών υποδομών, κεφάλαιο άρρηκτα δεμένο και με την εμπορική εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων. Μετά τα επιτυχημένα βήματα που έγιναν με τις περισσότερες χώρες της περιοχής στην οριοθέτηση των ΑΟΖ, η Λευκωσία εκτιμά ότι υπάρχει το σωστό timing να προχωρήσει με την ενίσχυση του πλαισίου αποτελεσματικότερης άσκησης των κυριαρχικών δικαιωμάτων της Δημοκρατίας, χωρίς το οποίο οι στρατηγικές επιδιώξεις στα ενεργειακά εξασθενούν ή μετατίθενται χρονικά.

Οι τρεις προτεραιότητες

Με βάση την ιεράρχηση των προτεραιοτήτων που γίνονται σε τεχνοκρατικό και πολιτικό επίπεδο, αδήριτη χαρακτηρίζεται η ανάγκη όπως η Κυπριακή Δημοκρατία ενισχύσει την ηλεκτρονική επιτήρηση του συνόλου των χώρων που βρίσκονται στη δικαιοδοσία της. Όπως εκτιμάται, το κενό που υπάρχει σε κάποια σημεία του FIR Λευκωσίας θα κλείσει άμεσα με την αναβάθμιση των υφιστάμενων ραντάρ. Η απο-

τελεσματικότερη ηλεκτρονική παρακολούθηση έχει να κάνει και με διεθνείς υποχρεώσεις σε χώρους που βρίσκονται υπό τη δικαιοδοσία της Δημοκρατίας, όπως είναι το FIR Λευκωσίας. Σύμφωνα με έγκυρες πηγές, το κεφάλαιο ελέγχου και επιτήρησης στις χερσαίες και θαλάσσιες περιοχές που βρίσκονται υπό των έλεγχο της Δημοκρατίας, θα πρέπει να ενισχυθεί με μέσα τα οποία θα δίνουν δυνατότητα της άμεσης επέμβασης και παρουσίας, όπου αυτό κρίνεται σκόπιμο. Αρμόδια πηγή έλεγε στην «Κ» ότι είναι αδιανόητο μετά από 54 χρόνια κρατικής υπόστασης να υπάρχει έλλειψη σε πλωτά μέσα ανοικτής θαλάσσης ή σε πτητικά μέσα που να εξυπηρετούν τον αντικειμενικό σκοπό άσκησης των κυριαρχικών δικαιωμάτων. Από αέρος ο έλεγχος των περιοχών εκτιμάται ότι μπορεί να ενισχυθεί με μη επανδρωμένα πτητικά μέσα, τα οποία, εκτός των άλλων, θα έχουν τη δυνατότητα μετάδοσης εικόνας σε πραγματικό χρόνο, μέσα τα οποία έχει στην κατοχή του το Ισραήλ και τα οποία επιτηρούν από αέρος τις περιοχές της ισραηλινής ΑΟΖ, όπου δραστηριοποιούνται οι εταιρείες Noble και Delek. Από θαλάσσης οι ανάγκες σε πλωτά μέσα εστιάζονται στη λογική της πολιτικής που είχε κινηθεί το Υπουργείο Άμυνας επί Φώτη Φωτίου. Η απουσία μέσων ανοικτής

Ο από αέρος έλεγχος της κυπριακής ΑΟΖ μπορεί να ενισχυθεί με μη επανδρωμένα πτητικά μέσα (UAV), τα οποία, εκτός των άλλων, έχουν τη δυνατότητα μετάδοσης εικόνας σε πραγματικό χρόνο. Στη φωτογραφία ένα από τα UAV που διαθέτει το Ισραήλ, τα οποία επιτηρούν από αέρος τις περιοχές της ισραηλινής ΑΟΖ, όπου δραστηριοποιούνται οι εταιρείες Noble και Delek.

Ελλείψεις και στο νομοθετικό πλαίσιο

Οι εκτιμήσεις για ενίσχυση με μέσα που θα δίνουν αποτελεσματικές λύσεις στα κενά που υπάρχουν είναι το ήμισυ των κινήσεων που θα πρέπει να γίνουν άμεσα. Το υπόλοιπο μέρος που θα συμπληρώσει το ουσιώδες κεφάλαιο, εντοπίζεται σε νομοθετικό επίπεδο και έχει να κάνει με ευρύτερα ζητήματα που άπτονται του γενικότερου πλαισίου άμυνας της Κύπρου χωρίς αυτό να σημαίνει, όπως μας τονίζονταν, επιθετικές συμπεριφορές. Προς την κατεύθυνση αυτή, όπως λέγεται αρμοδίως, έχουν γίνει κάποια βήματα, τα οποία φαίνεται να οριοθετούν τις υποχρεώσεις, αλλά και τη δράση των αρμόδιων κρατικών αρχών, εάν και εφόσον παραστεί ανάγκη. Ωστόσο, το τελευταίο διάστημα υπάρχουν έντονες πληροφορίες ότι μια σημαντική προεργασία που

είχε γίνει τα τελευταία χρόνια και ενώ βρισκόταν στο τελικό στάδιο να προωθηθεί στο υπουργικό συμβούλιο και στη συνέχεια στη Βουλή των Αντιπροσώπων προς ψήφιση, κρίθηκε ότι παρουσιάζει κενά και στάλθηκε στους υπηρεσιακούς εκ νέου για επεξεργασία. Εξέλιξη που, όπως υποστηρίζεται, θα καθυστερήσει σημαντικά την άρτια οργάνωση του πλαισίου άμυνας και ασφάλειας της χώρας. Η «Κ» έθεσε σε αρμόδια πρόσωπα τους προβληματισμούς που υπάρχουν, αλλά και τις ανησυχίες που εκφράζονται. Αυτό το οποίο μας ειπώθηκε ανεπίσημα ήταν, ότι για το ευρύτερο πλαίσιο των υδρογονανθράκων η πολιτεία έχει προσχωρήσει ήδη και ανεξάρτητα από το ευρύτερο πλαίσιο με την κατάθεση νομοθετικών προτάσεων στη Βουλή.

θαλάσσης, τα οποία θα έχουν τη δυνατότητα παρουσίας όπου και όποτε χρειασθεί, κυρίως σε χώρους όπου διεξάγονται έρευνες σήμερα, και ανόρυξη φυσικού αερίου αύριο, θεωρείται αρνητικός παράγοντας, κυρίως για το κεφάλαιο εκμετάλλευσης του υποθαλάσσιου πλούτου

της Κύπρου. Πάντως, η κυβέρνηση εμφανίζεται ιδιαίτερα προσεκτική αποφεύγοντας τους υψηλούς τόνους στο θέμα ενίσχυσης του πλαισίου επιτήρησης και ελέγχου. Σε διπλωματικό επίπεδο αυτό το οποίο προβάλλεται έντονα, είναι ότι οι όποιες ανάγκες σε μέσα έχουν εντοπιστεί,

δεν προκύπτουν ένεκα της στάσης της Τουρκίας στην περιοχή. Οι δραστηριότητες των εταιρειών εντός της Κυπριακής ΑΟΖ, όπως εκτιμάται, μπορεί να διατρέξουν κίνδυνο από ασύμμετρες απειλές, παρά από τη δραστηριότητα των πολεμικών μέσων της Τουρκίας στην περιοχή.

DON'T CRACK UNDER PRESSURE

SWISS AVANT-GARDE
SINCE 1860

TAG HEUER CARRERA CALIBRE 1887

Cristiano Ronaldo is born to break all the records. His motivation is to win at every occasion to challenge the human statistics. Like TAG Heuer, Ronaldo overpasses the limits of his field and never cracks under pressure.

Anastasio Stephanides & Son Luxury Goods Ltd
 NICOSIA: 2 STASSANDROU & APHRODITE STR Tel. 22757929 • HILTON HOTEL Tel. 22 374400
 LIMASSOL: 227 Arch. Makarios III Aven., Tel. 25 587949 • FOUR SEASONS HOTEL Tel. 25 315240

Χάσαμε το πέναλτι στο replay

Ο πρώτος υφυπουργός

Κατά τη διάρκεια της προεκλογικής εκστρατείας και το πρώτο διάστημα της προεδρικής θητείας του Νίκου Αναστασιάδη ακουγόταν πολύ συχνά ότι ο Πρόεδρος θα διορίσει και μερικούς υφυπουργούς, πράγμα το οποίο όμως δεν έγινε για πολλούς και διάφορους λόγους. Τώρα η στήλη μαθαίνει ότι ο πρώτος υφυπουργός στην κυβέρνηση Αναστασιάδη θα διοριστεί λίαν συντόμως. Πρόκειται για υφυπουργό Οικονομίας, ο οποίος μάλλον θα έχει στο «καρτοφυλάκιο» του το μεγάλο ζήτημα των ιδιωτικοποιήσεων και θα βρίσκεται και σε πλήρη συντονισμό με τον νέο Επίτροπο Μεταρρύθμισης του Δημοσίου. Πάντως, ο ντόρος με την κ. Ειρένα Γεωργιάδου έχει καταλαγιάσει και η ψηλόλιγνη κυρία δοκιμάζει ταγιεράκι για την πρώτη επίσημη εμφάνισή της στη νέα της θέση. Τελικά, φαίνεται ότι η νέα φουρνιά της κυβερνητικής παράταξης, όπως απέδειξε ο υφυπουργός των Οικονομικών, και όρεξη έχει και τσαγανό.

Η απορία

Κύριε υπουργέ της Οικονομίας, την περασμένη βδομάδα πανηγύρισε όλη η κερκίδα της κυβερνητικής παράταξης και όχι μόνο, περισσότερο από το γκολ που έβαλε ο Σαμαράς κι έστειλε την Ελλάδα στους 16 του Μουντιάλ, διότι βγήκαμε στις αγορές με ομόλογο και πήραμε 750 εκατ. με «πολλάπλά οφέλη για το κράτος και τις τράπεζες να προκύπτουν από την έκδοση χρέους», όπως δηλώσατε. Ο πολυς κόσμος δεν κατάλαβε πού έγκεται το όφελος, αφού δεν συγκαταλέγει εαυτόν στις τράπεζες, ενώ ξέρετε ότι ούτε ως κομμάτι του κράτους μπορεί να λογίζεται εκτός αν θα του φορτώσουν κι άλλο χρέος. Και στην προκειμένη περίπτωση, όπως εκ των υστέρων αντιληφθήκαμε οι πληβείοι, δανειστήκατε από τις αγορές με επιτόκιο 4,75%, για να στηρίξετε την Τράπεζα Κύπρου, να μην καταρρεύσει, διότι τάχατες είναι συστημική και άλλα φαιδρά που πλέον δεν τα πιστεύουν ούτε οι πλέον αφελείς. Η Τράπεζα καταρρέει στην ουσία, διότι οι μεγάλοι οφειλέτες, καμιά τριανταριά επιχειρηματίες ακινήτων κ.λπ., δεν πληρώνουν τα 6 δισ. που χρωστάνε και που τα πήρανε με «εγγυήσες» τη φούσκα των ακινήτων... η οποία έσπασε και μας πήρε και μας σήκωσε. Έτσι δεν είναι;

Απορίας συνέχεια

Για να καταλάβω καλύτερα, ο μεγάλος πόλεμος που έγινε από την κυβερνητική παράταξη ώστε να μη δημιουργηθεί bad bank,

Ευχαριστούμε κ. υπουργέ για το πέναλτι που δώσατε υπέρ της Τράπεζας μας, θα σας είμαστε υπόχρεοι για πάντα.

δηλαδή να μη διαχωριστεί η Τράπεζα Κύπρου σε καλή και κακή με τα μεγάλα χρέη να πηγαινουν στην κακή, ήταν ώστε να προστατευτούν οι «30 υπέροχοι»; Να μη διαχωριστούν τα τεράστια χρέη τους από αυτά ημών των υπολοίπων και συνεπώς για να μας φορτώσετε τον δανεισμό που παίρνετε τώρα από τις αγορές για να στηρίξετε την ΤΚ υπό μορφή δημόσιου χρέους; Με λίγα λόγια εμείς οι μακάκες θα πληρώσουμε για τους Λεπτούς, τους Αρίστους και τους άλλους προστατευόμενους της ηγεσίας της παράταξής σας και των άλλων κομμάτων και πρέπει ταυτόχρονα σαν πιθηκία σε τσίρκω, να χειροκροτούμε που «η Κύπρος βγήκε στις αγορές ένα χρόνο νωρίτερα»; Από δω κι εμπρός κάθε φορά που βγαίνετε στις αγορές θα πρέπει να ξέρουμε ότι αυτό που θα πάρετε θα φορτώνονται στις πλάτες μας; Έτσι είναι κ. υπουργέ ή κάνω λάθος; Τελικά ποιοι είναι η Κύπρος, Χάρη; Εμείς οι φορολογούμενοι ή μία παρέα «χρυσόδαχτυλοι» που έχουν την εκάστοτε εξουσία σαν κολαούζο να υπηρ-

τεί ακόμα και τα άνομα συμφέροντά τους;

Απορία τέλος

Αν αυτά τα 6 δισ. μπορούσαν να ανακτηθούν έστω και κατά το ήμισυ η Τράπεζα Κύπρου θα είχε τόσο μεγάλο πρόβλημα όπως σήμερα και θα χρειαζόταν τη στήριξη του κράτους; Προφανώς όχι. Και προφανέστατα η ρευστότητα στη αγορά θα ήταν διαφορετική και ίσως και τα επιτόκια. Κι ακόμα πιο προφανές θα ήταν ότι η ανάπτυξη θα έρχόταν μία ώρα γρηγορότερα. Έτσι είναι ή μήπως και πάλι κάνουμε λάθος, τα πιθηκία. Αν έτσι είναι τα πράγματα στην οικονομία, θα μοιάσουμε με το ανέκδοτο του Πόντιου που έχασε το πέναλτι στο replay!

Υπόγειος πόλεμος

Ήρμα παιδιά εκεί στις τράπεζες, όλοι θα

πάρετε! Αφήστε στην ψυχία τους τα φορτηγάκια της ιδιωτικής ασφάλειας χρηματοπιστολών. Δεν γίνεται να ακούμε ότι μισθώνονται από συγκεκριμένη τράπεζα για να παρέχουν ασφάλεια σε πελάτες που παροτρύνονται να τα σπκώσουν από τη μία και να τα μεταφέρουν στην άλλη και μάλιστα σε μετρητά, για να μην μπορεί κανείς να ικνηλατήσει την τελική τους κατάληψη. Σπουδαία πράγματα, ακόμη λίγο θα τους συνοδεύετε με τανκ! Κατά τα άλλα βρισκόμαστε σε καιρό κρίσης που επιβάλλει συναίνεση και σωφροσύνη και όχι κερανούδες εν αιθρία. Στις αγορές να βγείτε όπως σας είπα και ο Χάρης και η Χρυστάλλα. Κάντε αυτό και έχουμε καιρό για τον πόλεμο χαρακωμάτων που ετοιμάζετε στο εσωτερικό. Πάντως, τα μαθήματα της κρίσης που λένε και τα Αμερικανικά είτε δεν τα λάβαμε ποτέ και απλώς προσποιηθήκαμε είτε μάλλον ετοιμαζόμαστε για μια νέα καταστροφή.

Ο ΗΡΩΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Γιώργος Σαμαράς

Ο ποδοσφαιριστής Γιώργος Σαμαράς όχι τόσο για το πέναλτι που έστειλε την Ελλάδα στους 16 του Μουντιάλ, όσο για την κίνηση παρηγορίας προς τον απαρηγόρητο Βοριανό τερματοφύλακα μετά το τέλος του αγώνα.

Τη Δευτέρα το ΔΝΤ

Την Δευτέρα αναμένεται το Εκτελεστικό Συμβούλιο του ΔΝΤ να εξετάσει την έκθεση των μελών της αποστολής του στην Κύπρο και να αποφασίσει για την εκταμίευση των 86 περίπου εκατομμυρίων ευρώ της επόμενης δόσης. Σύμφωνα με πληροφορίες, η έκθεση που έχει ετοιμάσει η επικεφαλής του ΔΝΤ για το κυπριακό πρόγραμμα, Ντέλια Βελκουλέσκου, είναι θετική και θεωρεί ότι οι στόχοι που έχουν τεθεί εκπληρώνονται.

Μπίντεν-Κέρι και ομογενείς

Στις 15-17 Ιουλίου θα πραγματοποιηθεί στην Ουάσινγκτον το 30ό ετήσιο συνέδριο της ΠΣΕΚΑ, για να συμπέσει με τις εκδηλώσεις μνήμης για τα 40 χρόνια από την τουρκική εισβολή στην Κύπρο. Οι οργανωτές φαίνεται πως έχουν κλείσει συναντήσεις με τον αντιπρόεδρο Τζο Μπίντεν και τον υπουργό Εξωτερικών Τζον Κέρι, τους οποίους και θα τιμήσουν για την προσφορά τους στο Κυπριακό. Το ότι θα υπάρξουν συναντήσεις και με τους δύο έχει μεγάλη σημασία για τους ομογενείς, καθώς έχουν πιστέψει να μην πιστεύουν στ' αριτία τους αυτά που έχουν ακούσει στις δύο συναντήσεις με τον αντιπρόεδρο Μπίντεν. Κι επειδή ο Κέρι πρόταται της γραφειοκρατίας του Στέιτ Ντιπάρτμεντ, θεωρούν χρήσιμο να συγκρίνουν τις δύο θέσεις και να δουν σε ποιο βαθμό οι δύο επιφανείς αμερικανοί πολιτικοί ταυτίζονται. Πάντως, άλλο να μιλάς σε μια κλειστή ομάδα 8 ατόμων κι άλλο σε 100 άτομα.

Γράφει Ο ΙΑΝΟΣ

ΑΡΘΡΟ / Του ΑΝΔΡΕΑ ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ

Η Κύπρος δεν αντέχει άλλους πειραματισμούς

Τους τελευταίους μήνες ποικιλοτρόπως έχει καλλιεργηθεί η προσδοκία για γρήγορη λύση του Κυπριακού, η οποία παράλληλα θα αποτελέσει τον καθοριστικό παράγοντα εξόδου από την οικονομική κρίση. Ταυτόχρονα, υπογραμμίζεται συστηματικά ότι οι εξελίξεις αυτές θα ανοίξουν τον δρόμο για ουσιαστικά βήματα για αξιοποίηση των ενεργειακών κοιτασμάτων στην ανατολική Μεσόγειο με αμοιβαία σφέλη για όλα τα εμπλεκόμενα μέρη. Παρά ταύτα εξακολουθούν να υπάρχουν ανυπέρβλητες δυσκολίες. Οι θέσεις της τ/κ πλευράς είναι τέτοιες που δημιουργούν έντονο προβληματισμό ακόμα και στους πιο ενθέρμους υποστηρικτές της λύσης στη βάση μιας πολύ χαλαρής διζωνικής δικοινωνικής ομοσπονδίας. Ακόμα και μετά το κοινό ανακοινωθέν της 11ης Φεβρουαρίου 2014, η άλλη πλευρά εξακολουθεί να τοποθετείται με τρόπο που και οι πλέον «ευέλκτικοι» Ελληνοκύπριοι προβληματίζονται. Πέραν της πάγιας θέσης για κατάργηση της Κυπριακής Δημοκρατίας ακόμα και στο θέμα των ΜΟΕ η τουρκοκυπριακή πλευρά είναι αρνητική. Η ε/κ πλευρά υπολογίζει ότι τυχόν άνοιγμα της περικλειστής πόλης των Βαρωσίων θα οδηγήσει σε πολύ θετικά οικονομικά αποτελέσματα, καθώς και πάνω απ' όλα στη δημιουργία ενός πολύ θετικού ψυχολογικού κλίματος που αναπόφευκτα θα ωθήσει τις εξελίξεις στο Κυπριακό προς μια οριστική διευθέτησή. Ακόμα και σε αυτόν τον τομέα υπάρχει δυστοκία και ουσιαστική άρνηση από την τουρκοκυπριακή πλευρά. Επί τούτου σημειώνεται ότι οι εισηγήσεις της τουρκοκυπριακής πλευράς για ΜΟΕ ουσιαστικά οδηγούν στην νομιμοποίηση της υφιστάμενης κατάστασης. Η τ/κ πλευρά αρνείται πεισματικά να θεωρηθεί το άνοιγμα των Βαρωσίων ως ΜΟΕ, καθώς αντιρρίζει

το ζήτημα αυτό ως αναπόσπαστο και ουσιαστικό μέρος της ολικής διευθέτησης του Κυπριακού. Την ίδια προσέγγιση έχει και ο τώως ηγέτης των Τ/κ Μεχμέτ Αλί Ταλάτ. Άλλωστε, στο εδαφικό η τ/κ πλευρά πέραν των Βαρωσίων προτίθεται να συγκατανεύσει κυρίως στην επιστροφή της νεκρής ζώνης. Πέραν όμως τούτου η Κυπριακή Δημοκρατία θα πρέπει να επαναξιολογήσει σοβαρά τη δεσπόζουσα θέση στη διεθνή βιβλιογραφία που εισηγείται ότι ομοσπονδιακή πολιτεία τα οποία στηρίζονται σε εθνοκοινωνικούς πυλώνες δεν έχουν υφιστόμελλον. Η θέση αυτή τείνει να επιβεβαιώνεται, εάν αξιολογήσουμε όλες τις διάφορες ανάλογες περιπτώσεις ακόμα και στην καρδιά της Ευρώπης. Στις πιο δύσκολες περιπτώσεις τα πράγματα είναι πολύ πιο πολύπλοκα. Κλασικό παράδειγμα η περίπτωση της Βοσνίας και πιο πρόσφατα της Ουκρανίας. Είναι επίσης σημαντικό να επαναξιολογηθούν οι οικονομικές πτυχές μιας λύσης. Και τούτο παρά το γεγονός ότι η συμβατική θέση είναι ότι «οποιαδήποτε λύση του Κυπριακού συνεπάγεται οικονομικό όφελος». Μεταξύ άλλων, σημειώνεται ότι παρά τις οποιαδήποτε θετικές εξελίξεις που θα προκύψουν στους διάφορους τομείς της οικονομίας θα πρέπει να θεωρηθεί πολύ δύσκολο εάν όχι αδύνατο να αντέξει η κυπριακή οικονομία ένα ολικό προϋπολογισμό τριών κυβερνήσεων και μάλιστα ισολογισμένο. Επιπρόσθετα σημειώνεται ότι το δαιδαλώδες και πολύπλοκο σύστημα αποφάσεων μπορεί να μειώσει σοβαρά την αποτελεσματικότητα του κράτους. Το πολύ δύσκολο γεωστρατηγικό περιβάλλον στο οποίο βρισκόμαστε αποτελεί επιπρόσθετο λόγο για τη συνεχή ενίσχυση της κρατικής υπόστασης της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η Κύπρος δεν αντέχει άλλους πειραματισμούς. Το

υπό συζήτηση πλαίσιο λύσης πέραν του ότι παραμερίζει την Κυπριακή Δημοκρατία δημιουργεί ένα δυσκίνητο τρικέφαλο κρατικό μόρφωμα του οποίου η λειτουργία θα είναι προβληματική. Όλα αυτά τα χρόνια η τ/κ πλευρά έχει καταφέρει να εξασφαλίσει ουσιαστικές θέσεις αρχών που θα διέπουν τη λύση: αυστηρός δικαιοσυσμός, αυστηρή διζωνικότητα και πολιτική ισοπνοια. Η ε/κ πλευρά αποδεχόταν τις τουρκοκυπριακές θέσεις χωρίς να κατανοεί επαρκώς το τι συνεπάγεται αυτό. Ενώ αποδεχόταν τον αυστηρό δικαιοσυσμό δεν αντιλαμβάνονταν τις επιπτώσεις στο σύστημα διακυβέρνησης διάφορες ανάλογες περιπτώσεις ακόμα και στην καρδιά της Ευρώπης. Προεκτάσεις στο περιουσιακό και στο πραγματικό είναι πολύ πιο πολύπλοκα. Κλασικό παράδειγμα η περίπτωση της Βοσνίας και πιο πρόσφατα της Ουκρανίας. Είναι επίσης σημαντικό να επαναξιολογηθούν οι οικονομικές πτυχές μιας λύσης. Και τούτο παρά το γεγονός ότι η συμβατική θέση είναι ότι «οποιαδήποτε λύση του Κυπριακού συνεπάγεται οικονομικό όφελος». Μεταξύ άλλων, σημειώνεται ότι παρά τις οποιαδήποτε θετικές εξελίξεις που θα προκύψουν στους διάφορους τομείς της οικονομίας θα πρέπει να θεωρηθεί πολύ δύσκολο εάν όχι αδύνατο να αντέξει η κυπριακή οικονομία ένα ολικό προϋπολογισμό τριών κυβερνήσεων και μάλιστα ισολογισμένο. Επιπρόσθετα σημειώνεται ότι το δαιδαλώδες και πολύπλοκο σύστημα αποφάσεων μπορεί να μειώσει σοβαρά την αποτελεσματικότητα του κράτους. Το πολύ δύσκολο γεωστρατηγικό περιβάλλον στο οποίο βρισκόμαστε αποτελεί επιπρόσθετο λόγο για τη συνεχή ενίσχυση της κρατικής υπόστασης της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η Κύπρος δεν αντέχει άλλους πειραματισμούς. Το

Ο κ. Ανδρέας Θεοφάνους είναι καθηγητής Πολιτικής Οικονομίας και πρόεδρος του Κέντρου Ευρ. και Διεθνών Υποθέσεων του Πανεπιστημίου Λευκωσίας.

ΒΟΛΕΣ / Γράφει ο ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΠΑΡΗΣ

Ο διάβολος της γραφειοκρατίας

Ο «διάβολος της γραφειοκρατίας κρύβεται στις λεπτομέρειες. Είναι τρομερό αυτό που συμβαίνει με τους «γεκεφάλους» της δημόσιας υπηρεσίας. Βάληθηκαν να μετατρέψουν και τα αυτονόητα, σε απαιτήσεις υψηλής πολιτικής. Στην εποχή των ηλεκτρονικών υπολογιστών και της παγκοσμιοποίησης, θέλησαν να πλουτίσουν τους παραγωγούς και εισαγωγείς χαρτίου, με τη χαρτούρα των πιστοποιητικών που απαιτούν, ακόμη και για τα ασήμαντα.

Ο κοσμάκης αδύναμος μπροστά στο «τέρας» της γραφειοκρατίας, «κάσκει αποσβολωμένος» και αναμένει το θάυμα, τον από «μικροθόδους». Η στοιχειωμένη θέση του Επιτρόπου Μεταρρύθμισης της Δημοσίας Υπηρεσίας αποδεικνύεται όνειρο απατηλό. Οι φοβητισιάρηδες διευθυντές του δημοσίου, για να έχουν δουλειά αυτοί και οι υφιστάμενοί τους, σκαρφίζονται του κόσμου τις «διαβολικές λεπτομέρειες» για να επιβεβαιώνουν την εξουσία τους και να ταλαιπωρούν τους «φτωχούς και καταφρονεμένους». Υπάρχουν και οι πονηροί που θέλουν τάχα να σώσουν τη δημόσια υπηρεσία και στο όνομα του «αγαθού σκοπού» βάζουν τόσα εμπόδια στον ταλαιπωρημένο κοσμάκη, ώστε να αγανακτεί και να μη διεκδικεί τα δικαιώματά του. Λιγότερες αιτήσεις, λιγότερα χρήματα από τον δημόσιο κορβανά. Και σίγουρα παραμένουν περισσότερα «αργύρια» για παχουλούς μισθούς και συντάξεις. Και το καλύτερο, το «κερασάκι στην τούρτα», λιγότερη δουλειά στα κλιμακούμενα γραφεία.

Τελευταίο επεισόδιο στην τραγωδία της γραφειοκρατίας, το κατά τα άλλα, καταπληκτικό σχέδιο για το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα.

πιστο Εγγυημένο Εισόδημα. Όλοι οι πολίτες να έχουν ένα κομμάτι ψωμί, όλοι οι άνθρωποι αυτού του δύσμοιρου τόπου να έχουν ένα κεραμίδι πάνω από τα κεφάλια τους και όλες οι ψυχές να απολαμβάνουν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Ωστόσο, μέχρι να φθάσουν στον «παράδεισο» οι δικαιούχοι, θα πρέπει να περάσουν από την κόλαση της γραφειοκρατίας.

Το «καλό μας κράτος» σκέφτηκε και αυτό το πρόβλημα. Θα προσλάβει λέει άνεργους σε όλους τους δήμους, για να συμπληρώνουν τις αιτήσεις. Καλή είναι η εργοδότηση νέων ανθρώπων, αλλά δεν θα ήταν καλύτερη η απλοποίηση των διαδικασιών, ώστε να μπορούν να συμπληρώνουν τις αιτήσεις και οι απόφοιτοι Γυμνασίου. Είναι κρίμα μορφωμένοι νέοι, με ένα σωρό πτυχία, να μετατρέπονται σε γραμματείς, ώστε να έχουν ένα κομμάτι ψωμί. Πρέπει επιτέλους να σοβαρευτούν αυτοί που ασχολούνται με τον επαγγελματικό προσανατολισμό και επιτέλους πρέπει να καταλάβει η Πολιτεία ότι έχει ευθύνη να προσφέρει δουλειά στους πολίτες.

“
Τελευταίο επεισόδιο στην τραγωδία το, κατά τα άλλα, καταπληκτικό σχέδιο για το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα.

Η ίδια τρέλα και με τη λεγόμενη αυτοφορολογία, η οποία απέκτησε και νομοθετική βούλα. Το σύστημα στο διαδίκτυο προσθέτει τα νούμερα που γράφουν οι πολίτες, τα οποία ωστόσο δεν μπορούν να τα δουν οι φορολογούμενοι. Αν γίνει λάθος στην πρόθεση, τότε απλώς το σύστημα δεν αποδέχεται τη φορολογία. Και από εκεί ξεκινούν τα «μινι-νελίκια» και τα τηλεφώνια σε υπηρεσίες που σπάνια απαντούν. Δεν θα ήταν πιο απλό οι υπηρεσίες και οι εταιρείες, οι οποίες κάθε μήνα «κόβουν» από τους μισθούς, φόρους και εισφορές, να αναλαμβάνουν και την ευθύνη για τη φορολόγηση των πολιτών. Εκ των υστέρων να έρχονται οι υπάλληλοι του φόρου εισοδήματος, να ελέγχουν δειγματοληπτικά και να επιβάλλουν και τις ανάλογες ποινές.

Πριν από μερικά χρόνια έγινε «το σώσε» με τα ηλεκτρονικά τσιπς στις ταυτότητες, οι οποίες θα περιείχαν τα στοιχεία των πολιτών. Τα χρόνια πέρασαν και δεν αποδείχθηκε ότι ο «αντίχριστος» κατοικεί μέσα στα «τσιπς». Ας επανέλθει το σύστημα ηλεκτρονικής αποθήκευσης στοιχείων. Ας γίνει μία αρχή με τους συνταξιούχους, ο οποίος εκ των πραγμάτων υφίστανται τη μεγαλύτερη ταλαιπωρία και ας ακολουθήσουν οι υπόλοιποι πολίτες. Όλα τα στοιχεία, είτε σε μία είτε σε πολλές ταυτότητες με τσιπς, ώστε να ανασάνουν οι φοβισμένοι από τη γραφειοκρατία πολίτες. Σε άλλες χώρες, προωθούν ακόμη και την κατάργηση των χαρτονομισμάτων, ώστε να ελέγχουν όλες τις συναλλαγές. Δεν γίνεται ακόμη το νησί με τους περισσότερους πτυχιούχους, να ζει ακόμη στον μεσαίωνα της γραφειοκρατίας.

Μεγάλα καράβια, μεγάλες φουρτούνες

Του ΛΕΥΤΕΡΗ ΑΔΕΙΛΙΝΗ

Το φυσικό αέριο και η προοπτική για αποθέματα στην ΑΟΖ μετέτρεψαν την Κυπριακή Δημοκρατία, περίπου εν μια νυκτί, από αγκάθι στη φτέρνα Ευρωπαίων και Αμερικανών σε παίκτη και στρατηγικό εταίρο. Μία σειρά από συγκυρίες, καθώς και το όπλο που ακούει στο όνομα υδρογονάνθρακες, ωθούν τους ισχυρούς του πλανήτη να δουν το νησί με άλλο μάτι. Η κρίση στην Ουκρανία, η πολιτική αστάθεια στο Ιράκ και τη Συρία, δίνουν άλλον αέρα στην προοπτική ενός τόξου ενεργειακής συνεργασίας και σταθερότητας στην ανατολική Μεσόγειο. Η Κύπρος, ως η μόνη χώρα στη λεκάνη της Λεβαντινής που έχει καλές σχέσεις με το Ισραήλ, τον Λίβανο και την Αίγυπτο έγινε ξαφνικά συνομιλητής και συνδαιτυμόνας. Οι ξένοι ηγέτες δεν αποφεύγουν πλέον τους δικούς μας, όταν τους βλέπουν στους διαδρόμους του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, όπως έκαναν συστηματικά μετά το αλυσμόνητο γι' αυτούς δημοψήφισμα του 2004. Από διπλωματικός παρίας, λόγω του σαραντάχρονου άλυτου πολιτικού προβλήματος, η Κύπρος έγινε νύφη και μάλιστα πολύφερνη.

Ο αντιπρόεδρος των ΗΠΑ, Τζο Μπάιντεν, ήλθε στο νησί και είπε στον Νίκο Αναστασιάδη ότι η Ουάσινγκτον θέλει την Κύπρο να γίνει ο συνδετικός κρίκος για την ενεργειακή συνεργασία των χωρών της περιοχής. Άφησε, μάλιστα, σαφώς να εννοηθεί ότι αν η κυβέρνηση τα καταφέρει τότε ουδείς θα την πιέσει για να λύσει πρώτα το Κυπριακό και μετά να εκμεταλλευτεί τα ενεργειακά της αποθέματα.

Για να μπορέσει ένας ηγέτης να εμπνεύσει εμπιστοσύνη στους γείτονες και να εντυπωσιάσει ισχυρούς εταίρους, θα πρέπει πρώτα απ' όλα να βάλει σε τάξη το δικό του σπίτι.

Το γεγονός δίνει την ευκαιρία στον κ. Αναστασιάδη να πάρει ανάσα και να δείξει αν μπορεί να φέρει εις πέρας την αποστολή που έχει ανατεθεί στην Κύπρο. Η είσοδος σε μεγάλα διπλωματικά σαλόνια συνοδεύεται από υψηλές προσδοκίες και απαιτήσεις. Για να μπορέσει ένας ηγέτης να διαδραματίσει σοβαρό διαμεσολαβητικό ρόλο, να εμπνεύσει εμπιστοσύνη στους γείτονες και να εντυπωσιάσει ισχυρούς εταίρους, θα πρέπει πρώτα απ' όλα να βάλει σε τάξη το δικό του σπίτι. Κι εδώ ο κ. Αναστασιάδης και οι συνεργάτες του έχουν αρκετή δουλειά μπροστά τους. Στα χαρτιά και στις προθέσεις ο εκσυγχρονισμός του κράτους πάει καλά. Για να υπάρξουν αποτελέσματα, όμως, χρειάζεται να αλλάξει η κουλτούρα του δημοσίου, που απεχθάνεται κάθε τι καινούργιο κι έχει εθιστεί στην αλληλοεξυπηρέτηση και τον παραγοντισμό. Ένας καλός τρόπος θα ήταν να τοποθετηθούν σε θέσεις-κλειδιά για τη μεταρρύθμιση άνθρωποι που έχουν σπουδάσει το άθλημα δεν έχουν άμεση σχέση με τα κόμματα. Έργο τίτάνιο για τα κυπριακά δεδομένα και ο κ. Αναστασιάδης με του διορισμούς του δεν έδωσε στίγμα μεγάλων αλλαγών.

Ανάλογη αποφασιστικότητα θα πρέπει να δείξει ο Πρόεδρος και στο Κυπριακό. Είπαμε δεν θα τον πιέσουν πολύ απ' έξω, αλλά θέλουν να δουν με πράξεις αν πράγματι εννοεί όσα λέει για τη λύση. Θέλουν να δουν τολμηρές κινήσεις που ξεπερνούν πολιτικά ταμπό. Επιθυμούν να βρεθεί άκρη με την Τουρκία για να εξυπηρετηθούν μακρόπνοοι γεωστρατηγικοί στόχοι. Στο τηλεφώνημα που είχε με τον Βενιαμίν Νετανιάου την Τρίτη, ο πρωθυπουργός του Ισραήλ ρώτησε τον Νίκο Αναστασιάδη τι γίνεται με το Κυπριακό. Δεν τον καίει, βέβαια, η διαμάχη μεταξύ των κοινοτήτων. Απλώς είναι έτοιμος να τη ξαναβρεί με την Τουρκία, οι υπογραφές μένουν, και θέλει να ξέρει αν υπάρχει προοπτική να μπει σύντομα και η Άγκυρα στο ενεργειακό παιχνίδι. Οι ισραηλινές εταιρείες Delek και Avner θέλουν να συνεργαστούν με τουρκικές για αγωγή. Αλλά το εμπόδιο του Κυπριακού δεν επιτρέπει στον κ. Νετανιάου να συμφωνήσει με τις εταιρείες και ταυτόχρονα να διατηρήσει τις καλές σχέσεις με την Κύπρο. Τη χώρα να μπορεί να τον βοηθήσει στη συνεννόηση με την Αίγυπτο και τον Λίβανο. Η παρτίδα έχει ανοίξει και ο Πρόεδρος καλείται να δείξει αν τα καταφέρει στο γεωπολιτικό πόκερ ή αν το μέγεθος του γεγνημένου ξεπερνά τις δυνατότητες της Κύπρου.

adilinis@gmail.com

ΑΡΑΔΕΣ / Του ΓΙΑΝΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Εκλογικό μέτρο και ημίμετρα

Ανατρέκοντας κάποιος στις μέχρι πρόσφατα διαχρονικές δηλώσεις της πολιτικής μας ηγεσίας για το ζήτημα της αποχής, εύκολα θα διαπιστώσει μια επιφανειακή ερμηνεία που σε πολλές περιπτώσεις αποκαλύπτει μια αρκετά περιφρονητική αντίληψη, η οποία άρχισε και τελειώνει με νοθεύσεις προς όσους γύρισαν την πλάτη στην κάλπη. Στις τελευταίες ευρωεκλογές οι πολιτικοί μας ηγέτες (από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας μέχρι και τον αρχηγό του μικρότερου κόμματος) εμφανίστηκαν λιγότερο επαγγελματίες, προφανώς επειδή έστω και κάπως αργά συνειδητοποίησαν ότι η αποχή δεν οφείλεται στην έλλειψη ενδιαφέροντος από μια μεγάλη μερίδα της κοινωνίας, όπως ίσως νομίζουν παλαιότερα, αλλά ότι πρόκειται περί συνειδητής πολιτικής διαμαρτυρίας (και όχι αδιαφορίας) που έχει σαν γενεσιουργό αιτία την απογοήτευση των πολιτών από τα κόμματα και τους πολιτικούς.

Το τελευταίο διάστημα επανέρχεται στον δημόσιο διάλογο η συζήτηση για την τροποποίηση του εκλογικού νόμου με το επιχείρημα «πέραν των άλλων» -ότι θα συμβάλει στην αντιμετώπιση της αποχής. Έχουμε την εντύπωση ότι για ακόμη μία φορά τα κόμματα καταφεύγουν σε σπασμωδικές λύσεις, αποφεύγοντας να κοιτάξουν κατάματα την αλήθεια, προφανώς γιατί δεν θέλουν να παραδεχθούν ότι το σπίτι τους είναι γυάλινο.

Η αποχή είναι συνειδητή πολιτική πράξη και όχι σπμάδι αδιαφορίας.

Η συζήτηση για την αύξηση του εκλογικού μέτρου και για την υιοθέτηση της οριζόντιας ψηφοφορίας πηγαίνει ούτως ή άλλως στην επικαιρότητα συνήθως μετά από κάποια εκλογική αναμέτρηση, και λίγο-πολύ θυμίζει το παραμύθι των κομμάτων του λεγόμενου κέντρου χώρας, τα οποία μετά από κάθε εκλογική ήττα ανακαλύπτουν την ανάγκη για συνένωση του ούτως καλούμενου ενδιάμεσου χώρου.

Αυτά τα ζητήματα είναι πολύ σοβαρά για να εμφανίζονται σαν πυροτεχνήματα εντυπωσιασμού και καλό θα ήταν η πολιτική ηγεσία να μελετήσει προσεκτικά τα βήματά της. Εάν ο εκλογικός νόμος χρειάζεται εκσυγχρονισμό καλό θα ήταν να αρχίσει ένας ουσιαστικός διάλογος, με τη συμμετοχή των ειδικών, έτσι ώστε να οδηγηθούμε στο καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα. Για παράδειγμα μια εισήγηση που ακούγεται λογική είναι η πρόταση για την ταυτόχρονη διενέργεια βουλευτικών και δημοτικών εκλογών. Αν υπάρχει αντίθετη άποψη με επιχειρήματα, να ακουστεί για προβληματισμό. Εάν όχι δεν βλέπουμε λόγο γιατί να μην προχωρήσουμε σ' αυτό το πρα-

κτικό μέτρο, όπως έγινε (επιτέλους) και με το θέμα των ψηφοφόρων του εξωτερικού. Θυμίζουμε πόσο χρόνο και χρήμα δαπανήσαμε τις τελευταίες δεκαετίες μέχρι να δεθούμε με σπύσουμε κάλπες εκτός Κύπρου.

Επανερχόμαστε στο θέμα της αποχής: Ούτε η Δημοκρατία ούτε και η πολιτική μας ζωή θα αναβαθμιστούν με την αύξηση του εκλογικού μέτρου, που το μόνο που θα καταφέρει είναι να επιβεβαιώσει όλους εκείνους που υποστηρίζουν ότι τα μεγάλα κόμματα ελαύνονται από φοβικά σύνδρομα και μοναδική τους έγνοια είναι η διαφύλαξη των κεκτημένων τους. Η αποχή θα περιοριστεί μόνο εάν τα κόμματα αντιληφθούν ότι οι δραματικές μεταβολές που έχουν σημειωθεί στη χώρα μας τα τελευταία χρόνια, συνεπεία της οικονομικής κρίσης, έχουν δημιουργήσει ένα άκρως απαιτητικό κοινωνικό στρώμα με ψηφοφόρους που δεν είναι πλέον δεδομένοι για κανένα. Όσο τα κόμματα δεν αντιμετωπίζουν στο εσωτερικό τους την έλλειψη διαφάνειας, την ανυπαρξία λογοδοσίας και την αναξιοκρατία, πώς στο καλό θα τα πατάζουν από το πολιτικό σύστημα στο σύνολό τους; Μέθοδοι του παρελθόντος όπως οι συνεχείς αντιπαραθέσεις, η τεχνητή πόλωση και ο φανατισμός δεν μπορούν να γίνουν ανεκτές σήμερα.

Το κυριότερο όμως πρόβλημα που οδηγεί τα κόμματα στην απαξίωση είναι η αδυναμία τους στην παραγωγή αποτελεσματικών πολιτικών που θα δώσουν λύσεις στα καθημερινά προβλήματα του πολίτη. Αν παρακολουθήσει κάποιος τις αμέτρητες αντιπαραθέσεις που ξεκινούν από τα πρωινάδικα των ραδιοφωνικών καναλιών και τελειώνουν στα τηλεοπτικά πάνελ τις μεταμεσονύκτιες ώρες, αντιλαμβάνεται πόση φαιά ουσία σπαταλείται σε επίπεδο πολιτικής ηγεσίας και κομματικού προσηλωτικού και πόσες εργατο-ώρες χάνονται στον βωμό των εντυπώσεων σ' ένα ανόητο χαρτοπολέμο λαϊκισμού και πλειοδοσίας που αφήνει τους νοσηλείς πολίτες παγερά αδιάφορους. Μία κοινωνία που καθημερινά δοκιμάζεται για να τα φέρει βόλτα, το λιγότερο που ζητά από τους ηγέτες της είναι να την αφοργαστεί και να τη βοηθήσει. Αυτή είναι η μόνη λύση για τη σμίκρυνση της απόστασης που χωρίζει τους πολιτικούς από τους πολίτες. Ίσως να είναι ένα καλό βήμα για την ανακοπή της αποχής, που επιμένουμε, δεν είναι σπμάδι αδιαφορίας αλλά συνειδητή πράξη διαμαρτυρίας με άκρως πολιτικό περιεχόμενο.

ανtoniouy@kathimerini.com.cy

Εξαρτάται τι λαλούμεν

Της ΕΛΕΝΗΣ ΘΕΟΧΑΡΟΥΣ

«Τις απαράδεκτες αυτές θέσεις της τουρκικής πλευράς δεν πρόκειται να τις αποδεχθεί ούτε η Ε.Ε.». Αυτά δήλωσε πρόσφατα, ανάμεσα σε άλλα, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και συμφωνώ απόλυτως. Είναι ξεκάθαρο πως οι θέσεις της τουρκικής πλευράς παραβιάζουν τις αρχές και τις αξίες επί των οποίων είναι θεμελιωμένη η Ε.Ε., παραβιάζουν τον χάρτη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, παραβιάζουν τις αρχές και τα ψηφίσματα του ΟΗΕ και στριβίζουν την δημιουργία ενός καθεστώτος, προϊόντος πολεμικής βίας και του νομιμοποιούν. Τυχούσα αναγνώριση του εν λόγω καθεστώτος θα διαιωνίσει τη στέρση των δικαιωμάτων των Κυπρίων πολιτών. Αλλά βεβαίως, οι θέσεις της τουρκικής πλευράς ήταν διαχρονικά απαράδεκτες, δεν έγιναν απαράδεκτες πρόσφατα.

Πολλοί, ωστόσο, στην ελληνοκυπριακή πλευρά αποδέχονται αυτή την κατάσταση η οποία δεν είναι συμβατή με τη λειτουργία ενός κράτους μέλους της Ε.Ε. Προς χάρην δε των επί δεκαετίες συνεχιζόμενων συνομιλιών, επέρριπταν και επέρριπτον βαρύτατες ευθύνες σε όσους έλεγαν και λέγουν ότι οι μεθοδεύσεις της τουρκικής πλευράς, που ποτέ δεν άλλαξαν, πρέπει να καταγγέλλονται αμέσως. Ειδικά την τελευταία δεκαετία μετά την ένταξη στην Ε.Ε. Μερικοί αξιωματούχοι έφθαναν στο κατάντημα να «λαορτάρουν» εμάς που προσπαθούσαμε να ενημερώσουμε τους Ευρωπαίους χαρακτηρίζοντάς μας ως «ακράιους», «σκληρούς» κ.λπ. Ενώ οι ίδιοι ήταν «σηγκαταβατικοί» και «νούσιμοι». Έτσι έδιναν το δικαίωμα στην Ε.Ε. να νίπτει τις χείρας της ως άλλος Πόντιος Πιλάτος. Για μια δεκαετία κατά την οποία η Τουρκία απεγνωσμένα επιδίωκε την ένταξη στην Ε.Ε., εμείς δεν κάναμε τίποτε από ό,τι θα έπρεπε να είχαμε πράξει και ειδικά από όσα προκαλούσαν κόστος στην κατοχική δύναμη για την παράνομη στάση της. Για να γίνει έστω πιο διαλλακτική. Απεναντίας μας κυβερνήσαν λάτρεις του Ερντογάν που και αυτοί μας κατηγορούσαν ως «αναχρονιστικούς» και «καθυστερημένους», που δεν βλέπαμε την πρόοδο και την αλλαγή. Το ΕΛΚ παίρνει πλέον θέση κατά της ένταξης τη Τουρκίας και αφήνει ανοικτή την επιλογή της ειδικής σχέσης. Αυτό δεν σημαίνει ότι χάνουμε τα βέτο μας στην τουρκική ενταξιακή διαδικασία. Ακόμη και για την ειδική σχέση, η Άγκυρα επιβάλλεται να προχωρήσει σε βήματα δημοκρατικής εναρμόνισης. Η Ε.Ε. δεν έχει λάβει τελικές αποφάσεις. Συνεπεία, τα εργαλεία για πείση που την Τουρκία συνεχίζει να υπάρχουν. Η θέση του ΕΛΚ δημιουργεί συνθήκες για περισσότερη πίεση επί της Τουρκίας. Φτάνουμε να το θέλουμε και να έχουμε αποφασιστικότητα.

Να θυμίσω ότι Ευρωπαίοι Επίτροποι μας έλεγαν πως, αφού τετραγωνίσουν τον κύκλο θα καταστήσουν οποιαδήποτε λύση πρωτογενές ευρωπαϊκό δικαίωμα εφόσον συμφωνήσουν οι δύο πλευρές. Ακόμη και την παραβίαση των απολαμβάνων δικαιωμάτων και την παρέκκλιση από το κεκτημένο. Διότι προφανώς αυτή ήταν η θέση είτε της προηγούμενης κυβέρνησης είτε κάποιων άλλων ή αυτό κατανοούσαν κάποιοι εκ των εταίρων μας ή ήθελαν να κατανοήσουν. Βεβαίως προσωπικά και από ένα σημείο και μετά φρόντισα μέσα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και ξεκαθάρισα επιτέλους ότι σε καμία περίπτωση η λύση, η οποία λύση που όλοι επιθυμούμε διακαώς, δεν μπορεί να δυναμιτίζει την ίδια την Ε.Ε. και να συνιστά εκτροπή από το σύστημα αρχών και αξιών και δικαιώματα των απολαμβάνων όλοι οι Ευρωπαίοι πολίτες. Ελέχθη βεβαίως ότι αυτό είναι δική μου θέση. Ναι, είναι δική μου θέση και είμαι περήφανη γι' αυτό. Δεν μπορώ να αποδεχθώ ποσογυρίσματα στην εκπαίδευση της Δημοκρατίας και αναχρονισμούς καθεστώτων που εξέπεσαν από καιρό. Εντούτοις, μέχρι να επιτευχθεί τούτο πολλές φορές συναντήσαμε την πείσιμονα θέση πολλών Ευρωπαίων να μας λένε «αυτές είναι οι θέσεις της Κύπρου, είναι δική σας που έρχονται και τα λένε, είναι ελληνοκυπριακή που αποδέχονται τη παρεκκλίση». Δυστυχώς έτσι ήταν. Πολλοί, είτε επίσημα είτε ανεπίσημα μετέφεραν στους Ευρωπαίους τις σημερινές θέσεις των Τουρκοκυπρίων, τους έλεγαν ότι είναι αποδεκτές, φτάνει να βρεθεί λύση την οποία παρεμποδίζουν κάποιοι «ακράιοι Ελληνοκύπριοι». Για να βρεθεί μια λύση. Και φυσικά όταν οι Τουρκοκυπριοί έβλεπαν ότι η ελληνοκυπριακή πλευρά προήγαγε τις δικές τους θέσεις, η Άγκυρα ζήτησε κι άλλα.

Δυστυχώς, οι Ευρωπαίοι πιθανότατα και για σειρά ετών τόσο για τις πρόνοιες του σχεδίου Ανάν όσο και για το τι πραγματικά συμβαίνει στην Κύπρο με αποτέλεσμα να αποδέχονται θέσεις που κάποιοι τις παρουσιάζαν ότι ήταν αποδεκτές και από το σύνολο των Ελληνοκυπρίων.

Επιτέλους, ο Πρόεδρος δηλώνει ότι αυτό δεν πρόκειται να τα αποδεχθεί η Ε.Ε. Επιτέλους η Κύπρος πρέπει να συνάξει όλους αυτούς που επίσημα ή ανεπίσημα οικοδομούν πολιτικές φιλοδοξίες γιγοντάς, ή τους καπνίζουν. Διότι η στάση των Ευρωπαίων και των λοιπών ξένων εξαρτάται και από μας και ειδικότερα από το τι λαλούμεν.

Η κ. Ελένη Θεοχαρούς είναι ευρωβουλευτής του ΔΗΣΥ-ΕΛΚ.

ΑΚΑΡΙΑΙΑ / Της ΕΛΕΝΗΣ ΞΕΝΟΥ

Μεγάλωσα στην Κύπρο, ρε

Και τι ακριβώς σημαίνει αυτή η φράση; Για τον καθένα μας, υποθέτω, σημαίνει διαφορετικά πράγματα. Τι σημαίνει για μένα ήταν ένα ερώτημα με το οποίο βρέθηκα ξαφνικά αντιμέτωπη όταν κλήθηκα από την Bookworm Publication να συμμετάσχω σε μια έκδοση με δέκα διηγήματα Κυπρίων συγγραφέων. Ομολογώ πως ήταν η πρώτη φορά που συνειδητά έθετα στον εαυτό μου αυτό το ερώτημα. Για να συνειδητοποιήσω πως για να μπορέσω να έχω μια απάντηση ήταν τελικά απαραίτητο να διανύσω όλα εκείνα τα χιλιόμετρα που διένυσσα εκτός. Ήταν απαραίτητο να αναμετρηθώ με άλλες εικόνες και άλλα μεγέθη τα οποία δεν μου ήταν οικεία, ώστε να κατανοήσω πού και πώς καταχωρείται το οικείο μέσα μου. Έπρεπε δηλαδή να βρεθώ σ' εκείνη την απόσταση, η οποία σου επιτρέπει να

επιστρέφεις σαν παρατηρητής, για να κοιτάξεις με καθαρό βλέμμα τον χώρο και τη χώρα. Και τι πάει να πει καθαρό βλέμμα; Για μένα πάει να πει ένα βλέμμα απαλλαγμένο από τους δαίμονες και τα φαντάσματα με τα οποία φορτώθηκε η γενιά μου. Ένα βλέμμα απαλλαγμένο από το άλλοθι των διαχωριστικών γραμμών που μας καταδικασαν πρόωρα στην ισόβια ποινή του «Δεν ξενώνω».

Γιατί αυτό ήταν. Αυτό έπρεπε να είναι η ζωή μας. Ένα «Δεν ξενώνω». Ένα «Δεν ξενώνω» κολλημένο στο τζάμι του αυτοκινήτου, στο εξώφυλλο του τετραδίου, στο ψυγείο, στο απέναντι βουνό, στο σήμα του μονόδρομου. Να θυμόμαστε. Όλοι να θυμόμαστε. Τίποτα άλλο να μην κάνουμε, παρά μόνο να θυμόμαστε. Μέχρι που τελικά ξεκάσαμε τα πιο βασικά μας. Ξεκάσαμε ποιο είμαστε και τι υλικό κουβάλα ο τόπος μέσα του. Ξεκάσαμε, διότι κλάταρε ο γγ-

Γιατί αυτό ήταν. Αυτό έπρεπε να είναι η ζωή μας. Ένα «Δεν ξενώνω» κολλημένο στο τζάμι του αυτοκινήτου, στο εξώφυλλο του τετραδίου...

κέφαλος. Φούλαρε το μυαλό. Φούλαρε από διαχωριστικές γραμμές, ορατές και αόρατες, συνειδητές και συνειδητές που στα χρόνια άρχισαν να περιορίζουν και βέβαια και σκέψη. Φούλαρε, λοιπόν, το μυαλό από δαύτες και βάρεσε στο κεφάλι. Και έπεσε το κεφάλι. Και με σκυφό το κεφάλι συνεχίσαμε. Γείρανε και οι ώμοι και οι πλάτες και το ανάστημα, και όταν γείροναν πλάτες και ώμοι και ανάστημα γίνεσαι ένας τόσος δα. Ένας τόσος δα που για να ξαναβρεί

την άκρη χρειάζεται άλλο GPS, ένα GPS που να του δείχνει πού στο διάολο είναι τελικά αυτός ο δρόμος που ενώνει την πραγματικότητα με την ουσία της ζωής και όχι που τη διαχωρίζει. Αλλά δεν υπάρχει τέτοιο GPS ή κι αν υπάρχει δεν ξέρουμε πια πού να το βρούμε. Και έτσι μας έχει μείνει στο χέρι το άλλο, εκείνο που σήμερα φωνάζει «κάνε επαναστρόφη, λάθος δρόμος, λάθος κατεύθυνση, λάθος υπολογισμό, λάθος πλάνο». Και τότε είναι που δεν τα βρίσκουμε με τίποτα. Και αρχίζουν τα ανάστροφα, τα αντίστροφα, τα περισσότερα. Τα αντί-ζωής. Τα αντί-ονείρου. Τα αντί-μνήμης. Όλα τα αντ' αυτού. Όπου αυτός είναι ο εαυτός μας. Τον οποίο από το πολύ «δεν ξενώνω» τον έχουμε ξεχάσει. Και όταν λέω ο εαυτός μας δεν εννοώ τον εαυτόλη μας ή αυτό το «ο καθένας για την πάρτη του». Εννοώ εκείνον τον εαυτό που ξέρει να βάζει τον πήχη ψηλά. Που ξέρει να ξε-

χωρίζει ποιές γραμμές σε χωρίζουν από το υλικό της ζωής και ποιές σε ενώνουν με το υλικό ενός μάταιου πλάνου ζωής. Εκείνος ο εαυτός. Που ξέρει τι σημαίνει να ζεις σε ένα τέτοιο νησί. Ξέρει δηλαδή πως όπου και να πας, σε όποιο σημείο του και αν βρεθείς, είναι ορατή η μοναδική γραμμή στην οποία αξίζει να μείνει κανείς πιστός: Η γραμμή που ορίζεται. Γιατί είναι η μόνη πραγματική γραμμή της ζωής. Εκείνη που ενώνει ουρανό και θάλασσα και μας θυμίζει πως όλες οι άλλες γραμμές είναι λεκέδες στο γαλάζιο, με τις οποίες βολεύονται όσοι δεν έχουν την ικανότητα να δουν την πραγματικότητα με καθαρό βλέμμα. Όσοι δηλαδή επιμένουν να απομακρύνουν το νόημα της φράσης «Ναι, ρε, στην Κύπρο μεγάλωσα» από τη γραμμή του ορίζοντα.

elenixenou1@gmail.com

Κυπριακή πολιτική ώρα μηδέν

Του ΧΡΙΣΤΟΥ ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

Τα αποτελέσματα των ευρωεκλογών έχουν δημιουργήσει τους πρώτους κλυδωνισμούς στο πολιτικό σκηνικό και ήδη μερίδα της πολιτικής ελίτ, αδυνατώντας να αφογκραστεί τα μηνύματα των συμπολιτών μας, προσπαθεί να καιροσκοπήσει και να προχωρήσει σε ξεκαθάρισμα λογαριασμών.

Όμως κάποιοι ξεχνούν ότι ο κύριος λόγος που η πλειοψηφία των συμπολιτών μας έχει αποστραφεί από την πολιτική ζωή του τόπου είναι ο τρόπος ή και ο λόγος που αριθμός πολιτικών αποφασίζει να ασχοληθεί με τα κοινά τούτου του δύσμοιρου τόπου.

Η διαφθορά, η αδιαφάνεια, ο καιροσκοπισμός, η αναξιοπρέπεια, η διαπλοκή της πλειοψηφίας της πολιτικής ελίτ με το τραπεζικό και οικονομικό κατεστημένο, η ανοχή στη διαφθορά, η συγκάλυψη, η ατιμωρησία, οι εσωκομματικές ιντριγκες αλλά και η αδυναμία της σημερινής πολιτικής ελίτ να αφογκραστεί τις ανάγκες και τις δυσκολίες που περνούν οι συμπολίτες μας και η επικέντρωσή τους στα προσωπικά και μόνο συμφέροντά τους, έχουν δημιουργήσει μια αίσθηση απέχθειας των πολιτών έναντι όσων ασχολούνται με την πολιτική τούτης της χώρας.

Αρκετοί συμπολίτες μας υποστηρίζουν ότι οι πολιτικοί μας ζουν σε άλλο κόσμο και αρχίζουν να πιστεύω ότι αυτό είναι αλήθεια. Ήταν προκλητικό όταν λίγες μέρες μετά τις Ευρωεκλογές συγκεκριμένη βουλευτής έβγαζε στα ΜΜΕ και διατύπωνε την «αγωνία και αγανάκτηση» της για το γεγονός ότι το κόμμα της είναι μοιρασμένο στα δύο.

Νομίζουμε άραγε αυτοί οι άνθρωποι ότι ενδιαφέρονται ιδιαίτερα οι συμπολίτες μας εάν ο Α ή ο Β πολιτικός θα χάσει τη θέση εξουσίας που κατέχει και πόσο γελοίο φαίνεται κάποιος όταν ρητορεύει για τη θέση που θα χάσει ή που θα ήθελε να κερδίσει και ξεχνά ταυτόχρονα να μιλήσει για τα προβλήματα που έχουν οι συμπολίτες μας και τα κακώς έχοντα της πολιτικής ζωής του τόπου, όταν την ίδια στιγμή μερικές χιλιάδες συμπολίτες μας είναι άνεργοι και άλλοι τόσοι κινδυνεύουν να χάσουν τα σπίτια τους από τα χρέη που λόγω της οικονομικής κρίσης δεν μπορούν να τα εξυπηρετήσουν.

Κάποιοι πολιτικοί θέτοντας τους εαυτούς τους υπεράνω της πολιτικής κατάντητας τούτου του τόπου και υποθετώντας βυζαντινές ραδιουργίες ζητούν «κάθαρση» και απονομή ευθυνών για τα εκλογικά αποτελέσματα. Εγώ απαντώ με το βυζαντινό ρητό «Νίψον ανομήματα μη νόνην όψιν», δηλαδή εάν θέλουμε οι μένους μας να είναι ουσιαστικές θα πρέπει η πλειοψηφία της πολιτικής ελίτ πρώτα να αναγνωρίσει τα εγκληματικά λάθη, τις ανήλικες πρακτικές που υιοθετούσαν για χάρη της καρέκλας και εις βάρος των συμφερόντων τούτου του τόπου και όχι απλώς να ξεπλύνουν την όψη τους για να φαίνονται πιο καθαροί, ενώ επαναλαμβάνουν ταυ-

τόχρονα τον κακό τους εαυτό. Δεν χρειάζεται ιδιαίτερη ευφυΐα για να κατανοήσει κάποιος ότι αφού το 57% των πολιτών απαξιώνουν το πολιτικό σύστημα, αυτό που πρωτίστως χρειάζεται είναι η ρύθμισή του ώστε να γίνει πιο δημοκρατικό, διαφανές και προπαντός να δίνεται πραγματικά η εξουσία στους πολίτες και να ελέγχονται επαρκώς αυτοί που κατέχουν την εξουσία από τους πολίτες.

Γιατί ως πολιτικός επιστήμονας έμαθα ότι εποικοδομητική είναι η κριτική που συνοδεύεται με προτάσεις. Παραθέτω, λοιπόν, τις πιο κάτω εισιγήσεις για ρύθμιση της πολιτικής ζωής του τόπου:

1) Να ψηφιστούν συγκεκριμένες νομοθετικές ρυθμίσεις για τη διαφάνεια στις απολαβές όλων των πολιτικών και πολιτειακών αξιωματούχων και να είναι υποχρεωτικό για τα άτομα που επιλέγουν να εμπλέκονται με τον δημόσιο βίο να δηλώνουν τα περιουσιακά στοιχεία των ιδίων και της οικογένειάς τους (πρώτου βαθμού), αλλά και άλλων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων τους κατά τη διάρκεια της θητείας τους μέχρι τη λήξη τους.

2) Θα πρέπει να υιοθετηθεί η οριζόντια ψήφος χωρίς οποιαδήποτε άλλη προϋπόθεση. Η οριζόντια ψηφοφορία αναμένεται να βοηθήσει στην προσέλευση και γενικά στον περιορισμό της αποχής.

3) Ασυμβίβαστο των βουλευτών: Είναι αδιανόητο οι εκπρόσωποι του κυπριακού λαού που επιφορτίζονται με το σημαντικό καθήκον της νομοθέτησης να κατέχουν και δεύτερο επάγγελμα, και σε αρκετές περιπτώσεις να καλούνται να νομοθετούν για τη ρύθμιση των ιδίων των επαγγελματιών που εξασκούν.

4) Υιοθέτηση της αρχής του ανακλήτου: Η αρχή αυτή συζητείται εδώ και τουλάχιστον τέσσερα χρόνια σε αρκετά ακαδημαϊκά ευρωπαϊκά φόρα ως ένα εργαλείο για την ενδυνάμωση της δημοκρατίας στα σύγχρονα κράτη. Μάλιστα, μερικά κράτη της Ε.Ε. την έχουν ήδη ενσωματωμένη στο σύνταγμα τους. Πρόκειται για το δικαίωμα που δίνεται στον λαό να απαιτήσει πρόωρες εκλογές και ισχύει για όλους τους εκλεγμένους εκπροσώπους του λαού. Η εν λόγω πρακτική διασφαλίζει ότι η εκλογή των πολιτικών προσώπων δεν γίνεται εν ευκαλιπία και η θητεία τους ελέγχεται από τους πολίτες αλλά και μπορεί να τερματιστεί ανά πάσα στιγμή εάν απολέσουν την εμπιστοσύνη της πλειοψηφίας του λαού.

«Νίψον ανομήματα μη νόνην όψιν», λοιπόν, αυτοκριτική, ενόπτη και τις προσωπικές φιλοδοξίες ως τις θέσουμε σε δεύτερη μοίρα εάν θέλουμε να πάρουμε αυτόν τον τόπο μπροστά, εάν θέλουμε τα παιδιά μας να έχουν ένα καλύτερο μέλλον από το χρεοκοπημένο οικονομικά, πολιτικά και ηθικά παρόν που μας έχουν κληρονομήσει.

Ο κ. Χρήστος Ξενοφώντος είναι υποψήφιος διδάκτορας Πολιτικών Επιστημών.

Σύμφωνα με δημοσκοπήσεις ο Ερντογάν λαμβάνει ένα ποσοστό κοντά στο 55% των ψήφων έναντι 35% του Ικσάνογλου.

Το προεδρικό στοίχημα του Ερντογάν

Του ΛΑΡΚΟΥ ΛΑΡΚΟΥ

Στις 3 Ιουλίου σύμφωνα με το πρόγραμμα της Ανωτάτης Εκλογικής Επιτροπής κατατιθενται οι υποψηφιότητες για την προεδρική αναμέτρηση του Αυγούστου – 10 Αυγούστου θα διεξαχθεί ο πρώτος γύρος και στις 24 Αυγούστου ο δεύτερος. Υποψήφιος για το ΚΑΔ ο Τ. Ερντογάν και κοινός υποψήφιος για τα κόμματα της αντιπολίτευσης, Ρεπουμπλικανικό Λαϊκό Κόμμα (CHP) και Κόμμα Εθνικιστικής Δράσης (MHP) ο πρώην πρόεδρος του Οργανισμού Ισλαμικής Διάσκεψης Εκμελεντίν Ικσάνογλου. Ο ηγέτης του ακροδεξιού κόμματος MHP Ντεβλέτ Μπακτσέλι δήλωσε ότι «για το έθνος μας είναι ένα καλό όνομα», ενώ ο ηγέτης του CHP Κεμάλ Κιλιτντάρογλου δήλωσε ότι «θέλουμε να ξεκινήσουμε μια νέα περίοδο η οποία αντί να αποτελείται από διαμάχες να αποτελείται από ειρήνη και γαλήνη».

Η επιλογή Ικσάνογλου δεν έχει πείσει ούτε τα ίδια τα δύο συνεργαζόμενα κόμματα και η πίστη των Μπακτσέλι και Κιλιτντάρογλου ότι έτσι θα ενόσουν τα ποσοστά τους, θα αποδειχθεί μια άσπικη ματαιοπονία. Τα μαθηματικά τους δεν διαθέτουν πολιτικό βάθος. Μία προσωπικότητα με τα χαρακτηριστικά του Ερντογάν (τραχύς παίκτης, προσωπικότητα που αντλεί δύναμη από τη σύγκρουση και την πόλωση, πολιτικός που εννοεί αυτά που λέει, με μεγάλο έργο στα ζητήματα ανάπτυξης/οικονομίας), δεν θα δυσκολευτεί πραγματικά από τον

χωρίς πολιτικό παρελθόν ακαδημαϊκό και συγγραφέα περί τον τουρκικό πολιτισμό και τις σχέσεις του Ισλάμ με τη Δύση Ε. Ικσάνογλου. Πιθανώς το ΚΑΔ να περιμένει κάτι πιο δύσκολο, αλλά αυτό δεν συνδέεται με την ελαφρά γεύση που διαθέτει η υποψηφιότητα Ικσάνογλου.

Το βασικό ερώτημα προκύπτει από τα πραγματικά δεδομένα της συγκυρίας και τα στοιχεία λένε Τ. Ερντογάν. Ερωτηματικό μένει αν θα νικήσει από τον πρώτο γύρο κατακτώντας το βήμα πάνω από το 50%. Σύμφωνα με δημοσκοπήσεις της εταιρείας «Genar» ο Ερντογάν λαμβάνει 55,2% των ψήφων έναντι 35,8% του Ε. Ικσάνογλου, ενώ σε δεύτερη δημοσκοπήση από τη «MAK Consultancy» λαμβάνει 56,1% έναντι 34,2% του αντιπάλου του, ενώ ο ηγέτης του κόμματος Ειρήνης και Δημοκρατίας –BDP Σ. Ντεμίρτας λαμβάνει ποσοστό λιγότερο του δέκα τοις εκατό (Reuters/KYΠE, 26/6).

Η νίκη Ερντογάν έχει οικοδομηθεί πάνω στη μεγάλη επιτυχία του ΚΑΔ στις περιφερειακές εκλογές στις 30 Μαρτίου. Έκτοτε η αντιπολίτευση του ΡΑΚ με τον Κεμάλ Κιλιτντάρογλου πρόεδρο έδειξε ότι δεν μπορεί να ανανεωθεί σε τίποτα και το παιχνίδι της προσαρμογής σε νέα δεδομένα παίζεται στις 30 Μαρτίου.

Οι σχέσεις Ερντογάν-Γκιουλ, ο διάδοχος του Ερντογάν στην προϋπουργία καθώς και το όνομα που θα έχει ο νέος ηγέτης στο ΚΑΔ αποτελούν την τριπλή πρό-

κλήση για τους νικητές των προεδρικών εκλογών.

Ο Τ. Ερντογάν ενδιαφέρεται για τη νίκη από τον πρώτο γύρο και πάνω σε αυτό οικοδομεί την καμπάνια του. Τα κύρια σημεία της περιλαμβάνουν τα εξής: Δεν ανακοινώνει την τελική του απόφαση αλλά ενεργεί ως υποψήφιος. Ένας συνδυασμός κινήσεων που του προσδίδει δυνάμεις χωρίς άκαιρες αντιπαλοότητες. Έχει κάνει ομιλίες στη Γερμανία, Αυστρία, Γαλλία με στόχο την εκλογική ενίσχυση του. Επιχειρεί πολιτική ανοιγμένα στην κουρδική κοινότητα με την κατάθεση πρότασης νόμου στις 26 Ιουνίου σχετικά με την ταχύτερη εφαρμογή της ερηνευτικής διαδικασίας και την παροχή νομικής κάλυψης στα πρόσωπα που θα τύχουν ασυλίας. Ο αναπληρωτής πρωθυπουργός Μ. Αταλάν θεωρεί το νομοσχέδιο ως «μια έκφραση της θέλησης της κυβέρνησης να συνεχίσει τη διαδικασία ειρήνευσης, να θέσει τέρμα στη βία και οι άνθρωποι να εγκαταλείψουν τα όπλα, να κατέβουν από τα βουνά και να ζήσουν σε κανονικές συνθήκες ζωής» («Χουριέτ», 26/6). «Μαζεύει», κατά το δυνατό, τις πολλές αστοχίες της διπλωματίας Νταβούτογλου με μερική βελτίωση των σχέσεων με το Ισραήλ και αυτή τη φορά με πιο προσεκτικά βήματα σε σχέση με τη Συρία και το Ιράκ. Χωρίς να χάνει την ταυτότητα του ομιλέα αυτό το διάστημα πιο «προσεκτικά», η ρητορεία είναι πιο προσεκτική χωρίς να σημαίνει ότι θα αλλάξει κάτι ουσιαστικά. Εσχάτως

διατυπώνει τη δική του «γκωλική» εκδοχή για το πολιτικό σύστημα της Τουρκίας: «Μέχρι σήμερα η κυβέρνηση εκπροσωπούσε τον λαό και ο Πρόεδρος το κράτος. Αίρουμε αυτή την απόσταση μεταξύ κράτους και λαού. Η εκλεγμένη κυβέρνηση θα διοικεί τη χώρα μαζί με τον εκλεγμένο Πρόεδρο» (24/6).

Τα έως τώρα στοιχεία λένε ότι ανοικτό παραμένει το ζήτημα της διαχείρισης του νυν Προέδρου Α. Γκιουλ και της έως τώρα σιωπής του επί του θέματος. Αν και ο αναπληρωτής πρωθυπουργός Μ. Αταλάν είναι ο θεωρητικός της «μαγικής φόρμουλας Πούτιν-Μεντβέντεφ», ώστε ο Γκιουλ να αναλάβει την προεδρία του ΚΑΔ ενόψει των βουλευτικών εκλογών του 2015 και εν συνεχεία την πρωθυπουργία, ο ίδιος ο Γκιουλ στις 18 Απριλίου δήλωσε ότι το «μοντέλο Πούτιν-Μεντβέντεφ δεν είναι κατάλληλο για την Τουρκία». Ασφαλώς ο Ερντογάν για να πετύχει νίκη από τον πρώτο γύρο, χρειάζεται μαζί του όλα τα βασικά χαρτιά του ΚΑΔ και ο Γκιουλ τού είναι απολύτως αναγκαίος, γιατί πάνω στη συνεργασία του με τον Γκιουλ θα οικοδομηθεί τον σχεδιασμό μιας βήμα βήμα νέας τάξης πραγμάτων, ένα είδος πρώτου βηματισμού στη μετά-Ερντογάν εποχή. Αν αυτή θα σχεδιαστεί μαζί ή χωρίς τον Γκιουλ, αυτό θα φανερώσει πολύ σύντομα καθώς τα χρονοδιάγραμμα είναι συμφωνημένα ανάμεσα στους βασικούς παίκτες.

www.larkoslarkou.org.cy

Όταν η ιστορία επαναλαμβάνεται σαν τραγική φάρσα

Του ΑΝΤΩΝΗ ΠΟΛΥΔΩΡΟΥ

Αυτό το έργο το 'χουμε δει τόσες φορές που έχει κατακτήσει τόσο κουραστικό όσο και κακόγουστο. ΑΚΕΛ και ΔΗΚΟ, μετά από περιόδους έντονων αντιπαράθεσεων, κατά τις οποίες δεν έχει μείνει πράγμα που δεν έχει χρεώσει ο ένας στον άλλο και αφού έχουν καταστήσει σαφές στους πάντες (πέραν των προηγουμένων συνεργασιών τους και μέσω της ρητορικής τους) ότι αυτά που τους χωρίζουν είναι και πολλά και αναπέρβλητα, να ανακαλύπτουν τελικά πως τα όσα τους ενώνουν είναι πολύ περισσότερα. Ότι όλα εκείνα στα οποία αναλώθηκαν τους αμέσως προηγούμενες μήνες –οι πολιτικοί διαπληκτισμοί, οι προσωπικές επιθέσεις, οι χαρακτηρισμοί- τελικά δεν ισχύουν. Ή δεν έχουν καμιά σημασία. Διότι δεν είναι η ουσία. Το Κυπριακό, η οικονομία, η ιδεολογία, το παρελθόν, είναι ασήμαντα και τίθενται στο περιθώριο για το καλό της χώρας το οποίο επιτάσσει τη δική τους συνεργασία. Για να έρθουν, πριν από

την ολοκλήρωση της πενταετίας να βρουν και πάλι διαφορές ανυπέρβλητες, οι οποίες στη συνέχεια θα γίνουν και πάλι ασήμαντες.

Θα μπορούσε λοιπόν κάποιος να ισχυριστεί ότι η συνάντηση ΑΚΕΛ- Παπαδόπουλου την περασμένη βδομάδα ήταν απλώς η φυσιολογική ροή μιας ατέρμονης πορείας. Αυτοί που κουβέντιασαν και την ηρωική έξοδο, ακόμα, από την Ευρωζώνη και αυτός που δήλωνε χωρίζουν είναι και πολλά και αναπέρβλητα, να ανακαλύπτουν τελικά πως τα όσα τους ενώνουν είναι πολύ περισσότερα. Ότι όλα εκείνα στα οποία αναλώθηκαν τους αμέσως προηγούμενες μήνες –οι πολιτικοί διαπληκτισμοί, οι προσωπικές επιθέσεις, οι χαρακτηρισμοί- τελικά δεν ισχύουν. Ή δεν έχουν καμιά σημασία. Διότι δεν είναι η ουσία. Το Κυπριακό, η οικονομία, η ιδεολογία, το παρελθόν, είναι ασήμαντα και τίθενται στο περιθώριο για το καλό της χώρας το οποίο επιτάσσει τη δική τους συνεργασία. Για να έρθουν, πριν από

«Η ιστορία επαναλαμβάνεται την πρώτη φορά σαν τραγωδία και τη δεύτερη σαν φάρσα».

Καρλ Μαρξ

Δεν έμειναν στα της οικονομίας. Έφτασαν να αναδείξουν συγκεκριμένα ακόμα και στο Κυπριακό. Είναι κοινός ο στόχος –εξήγησαν– να καταλήξουμε σε μία λειτουργική και βιώσιμη λύση. Δεν διευκρίνισαν αν αυτό θα γίνει μέσα από τις «γενναϊόδωρες προσφορές του Χριστόφια» οι οποίες επέβαλλαν (σύμφωνα με τον Νικόλα Παπαδόπουλο) την αποχώρηση από τη συγκυβέρνηση με ΑΚΕΛ, τον απεγκλωβισμό από το κοινό ανακονισθέν που προτάσει σήμερα ή μέσα από τη σταθερή πορεία, που το ΑΚΕΛ επιτρέπει. Ούτε και έχει σημασία. Θα τα βρουν στην πορεία. Άλλωστε, η δημοκρατία, όπως αρέσκονται να λένε οι πολιτικοί, δεν έχει αδιέξοδα (του-

λάχιστον γ' αυτούς). Οι προτάσεις Χριστόφια πιθανόν να αποτελέσουν βάση ώστε, μέσα από διαπραγμάτευση, να οδηγηθούμε σε απόρριψη ενός σχεδίου που θα καταλύει την Κυπριακή Δημοκρατία.

Πάνω σ' αυτή τη φαρσοκωμωδία κτίστηκαν οι πιο ετερόκλητες και αντιφατικές «πενταετίες». Πάνω στις οποίες γράφτηκε στην ουσία η μετά Μακάριο ιστορία της χώρας. Πενταετίες που ξεκινούσαν πάντοτε με δεδηλωμένο στόχο (και παρά τις όποιες διαφορές) τη σωτηρία της χώρας: τη δίκαιη λύση του Κυπριακού, τη δικαιότερη κοινωνία, την απαλλαγή από το ρουσφέτι. Που έφεραν όμως το ναυάγιο μιας εκ των 2-3 σημαντικότερων ευκαιριών για λύση (Δέσμη Ιδεών Κουεγιάρ), τις εκ του σύννεψου που οδήγησαν σε μια χαμένη πενταετία, την απόρριψη του μόνου ολοκληρωμένου σχεδίου για το Κυπριακό (ενός σχεδίου με πολλά θετικά σύμφωνα με τον ίδιο τον γ.γ. του κόμματος, «το οποίο επανέκρινε τον λαό»), την οικονομική καταστροφή

της χώρας, τη Δρομολαζιά, τα σκάνδαλα με τις Κ.Α. και τις μεγαλύτερες τραγωδίες με ανθρώπινες απώλειες μετά το 1974 – Μαρί και Ήλιος.

Με διαφωνίες ακόμα και σε αυτά που αποτελούσαν κοινή γραμμή για όλους, όπως π.χ. ένταξη στο ευρώ. Και μόνο κοινό σημείο αναφοράς αυτό που είπε ο Κίσιγγκερ: «Ότι η εξουσία είναι το υπέρτατο αφοροδιακό. Σήμερα βάζουν πλώρη για νέα πενταετία. Το ΑΚΕΛ προετοιμάζει το έδαφος για στήριξη ενός ανθρώπου ο οποίος «κάλυπτε με συνέπεια τους τραπεζίτες», και ο οποίος υπόσχεται την ίδια πολιτική που οδήγησε το ΑΚΕΛ εκτός κυβέρνησης επί Τάσσου επειδή «στερούσε από την Κύπρο την ελπίδα». Και ο Νικόλα Παπαδόπουλος βρίσκει περισσότερα κοινά στα της οικονομίας με το κόμμα που «με την πολιτική του επί Χριστόφια μας οδήγησε στη σημερινή κατάσταση» και που «το μόνο που κάνει (σήμερα) είναι να προτείνει πρόχειρες και ανεφάρμοστες πολιτικές, οδηγώντας τη χώρα σε περαιτέρω

περιπέτειες». Τα όσα τους χώριζαν τόσους μήνες, ξαφνικά έγιναν συγκλίσεις. 2-3 μήνες στην προεδρία του ΔΗΚΟ –μαζί με τον τίτλο του εν δυνάμει υποψηφίου– για τον Νικόλα Παπαδόπουλο και ένας χρόνος απομόνωσης για το ΑΚΕΛ ήταν αρκετά για να καταστήσουν τους λόγους που οδήγησαν στον τερματισμό της συγκυβέρνησης τους (κυπριακό και οικονομία) άνευ ουσίας. Και συντονίζονται ακόμη μία φορά για να μας σώσουν.

Αν ο Καρλ Μαρξ ζούσε στην Κύπρο μάλλον θα έγραφε ότι είναι είδος τραγικής φάρσας επαναλαμβάνεται σε βαθμό που να αποτελεί πλέον την ίδια την ιστορία. Ίδιο σκηνικό με τους ίδιους ακριβώς πρωταγωνιστές, (ακόμα κι όταν τα άτομα αλλάζουν, τα ονόματα μένουν τα ίδια), ίδια ρητορική.

Είναι βέβαιο ότι η ιστορία θα επαναληφθεί και ως τραγωδία και ως φάρσα. Το πρόβλημα είναι ότι κινδυνεύουμε να το συνηθίσουμε.

antopolycy@cytanet.com.cy

ΑΡΙΕ ΜΕΚΕΛ

Ισραηλινό αέριο στην Ε.Ε. μέσω Κύπρου και Κρήτης

«Ισραήλ, Ελλάδα, Κύπρος μπορούν να γίνουν περιφερειακή υπερδύναμη» υποστηρίζει ο πρόεδρος του Ισραήλ στην Αθήνα

Συνέντευξη στον
ΠΑΝΑΓΗ ΓΑΛΙΑΤΣΑΤΟ

Οι **ελληνοϊσραηλινές** σχέσεις βρίσκονται στο καλύτερο σημείο τους και δεν θα επηρεαστούν από μια ενδεχόμενη αποκατάσταση των σχέσεων του Ισραήλ με την Τουρκία. Αυτό επισημαίνει στην «Κ» ο απερχόμενος πρόεδρος του Ισραήλ στην Αθήνα, Αριε Μέκελ. Ο Ισραηλινός πρόεδρος υποστηρίζει ότι εάν υπάρξει συνεργασία Ισραήλ-Ελλάδας-Κύπρου οι τρεις χώρες «θα μπορέσουν να αναδειχθούν σε περιφερειακή υπερδύναμη».

–Πώς αξιολογείτε τις ελληνοϊσραηλινές σχέσεις στο τέλος της θητείας σας;

–Ήταν τέσσερα δραματικά χρόνια. Αν θέλουμε να ορίσουμε μια αφηγηρία, αυτή ήταν η επίσκεψη του κ. Γ. Παπανδρέου στο Ισραήλ τον Ιούλιο του 2010, που την ακολούθησε η επίσκεψη Νετανιάχου στην Ελλάδα τον Αύγουστο του 2010. Ανέλαβα την 1η Σεπτεμβρίου, μετά την επίσκεψη Νετανιάχου. Είχα συνοδεύσει, όμως, τον κ. Παπανδρέου στην Ιερουσαλήμ, καθώς εικά ηδη ορίσκει πρόεδρος στην Αθήνα. Άκουσα τους δύο πρωθυπουργούς και κατάλαβα ότι έπρεπε να «μεταφράσω» αυτό το άνοιγμα σε

πραγματική δράση. Μας ήταν ξεκάθαρο ότι η Ελλάδα είχε ανοίξει την πόρτα για μια νέα εποχή στις σχέσεις της με το Ισραήλ. Η δουλειά μου ήταν να περάσω το κατώφλι, γιατί αν κάποιος σου ανοίγει την πόρτα και μένεις απέξω, δεν έχεις κάνει τίποτε.

–Και το κάνατε;

–Βασικά αυτό κάναμε, και κοιτάζοντας πίσω, βλέπουμε ότι βρισκόμαστε στο ζενίθ, διανύουμε την καλύτερη περίοδο στην ιστορία των ελληνοϊσραηλινών σχέσεων.

«Διανύουμε την καλύτερη περίοδο στην ιστορία των ελληνοϊσραηλινών σχέσεων».

Και θα πρέπει να λάβουμε υπ' όψιν μας πως αυτή η εξέλιξη συνέβη παρά την οικονομική κρίση, που ασφαλώς προκάλεσε εσωστρέφεια και πολιτική αστάθεια. Θα έλεγε κανείς ότι δεν ήταν η κατάλληλη εποχή για αλλαγές στην εξωτερική πολιτική, οι Έλληνες όμως τις έκαναν. Η βελτίωση άρχισε με την κυβέρνηση Παπανδρέου. Ακολούθησαν δύο μεταβατικές κυβερνήσεις

και δύο εκλογικές αναμετρήσεις. Η μεταστροφή προωθήθηκε ακόμη περισσότερο από τον κ. Σαμαρά. Εγγύηση, όμως, ότι η διαδικασία θα συνεχιζόταν δεν υπάρχει.

–Τι αξιολογείτε ως σημαντικότερο αυτά τα τέσσερα χρόνια;

–Δημιουργήσαμε μια κατάσταση όπου αξιωματούχοι της Ελλάδας και του Ισραήλ επισκέπτονται και συνομιλούν ο ένας με τον άλλο. Μετά τη σύναψη διπλωματικών σχέσεων το 1991, δύσκολα βλέπαμε Έλληνα αξιωματούχο στη χώρα μας, είχαμε ξεχάσει πώς μοιάζουν οι Έλληνες υπουργοί. Αυτό άλλαξε με δραστικό τρόπο τα τελευταία τέσσερα χρόνια.

Είναι επίσης σύνθημα οι πρωθυπουργοί να μιλούν στο τηλέφωνο και το κάνουν τακτικά. Καταφέραμε ακόμη να οικοδομήσουμε μια πολύ σοβαρή αμυντική συνεργασία. Είναι πολύ ανεπτυγμένη και ως απόδειξη αυτού, για πρώτη φορά, όρισε το Ισραήλ εδώ στρατιωτικό ακόλουθο. Και τρίτον, η ενέργεια, που θα μπορούσε να αναδειχθεί ως ο καθοριστικός τομέας σε αυτή τη σχέση. Εμείς πιστεύουμε, και αυτό το είπε ο πρωθυπουργός Μπέντζαμιν Νετανιάχου στον κ. Σαμαρά, ότι μπορούμε να κάνουμε την Ελλάδα κόμβο για τη διακίνηση του αερίου μας.

Ο **τρόπος** μεταφοράς του ισραηλινού αερίου στην Ευρώπη δεν έχει αποφασιστεί ακόμη, μπορεί όμως να γίνει με αγωγό προς την Κύπρο και την Κρήτη, δηλώνει ο πρόεδρος του Ισραήλ στην Αθήνα κ. Αριε Μέκελ.

Και στο ίδιο πλαίσιο σκεπτόμαστε και για την Κύπρο. Πιστεύουμε ότι αν συνεργαστούν αυτές οι τρεις χώρες, θα μπορέσουν να αναδειχθούν σε περιφερειακή υπερδύναμη...

–Πώς θα μεταφερθεί το αέριο;

–Αυτό δεν έχει αποφασιστεί ακόμα. Μπορώ να φανταστώ, για παράδειγμα, έναν αγωγό προς την Κύ-

προ, την Κρήτη και από εκεί το αέριο θα μπορούσε να χρησιμοποιείται στην Ελλάδα και ένα μέρος να πηγαίνει στην Ιταλία.

–Δεν θα ήταν πολύ ακριβός;

–Ναι, αλλά στιδήποτε σε σχέση με το αέριο είναι πανάκριβο. Για να αντλήσουμε το αέριο που διαθέτουμε, χρειαζόμαστε αυτή τη στιγμή τουλάχιστον άλλα 20 δισ. δολάρια.

Δεν είναι εμπόδιο οι σχέσεις με την Τουρκία

–Προσωπικά για εσάς πώς ήταν αυτά τα τέσσερα χρόνια;
–Εξαιρετικά. Ξέρατε, ήμουν διπλωμάτης για 30 χρόνια και έχω υπηρετήσει σε πολλά πόστα, ειδικά στις ΗΠΑ. Η εμπειρία μου ήταν από καλές χώρες. Αυτή όμως ήταν η καλύτερη περίοδος της ζωής μου. Είναι πολύ σπάνιο να μπορεί να πει ένας πρεσβευτής ότι η κατάσταση όταν έφυγε είναι πολύ καλύτερη απ' ό,τι όταν ήρθε. Και σε προσωπικό επίπεδο γνωρίσαμε την Ελλάδα, κάναμε πολύ καλούς φίλους και έχω αποφασίσει ότι θέλω να συνεχίσω να συνεισφέρω στη βελτίωση της ελληνοϊσραηλινής σχέσης.

–Το πιο θετικό με μια λέξη;
–Η καλή είδηση για τις ελληνοϊσραηλινές σχέσεις είναι ότι πλέον στέκονται στα πόδια τους. Είναι ισχυρές και θα αναπτυχθούν, ανεξάρτητα από την εξέλιξη των σχέσεών μας με άλλες χώρες.

–Και με την Τουρκία;

–Με ρωτούν αν τυχόν αποκατάσταση της σχέσης του Ισραήλ με την Τουρκία θα επηρεάσει τις διμερείς μας σχέσεις. Λοιπόν, αυτό δεν τις επηρεάζει πια. Λέμε ξεκάθαρα ότι ακόμα και αν, όπως ελπίζουμε, η σχέση μας με την Τουρκία αποκατασταθεί με έναν κανονικό τρόπο, η σχέση μας με την Ελλάδα έχει φτάσει σε ένα τέτοιο επίπεδο που δεν πρόκειται να επηρεαστεί από αυτό. Είναι ισχυρή και υπάρχει αυτεταλώς. Αυτό με κάνει χαρούμενο.

The best knows no alternative.

The new C-Class.

από €28.000

- C180: Μικτός κύκλος 5.5-5.0 l/100 km, εκπομπές CO₂ 127-116 g/km.
- Ο εξοπλισμός του βασικού μοντέλου μπορεί να διαφέρει από αυτόν της φωτογραφίας.
- Στην τιμή δεν συμπεριλαμβάνεται η εγγραφή και η αξία κύκλου ζωής.

Mercedes-Benz

Υποστήριξη με διάρκεια

Cyprus Import Corporation Ltd - General Distributors of Daimler AG for Mercedes-Benz Cars for Cyprus

Για περισσότερες πληροφορίες, επικοινωνήστε με τους εκθεσιακούς χώρους της Κυπριακής Εταιρείας Εισαγωγών στα τηλέφωνα: 22474747, 25879222, 24818400, 26943900

Ο ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΣΤΗΝ «Κ»

Οι θέσεις μας χρειάζονται επικαιροποίηση

Οι προτάσεις της ΕΔΕΚ θα πρέπει να είναι εφικτές, ρεαλιστικές και πειστικές για τους πολίτες

Συνέντευξη στον
ΓΙΑΝΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Τα συνέδρια από μόνα τους δεν μπορούν να δώσουν λύσεις, ένα συνέδριο θα πρέπει να αποτελεί την κορύφωση μιας πορείας διαλόγου με το κομματικό σύνολο και την κοινωνία, δηλώνει στην «Κ» ο πρόεδρος του Κινήματος Σοσιαλιστών ΕΔΕΚ, Γιαννάκης Ομήρου, λίγες ώρες μετά την απόφαση της ΚΕ για σύγκληση πολιτικού-οργανωτικού και καταστατικού συνεδρίου περί τα τέλη του 2014 αρχές του 2015. Με φόντο τη συρρίκνωση των κομματικών ποσοστών στις ευρωεκλογές ο κ. Ομήρου υποστηρίζει ότι είναι αναγκαία η επικαιροποίηση των θέσεων και προτάσεων του Κινήματος, που να είναι εφικτές, ρεαλιστικές και πειστικές για τους πολίτες και ότι σε καμιά περίπτωση δεν τίθεται εν αμφιβόλω η σοσιαλιστική ιδεολογία του.

Η διατήρηση της έδρας στο ευρωπαϊκό κοινοβούλιο αφήνει ικανοποιημένη την ΕΔΕΚ, είναι όμως σαφές ότι η εκλογική δύναμη του Κινήματος παρουσιάζει μείωση. Πού αποδίδετε τη συρρίκνωση;

—Είναι γεγονός ότι με την εκλογή ευρωβουλευτή ένας αντικειμενικός

το χρηματοπιστωτικού συστήματος. Αυτή η ανάληψη μεταχείριση ασφαλώς προκάλεσε την έντονη αντίδραση των πολιτών, που θεωρούν ότι αυτές οι εκλογές ήταν μια ευκαιρία να εκφράσουν την αποδοκιμασία τους. Αυτό βεβαίως δεν πρέπει να μας οδηγεί να παραγνωρίσουμε και τα φαινόμενα έλλειψης εμπιστοσύνης προς τους θεσμούς και το πολιτικό σύστημα στην Κύπρο, άρα υπάρχουν και αυτοδύναμοι εσωτερικοί πολιτικές υφής λόγοι γι' αυτή την αποχή.

—Ειδικά για τα ποσοστά της ΕΔΕΚ τι νομίζετε;

—Σε ό,τι αφορά την ΕΔΕΚ θα πρέπει να εντοπίσουμε κάποιους λόγους για τους οποίους υπήρξε η υποχώρηση. Το γεγονός ότι όλες οι δημοσκοπήσεις έδειχναν ότι η ΕΔΕΚ διασφαλίζει την εκλογή ευρωβουλευτή, οδηγούσε σε εφροσκασμό και επανάπαυση. Σαν αποτέλεσμα αυτού αρκετοί ψηφοφόροι στράφηκαν προς άλλες επιλογές, ιδιαίτερα προς μικρότερους συνδυασμούς που προέβαλλαν το επιχειρημα όμι με ενίσχυση τους θα μπορούσε να διασφαλιστεί εκλογή ευρωβουλευτή και η μη εκλογή δεύτερου ευρωβουλευτή από άλλα κόμματα. Από εκεί και πέρα βεβαίως υπάρχουν μια σειρά άλλοι λόγοι που αφορούν την επικοινωνιακή στρατηγική, που ενδεχομένως να μην ήταν όσο έπρεπε πειστική ή οργανωτικές αδυναμίες που βεβαίως έχουν και μια χρονική διάρκεια στο παρελθόν. Όλα αυτά θα πρέπει να συνεκτιμηθούν για να καταλήξουμε σε αξιόπιστα συμπεράσματα.

—Στις συζητήσεις που έγιναν σε επίπεδο συλλογικών οργάνων εντοπίστηκαν οργανωτικές και άλλες αδυναμίες. Πιστεύετε ότι το πρόβλημα είναι οργανωτικό ή αμιγώς πολιτικό; Μήπως η ΕΔΕΚ χρειάζεται επανακαθορισμό της ιδεολογικής και πολιτικής της ταυτότητας;

—Σε καμιά περίπτωση δεν ήμουν και δεν είμαι της άποψης ότι τα κομματικά ποσοστά σε εκλογές πρέπει να αποδίδονται σε οργανωτικές αδυναμίες. Ασφαλώς θα πρέπει να συνεκτιμούνται αυτές οι αδυναμίες, πλην όμως δεν πρέπει να θεωρούνται ως κυρίαρχες για τη διαμόρφωση ενός εκλογικού αποτελέσματος. Οι τοποθετήσεις μας θα πρέπει να είναι πολιτικές. Ρωτήσατε για τον πολιτικό λόγο της ΕΔΕΚ. Ας πάμε πρώτα στο θέμα της ιδεολογίας. Δεν μπορούμε να πούμε ότι τίθεται σε αμφισβήτηση

Δεν τίθεται σε αμφισβήτηση η ιδεολογία της ΕΔΕΚ, υπάρχει όμως η ανάγκη για επικαιροποίηση θέσεων, που να είναι εφικτές και ρεαλιστικές, τονίζει στην «Κ» ο κ. Γιαννάκης Ομήρου.

η ιδεολογία της ΕΔΕΚ. Είμαστε σοσιαλιστές, αδιαπραγμάτευτα δημοκράτες, μαζί με τους υπόλοιπους ευρωπαϊκούς σοσιαλιστές είμαστε κατά του δεσποτισμού, κατά της παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, υπέρ του κοινωνικού κράτους, του ελέγχου στα πλαίσια της οικονομίας της ελεύθερης αγοράς και ασφαλώς είμαστε εναντίον της ασύδοτης οικονομίας της αγοράς υπέρ της κοινωνικής οικονομίας της αγοράς, υπέρ του κοινωνικού κράτους, υπέρ της διασφάλισης των δικαιωμάτων των πολιτών και ιδιαίτερα των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού. Άρα σε ό,τι αφορά την ιδεολογία μας δεν μπορεί να υπάρξει οποιαδήποτε αμφισβήτηση.

—Δεν νομίζετε ότι τίθεται θέμα φρεσκαρίσματος θέσεων, ενδεχομένως και προσώπων;

—Πάντα χρειάζεται ο εκσυγχρονισμός, η επικαιροποίηση των μηνυμάτων μέσα στο νέο παγκόσμιο και το ιδιαίτερα τοπικό περιβάλλον. Εδώ είχαμε μια θεομηνία, είχαμε την οικονομική κατάρρευση της χώρας, είχαμε το Μνημόνιο, τις δανειακές συμβάσεις. Εδώ, λοιπόν,

πρέπει να κρίνεται η αξιοπιστία των πολιτικών μας προτάσεων. Και είχαμε σωρεία προτάσεων, οι οποίες μπορεί πράγματι να μην έφτασαν όσο έπρεπε στους πολίτες, άρα εδώ υπάρχει και ένα επικοινωνιακό ζήτημα. Καταθέσαμε μια ολοκληρωμένη πρόταση για την ταχύτερη δυνατή έξοδο από το Μνημόνιο και τη Δανειακή Σύμβαση, πρόσφατα καταθέσαμε 150 επικαιροποιημένες προτάσεις μετά τη συνομιλότητα του Μνημονίου και της Δανειακής Σύμβασης. Όπως είπα όμως, χρειάζεται πάντα η επικαιροποίηση των προτάσεων μας, οι οποίες θα πρέπει να είναι εφικτές, ρεαλιστικές και πειστικές για τους πολίτες.

—Οι θέσεις του Κινήματος στο Κυπριακό είναι εφικτές και ρεαλιστικές;

—Σίγουρα δεν είμαστε στο 1974 ούτε στο 2004. Και πρέπει η πρότασή μας για το Κυπριακό να είναι πειστική και ταυτόχρονα ρεαλιστική. Δεν έχω καμιά αμφιβολία ότι ο πυρήνας της πολιτικής μας πρότασης για το Κυπριακό είναι ορθός. Η θέση μας στην πρόσφατη περίοδο ήταν ότι θα έπρε-

πε να διαμορφωθεί μία επαρκής διαπραγματευτική βάση προκειμένου να ξεκινήσουν νέες συνομιλίες, προκειμένου να μην υπάρχει δυνατότητα από την τουρκική πλευρά να αμφισβητήσει τη μορφή της λύσης που συζητάμε και να μη στρεφθεί. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας επέλεξε να συνομιλήσει τη Συμφωνία της 11ης Φεβρουαρίου, η οποία κατά τη γνώμη μας όχι μόνο δεν ήταν επαρκής αλλά παραχωρούσε στην τουρκική πλευρά την ικανοποίηση αιτημάτων της των τελευταίων δεκαετιών, δηλαδή, σε ό,τι αφορά την κυριαρχία, την ιθαγένεια και την εκκώρση του κατάλοιπου εξουσίας στα κρατίδια. Μας είπαν ότι αυτή μας η θέση δεν ήταν ρεαλιστική αλλά ουτοπική. Και όμως εκ του αποτελέσματος η θέση μας αποδεικνύεται εξόχως ρεαλιστική, αφού εμείς προειδοποιούσαμε ότι με αυτή τη βάση ο διάλογος θα οδηγηθεί σε αδιέξοδο. Αυτές τις μέρες ζούμε την κατάρρευση αυτής της ουτοπικής αντίληψης. Συνεπώς η πρότασή μας είναι εξόχως ρεαλιστική. Εμείς υποστηρίζουμε ότι χρειάζεται μια νέα στρατηγική και όπως είπε και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας προεκλογικά, να διαμορφώσουμε μια πρόταση λύσης του Κυπριακού, την οποία να θέσουμε ενώπιον της διεθνούς και της ευρωπαϊκής κοινότητας και να αναδείξουμε τη διεθνή πτυχία του Κυπριακού (αποχώρηση στρατευμάτων και εποικισμός, κατάρρευση των εργαλυσίων).

—Έχετε αναφερθεί στην ανάγκη επικαιροποίησης των θέσεων της ΕΔΕΚ. Πιστεύετε ότι αυτή η επικαιροποίηση μπορεί να προέλθει μέσα από ένα ιδεολογικό-πολιτικό συνέδριο ή μέσα από εκλογικό συνέδριο;

—Πιστεύω πως ναι, παρόλο που τα συνέδρια από μόνα τους δεν μπορούν να δώσουν λύσεις. Έχει ήδη αποφασιστεί από την Κ.Ε. η πραγματοποίηση ενός πολιτικού-οργανωτικού και καταστατικού συνεδρίου τέλους του 2014 αρχές του 2015.

—Ποια είναι κατά τη γνώμη σας η διαδικασία που θα πρέπει να ακολουθηθεί;

—Ένα συνέδριο θα πρέπει να αποτελεί την κορύφωση μιας πορείας διαλόγου όχι μόνο με το κομματικό σύνολο αλλά ευρύτερα με την κοινωνία. Χρειάζεται να μιλήσουμε με τους πολίτες, ιδιαίτερα με τους νέους ανθρώπους. Να δούμε πώς μπορεί η πολιτική να γίνει ξανά ελκυστική, να πείσουμε ότι δεν υπάρχει άλλη

διαδικασία διαμόρφωσης των αποφάσεων για το παρόν και το μέλλον της χώρας εκτός από τη συμμετοχή, να ανακαλύψουμε ξανά τη ζωογόνο δύναμη της πολιτικής διαδικασίας κατά την αριστοτελική έννοια. Και βεβαίως θα πρέπει να μιλήσουμε με τους πολίτες και σε ό,τι αφορά τα μεγάλα θέματα που απασχολούν τον τόπο όπως είναι το εθνικό θέμα, η οικονομία, οι μεταρρυθμίσεις, ο εκσυγχρονισμός των θεσμών. Όλα αυτά είναι προϋπόθεση για την επιτυχία ενός συνεδρίου, το οποίο όπως ανέφερα, θα πρέπει να αποτελέσει την κορύφωση του διαλόγου με την υιοθέτηση αποφάσεων.

—Προσωπικά εσείς είστε υπέρ της σύγκλησης εκλογικού συνεδρίου;

—Η Κ.Ε. αποφάσισε σωστά ότι αυτό που χρειάζεται είναι ένα πολιτικό-οργανωτικό και καταστατικό συνέδριο προς συμπλήρωση του προηγούμενου καταστατικού συνεδρίου. Αποφάσισε ότι το ζήτημα δεν είναι η διαίρεση της κομματικής εξουσίας αλλά οι προτάσεις και πολιτικές για τα προβλήματα του λαού.

—Οι ευγενείς φιλοδοξίες του Γιαννάκη Ομήρου έχουν ικανοποιηθεί ή πιστεύετε ότι ο κομματικός κύ-

“

Για εμάς στην ΕΔΕΚ το ζήτημα δεν είναι η διαχείριση της κοιμματικής εξουσίας αλλά οι πολιτικές για τα προβλήματα του λαού.

στόχος έχει επιτευχθεί, από την άλλη όμως ορθά αναφέρατε ότι υπήρξε μια υποχώρηση στο ποσοστό του Κινήματος. Ωστόσο, θα πρέπει να αντιμετωπίσουμε τη μείωση του ποσοστού μέσα στο πλαίσιο του ευρύτερου πολιτικού σκηνικού, όπως διαμορφώθηκε από το αποτέλεσμα των ευρωεκλογών. Είχαμε μείωση των ποσοστών όλων των παραδοσιακών πολιτικών κομμάτων. Ποιος είναι ο λόγος αυτής της υποχώρησης; Είναι προφανές ότι η αποχή διαδραμάτισε ένα σημαντικό ρόλο. Περίπου έξι στους δέκα ψηφοφόρους δεν προσήλθαν στις κάλπες. Συνεπώς θεωρώ ότι η εξαγωγή οποιωνδήποτε αξιόπιστων συμπερασμάτων με βάση αυτές τις εκλογές δεν είναι δυνατή. **—Κατά τη γνώμη σας πού οφείλεται η αποχή;**

—Είναι πολλά τα θέματα γύρω από αυτό το ζήτημα. Οφείλεται μόνο σε εσωτερικούς πολιτικούς λόγους; Αφορά μόνο την απαξίωση στο πολιτικό σύστημα; Δεν νομίζω ότι αυτό είναι ένα ασφαλές συμπέρασμα. Θεωρώ ότι η αποχή σε μια χώρα στην οποία παραδοσιακά οι πολίτες προσέρχονται στις κάλπες σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, οφείλεται στο γεγονός ότι υπήρχε μια έκφραση απαξίωσης προς ευρωπαϊκές επιλογές και κυρίως προς την πολιτική μεταχείριση της οποίας έλκυε η Κύπρος με το κούρεμα των καταθέσεων και την καταστροφή

Ενδιάμεσος χώρος: Δεν μπορεί να γίνει συνένωση σε ιδεολογικό κενό

—Κατά καιρούς και κυρίως μετά από εκλογές, επανέρχεται το θέμα της συνένωσης των κομμάτων του λεγόμενου κεντρικού χώρου. Ο κ. Λιλλήκας επανέλαβε την πρόκληση. Η θέση της ΕΔΕΚ είναι ότι θα πρέπει να ωριμάσουν οι συνθήκες για κάτι τέτοιο και κυρίως ότι θα πρέπει να υπάρχει το απαραίτητο ιδεολογικό υπόβαθρο. Πιστεύετε ότι ικανοποιούνται αυτές οι δύο προϋποθέσεις για έναρξη διαλόγου;

—Είμαστε ένα βαθύτατο ιδεολογικό κόμμα, ένα κόμμα της σοσιαλδημοκρατίας. Και επειδή τις τελευταίες

μέρες είδα κάποιους τίτλους σε εφημερίδες περί αριστερής στροφής της ΕΔΕΚ κ.λπ., πρέπει να πω ότι ούτε προς τα αριστερά στρεφόμεστε, ούτε προς τα δεξιά, ούτε προς το κέντρο. Είμαστε κόμμα της ευρωπαϊκής σοσιαλδημοκρατίας, της εμιασας αδιαπραγμάτευτα δημοκράτες. Τελεία. Από εκεί και πέρα είναι αλήθεια ότι έγιναν κάποιες προσπάθειες στο παρελθόν για να υπάρξει κάποια συνένωση για το αν ήταν δυνατή η συνένωση του ενδιάμεσου πολιτικού χώρου. Όπως

θα έχετε προσέξει αναφέρομαι σε ενδιάμεσο πολιτικό χώρο και όχι κεντρώο, διότι είναι πεποιθησή μου ότι πέραν της χωροταξικής έννοιας δεν υπάρχει κεντρώος χώρος ως ιδεολογία. Σήμερα και στην Ευρώπη υπάρχουν κόμματα της δεξιάς και κεντροδεξιάς, της ευρωπαϊκής σοσιαλδημοκρατίας και της παραδοσιακής κομμουνιστικής αριστεράς. Εμείς, λοιπόν, ως ένα βαθύτατο ιδεολογικό κόμμα δεν μπορούμε να δεχθούμε την άποψη ότι μπορεί να υπάρξει μια συνένωση

σε ιδεολογικό κενό. Συνεπώς, η θέση μας είναι ότι στα μεγάλα θέματα, κυρίως σε ό,τι αφορά το Κυπριακό, επιδιώκουμε αν είναι δυνατόν τη συνένωση και τη συμπίεση με όλες τις πολιτικές δυνάμεις. Από εκεί και πέρα σε θέματα που σχετίζονται με την οικονομία είμαστε έτοιμοι να συζητήσουμε και με ιδεολογικά πλησιέστερα κόμματα. Αλλά δεν είμαστε διατεθειμένοι να επιχειρήσουμε πειράματα που δοκιμάστηκαν προ δεκαπενταετίας και απέτυχαν.

Από την απραξία στην προσκόλληση στο Μνημόνιο

—Θα ήθελα μια αποτίμηση της διακυβέρνησης, στον πρώτο ενάμιση χρόνο της παρουσίας του κ. Αναστασιάδη στην προεδρία.

—Σε ό,τι αφορά το Κυπριακό ο κ. Αναστασιάδης δεν τήρησε καν τα υπεσχημένα της προεκλογικής περιόδου. Δεν επέμεινε σε μια σαφή διαπραγματευτική βάση, συνεπώς κατά τη γνώμη μου ακολούθησε μια λανθασμένη πορεία, η οποία οδήγησε σε αδιέξοδο, άκουσα και τις δηλώσεις του κυβερνητικού εκπροσώπου ότι οι συνομιλίες θα διακοπούν εάν η τουρκική πλευρά συνεχίσει τη στρεψοδικία. Συνεπώς, θεωρώ ότι υπάρχει αποτυχία στην πολιτική όλη του εθνικού θέματος. Δεν το λέω για να αφορίσω. Έγνοια μας

είναι να υπάρξει μια εθνική στρατηγική που να στηρίζεται από ευρύτερες πολιτικές και λαϊκές δυνάμεις. Από εκεί και πέρα, η μεν προηγούμενη κυβέρνηση με τις αναστολές, τους δισταγμούς και τις καθυστερήσεις στο να πάρει μέτρα εγκαίρως μάς οδήγησε στα πρόθυρα της οικονομικής κατάρρευσης, η δε παρούσα κυβέρνηση με την αμηχανία, απροετοίμαστη, μη διεκδικητική διαπραγμάτευση επέτρεψε την καταλήστευση των καταθετών των Κυπρίων πολιτών και την καταστροφή του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Αναφέρομαι στα Eurogroup της 15ης και 25ης Μαρτίου. Η μετά θρησκευτικής ευλάβειας προσκόλληση στο Μνημόνιο μάς

“

Η μεν προηγούμενη κυβέρνηση μάς οδήγησε στα πρόθυρα της οικονομικής κατάρρευσης, η δε παρούσα επέτρεψε την καταλήστευση των καταθετών.

βρίσκει αντίθετος. Θέλω να υπενθυμίσω ότι καταψηφίσαμε ενουνεύδητα το Μνημόνιο γιατί πιστεύαμε ότι θα ήταν πολύ διαφορετικό εάν υπήρχε μια διαφορετική διεκδικητική διαπραγμάτευση. Στη συνέχεια ψηφίσαμε αρκετές προτάσεις, οι οποίες συνδέονται με την ανάγκη αλλαγών, μεταρρυθμίσεων, αλλά πιστεύουμε ότι υπάρχουν περιθώρια διεκδικήσεως, ως μεν πω επαναδιαπραγμάτευσης, γιατί αν εξαίρεσουμε το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα και το Γενικό Σχέδιο Υγείας, το Μνημόνιο στην ουσία έχει εφαρμοστεί. Όμως υπάρχουν ζητήματα στα οποία η κυβέρνηση οφείλει να διεκδικήσει και δεν το πράττει.

—Όπως;

—Όπως είναι η μετατροπή του ΕΛΑ σε μακροχρόνιο δανεισμό, η ανάγκη ελάφρυνσης των κανόνων που αφορούν τους κεφαλαιουχικούς δείκτες των τραπεζών υπό το φως των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης των δανειακών χαρτοφυλακίων (stress test), το κοινωνικό κράτος, που έχει τραυματιστεί βαρύτερα και βέβαια ένα ολοκληρωμένο αναπτυξιακό σχέδιο. Όλα αυτά είναι ζητήματα τα οποία η κυβέρνηση οφείλει να διεκδικήσει.

—Ο πρόεδρος του ΔΗΚΟ αναλαμβάνει πρωτοβουλία για επαναδιαπραγμάτευση πτυχών του Μνημονίου και ήδη ο γ.γ. του ΑΚΕΛ απάντησε θετικά. Η δική σας θέση είναι αυτή που μας

αναπτύξατε πιο πάνω;

—Ναι. Όπως είπα είμαστε πάντα έτοιμοι να συζητήσουμε προτάσεις, σκέψεις, προβληματισμούς. Επαναλαμβάνω ότι το Μνημόνιο εν πολλοίς έχει υλοποιηθεί. Υπάρχουν όμως ζητήματα πέραν του Μνημονίου που θα πρέπει να διεκδικηθούν, όπως είναι η μετατροπή του ΕΛΑ σε μακροχρόνιο δανεισμό και η ελάφρυνση των κανόνων που διέπουν τις τράπεζες για να υπάρξει ρευστότητα, η επανασυγκρότηση του κοινωνικού κράτους και ολοκληρωμένο σχέδιο ανάπτυξης. Αυτά είναι ζητήματα που θα πρέπει να αποτελέσουν την αιχμή του δόρατος και ασ μην μείνουμε παγιδευμένοι σε τίλους.

Δύο τα σενάρια για τη μείωση θητείας στην ΕΦ

Υπηρεσία 14 μηνών με την πρόσληψη αριθμού επαγγελματικών στελεχών προβλέπουν οι σχεδιασμοί.

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Αποφασισμένη να κάνει πράξη τη διαχρονική εξαγγελία για μείωση του στρατεύσιμου χρόνου των κληρωτών εθνοφρουρών εμφανίζεται η παρούσα ηγεσία του Υπουργείου Άμυνας. Η μείωση της θητείας, με βάση την ιστορία, έχει καταστεί πάγια εξαγγελία των υπουργών που πέρασαν από το Υπουργείο Άμυνας από την εποχή που στο συγκεκριμένο αξίωμα βρισκόταν ο Κώστας Παπακώστας. Παρά τις κατά καιρούς πομπώδεις εξαγγελίες, η μείωση παραμένει χαμένη στο άλλο σημαντικό κεφάλαιο αναδιάρθρωσης της Εθνικής Φρουράς, το οποίο έχει καταστεί το νομοθετικό γιοφύρι της Άρτας.

Η κυβέρνηση, έχοντας ως βάση τη θέση του Δημοκρατικού Συναγερμού την περίοδο που ήταν αντιπολίτευση με τη γνωστή πρόταση Σωκράτη Χάσκου για το γενικότερο πλαίσιο αναδιάρθρωσης του στρατεύσιμου, φαίνεται να έχει καταλήξει σε δύο σενάρια, τα οποία θα οδηγήσουν σε μείωση του στρατεύσιμου χρόνου: Το πρώτο σενάριο, σύμφωνα με τις πληροφορίες της «Κ», θέλει τη μείωση της θητείας να γίνεται σταδιακά και σε βάθος πενταετίας. Το δεύτερο σενάριο κινείται στη λογική μείωσης της θητείας σε δύο φάσεις που χρονικά η εφαρμογή της είναι μικρότερη

των πέντε χρόνων του πρώτου σεναρίου. Και στις δύο περιπτώσεις ο χρόνος στράτευσης υπολογίζεται ότι θα πέσει από τους 24 μήνες που είναι σήμερα στους 14. Ωστόσο, αυτό που μας τόνιζαν αρμόδιες πηγές είναι ότι και τα δύο σενάρια βρίσκονται στο στάδιο της επεξεργασίας και η τελική κατάληξη θα εξαρτηθεί άμεσα από τρεις σημαντικούς παράγοντες: Πρώτον, την τελική μορφή αναδιάρθρωσης της Εθνικής Φρουράς, που περιλαμβάνει και τη συγχώνευση στρατοπέδων. Δεύτερον τις ανάγκες που θα προκύψουν σε έμφυχο υλικό από τη μείωση και τρίτον και πολύ σημαντικό υπό τις περιστάσεις το οικονομικό σκέλος και τις δυνατότητες των κρατικών ταμείων να καλύψουν τα κενά που είναι σίγουρο ότι θα προκύψουν. Το κομμάτι αυτό αφορά κυρίως την πρόσληψη αδιευκρίνιστου, επί τους παρόντος, αριθμού επαγγελματικών στελεχών που θα καλύψουν τα κενά και τις ανάγκες που θα δημιουργηθούν σε ανθρώπινο δυναμικό. Με το σκεπτικό ότι το θέμα της μείωσης έχει εξαγγελθεί ουκ ολίγες φορές χωρίς ουσιαστικό αποτέλεσμα, η νέα ηγεσία του Υπουργείου Άμυνας υπό τον Χριστόφορο Φωκαΐδη φαίνεται αποφασισμένη να κάνει την επόμενη κίνηση μόνο όταν ολοκληρωθούν οι σχετικές μελέτες, προκειμένου η πολιτική απόφαση να είναι άμεσα υλοποιήσιμη.

Άγνωστος συνεχίζει να παραμένει ο χρόνος κατά τον οποίο θα μειωθεί η στρατιωτική θητεία από 24 σε 14 μήνες. Η πολιτική βούληση υπάρχει αλλά ανακοινώσεις θα γίνουν μόνον όταν η απόφαση θα είναι άμεσα υλοποιήσιμη.

Αξιοποίηση του «νεκρού» χρόνου

Συνεργασία Υπουργείου Άμυνας με το Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Μέχρι την ευόδωση των προσπαθειών για μείωση της θητείας, το Υπ. Άμυνας βρίσκεται σε τροχιά σύναψης συμφωνίας με το Ανοικτό Πανεπιστήμιο, προκειμένου να αξιοποιηθεί παραγωγικά από τους κληρωτούς ο «νεκρός» χρόνος υπηρεσίας προς την πατρίδα. Το Υπ. Άμυνας, σύμφωνα με τις πληροφορίες της «Κ», φαίνεται να έχει συμφωνήσει με το Ανοικτό Πανεπιστήμιο, προκειμένου κληρωτοί οι

οποίοι έχουν πετύχει εισαγωγή σε ανώτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα να μπορούν να παρακολουθούν εξ αποστάσεως μαθήματα του κύκλου σπουδών τους, τα οποία θα συνυπολογίζονται στον βασικό κύκλο σπουδών τους μετά το πέρας της στρατιωτικής θητείας. Στην ίδια λογική, η συμφωνία καλύπτει και τους εθνοφρουρούς που δεν πέτυχαν είσοδο σε κάποιο εκπαιδευτικό ίδρυμα. Για τη συγκεκριμένη

κατηγορία εθνοφρουρών θα παρέχεται η δυνατότητα συμμετοχής σε προγράμματα του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου, που θα έχουν στόχο την κατάρτιση τους στον επαγγελματικό τους προσανατολισμό. Με τη συμφωνία αυτή πιστεύεται ότι δίνεται η δυνατότητα σε εθνοφρουρούς που το επιθυμούν να αξιοποιήσουν δημιουργικά και επαγγελματικά τον χρόνο στράτευσης τους.

ΑΡΘΡΟ / Του ΘΑΝΟΥ Π. ΝΤΟΚΟΥ

Η κινούμενη άμμος της Μέσης Ανατολής

Οι επιτυχίες της τζιχαντιστικής οργάνωσης ISIS αποτελούν ευθεία απειλή τόσο για τη διατήρηση του Ιράκ ως ενιαίου κράτους, όσο και για τα συμφέροντα των περισσότερων κεντρικών παικτών στο μεσανατολικό γεωπολιτικό παίγνιο. Το πιθανότερο σενάριο είναι η ανάσχεση της προέλασης των τζιχαντιστών και η εκδίωξη τους από τη Μοσούλη, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι θα πτηθούν κατά κράτος και θα εξαφανιστούν από τον χάρτη. Βεβαίως, άγνωστες μεταβλητές παραμένουν η συνοχή και η μαχητική ικανότητα του ιρακινού στρατού και των δυνάμεων ασφαλείας, οι διαπραγματεύσεις του πρωθυπουργού Αλ Μάλικ με τους Κούρδους και τους σουνίτες,

Σε περίπτωση που η κυριαρχία των τζιχαντιστών εξελιχθεί σε μονιμότερο φαινόμενο, τότε δημιουργείται μια «μαύρη τρύπα ασφαλείας» σε τμήμα του Ιράκ και της Συρίας.

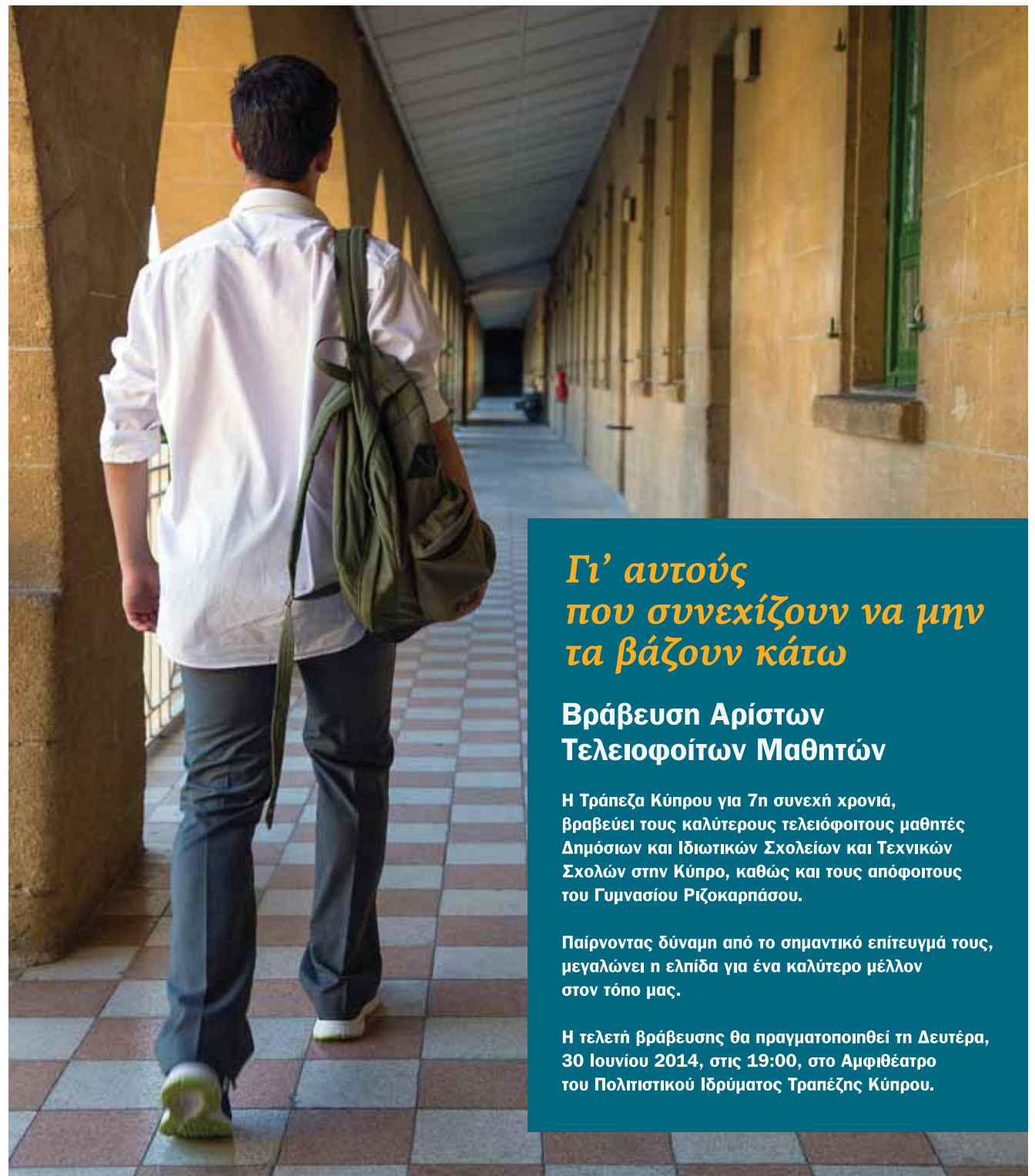
ο βαθμός και η μορφή της αμερικανικής εμπλοκής και η δυνατότητα συνεννόησης με το Ιράν, δυνάμεις του οποίου μάχονται ήδη εναντίον του ISIS στο Ιράκ (προκαλώντας, ενδεχομένως, αντι-συσπείρωση των σουνιτών). Οι δε μεσο-μακροπρόθεσμες συνέπειες όσον αφορά τρομοκρατικές ενέργειες στην Τουρκία και την Ευρώπη, την περαιτέρω ριζοσπαστικοποίηση των πληθυσμών της περιοχής, αλλά και των μουσουλμανικών κοινοτήτων σε ευρωπαϊκές χώρες, και τη γενικότερη σταθερότητα στην περιοχή θα είναι πιθανότατα διαχειρίσιμες. Περιορισμένες μέχρι στιγμής φαίνονται να είναι οι ενεργειακές συνέπειες, αλλά αυτό θα μπορούσε να αλλάξει, καθώς στην ευρύτερη περιοχή

των συγκρούσεων βρίσκονται τα κράτη της Μοσούλης και του Κιρκούκ και το μεγαλύτερο διυλιστήριο πετρελαίου του Ιράκ, ενώ διέρχεται και ο πετρελαιοαγωγός Κιρκούκ-Τσεϊκάν.

Σε περίπτωση που η κυριαρχία των τζιχαντιστών εξελιχθεί σε μονιμότερο φαινόμενο, τότε δημιουργείται μια «μαύρη τρύπα ασφαλείας» σε τμήμα του Ιράκ και της Συρίας, που θα επιτρέψει τόσο την αναβαθμισμένη εκπαίδευση, εξοπλισμό και δράση ισλαμιστικών τρομοκρατικών οργάνωσεων, όσο και τη δημιουργία ενός πλέγματος οργανωμένου εγκλήματος και τρομοκρατικής δραστηριότητας, με σημαντικές συνέπειες για τη σταθεροποίηση του Ιράκ και τον τερματισμό του εμφυλίου στη Συρία, και «παραπλήρεις απώλειες» την τιμή του πετρελαίου και την αύξηση προσφύγων και μεταναστευτικών ροών προς την Τουρκία και εν συνεχεία προς την Ευρώπη, διαμέσου της Ελλάδας. Η κρίση στο Ιράκ υπογραμμίζει και την αποτυχία της τουρκικής εξωτερικής πολιτικής στην περιοχή της Μέσης Ανατολής, ιδιαίτερα όσον αφορά τη Συρία και την Αίγυπτο, αλλά και την εξαιρετικά αργή αποκατάσταση των σχέσεων με το Ισραήλ, ενώ η Αγκυρα ανησυχεί όχι μόνο για τις οικονομικές και ενεργειακές επενδύσεις και σχεδιασμούς της, αλλά και για τη συσσώρευση προσφύγων και εξτρεμιστικών στοιχείων στα σύνορά της και στο έδαφός της.

Οι κρίσεις εμπεριέχουν ενίοτε και το στοιχείο της ευκαιρίας. Εν προκειμένω, θα μπορούσε να εξεταστεί το ενδεχόμενο έμμεσος συνεργασίας των ΗΠΑ (όπου εσωτερικά ασκούνται πιέσεις για ενεργότερο ρόλο στη Συρία) και της Τουρκίας με το Ιράν, που θα μπορούσε να περιλαμβάνει ακόμη και μια συζήτηση (με συμμετοχή, βεβαίως, και της Ρωσίας) για τη διάδοξη κατάσταση στη Συρία. Από την άλλη πλευρά, δεν μπορεί πλέον να αποκλειστεί μεσοπρόθεσμα το ενδεχόμενο de facto ή de jure αλλαγής του γεωγραφικού χάρτη στην Εγγύς Ανατολή, εξέλιξη που προβληματίζει μεταξύ άλλων χωρών και την Τουρκία λόγω των πιθανών συνεπειών για τους κουρδικούς πληθυσμούς που διαβιούν σε χώρες της περιοχής.

Ο κ. Θάνος Π. Ντόκος είναι γενικός διευθυντής στο Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής & Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ).

Γι' αυτούς που συνεχίζουν να μην τα βάζουν κάτω

Βράβευση Αρίστων Τελειοφοίτων Μαθητών

Η Τράπεζα Κύπρου για 7η συνεχή χρονιά, βραβεύει τους καλύτερους τελειοφοίτους μαθητές Δημόσιων και Ιδιωτικών Σχολείων και Τεχνικών Σχολών στην Κύπρο, καθώς και τους απόφοιτους του Γυμνασίου Ριζοκαρπάσου.

Παίρνοντας δύναμη από το σημαντικό επίτευγμά τους, μεγαλώνει η ελπίδα για ένα καλύτερο μέλλον στον τόπο μας.

Η τελετή βράβευσης θα πραγματοποιηθεί τη Δευτέρα, 30 Ιουνίου 2014, στις 19:00, στο Αμφιθέατρο του Πολιτιστικού Ιδρύματος Τραπεζών Κύπρου.

Τράπεζα Κύπρου

Αγνωστες πτυχές γύρω από το Κυπριακό

Το αρχείο του Σπύρου Σκούρα φωτίζει το παρασκήνιο της επίσκεψης του Γεωργίου Παπανδρέου στην Αμερική τον Ιούνιο του 1964

Του **ΗΛΙΑ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗ***

Η ανακάλυψη στο αρχείο του Σπύρου Π. Σκούρα (Stanford University) υλικού με θέμα την επίσκεψη του Γεωργίου Παπανδρέου στην Αμερική τον Ιούνιο του 1964 αλλά και επιστολογραφίας με τον πρόεδρο Τζόνσον αποκαλύπτει άγνωστες πτυχές μιας περιόδου που ακόμα προσεγγίζεται με αριστερή μωπιά. Η άρνηση του Έλληνα πρωθυπουργού για κατ' ιδίαν συνάντηση με τον Τούρκο ομόλογό του δεν ήταν ακριβώς Σπαρτιάτικο «όχι» στον Αμερικανό πρόεδρο. Ούτε ο τελευταίος έσυρε σε συνομιλίες τις δύο επίμαχες πλευρές εις βάρος της Ελλάδας. Η δε περιβόητη (αλλά ιδιωματική και συννηθισμένη) βωμολοχία του ήταν ξέσπασμα ενός πολιτικού της δράσης ενάντια στην εκμετάλλευση των θεσμών από πολιτικούς που δεν εννοούν να λύσουν ένα ακανθώδες πρόβλημα. Στην ιστορία μετράνε οι πράξεις. Ο Τζόνσον υπήρξε ο μόνος Αμερικανός πρόεδρος που προσωπικά επιχείρησε να λύσει το Κυπριακό, προσφέροντας μάλιστα την ευνοϊκότερη δυνατή ρύθμιση στους Ελληνοκυπρίους.

Κοιμικό πρόσωπο

Τα νέα στοιχεία αναδεικνύουν τον Σπύρο Π. Σκούρα σε κοιμικό πρόσωπο της επίσκεψης Παπανδρέου, αλλά και άτυπο διαμεσολαβητή ανάμεσα στις εμπλεκόμενες κυβερνήσεις έως και τον Μάιο του 1965. Μέλος της επιχειρηματικής ελίτ της Νέας Υόρκης και με τεράστια δημόσια επιρροή μέσω του κινηματογραφικού κολοσσού Twentieth Century-Fox του οποίου διετέλεσε πρόεδρος επί 20 χρόνια, είχε ισχυρότατα πολιτικά ερείσματα στην Ουάσινγκτον, με αποκορύφωμα την προσωπική του φιλία με τον Αϊζενχάουερ και τον Τζόνσον. Στις 22 Ιουνίου τηλεγραφεύει στον τελευταίο εκφράζοντας θαυμασμό για την τολμηρή πρωτοβουλία του να επιλύσει το Κυπριακό. «Προσευχόμαστε για πλήρη επιτυχία στο δύσκολο πρόβλημα συνέχισης φιλικών σχέσεων ανάμεσα σε Ελλάδα και Τουρκία. Οι ελληνικές καταγωγής Αμερικανοί είναι στην υπηρεσία της κυβέρνησής σας σε αυτό και όποιο άλλο ζήτημα θα επωφεληθεί τη χώρα μας».

Πρώτη μέριμνα του Σκούρα είναι η πρόσβαση της ελληνικής αντιπροσωπείας στους μεγαλοεπενδυτές και τα εκδοτικά συγκροτήματα της Αμερικής. Στις 26 Ιουνίου συνδιοργανώνει με τον Αρχιεπίσκοπο Ιάκωβο επίσημο δείπνο προς τιμήν του Παπανδρέου στο Wal-

Ουάσινγκτον, Λευκός Οίκος, Ιούνιος 1964. Ο πρωθυπουργός της Ελλάδας Γεώργιος Παπανδρέου χειροκροτείται μετά την ομιλία του από τον πρόεδρο των ΗΠΑ Λύντον Τζόνσον. Δεξιά, ο Έλληνας υπουργός Εξωτερικών Σταύρος Κωστόπουλος.

dorf-Astoria συγκεντρώνοντας τη διπλωματική και επιχειρηματική αφρόκρεμα της εποχής. Σε ευχαριστήρια επιστολή του ο πρόεδρος της Κόκα-Κόλα χαρακτηρίζει το δείπνο ένα από τα καλύτερα που έχει ποτέ παρευρεθεί. Την ίδια μέρα ο Ανδρέας Παπανδρέου, υπουργός Συντονισμού για λιγότερο από ένα μήνα, παρουσιάζει την οικονομική πολιτική της ελληνικής κυβέρνησης και τις επενδυτικές ευκαιρίες στην Ελλάδα. Ο Σκούρας λαμβάνει αντίγραφο της ομιλίας εκ των προτέρων. Το επόμενο βράδυ παραθέτει ιδιωτικό δείπνο στο σπίτι του έξω από τη Νέα Υόρκη προς τιμήν του Έλληνα πρωθυπουργού. Ο κατάλογος των προσκαλεσμένων περιλαμβάνει ιδιοκτήτες και διευθυντές των μεγαλύτερων εκδοτικών συγκροτημάτων της Αμερικής (Hearst, Life-Time, Newsweek, Fortune, Associated Press, Herald-Tribune) αλλά και τον πρόεδρο της Παγκόσμιας Τράπεζας George Woods.

Η συμβολή του Σκούρα στις προσπάθειες για την επίλυση του Κυπριακού και την αποφυγή ελληνοτουρκικής σύρραξης αποκαλύ-

πτεται για πρώτη φορά στην αλληλογραφία του με τον Αμερικανό πρόεδρο. Σε συγχαρητήρια επιστολή (20 Νοεμβρίου 1964) για την εκλογή του Τζόνσον, ο Σκούρας εκφράζει ευγνωμοσύνη για το προσωπικό του ενδιαφέρον στο ζήτημα της Κύπρου και χαρακτηρίζει τον διαμεσολαβητικό ρόλο του Ντιν Ατσεσον (Dean Acheson) σωτήριο για την αποφυγή αιματοχυσίας στην περιοχή. Μία εβδομάδα ενγότερα προσπαθεί να αναζωπυρώσει το ενδιαφέρον του Τζόνσον για το Κυπριακό, περιγράφοντας τα γεγονότα του καλοκαιριού σε αναλυτική επιστολή. Δικαιολογεί με τον Παπανδρέου για την άρνησή του να δει τον Ινονού στη Νέα Υόρκη, αλλά επισημαίνει ότι «τα λόγια σας τού άφησαν βαθιά εντύπωση, και ήταν κινητήριο δύναμη στην απόφασή του να διατηρήσει την ειρήνη με οποιοδήποτε κόστος. Η ευτυχής επιλογή του κ. Ντιν Ατσεσον ως Ειδικού Απεσταλμένου στη Γενεύη για να διαπραγματευτεί αυτό το πολύ περίπλοκο πρόβλημα επέφερε αν όχι μια συνολική λύση τουλάχιστον τέλος στην αιματοχυσία στην

Κύπρο. Ο κ. Παπανδρέου αντέδρασε πολύ ευνοϊκά στο αμερικανικό σχέδιο για Ένωση υπό τον όρο ότι θα επιτρεπόταν στην Τουρκία να έχει αεροπορικές βάσεις στο νησί για είκοσι πέντε χρόνια και ότι η κυπριακή κυβέρνηση θα αποδεχόταν αυτή τη λύση. Δυστυχώς ούτε η κυπριακή κυβέρνηση ούτε η Τουρκία αποδέχθηκαν το αμερικανικό σχέδιο και μια μεγάλη ευκαιρία χάθηκε τότε. Αν είχε υιοθετηθεί, το πρόβλημα θα είχε λυθεί για πάντα».

Συναντήσεις

Ο Σκούρας αποκαλύπτει ότι το καλοκαίρι συναντήθηκε στην Ελλάδα αρκετές φορές με τον Παπανδρέου, ο οποίος του ζήτησε να διαβιβάσει στον Ατσεσον τη λύπη του για την απόρριψη του σχεδίου. Στη Γενεύη ο τελευταίος εκμυστηρεύθηκε στον Σκούρα την εκτίμησή του έτρεφε για τον Έλληνα πρωθυπουργό και ότι αντιλαμβάνονταν πλήρως το κουράγιο του «να αρνηθεί να προχωρήσει σε αντίποινα όταν οι υπουργοί και στρατιωτικοί του σύμβουλοι τον πίεζαν για αντιμετώπιση. Με την απόφασή του αυτή ο κ. Παπανδρέου έχασε την πίστη και την εμπιστοσύνη της κυβέρνησης και του λαού της Κύπρου και ακολούθως η επιρροή του αδυνάτισε πολύ». Επιστρέφοντας στην Αθήνα, ο Σκούρας μεταφέρει στον Παπανδρέου τις προτάσεις του Ατσεσον: «να καταβληθεί κάθε προσπάθεια για άμεση παύση των εχθροπραξιών, να αποκατασταθεί η ομαλότητα στην Κύπρο και να αποδεχτεί η κυπριακή κυβέρνηση την συνέχιση της εκπεριστροφής παρουσίας τουρκικών και ελληνικών δυνάμεων, ώστε να αποφευχθεί ο κίνδυνος πολέμου». Ο Παπανδρέου τις αποδέχεται παρά την έντονη αντίδραση της κυπριακής κυβέρνησης, η οποία υπό την πίεση της Αθήνας και με τη βοήθεια του ΟΗΕ τις υιοθέτησε. Ο Σκούρας καταλήγει: «Γνωρίζω από τις προσωπικές μου συζητήσεις με τον πρωθυπουργό πόσο ευγνώμων ήταν για τη σοφή σας παρέμβαση. Η σημερινή ειρήνευση στην Κύπρο, η οποία ελπίζουμε θα συνεχιστεί, οφείλεται στο προσωπικό σας ενδιαφέρον για το ζήτημα». Στις 15 Δεκεμβρίου ο σύμβουλος Ασφαλείας του Τζόνσον McGeorge Bundy απαντά στον Σκούρα: «Ο πρόεδρος σας είναι ευγνώμων για την προσωπική σας έκθεση για το πρόβλημα της Κύπρου και τον εποικοδομητικό σας ρόλο. Εχοντας ήδη μάθει από τον κ. Ατσεσον για τη βοήθειά σας στο ζήτημα αυτό, παίρνω την ευκαιρία να προσέσω και τις δικές μου ευχαριστίες σε αυτές του προέδρου».

Προσπάθειες για επίτευξη λύσης

Η προσπάθεια του Σκούρα να διατηρήσει το ενδιαφέρον του Τζόνσον για το Κυπριακό συνεχίζεται και το 1965. Στις 21 Μαΐου ανακοινώνει τις επαφές του με τους δύο πρωθυπουργούς και την πρότασή του να συναντηθούν σε ελληνικό και τουρκικό έδαφος, με τη συμμετοχή του Μακαρίου και του Κιουτσούκ, και Βρετανούς και Αμερικανούς παρατηρητές, για επίλυση με βάση το ενωτικό σχέδιο Ατσεσον. Χαρακτηρίζει τη στιγμή ως την πιο ευκαιρία, γιατί αμφότεροι οι ηγέτες αγωνιούσαν για την επίτευξη λύσης. «Είναι βαθιά μου πίστη ότι οποιαδήποτε απόφαση θα ευνοούσε την ανεξαρτησία ή αυτοδιάθεση θα είχε σοβαρές συνέπειες και θα δημιουργούσε μία ακόμη Κούβα στη Μεσόγειο. Είμαι χαρούμενος ότι και οι δύο πρωθυπουργοί συμφώνησαν». Σε προσωπική του επιστολή, ο Αμερικανός πρόεδρος υπενθυμίζει ότι το Κυπριακό είναι απασχολήσει προσωπικά για σχεδόν ενάμιστο χρόνο (ουσιαστικά από την ανάληψη των καθηκόντων του), βρίσκει ενθαρρυντική την πρόταση για ελληνο-τουρκικές επαφές και καταλήγει: «Ελπίζω ότι οι συνομιλίες θα έχουν αποτέλεσμα και μια αποδεκτή λύση θα βρεθεί στο γγγύ μέλλον». Θα περάσει μισός αιώνας μέχρι να αναβαθμιστεί η Κύπρος στην ατζέντα του Λευκού Οίκου, όπως κατέδειξε η επίσκεψη του αντιπροέδρου Μπάιντεν στη Μεγαλόνησο.

* Ιστορικός ερευνητής στο Stanford University. Έχει επιμελήσει τους τόμους Spyros P. Skouras, Memoirs (1893-1953), The Cleopatra Files και CinemaScope, και ετοιμάζει την έκδοση πρόσφατα ανακαλυφθέντων εγγράφων του ΕΛΑΕ.

Η Καθημερινή παρουσιάζει το περιοδικό

ΚΑΥΤΕΣ ΠΙΠΕΡΙΕΣ

από τον βραβευμένο σεφ
Χρίστο Χριστοδούλου

Δροσιτικά καλοκαιρινά
γλυκά με ψαγινό!

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ 6 ΙΟΥΛΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ten Group Services Ltd, acting on behalf of **Joannou & Paraskevaides (Overseas) Limited**, seeks to recruit enthusiastic, self-motivated and energetic individuals for its operations in the **MIDDLE EAST** in the following positions:

Construction Managers/Section Engineers

Position: Applicants will be reporting to the Project Manager and will join an established team tasked with executing large-scale building, industrial and road construction projects. Applicants will be expected to lead, supervise and direct the execution of sections of major construction works.

Qualifications & Experience: Applicants will hold a Bachelor's or Master's degree in Civil Engineering from a reputable University and will have solid and extensive experience in the construction industry (Minimum 15-20 years experience for Construction Managers and 12-15 years experience for Section Engineers).

Project Engineers

Position: The successful applicants will be reporting to the Contracts Manager and will join an established team tasked with executing large-scale road, building and civil engineering construction projects. Applicants will be expected to lead, supervise, co-ordinate and direct the execution of all construction operations of such major Civil Engineering Projects.

Qualifications: Applicants will hold a Bachelor's or Master's degree in Civil Engineering from a reputable University and will have solid and extensive experience, minimum 12-15 years, in the construction industry.

QA/QC Engineers/Managers

Position: The successful applicants will be reporting directly to the Project Manager and the Branch QESH Manager and will join an established team of QA/QC professionals. They will be tasked with running the project's Quality plan and will be supervising and co-coordinating the team for implementing the Company's QA/QC procedures on the construction activities of the project(s) they will be assigned to.

Qualifications & Experience: Applicants will be Civil Engineering graduates, holding a Bachelor's or Master's degree from a reputable university, with minimum of 10 years of relevant experience in construction, preferably on large scale projects in the Middle East. Successful applicants must be familiar with the specifications defined by quality standards such as ISO 9001, having experience and certificates as Lead Auditors for internal and external assessments and be able to demonstrate an excellent ability for implementing the Company's quality assurance procedures and supervising a team of inspectors for quality control of the executed works. Additional site experience in the construction of major Highway/Interchanges project will be considered an advantage.

HSE Engineers/Managers

Position: Applicants will be responsible for the implementation of all matters concerning Safety, Health & Environment on the assigned projects or facilities.

Qualifications & Experience: Applicants should be University Graduates with at least 10 years of extensive experience in safety management and safety regulations. The applicants should hold min. NEBOSH/IOSH Certificates. Any other related qualification will be considered an advantage. The successful candidates as part of their work responsibilities must be experienced to prepare reviews & updates, set-up and operate HSE information system, oversee preparation of all HSE documentation for projects e.g. safety plans, risk assessments, liaise with regulatory bodies, take part in internal audit procedures and participate in Management safety audits and workplace inspections, promote & contribute to the development of controls and coordinate work of topic specialists, etc.

Mechanical/Plumbing Engineer

Position: Applicants will be responsible for matters concerning plumbing works on the assigned projects or facilities, including procurement, engineering/shop drawings and site supervision.

Qualifications & Experience: Applicants will hold a Bachelor's or Master's degree in Mechanical or Civil Engineering from a reputable University and must have at least 10 years of extensive experience in the field of plumbing engineering, building services and sanitary works. Successful candidates must be familiar with the American Plumbing codes and British Standards/Specifications for design, installation, testing and maintenance of services. Candidates should be able to prepare detailed shop drawings, material take-offs, scheduling and ordering materials, as well as supervising the execution of Work.

Quantity Surveyors

Position: Applicants will be reporting to their Project Manager and will join an established team tasked with executing large-scale Building, Industrial Heavy Civil and Road Construction projects. Applicants will be expected to assist in the preparation of tenders/estimates, new rates and deal with contractual and financial matters.

Qualifications & Experience: Applicants should hold a Bachelor's degree in Quantity Surveying and/or be a Member of the Royal Institute of Chartered Surveyors and will have solid and extensive experience in the construction industry.

Land Surveyor

Position: The successful applicants will be reporting to their Project Manager and will join an established team tasked with the land surveying activities required for the completion of a part or the whole construction project they will be assigned to, such as large-scale road, building and civil engineering construction projects.

Qualifications: Applicants will hold a Bachelor's degree in Civil Engineering or Land Surveying from a reputable University and will have minimum 10 years surveying experience on major civil construction projects, including roads and interchanges. Successful applicants will have good practical knowledge of the latest surveying instruments such as Total Station and GPS, be capable transferring Total Station data to AutoCAD to prepare working drawings and experienced in supervising teams of surveying personnel.

Laboratory Engineer

Position: The successful applicants will be reporting to the Project Manager and will be supervising and coordinating a team of technicians tasked with quality testing and reporting on the construction activities of the project(s) they will be assigned to.

Qualifications: Applicants should hold a Bachelor's or Master's degree on Civil or Materials Engineering or Geology from a reputable University with 10 years of relative experience in construction laboratory and materials engineering. Successful applicants must be familiar with the specifications defined by ASTM, AASHTO, BS and ISO 9000. They will have evident ability as team leaders in performing all laboratory tests and designs required for controlling the quality of site works and production of material, as well as furnishing all necessary reports. Furthermore, candidates will be required to have good knowledge and understanding of the operation of large construction plant set-ups, including Batching Plant, Asphalt Plant and Blending Plant.

Materials Engineer

Position: Applicant will be reporting to the Local Management and will be handling all matters related to materials procurement (scheduling, ordering, follow up, etc.), custom clearance, storage and distribution to the sites.

Qualifications & Experience: Applicants should hold a Bachelor's or Master's degree in Civil Engineering or Architecture from an esteemed University, with a minimum of 5 years relative site experience covering a broad range of construction projects.

Administrator

Position: The successful applicants will be expected to supervise and direct the administrative functions of large-scale construction projects.

Qualifications: Applicants will hold a Bachelor's degree in Business Administration from a reputable University and will have 5 years of relative experience preferably in the construction industry. Fluency in written and spoken Arabic & English is a must. Applicants should be able to demonstrate consistency and reliability in producing reports and processing administrative and management information.

Materials Storekeepers

Position: Applicants will be assigned to one of the Company's construction projects and will be reporting to the Department Head/Project Manager.

Qualifications & Experience: Applicants should hold a HTI Diploma or be graduates from a Technical School or College, with 5-10 years previous similar experience, preferably in construction industry. They will have evident ability and good knowledge in store/warehouse and the ability to read materials specifications from manufacturer's catalogues and co-ordination with other Storekeepers of various Company's construction projects. Experience in data control and intelligent data entry are also required. Successful applicants will be able to demonstrate consistency and reliability in producing reports and processing of information.

Good communication, interpersonal and organizational skills along with excellent command of the English language and computer literacy are essential for all positions.

These positions offer attractive career and development opportunities. A generous remuneration package will be offered to the successful candidates, commensurate with the expectations of the positions. Candidates should apply in writing transmitting a CV to:

TEN GROUP SERVICES LTD
Human Resources & Administration Dept.
1 Nikis Avenue, 1086 Nicosia, Cyprus
Fax: 00357-22884706
Email: applications@tgs.com.cy

TEN GROUP SERVICES LTD

All applications will be held in strict confidence

Μελόδραμα πολλών ντεσιμπέλ

Του ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ

Εκουμε τελικά την υπερβολή και το «δράμα» μέσα στο DNA μας. Απλά δεν καταλαβαίνουμε πόσο ζημιά μας κάνει σε κρίσιμες στιγμές. Πάρτε για παράδειγμα τους πολιτικούς μας ηγέτες, οι οποίοι πολλές φορές αφήνουν τη ρητορική τους να ξεφύγει χωρίς να συνειδητοποιούν τι ακριβώς κάνουν. Μετά ενδεχομένως το μετανιώνουν, αλλά είναι αργά. Θυμάστε τον κ. Παπανδρέου και την ακραία αντιπολίτευση που έκανε όταν φώναζε στο λιμάνι εναντίον της ιδιωτικοποίησης του ή όταν ζήτησε κάθε μέρα «εκλογές τώρα!»; Ή τον κ. Σαμαρά, ο οποίος υποθέτησε μια αντιμνημονιακή ρητορεία που έπεισε πολλούς να μην τον ακολουθήσουν όταν έκανε τη στροφή στον δύσκολο δρόμο της ευθύνης; Και τώρα έχουμε τον κ. Τσίπρα, που «παίζει» με υπερβολές εν τη ρύμη του λόγου και οι οποίες μπορούν να αποδειχθούν επικίνδυνες. Όταν μιλάς για «Τσιρισμάκι» και αποστασιάζεις βάσεις τη χώρα σε μια «ψυχολογία» ανωμαλίας. Οση διαφθορά και αν υπάρχει σήμερα, όσο επικίνδυνη και αν είναι η νέα άγρια διαπλοκή, η Ελλάδα του 2014 δεν είναι με τίποτα η Ελλάδα του 1965. Ούτε Παλάτι υπάρχει, ούτε CIA να δρα ανεξέλεγκτα στα θεωρεία της Βουλής, ούτε πραγματικά εικόνα εκτροπής. Λέγε-λέγε όμως μπορούμε εύκολα να σπρώξουμε τη χώρα σε έναν τέτοιο κατήφορο.

Αν είχα ποτέ μια συμβουλή να δώσω στους πολιτικούς μας θα τους έλεγα να αποφεύγουν τις βαριές κομπέντες που κάνουν μεγάλη ζημιά στον τόπο και τις οποίες πάντοτε τις βρίσκουν μπροστά τους. Ξέρω ότι θα μου απαντούσαν πως «έτσι γίνεται η πολιτική στην Ελλάδα» και πως αν δεν παίζουν τον ρόλο με υπερβολή και στοιχεία μελοδράματος κινδυνεύουν να βρεθούν στο περιθώριο. Δεν έχουν,

όμως, δικιο. Ασφαλώς και υπάρχει κοινό για υπερβολές και δράμα. Η εκλογή του Καμίνη ή του Μπουτάρη και πολλές ακόμη περιπτώσεις δείχνουν ότι υπάρχει και ένα μεγάλο κοινό που απεχθάνεται την υπερβολή και το μελόδραμα. Η χώρα θα ήταν πολύ διαφορετική σήμερα αν ο κ. Παπανδρέου πρόσεχε τα λόγια του απέναντι στον κ. Καραμανλή και του «έβαζε πλάτη» ή αν ο κ. Σαμαράς έκανε τη σκληρή του κριτική στον κ. Παπανδρέου, χωρίς τις υπερβολές ορισμένων γύρω του που έστειλαν έναν κόσμο στα «αντισυστημικά βουνά».

Σήμερα, όμως, βρισκόμαστε σε μια κρίσιμη στιγμή και ξέρουμε ότι οι πολιτικές εξελίξεις θα είναι πυκνές. Είναι δύσκολο να ζητήσεις στοιχειώδη συνεννόηση όταν όλοι περιμένουν εκλογές σχετικά σύντομα. Θα έπρεπε όμως αυτή την ώρα οι πολιτικοί μας ηγέτες να κάθονται γύρω από ένα τραπέζι και να συζητούν την εθνική διαπραγμάτευση για το χρέος, την εξωτερική μας πολιτική, πώς αντιμετωπίζουμε την πρόκληση μιας στρατηγικής σχέσης με την Κίνα, τη Θράκη και πολλά ακόμη. Εντάξει, το ξέρω, γίνονται γραφικοί μερικές φορές και πρέπει να το κοιτάξω... Μήπως, όμως, μπορούμε να πείσουμε τους πολιτικούς μας ηγέτες να βάλουν ένα όριο στα ντεσιμπέλ και τις ακρότητες; Δεν πάμε πουθενά με τις κραυγές, οι οποίες εξασφαλίζουν ένα πρώτο θέμα στα δελτία ειδήσεων αλλά στέλνουν τον κόσμο στην απόγνωση και στις πραγματικά αντισυστημικές δυνάμεις που μισούν τη δημοκρατία. Θα μπορούσαμε ασφαλώς να κάνουμε την ίδια συζήτηση για την υπερβολή με την οποία χειρίζονται τα πάντα τα ελληνικά μέσα ενημέρωσης σαν να πρόκειται κάθε μέρα για το... τέλος του κόσμου.

Μια μοιραία επέτειος

Του ΚΩΣΤΑ ΙΩΡΔΑΝΙΔΗ

Βράδυ της 28ης Ιουνίου 1914. Ο αυτοκράτορας της Αυστρίας Φραγκίσκος Ιωσήφ πληροφορείται τη δολοφονία του ανιψιού του και διαδόχου του στον θρόνο, Φραγκίσκου Φερδινάνδου, στο Σεράγεβο. Ο υψισπιστής του, κόμης Raaf, περιγράφει την πρώτη αντίδραση του αυτοκράτορα: «Ο Θεός δεν επιτρέπει παραλογισμούς. Μία ανωτάτη Δύναμη απεκατέστησε την τάξη, που δεν μπορούσα να διατηρήσω πλέον».

Η αναφορά του Φραγκίσκου Ιωσήφ δεν είχε να κάνει με τη διεθνή πτυχία της δολοφονίας του διαδόχου, αλλά με το ενδοδυναστικό πρόβλημα που είχε ανακύψει από

Αψβούργων και των Οθωμανών.

Η Ρωσική Αυτοκρατορία δεν κατέλυθη, αλλά την εξουσία κατέλαβαν οι Μπολσεβίκοι του Βλαδimir του Ουλιάνοφ Λένιν. Το παλιό καθεστώς, που είχε σχετικούς επιβιώσει —με απώλειες σημαντικές— από τη λαίλαπα του Ναπολέοντα Βοναπάρτη και των διαφόρων επαναστάσεων, συντρίβη. Είχε έρθει η ώρα των νέων ηγετών, των «αυτοδημιουργών», με πλέον εξέχουσα και αποτροπία έκφραση του φαινομένου τον Αδόλφο Χίτλερ.

Στην Ελλάδα, ο Πόλεμος που άρχισε, όπως κατά συνθήκη ομολογείται, με τη δολοφονία του αρχιδούκα Φερδινάνδου στο Σεράγεβο, οδήγησε στον Εθνικό Δικασμό και στην οικτρή περίπτωση της Μικράς Ασίας, όπου εσύρθη η χώρα από την ιερά μανία του Ελευθερίου Βενιζέλου για να καταλήξει στη δολοφονία των Εξέ στον Γουδί. Η συντηρητική παράταξη έμεινε ακέφαλη. Η Μεγάλη Ίδεα, η κινητήρια δύναμη του έθνους των Ελλήνων, συντρίβη στις ακτές της Ιωνίας. Κύματα εξαθλιωμένων προσφύγων έφθασαν στην Ελλάδα. Ο σμφάλιος λώρος με την Ανατολή διεγράφη οριστικά. Η χώρα εντάχθηκε σταδιακά στη Δύση και αγωνίζεται ακόμη να προσαρμοσθεί, ίσως ματαίως.

Οι ευθύνης επιρρίφθηκαν στο Στέμμα από τον Βενιζέλο και τους οπαδούς του. Τα θύματα της ευφάνταστης πολιτικής του συσπειρώθηκαν γύρω από τον «μεγάλο ηγέτη». Μοναδικό επίτευγμα ομολογούμενος του καταχθόνιου αυτού πολιτικού.

Επί δεκαετίες η αστική τάξη της Ελλάδος οπαρσσόταν και μόνον η κομμουνιστική απειλή οδήγησε σε μία αμύχανη, εν πολλοίς, συνένοση της. Σήμερα επανέρχεται για μία φορά ακόμη ο δικασμός μεταξύ φιλελευθέρων και λαϊκής Δεξιάς. Οι συνέπειες της μοιραίας εκείνης ημέρας, πριν από εκατό χρόνια, εξακολουθούν να είναι παρούσες. Η διαφορά έγκειται στο γεγονός ότι η αστική τάξη δεν δικάζεται απλώς, αλλά απειλείται με εξαφάνισή τους. Είναι η νέα παράμετρος σε μια παλιά ιστορία.

Οι δρόμοι της ανάπτυξης

Του ΝΙΚΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑ

Οταν αρχίσει να ομαλοποιείται η ελληνική οικονομία, όταν υπάρξει δικαιοσύνη και σταθερότητα στο φορολογικό σύστημα, όταν το κράτος έχει αποπληρώσει όσα χρωστάει σε επιχειρήσεις και πολίτες και επανακτήσει αξιοπιστία, όταν οι τράπεζες αρχίσουν να τροφοδοτούν την αγορά με δάνεια, θα πρέπει να δούμε πώς θα αναπτυχθεί η χώρα. Η ταραχή και η δυστυχία των χρόνων της βίαιης δημοσιονομικής προσαρμογής θα ξεπεραστούν μόνο όταν η Ελλάδα βρεθεί στον δρόμο της ανάπτυξης. Η χώρα μας θα πρέπει να κάνει μεγάλες επενδύσεις, να υιοθετήσει πολλές μεταρρυθμίσεις και να εκμεταλλευθεί όλες τις δυνατότητες που της παρέχουν οι τεχνολογικές εξελίξεις. Για να πετύχει η Ελλάδα, όμως, η Ευρώπη θα πρέπει να κάνει τις ίδιες κινήσεις. Η οικονομία μας δεν έχει τα μεγέθη για να αναπτυχθεί μόνη της.

Στη χώρα μας είναι λογικό να περιμένουμε την ανάπτυξη από τους τομείς του τουρισμού, της ναυτιλίας, της γεωργίας και των υπηρεσιών. Αλλά η βιομηχανική παραγωγή και η μεταποίηση είναι τομείς όπου η Ελλάδα μπορεί να προσδοκά πολλά ακριβώς επειδή έχουν μαραζώσει τα τελευταία χρόνια και επειδή οι αλλαγές στην Ελλάδα και στον υπόλοιπο κόσμο ευ-

νοούν την ανάπτυξη αυτών των τομέων. Ενώ η Απω Ανατολή παραμένει το «εργοστάσιο» της παγκοσμιοποιημένης οικονομίας, έχει αρχίσει μια τάση «επαναπατριsmού» κάποιων εργασιών. Ενδεικτική είναι η περίπτωση της General Electric, η οποία μετέφερε την παραγωγή θερμοσίφωνων από την Κίνα στις ΗΠΑ και βρήκε ότι το τελικό κόστος ήταν χαμηλότερο. Ενώ στην Κίνα χρειάζονταν δέκα ώρες για την παραγωγή ενός θερμοσίφωνα, στις ΗΠΑ χρειάζονταν μόνο δύο ενώ η μεταφορά και ο εκτελωνισμός απαιτούσαν πέντε εβδομάδες, στις ΗΠΑ ο θερμοσίφωνα πηγαίνει από το εργοστάσιο παραγωγής στις αποθήκες της εταιρείας μέσα σε μισή ώρα. Το αποτέλεσμα: οι θερμοσίφωνα που κατασκευάζονται στην Αμερική είχαν λιανική τιμή 20% χαμηλότερη από τους κινεζικούς. Οι διευθυντές διαπίστωσαν ότι το να βρίσκονται οι σχεδιαστές και οι μηχανικοί κοντά στην παραγωγή, τους επέτρεπε να κάνουν μεταρρυθμίσεις που χαμηλώνουν τα κόστη και βελτιώνουν την ποιότητα. Αποκαλύφθηκε ότι ο κυρίαρχος στόχος του κέρδους για τους μετόχους της εταιρείας ήταν κοντόφθαλμος —είχε αποπληθεί ο εθνικός στόχος της εταιρείας και δεν έβλεπαν τι έχαναν με το outsourcing— όχι μόνο χάνονταν θέσεις ερ-

γασίας (και, συνεπώς, καταναλωτές), αλλά και η επαφή με την παραγωγή που επέτρεπε βελτιώσεις. Ενδιαφέρον έχει, βεβαίως, και το γεγονός ότι οι κινεζικοί μισθοί ανεβαίνουν συνεχώς καθώς η κυβέρνηση προσπαθεί να αναπτύξει μια μεγάλη εσωτερική αγορά.

Στην Ελλάδα οι μισθοί έχουν πέσει κατακόρυφα. Πρόσφατη μελέτη (της Ρεβέκκας Χριστοπούλου και του Θανάση Μοναστηριώτη - «Καθημερινή» της 27/4/2014) σημειώνει ότι από το 2009 έως το 2013, οι μισθοί στο Δημόσιο έπεσαν κατά 22,5% και στον ιδιωτικό τομέα κατά 23,2%. Οι μισθοί είναι ανταγωνιστικοί και είναι γνωστό ότι οι Έλληνες εργαζόμενοι είναι καλά εκπαιδευμένοι και παραγωγικοί. Άλλο πλεονέκτημα είναι ότι με τη διαχείριση του εμπνευσμένου σταθμού του Πειραιά από την κινεζική COSCO υπήρξε η αναγκαία πίεση ώστε να ολοκληρωθεί επιτέλους η σύνδεση του λιμανιού με το σιδηροδρομικό δίκτυο. Αυτό βοήθησε το λιμάνι να αυξήσει ραγδαία τον αριθμό κοντέινερ που διαχειρίζεται — αλλά ίσως σημαντικότερο είναι το γεγονός ότι έτσι ανοίγει ο δρόμος και για όποιον σκέφτεται να ανοίξει μονάδες παραγωγής στην περιοχή και να στέλνει τα προϊόντα στην υπόλοιπη Ευρώπη μέσω σιδηροδρόμου.

Σύμφωνα με μελέτη του Ρόλαντ Μπέργκερ, κορυφαίου συμβούλου στρατηγικής, η Ευρώπη (και συνεπώς η Ελλάδα) πρέπει να πάρει τα ακόλουθα μέτρα για να αναπτύξει τη βιομηχανία της: να θεσπίσει ελληνικό πλαίσιο για επενδύσεις, για καινοτομία και για την επιχειρηματικότητα να παρέχει άριστη υποδομή και φθηνή ενέργεια για παραγωγικές μονάδες να επενδύσει στην έρευνα να ενθαρρύνει καινοτόμα startups να εκμεταλλευθεί όλες τις δυνατότητες που παρέχουν οι τεχνολογικές εξελίξεις. Μιλώντας σε πρόσφατη συνάντηση του Συμβουλίου για την Ιταλία και τις ΗΠΑ (το οποίο έχει στόχο την ανάπτυξη των σχέσεων και του εμπόριου μεταξύ των δύο χωρών), ο Μπέργκερ επισήμανε, μεταξύ άλλων, την ανάγκη για αξιοπιστία στο δικαστικό σύστημα, για μια δημόσια διοίκηση που στηρίζει την επιχειρηματικότητα, για δίκαιο και αξιοπιστία φορολογικό σύστημα, για ένα εκπαιδευτικό σύστημα που παράγει τις γνώσεις του μέλλοντος και που προωθεί ευρωπαϊκές αξίες. Πρότεινε, επίσης, πρόγραμμα ανάπτυξης των ευρωπαϊκών υποδομών αξίας τουλάχιστον ενός τρις. ευρώ.

Η κρίση έχει πληγώσει την Ελλάδα — αλλά μας αναγκάζει να βρούμε λύσεις για το μέλλον. Και οι λύσεις είναι εφικτές.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ

Εγκλημα και (σίγουρη) ατιμωρησία

Του ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ

Πάει και πάει: Κάποιοι πολίτες να συνεχίζουμε την αντίσταση στον παραλογισμό. Στον παραλογισμό που επιμένει να υποκαθιστά, εξουσιαστικά και θεσμικά, την πολιτική.

Δεν μας ενδιαφέρει, ούτε κατ'ελάχιστο, αν η σημερινή, εκτροματική από γεννησιμιού της κυβέρνηση εκλιπαρήσει ή όχι, πετύχει ή όχι, «εκπτώσεις» στις υποχρεώσεις που ανέλαβε με τα «Μνημόνια». Μας αφήνουν παγερά αδιάφορος οι επαγγελίες της αξιωματικής αντιπολίτευσης ότι, αν αυτή γίνει ποτέ κυβέρνηση, θα επαναδιαπραγματευθεί τα «Μνημόνια» και το χρέος. Δεν μας αγγίζουν (θα ήμασταν πλιθίοι) οι καθημερινές και ακατάσχετες, πρόστυχες κενολογίες της κυβερνητικής προπαγάνδας για τους διεθνείς επαίοντες που δεχόμαστε και βεβαιώνουν την «αρχή ανάκαμψης» της οικονομίας μας, την ετοιμότητα επενδυτών από όλο τον κόσμο να φέρουν τα χρήματά τους στο Ελλαδιστάν. Μας απδιάζει, κυριολεκτικά, και το «νταπλίκι» κάποιων σπιθαμιαίων, που ενώ, όλα τα τελευταία χρόνια, υπέγραφαν πάντοτε αμαχητί «γην και ύδωρ», μόλις τους ξαναδόθηκε θώκος υπουργικός, ακκίζονται ότι διαφέρουν και παζαρεύουν μείωση απολύσεων.

Είμαστε λίγοι ίσως, αλλά θέλουμε να παραμείνουμε πολίτες, με σκέψη και κρίση, αυτοσεβασμό και αξιοπρέπεια. Το παζάρι ανάμεσα στους δανειστής μας, που απαιτούν πλέον εκτήματα δουλοκτησίας, και στο φαυλιτίφυλο πολιτικό μας σύστημα που προσπαθεί (ακόμα σήμερα) να περιοίσει το πελατειακό του κράτος, δεν μας αφορά. Η στοιχειώδης λογική λέει ότι για να ξαναλειτούργησουν το κράτος και η οικονομία, να ξαναζωντανέψει η χώρα, χρειάζεται χρήμα στο δημόσιο ταμείο, κοινωνικό χρήμα, όχι φαιτοδάνεια. Το χρήμα υπάρχει και το καταλήπτεψαν λωποδύτες με νοματεπώνυμο και διευθύνση. Οι καταγγελίες έχουν τεκμηριωθεί με μελέτες, έχουν εκπροσωπηθεί από τους εγκυρότερους των πολιτικών αναλυτών και δημοσιογράφων, είναι δημοσιευμένο, προσιτό σε όλους το πληροφοριακό υλικό. Αλλά, αν έχουμε φτάσει στην τέλεια διάλυση κράτους και κοινωνίας, είναι γιατί πρώτη αλώθηκε και εξουδετερώθηκε, χρο-

Αδεια κρατικά ταμεία και απίστευτο πλήθος νεότευκτων Κροίσιων.

για τώρα, η Δικαστική Εξουσία, Δεν μπορεί πια στην Ελλάδα να λειτουργήσει νέμεση, μοιάζει λειτουργικά αδύνατο να αποδοθεί δικαιοσύνη.

Γι' αυτό και η προπαγανδιστική «αισιοδοξία» για το οικονομικό μας μέλλον είναι μόνο απάτη, αδιάντροπη. Αν δεν δημιουργούνται περιουσίες, δεν επιστρέφουν τα κλοπιμαία στο δημόσιο ταμείο, αν δεν υπάρχει καινούργιο νομικό πλαίσιο προσηγορικό υπερδανεισμό του κράτους, ή να φορτώνουν στους φορολογούμενους πολίτες τη μισθοδοσία άπειρου πλήθους αργόσχολων υπαλλήλων του Δημοσίου ή να καταφεύγουν σε εξωφρενικό υπερδανεισμό του κράτους — μπορούν σιδήποτε, οποιοδήποτε κοινωνικό έγκλημα, με την απόλυτη βεβαιότητα ότι δεν θα λογοδοτήσουν ποτέ στους φυσικούς δικαστές κάθε πολιτή, δεν θα τιμωρηθούν ποτέ.

Είναι αδύνατο να λειτουργήσει οργανωμένη συλλογικότητα, «κράτος» που διαχειρίζεται τη δημόσια οικονομικά και νομοθετεί τη διάκριση του δικαίου από το άδικο στις ιδιωτικές συναλλαγές, αδύνατο να υπάρξει τέτοιο «κράτος νόμου», όταν οι διαχειριστές της εξουσίας απαλλάσσονται αυθαίρετα κάποιους

ιδιώτες ή κάποιες συντεχνίες από τα χρέη τους προς το δημόσιο ταμείο. Χρόνια τώρα η πολιτική στην Ελλάδα, καταργώντας κάθε λογική και κάθε εντιμότητα, διαγράφουν τα χρέη προς το κράτος και τους ασφαλιστικούς οργανισμούς του κράτους των ίδιων των κομμάτων τους, αλλά και των «υποστηρικτών» που διαθέτουν τα κόμματα τους στον κόσμο του κράτους και στον υπόκοσμο. Χαρίζουν χρέη τεράστια, αμύθητα, τηλεοπτικών καναλιών, ποδοσφαιρικών εταιρειών, καταπατητών δημόσιας γης, τάχα και «εφημερίδων» (βραχυβίων εντύπων κρετινικής κομματικής προπαγάνδας), πολυποικίλων «φορέων» δημιουργημένων με την ανοχή ή και την έμπνευση των κομμάτων, μόνο για να πετύχουν τη λωποδυσία του κοινωνικού χρήματος.

Τα πρόσωπα που συγκροτούν ό,τι ακόμα αποκαλούμε κατ'εμφυμιόνη «πολιτικό σύστημα» στην Ελλάδα, είναι μάλλον αδύνατο να αντιληφθούν με ποια βαθύτατη απαξίωση τους αντιμετωπίζουμε οι πολίτες, πόσο ανυπόλητοι είναι στα μάτια μας. Όλοι. Και δεν είναι άδικη η γενική μου. Σίγουρα, δεν συνέγραψαν όλοι στην κλοπή ή στην εξωφρενική διασπάθιση του κοινωνικού πλούτου, δεν διεπλάκυσαν όλοι με τον υπόκοσμο. Όμως όλοι, όλοι χωρίς εξαίρεση, αποσιωπούν το συντελεσμένο έγκλημα της ασύδοτης λωποδυσίας, δεν λένε λέξη για δήμευση του κλοπιμαίου πλούτου, χειροκροτούν και μεγαλύνουν, ακόμα σήμερα, τους αυτουργούς της καταστροφής και του εφιάτη μας, τους ανέχονται σε θέσεις ηγετικές, παραβλέπουν τα τεχνάσματα φυγοδικίας τους.

Και δεν φτάνει που αποσιωπούν τα καίρια και ουσιώδη, το έγκλημα και την ατιμωρησία του (τα άδεια δημόσια ταμεία και το απίστευτο πλήθος των νεότευκτων Κροίσιων) οι επαγγελματίες της εξουσίας επιμένουν και να μας θεωρούν πλιθίους: Πιστεύουν ότι μπορούμε να μιλάμε όλοι με εντελώς άδεις από περιεχόμενο λέξεις (:«κεντροαριστερά», «ριζοσπαστική αριστερά», «λαϊκή δεξιά», «προοδευτικό μέτωπο»), έτσι ώστε η ευθύνη μας ως πολιτών να βαυκαλίζεται και να φανακίζεται με το «πάθος» της ποδοσφαιρολαγνικής εκφραστικής.

Τουρίστας θαυμάζει το ελληνικό κάλλος στο Μουσείο της Ακρόπολης, χωρίς να φαντάζεται, κατά πάσα πιθανότητα, τον νεοελληνικό κάλο — στον εγκέφαλο...

ΦΑΛΗΡΕΥΣ / Του ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΣΙΜΑΤΗ

Οι μεταρρυθμίσεις προχωρούν στη Βολιβία του Μοράλες

Εδώ, δυστυχώς, οι μεταρρυθμίσεις πάνε με το βήμα του κάβουρα. Όμως, στη Βολιβία του προέδρου Εβο Μοράλες προχωρούν αλματώδως. Από την περασμένη Τρίτη, το ρολόι που βρίσκεται στην εξωτερική πλευρά του κτιρίου του κοινοβουλίου, στην πρωτεύουσα Λα Παζ, παρουσιάζει μία παγκόσμιο πρωτοτυπία: η φορά της αρίθμησης των ωρών είναι αντίστροφη, ενώ οι δείκτες κινούνται αριστερόστροφα. Πρόκειται, δηλαδή, για το πρώτο «αριστερό» (με την πολιτική έννοια του όρου) ρολόι του κόσμου, αντάξιο της κυβέρνησης του Μοράλες, που συναγωνίζεται σε εκκεντρικότητα τον μακαρίτη Τσάβες. Το ρολόι εξακολουθεί πάντα να δείχνει τη σωστή ώρα, οπότε δεν πειράζει αν χρειάζεται καιρός ώσπου να το συνθίσει ο κόσμος. Σημασία έχει ότι κάθε συνειδητοποιημένος αριστερός δεν μπορεί παρά να αισθάνεται ικανοποίηση βλέποντας τον χρόνο να προχωρεί προς τα αριστερά.

Ο υπουργός Εξωτερικών της χώρας, που ανακοίνωσε την απόφαση της κυβέρνησης, χαρακτήρισε τη μετατροπή «απολύτως λογική», καθώς η Βολιβία βρίσκεται στο νότιο ημισφαίριο και όχι στο βόρειο. Είχε προηγηθεί συνεδρίαση του υπουργικού συμβουλίου σε δημόσιο χώρο, όπου ο υπουργός Εξωτερικών κάμφωσε μία ράβδο στο έδαφος και έδειξε σε όλους πως η σκιά της εκκινείτο αντίστροφως προς τους δείκτες των ρολογιών, που εισήγαγαν οι αποικιοκράτες στη χώρα. «Μας άνοιξε τα μάτια», δήλωσε ο αντιπρόεδρος της κυβέρνησης, ο οποίος ανακοίνωσε ότι η μετατροπή θα εφαρμοσθεί σε όλα τα ρολόγια που βρίσκονται σε δημόσιους χώρους. Ο δε πρόεδρος του Κογκρέσου εξήγησε την πολιτική σημασία του μέτρου: «Είναι σαφές ένδειξη ότι η αποασοικιοποίηση της χώρας και του λαού της προχωρεί», είπε και είμαι βέβαιος ότι αισθάνθηκε βαθιά ικανοποίηση — αν και κανονικά θα αρκούσε μόνον η ταπεινή ηδονή της αυτοϊκανοποίησης.

Μια τόσο περιττή «μεταρρύθμιση», που μόνον προβλήματα προξενεί και τίποτε παραπάνω, με κάνει να συνειδητοποιώ ότι το μέγιστο πλεονέκτημα της Αριστεράς, σε χώρες όπου το δικαίωμα της ψήφου είναι καθολικό, έγκειται στο ότι οι καζοί αποτελούν τη συντριπτική πλειοψηφία του πληθυσμού. Εξ ου και η κολακεία των πολλών (των καζών), δηλαδή ο λαϊκισμός που βασίζεται στην εξιδανίκευση της βλακείας, είναι η πλέον πρόσφορη μέθοδος της Αριστεράς για να αποκτήσει την εξουσία. Εντούτοις, δεν την αποκτά για λογαριασμό των καζών. Όπως θα δείτε και στο επόμενο θέμα της στήλης, πάντα υπάρχουν κάποιοι «έξυπνοι» για να παριστάνουν τους καζούς και να εκμεταλλεύονται τη μάζα των καζών προς ίδιον όφελος — έτσι έγινε παντού όπου εφαρμόσθηκε ο σοσιαλισμός. (Αυ-

τό όχι μόνον δεν είναι δύσκολο, αλλά είναι και αναπόφευκτο δυστυχώς. Διότι μία από τις θεμελιώδεις διαφορές του καζού από τον έξυπνο είναι ότι ο έξυπνος, εφόσον είναι πονηρός, μπορεί να παίξει τον βλάκα — το αντίστροφο όμως είναι αδύνατο...). Η μόνη απάντηση στο πρόβλημα της πλειοψηφίας των βλακών είναι η λειτουργία αξιολογικών θεσμών, των οποίων το κύρος θα είναι σεβαστό από όλους. Όσες χώρες στον κόσμο έχουν προοδεύσει, σε αυτό ακριβώς το οφείδουν.

Ο λαός και η τσέπη μας

Στην εκδήλωση του ΣΥΡΙΖΑ (Τ-Λ/Α-Τ) για τη δημιουργία «πλατιού μετώπου» κατά της ιδιωτικοποίησης της μικρής ΔΕΗ, είδαμε ανάμεσα στα περιτρίμματα της Αριστεράς που ανταποκρίθηκαν εκθύμωσ στην πρόσκληση του κόμματος και τον περιβόητο Ν. Φωτόπουλο, ο οποίος, θυμίζω, διώκεται ποινικά για το κακούργημα της άμεσης συνέργειας σε απιστία κατ' εξακολούθηση κατά της ΔΕΗ με ζημία άνω των 150.000 ευρώ, καθώς και για άλλα παρεμφερή αδικήματα. (Είναι ελεύθερος έχουν καταβάλει εγγύηση 60.000 ευρώ, ευτυχώς—ειδάλλω υποθέτω ότι ο ΣΥΡΙΖΑ θα έκανε την εκδήλωση στον Κορυδαλλό...). Είδαμε μάλιστα τον πρόεδρο Τσίπρα να τοντώνεται προς το μέρος του Ν. Φωτόπουλου προκειμένου να του σφίξει το χέρι. Προς τι τέτοια εκτίμηση του αρχηγού της αντιπολίτευσης προς τον υπόδικο συνδικαλιστή; Αφήνω το ερώτημα να αιωρείται και προχωρώ.

Πληροφορούμαι ότι στο απολογητικό υπόμνημα που κατέθεσε ο υπόδικος Ν. Φωτόπουλος βασίζει την υπεράσπισή του στον ισχυρισμό ότι η παρουσία της ΔΕΗ δεν είναι δημόσια! Απολαύστε το σχετικό επίκεντρο: «Στην περίπτωση της ΔΕΗ δεν συντρέχουν τα στοιχεία στα οποία στηρίχθηκε έστω εσφαλμένα η κατάφαση του στοιχείου της δημόσιας παρουσίας σε άλλες περιπτώσεις ανωνύμων εταιρειών που απασχόλησαν τη νομολογία. Ιδιαίτερος τονίζω ότι αντίθετα με τις αναγραφόμενες στο τέλος του κατηγορητηρίου περιπτώσεις η ΔΕΗ Α.Ε. δεν έχει μοναδικό μέτοχο το Δημόσιο, δεν επικορηνείται από τον τακτικό κρατικό προϋπολογισμό, δεν λειτουργεί αποκλειστικά χάριν του δημοσίου συμφέροντος, ενώ στην τακτική γενική της συνέλευση δεν μετέχουν αποκλειστικά και μόνον υπουργοί, αλλά κάθε μέτοχός της. Η παρουσία της ΔΕΗ δεν είναι σε καμία περίπτωση δημόσια». Γι' αυτό έσπευσε να σφίξει το χέρι του Φωτόπουλου ο Τσίπρας; Δεν ξέρω — ο καθένας ας βγάλει τα δικά του συμπεράσματα...

Ωρα ευθύνης

Το βρήκα ενώ καθάριζα τα συρτάκια του γραφείου μου και να σας πω ότι συγκινήθηκα; Όχι. Απλώς με έπιασε ένα γέλιο νευρικό, που δεν μπορούσα να το σταματήσω. Το εύρημά μου ήταν

το επισκεπτήριο του προέδρου Νίκου «γέροντα η ευχή» Νικολόπουλου, που ως βουλευτής μετέχει πλέον στην Κ.Ο. των ΑΝΕΛ. Ένα ασυνήθιστο επισκεπτήριο, διότι εκτός από το όνομα, τη διεύθυνση και τους αριθμούς των τηλεφώνων του, ως βουλευτής τότε της Ν.Δ., είχε τυπώσει και το σύνθημα «ώρα ευθύνης», καθώς και μία φωτογραφία του, το χρυσό μου. Όχι μόνον του — αυτό θα το καταλάβαινα. Αλλά στο πλευρό του Αντώνη Σαμαρά. Η φωτογραφία καλύπτει ολόκληρη την επιφάνεια του επισκεπτηρίου και, με λίγη προσοχή, αντιλαμβάνεται κάποιος ότι είναι... photoshop! Αλλά και να μην ήταν, πόσο **** (εδώ συμπληρώνετε τον όρο της αρεσκείας σας) πρέπει να είναι κάποιος για να τυπώσει ένα τέτοιο επισκεπτήριο;

Εν πάση περιπτώσει, φύλαξα το επισκεπτήριο στη συλλογή μου, μαζί με άλλα κειμήλια της σύγχρονης ιστορίας του τόπου, (σπανιότερο και πολυτιμότερο των οποίων είναι ο αναπτήρας «Φάνη Πάλλη-Πετραλιά», που τον χρησιμοποίησ μόνον σε επίσημες εξόδους όταν θέλω να εντυπωσιάσω...). Αναρωτιέμαι, ωστόσο, αν σκοπεύει ο Νικολόπουλος, αφού πλέον έχει ενταχθεί στην Κ.Ο. των ΑΝΕΛ, να τυπώσει επισκεπτήρια με την σεπτή μορφή του δίπλα σε εκείνη του προέδρου Καμμένου...

Αλληλογραφία

Φίλη της στήλης, η οποία διατηρεί δεσμούς με το γραφικό Αγαθονήσι, με ερωτά: αληθεύει ότι, κατά την πρόσφατη επίσκεψή του στο νησί, με τη συνοδεία του ασφαλώς, ο υπουργός Εθνικής Αμύνης ζήτησε να φιλοξενηθούν εξόδοις των τοπικών αρχών; Απαντώ: όχι, όχι, όχι! Είμαι βέβαιος, μα απολύτως βέβαιος, ότι αυτό είναι αδύνατο να έχει συμβεί. Εξάλλου γνωρίζω ότι για τον εαυτό του ο υπουργός εφαρμόζει το σύστημα που ίσχυε για τους κατώτερους αξιωματικούς στον πρωσικό στρατό, ήτοι: κρεβάτι εκστρατείας και στον θάλαμο με τους στρατιώτες.

Αλλά, για σταθείτε μια στιγμή κυρία μου, ας το δούμε λίγο από μια άλλη πλευρά. Αν σας ζητούσε από εσάς να τον φιλοξενήσετε για μια διανυκτέρευση, είμαι βέβαιος ότι θα σας κόβονταν τα γόνατα από την τιμή και τη συγκίνηση και ούτε που θα σας περνούσαν από το μυαλό τα έξοδα! (Αφήστε, δε, ότι φεύγοντας θα έβαζε έναν λοχαγό να σας καρφισώσει ένα μετάλλιο...). Το αυτό ισχύει και για την περιπτώσή μου. Αν, δηλαδή, εμένα μου τηλεφωνούσε ο υπασπιστής του Δ. Λ. Ρ. Ο. Ε. Α. Αβραμοπούλου και μου έλεγε ότι ο Μεγαλειότατος σκοπεύει να με επισκεφθεί, με τη συνοδεία του, στο εξοχικό μου, θα διανοούμην εγώ ποτέ να αναλογισθώ το κόστος; Ποτέ! Ανοικτό το εξοχικό μου για τον Μεγαλειότατο όποτε θέλει! (Χαμπλοφώντας: πολύ περισσότερο δε, επειδή δεν έχω εξοχικό!..)

ΝΕΑ ΓΕΝΙΑ ΚΑΥΣΙΜΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΟ

Περισσότερα χιλιόμετρα, λιγότερο καύσιμο.

Η ΕΚΟ, πάντα με γνώμονα το συμφέρον του Κύπριου καταναλωτή, καινοτομεί και πάλι παρουσιάζοντας τη νέα γενιά καυσίμων **EKONOMY fuels**, η οποία περιλαμβάνει τα καύσιμα κίνησης **95EKONOMY unleaded** και **DIESEL EKONOMY**.

Με τη χρήση της νέας γενιάς καυσίμων, οι πελάτες μας κερδίζουν έως και **2 λίτρα σε κάθε γέμισμα, κάτι που μεταφράζεται σε έως και 4% οικονομία.***

Κερδίζετε έως και

2 ΛΙΤΡΑ
σε κάθε γέμισμα*

*Με βάση τη μικρότερη χωρητικότητα νεπεόζιτου και γέμισμα 50 λίτρων καυσίμου. Η σύγκριση αφορά την απόδοση ενός απλού καυσίμου και την απόδοση του ίδιου αυτού απλού καυσίμου μετά την προσθήκη των ειδικών προσθέτων της 95EKONOMY Unleaded και του DIESEL EKONOMY. Το ακριβές εξοικονομηθέν ποσό μπορεί να διαφέρει ανάλογα με τον τύπο του αυτοκινήτου, τις συνθήκες και το είδος οδήγησης. Οικονομία καυσίμου 4% σύμφωνα με εργαστηριακές δοκιμές της TOTAL ACS Γαλλίας.

EKONOMY fuels

Δικαστικές αποφάσεις με μεγάλο κόστος

Η ακύρωση των περικοπών σε μισθούς και συντάξεις αποτελεί «νάρκη» για την οικονομική πολιτική

Της **ΙΩΑΝΝΑΣ ΜΑΝΑΡΟΥ**

Μεγάλα ποσά θα διατεθούν για την εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων οι οποίες ακυρώνουν περικοπές σε μισθούς και συντάξεις, που ελήφθησαν στο πλαίσιο των μέτρων δημοσιονομικής προσαρμογής. Το γεγονός προκαλεί έντονο προβληματισμό και ανησυχία στο οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης, καθώς περιμένει «τσουνάμι» ανάλογων αποφάσεων. Το συνολικό κόστος, εφόσον πολλές από τις εκκρεμείς δίκες οδηγήσουν σε αρνητικό αποτέλεσμα, υπολογίζεται ότι θα αγγίξει το ένα δισ. ευρώ, καθώς, μόνον οι αποφάσεις που έχουν ήδη εκδοθεί παράγουν δημοσιονομική δαπάνη της τάξεως των 400 εκατ. ευρώ.

Ο λόγος αφορά κατ' αρχάς στην ψήφιση από τη Βουλή, έστω και κατά πλειοψηφία, της ρύθμισης για τους μισθούς των δικαστικών, που δικαιώθηκαν για τις περικοπές στις αποδοχές τους μετά τον Αύγουστο του 2012. Η νομοθετική αποκατάστασή τους θα επιφέρει δημοσιονομικό κόστος της τάξεως

των 70 εκατ. ευρώ κατ' έτος, ενώ άλλα τόσα θα πρέπει να αναδρομικίζονται για τα αναδρομικά.

Αυτό, ωστόσο, ήταν απλώς το πρώτο χτύπημα. Σύντομα ακολουθούν και άλλες κατηγορίες των λεγόμενων ειδικών μισθολογίων που επίσης έχουν προσφύγει δικαστικά.

Ηδη το Συμβούλιο της Επικρατείας, με απόφαση της Ολομέλειάς για τις περικοπές στους μισθούς τους από τον Αύγουστο του 2012. Η κυβέρνηση μετά την έκδοση της απόφασης, έχει δεσμευθεί -το επανέλαβε και προχθές ο κ. Σταϊκούρας- ότι θα την σεβαστεί και θα προχωρήσει σε ρύθμιση, ανάλογη εκείνης που ψηφίστηκε για τους δικαστές. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να αναφερθεί ότι η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, το σκεπτικό της οποίας παρουσιάζει εξαιρετικό ενδιαφέρον, αφορά το σύνολο των δημοσίων λειτουργών και υπαλλήλων των Ενόπλων Δυνάμεων, της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού και του Λιμενικού Σώματος, με εκτιμώμενο κό-

Μετά τους δικαστές και τους ενστόλους παίρνουν σειρά οι πανεπιστημιακοί, οι γιατροί του ΕΣΥ, οι υπάλληλοι του ΥΠΟΙΚ και άλλοι.

στος που αγγίζει, μαζί με τα αναδρομικά, τα 150 εκατ. ευρώ.

Ποιοι ακολουθούν

Ποιοι παίρνουν σειρά μετά τους δικαστές και τους εν ενεργεία ενστόλους;

- Η σχετική λίστα ξεκινάει από τους πανεπιστημιακούς και τους γιατρούς του ΕΣΥ, που έχουν προσφύγει στο Συμβούλιο της Επικρατείας και ζητούν την ακύρωση των περικοπών σε μισθούς και επιδόματα.

- Επίσης, ανάλογες αιτήσεις έχουν υποβληθεί από τους απασχολούμενους στις Ανεξάρτητες Αρχές και τους υπαλλήλους του

υπουργείου Οικονομικών.

Οι δίκες για τους πανεπιστημιακούς και τους γιατρούς του ΕΣΥ δεν έχουν ακόμη διεξαχθεί, ενώ, αντιθέτως, για τις Ανεξάρτητες Αρχές και τους υπαλλήλους του υπουργείου Οικονομικών αναμένονται αποφάσεις.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να διευκρινισθεί, πάντως, ότι δικαστικές πηγές στις οποίες απευθύνθηκε η «Κ» εκτιμούν ότι το σκεπτικό της απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας που δικαίωσε τους ενστόλους δεν σηματοδοτεί αυτομάτως ανάλογες δικαιώσεις για ευρύ κύκλο απασχολούμενων στο Δημόσιο. Αυτήν τους την άποψη στηρίζουν στο γεγονός ότι η απόφαση κάνει ευθεία αναφορά για τις περικοπές, κυρίως, στους μισθούς όλων εκείνων που αποτελούν τον σκληρό πυρήνα του κράτους και των δημοσίων λειτουργιών (Ενοπλες Δυνάμεις και λοιπά). Αξίζει να σημειωθεί επίσης ότι προβληματισμοί και διεργασίες για τις επικείμενες αποφάσεις επικρατούν και εντός των ανωτάτων δικαστι-

κών της χώρας (Συμβούλιο της Επικρατείας και Ελεγκτικό Συνέδριο), που έχουν εκ της Θεσμικής θέσεώς τους το βάρος των δικαστικών κρίσεων.

Εφάπαξ - συντάξεις

Πέραν όμως των μισθολογικών, υπάρχουν και άλλες υποθέσεις με σημαντικότερο δημοσιονομικό κόστος, που εκκρεμούν στο Συμβούλιο της Επικρατείας. Οι σημαντικότερες από αυτές είναι εκείνες που αφορούν τις περικοπές στο εφάπαξ των δημοσίων υπαλλήλων, αλλά και τις περικοπές σε κύριες και επικουρικές συντάξεις.

Τα δύο αυτά «πακέτα» εκκρεμούν προς εκδίκαση μετά την έναρξη του νέου δικαστικού έτους τον προσεχή Σεπτέμβριο, με την ανησυχία στο οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης να έχει χτυπήσει «κόκκινο». Και αυτό γιατί το κόστος τους, αν υπάρξει δικαίωση από το Συμβούλιο της Επικρατείας, εκτιμάται ότι θα ξεπεράσει τα 500 εκατ. ευρώ. Γεγονός το οποίο κάνει τον «πονοκέφαλο» του υπουργείου Οικονομικών ακόμη μεγαλύτερο.

Παράλληλα, στο Ελεγκτικό Συνέδριο εκκρεμούν αιτήματα συνταξιούχων για ακύρωση των περικοπών στις συντάξεις, με την πρώτη απόφαση της Ολομέλειας του Δικαστηρίου να σηματοδοτεί τη συνέχεια των δικαστικών κρίσεων. Οι συνταξιούχοι δικαστές ήταν εκείνοι που πρώτοι δικαιώθηκαν για τις περικοπές στις συντάξεις τους μετά τον Αύγουστο του 2012, όπως έγινε και για τους μισθούς των εν ενεργεία, ενώ σειρά έχουν οι συνταξιούχοι πανεπιστημιακοί, γιατροί του ΕΣΥ, στρατιωτικοί και λοιποί ένστολοι. Στην πραγματικότητα, πρόκειται για ένα κανονικό «τσουνάμι» αποφάσεων που επικρατούν. Και αυτό γιατί οι δίκες έχουν διεξαχθεί και αναμένονται οι σχετικές αποφάσεις. Το συνολικό κόστος τους, αν υπάρξει ανάλογη δικαίωση των συνταξιούχων δικαστών, δεν μπορεί να εκτιμηθεί ακόμα. Πάντως, για την ιστορία θα πρέπει να αναφερθεί ότι για τις συντάξεις των δικαστικών το Δημόσιο θα κληθεί να καταβάλει περί τα 100 εκατ. ευρώ σε αναδρομικά πλην της ετήσιας δαπάνης...

Οι πέντε λόγοι που ανησυχούν το υπουργείο Οικονομικών

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΖΗΡΑ**

Η επίτευξη δημοσιονομικού πλεονάσματος πέρυσι, ένα χρόνο νωρίτερα απ' ό,τι προέβλεπε το Μνημόνιο, καθώς και η καλή πορεία εκτέλεσης του προϋπολογισμού στο δεύτερο εξάμηνο, έχουν βγάλει από το προσκήνιο των προκλήσεων που αντιμετωπίζει η κυβέρνηση τα δημοσιονομικά.

Η δημοσιονομική προσαρμογή θεωρείται το ισχυρό χαρτί της κυβέρνησης στη διαπραγμάτευση για το χρέος με την τριάντα το φθινόπωρο, σε αντίθεση με τις διαρθρωτικές αλλαγές, όπου παρατηρούνται καθυστερήσεις και στις οποίες εστιάζουν οι πιστωτές από πέρυσι τον Δεκέμβριο, όταν κατέστη σαφές, πέραν πάσης αμφισβήτησης, ότι το 2013 θα κλείσει με πρωτογενές πλεόνασμα.

Ωστόσο, η επανάλληψη του περυσινού θαύματος δεν κρίνεται ακόμη εξασφαλισμένη, παρά τα ενθαρρυντικά μηνύματα που εκπέμπουν τα στοιχεία του προϋπολογισμού το α' έξιμηνο. Οι λόγοι που κάνουν τα αρμόδια στελέχη του οικονομικού επιτελείου να κάθονται σε αναμμένα κάρβουνα είναι:

- 1. Η αντοχή των φορολογουμένων.** Μέχρι στιγμής, η εικόνα των φορολογικών εσόδων είναι θετική. Ακόμη και στο πρώτο 20ήμερο του Ιουνίου, εμφανίζονται αυξημένα κατά 14% σε σχέση με το αντίστοιχο περυσινό διάστημα. Εάν αυτό διατηρηθεί και στο τελευταίο 10ήμερο, στο οποίο εισπράττεται ο μεγαλύτερος όγκος των φόρων κάθε μήνα, τότε τα φορολογικά έσοδα το α' εξάμηνο θα υπερβούν

Η επανάλληψη του περυσινού θαύματος δεν κρίνεται ακόμη εξασφαλισμένη, παρά τα ενθαρρυντικά μηνύματα που εκπέμπουν τα στοιχεία του προϋπολογισμού.

τον στόχο του προϋπολογισμού, όπως συνέβη και στο 5μηνο. Όμως, στο β' εξάμηνο του έτους έχουν συσσωρευθεί τεράστιες φορολογικές υποχρεώσεις. Μέχρι τον Δεκέμβριο οι φορολογούμενοι θα προβλέπεται να καταβάλουν συνολικά 11 δισ. ευρώ για φόρο εισοδήματος, τέλος επιτηδεύματος, ενιαίο φόρο ακινήτων, τέλη κυκλοφορίας. Για μία ακόμη φορά, η κατανομή εκπλήρωσης των φορολογικών υποχρεώσεων έγινε με τέτοιο τρόπο που θα δοκιμάσει τις αντοχές των πολιτών, οι οποίοι είναι ήδη εξουθενωμένοι. Αυτό αντανακλάται στο γεγονός ότι οι ληξιπρόθεσμες οφειλές προς την εφορία αυξάνονται κατά 1 δισ. ευρώ τον μήνα κατά μέσο όρο. Στους πέντε πρώτους μήνες του έτους έχουν ανέλθει σε 5,19 δισ. ευρώ.

- 2. Οι δικαστικές αποφάσεις.** Το Συμβούλιο της Επικρατείας έκρινε ήδη αντισυνταγματικές τις περικοπές του 2012 στις αποδοχές των ενστόλων και το Μισθοδικείο αυτές των δικαστικών. Το κόστος μόνο από αυτές τις δύο αποφάσεις υπολογίζεται σε 500 - 600 εκατ. ευρώ εφάπαξ για την επιστροφή των αναδρομικών, δημιουργώντας μια

Ποιες αποφάσεις εκκρεμούν στα Ανώτατα Δικαστήρια

Στο Συμβούλιο της Επικρατείας

Προσφυγές για:

- ✓ Περικοπές σε μισθούς και επιδόματα πανεπιστημιακών, γιατρών του ΕΣΥ (δεν έχουν ακόμη εκδικαστεί).
- ✓ Απασχολούμενων στις Ανεξάρτητες Αρχές και υπαλλήλων του υπουργείου Οικονομικών (αναμένονται αποφάσεις).
- ✓ Περικοπές στο εφάπαξ των δημοσίων υπαλλήλων.
- ✓ Περικοπές σε κύριες και επικουρικές συντάξεις.

Αναμένονται οι δίκες και οι αποφάσεις.

Στο Ελεγκτικό Συνέδριο

Προσφυγές για περικοπές στις συντάξεις

- ✓ Συνταξιούχων πανεπιστημιακών, γιατρών του ΕΣΥ, στρατιωτικών και λοιπών ενστόλων.

Αναμένονται αποφάσεις.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η κατανομή εκπλήρωσης των φορολογικών υποχρεώσεων έγινε με τέτοιο τρόπο που θα δοκιμάσει τις αντοχές των πολιτών, οι οποίοι είναι ήδη εξουθενωμένοι.

αντίστοιχου μεγέθους ταμειακή τρύπα. Επίσης, άλλα 270 εκατ. ευρώ το επίσης δημοσιονομικό κενό που δημιουργείται από τις δύο αποφάσεις από το 2015 και μετά, υποχρεώνοντας το οικονομικό επιτελείο να βρει αντίστοιχα μόνιμου χαρακτήρα μέτρα για να το καλύψει. Στο ΣτΕ εκκρεμούν και άλλες προσφυγές, πανεπιστημιακών, γιατρών, υπαλλήλων, συνταξιούχων κατά περισσότερο το κενό χρηματοδότησης (ίσως υπερβεί τα 1 δισ. ευρώ), θα ψαλιδίσουν το πρωτογενές πλεόνασμα και θα δημιουργήσουν δημοσιονομικές τρύπες για τα επόμενα χρόνια.

- 3. ΕΟΠΥΥ:** Ακόμη και τα πιο σιόδοξα στελέχη του Γενικού Λογιστηρίου, όταν τους ζητείται να κάνουν κάποια εκτίμηση για το δημοσιονομικό αποτέλεσμα, απαντούν με το ερώτημα: «Πες μου τι θα γίνει με τον ΕΟΠΥΥ και τα ασφαλιστικά». Στο 5μηνο το ΓΛΚ έχει εγκρίνει επιπλέον πιστώσεις 250 εκατ. ευρώ στον ΕΟΠΥΥ. «Το καλό είναι ότι πέρυσι στο ίδιο διάστημα είχαμε δώσει 300 εκατ.», λένε όσοι επιμένουν να

βλέπουν το ποτήρι μισογεμάτο, αλλά ακόμη κι αυτοί δεν κρύβουν την ανησυχία τους για το τι μέλλει γενέσθαι με τις δαπάνες υγείας έως το τέλος του έτους.

- 4. Ασφαλιστικά ταμεία:** Οι υφιστάμενες ρυθμίσεις οφείλουν προς τα ασφαλιστικά ταμεία είναι ουσιαστικά νεκρές. Μόνο η αναβίωσή τους θα αποτρέψει την επιβεβαίωση εφιαλτικών εκτιμήσεων, σύμφωνα με τις οποίες, τα ασφαλιστικά ταμεία κύριων συντάξεων (ΙΚΑ, ΟΓΑ, ΟΑΕΕ) θα χρειαστούν έως το τέλος του έτους 2 δισ. ευρώ επιπλέον για να καλύψουν τις υποχρεώσεις τους. Το υπουργείο Εργασίας και οι διοικήσεις των Ταμείων έχουν επεξεργαστεί σχέδια ευνοϊκότερων ρυθμίσεων, με την ελπίδα ότι θα κατορθώσουν να περιορίσουν το ταμειακό έλλειμμα σε διαχειρίσιμα επίπεδα. Ωστόσο, θα πρέπει πριν να πειστεί η τριάντα, η οποία επέβαλε ουσιαστικά τους όρους της υφιστάμενης αποτυχημένης ρύθμισης.

- 5. Αποκρατικοποιήσεις:** Μικρότερης εμβέλειας πρόβλημα είναι τα έσοδα από αποκρατικοποιήσεις, υπό την έννοια ότι ο στόχος των εισπράξεων συρρικνώθηκε ήδη από 3,6 δισ. αρχικά σε 2,8 δισ. αργότερα και 1,5 δισ. ευρώ, κατά την τελευταία επικαιροποίηση του Μνημονίου. Ωστόσο, ακόμη και η επίτευξη αυτού του στόχου είναι επισφαλής. Οι τιλοποιήσεις ακινήτων δεν είναι βέβαιο ότι θα έχουν ολοκληρωθεί έως το τέλος του έτους, ώστε να αποδώσουν 350 - 500 εκατ. ευρώ, ενώ και η πώληση του ΟΛΠ και του ΟΛΘ έχει επιπλοκές που μπορούν να εκτροχιάσουν το χρονοδιάγραμμα των εσόδων.

amici

SALE

Bottega Veneta
Saint Laurent Paris
Chloé
Stella McCartney
Costume National
Isabel Marant
Yigal Azrouel

SHOPS : Amicci, 28a.c Staskiratous Street, Nicosia Tel:22678898
Amicci, Maximos Plaza,215 Makarios Av, Limassol Tel:25582254
Amicci Studio, 11 Mnasiodous Street, Nicosia Tel:22676336
Go to www.amicci.eu to view a selection of items on SALE.

Ermenegildo Zegna

SALE

Ermenegildo Zegna Summer Sale

is now on !

Ermenegildo Zegna : 28c Staskiratous Street, Nicosia Tel: 22675952
Amicci, Maximos Plaza,215 Makarios Av, Limassol Tel:25582254

Designer Studio

SALE

McQ By Alexander McQueen
See By Chloé
Blugirl
MSGM
Drome Leather
J Brand
Notify

SHOPS : Designer Studio, 14 Staskiratous Street, Nicosia Tel:22676016
Amicci, Maximos Plaza,215 Makarios Av, Limassol Tel:25582254
Go to www.amicci.eu to view a selection of items on SALE.

Γιατί «αγόρασα» ελληνικό χρέος

Συνέντευξη στην «Κ» του Πολ Καζέριαν, της Jaronica Partners, που είναι από τους μεγαλύτερους κατόχους ελληνικών κρατικών ομολόγων

Του ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

Ο Πολ Καζέριαν δεν μπορεί να μου οφείλει το χέρι. Δεν το κάνει για να με προσβάλει. Κουβαλά αρκετούς τόμους για να γεμίσει μια μικρή βιβλιοθήκη. «Έμαθα ότι είστε σκεπτικιστής, οπότε έφερα τα στοιχεία», μου λέει. Βρισκόμαστε στο lobby του ξενοδοχείου «Μεγάλη Βρετανία». Είναι το στρατηγείο του επικεφαλής της Jaronica Partners, του επενδυτικού fund που ανακοίνωσε τον περασμένο Οκτώβριο ότι είναι ένας από τους μεγαλύτερους κατόχους ελληνικών κρατικών ομολόγων στον κόσμο. Από το εμβληματικό ξενοδοχείο της πλατείας Συντάγματος, ο αρμενικής καταγωγής Αμερικανός επενδυτής σχεδιάζει τις επόμενες εκστρατείες του: τη λογιστική ανασύσταση του ελληνικού κράτους, με την υιοθέτηση Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΔΛΠ) από το Δημόσιο, και την κατάργηση της τιμωρητικής πολιτικής της ΕΚΤ απέναντι στους κατόχους ελληνικών ομολόγων.

«Οι αριθμοί του Μάαστριχτ (το ακαθάριστο δημόσιο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ) δεν ανταποκρίνονται σε καμία πραγματικότητα», δηλώνει ο κ. Καζέριαν, παραστατικά πίσω από τα στρογγυλά κόκκινα γυαλιά του, δείχνοντας πίνακες και υποσημειώσεις (έχει πάθος με τις υποσημειώσεις). Σύμφωνα με εκτιμήσεις της Jaronica, το καθαρό χρέος της Ελλάδας –που ισούται

με το ακαθάριστο μείον τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία της χώρας– βάσει των κανόνων του IPSAS (International Public Sector Accounting Standards), της εκδοχής του GAAP για τον δημόσιο τομέα, είναι κάτω από 60% του ΑΕΠ. Το ποσοστό αυτό είναι καμψότερο από το χρέος της Ιταλίας, της Ισπανίας, της Πορτογαλίας και της Ιρλανδίας, καταμετρημένων με τον ίδιο τρόπο. Η θεσμική κατοχύρωσή του θα οδηγούσε σε εκτόξευση των τιμών των ελληνικών ομολόγων.

«Με το GAAP, που αντικατοπτρίζει την πραγματικότητα, μπορείτε να κάνετε διεθνείς συγκρίσεις. Μπορούν οι πολίτες σας να αξιολογήσουν τις επιδόσεις της κυβέρνησής σας», συνεχίζει ο κ. Καζέριαν. Η υιοθέτηση των λογιστικών αυτών προτύπων, ωστόσο, δεν σημαίνει ότι το πρόβλημα του ελληνικού χρέους εξαφανίζεται και ότι η τρόικα μπορεί να πάει σπίτι της – η μέθοδος σύμφωνα με την οποία είναι 175% του ΑΕΠ είναι καθορισμένη με ευρωπαϊκή συνθήκη και μπορεί να αλλάξει μόνο με ομόφωνη απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Ο συνολικός της «Κ», μάλιστα, αφήνει να εννοηθεί ότι οι επίσημοι πιστωτές της Ελλάδας έχουν δει τους αριθμούς που παραθέτει και γι' αυτό διατάζουν να συναινέσουν σε περαιτέρω ανακούφιση του χρέους. «Ίσως γι' αυτό λένε στις άλλες χώρες τώρα ότι αυτό που είχαν πει ήταν απλώς ότι θα το εξετάσουν, όχι ότι θα το κάνουν

(να προχωρήσουν σε νέα μέτρα απομείωσης του ελληνικού χρέους)». Κατά την άποψή του, η περαιτέρω επιμήκυνση ούτως ή άλλως δεν θα επηρέαζε σημαντικά τη βιωσιμότητα του χρέους.

Επιπλέον, το ιδιαίτερα χαμηλό επίπεδο του χρέους, όπως προκύπτει από τη μέθοδο την οποία ένθερμα προωθεί ο κ. Καζέριαν, είναι καθαρά συγκυριακό: οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στη μακροχρόνια παράταση των δανείων και τη γενναία μείωση των επιτοκίων που έλαβε η Ελλάδα στο πλαίσιο διαδοχικών αναδιαρθρώσεων του χρέους της. Με την πάροδο του χρόνου, καθώς οι λήξεις θα πλησιάζουν και τα επιτόκια θα αυξάνονται (λόγω δανεισμού στις αγορές), το ποσοστό είναι πιθανό να αυξηθεί κατακόρυφα. Τα ελληνικά ομόλογα είναι τα μοναδικά κρατικά που έχει αγοράσει ποτέ η Jaronica. «Δεν είναι η δουλειά μας αυτή. Εμείς ήρθαμε εδώ για να αγοράσουμε εταιρείες», λέει ο κ. Καζέριαν.

Ο 58χρονος επενδυτής έχει ένα κάπως ταραχώδες ιστορικό. Έγινε γνωστός στα τέλη της δεκαετίας του '80, όταν, ύστερα από μια σκληρή μάχη, εξαγόρασε την Allegheny International, μια ημι-χρεοκοπημένη εταιρεία που κατασκεύαζε ηλεκτρικές συσκευές. Ως επικεφαλής της εταιρείας, την αναδιάρθρωσε, τη μετονόμασε και την οδήγησε σε υγιή κερδοφορία, αλλά απολύθηκε το 1993 από το διοικητικό συμβούλιο, εξαιτίας κατη-

γοριών για επιθετική συμπεριφορά προς τους υφιστάμενους του. Πριν από την υπόθεση των ελληνικών ομολόγων, το όνομά του είχε ακουστεί τελευταία φορά το 1999, όταν ήταν ακτιβιστής μέτοχος της A.T. Cross, εταιρείας παραγωγής στιλ-λό.

Ως μεγαλοομολογιούχος της Ελληνικής Δημοκρατίας, που χαρακτηρίζει τον εαυτό του «μακροπρόθεσμο» –όπως δηλώνει στην «Κ», ξεκίνησε να αγοράζει το καλοκαίρι του 2012, ένα χρόνο πριν δημοσιοποιήσει το ενδιαφέρον του και κοντά στο ναδύ των τιμών –ο Αμερικανός επενδυτής διατηρεί την ακτιβιστική του προσέγγιση. Είτε πρόκειται για την υιοθέτηση των ΔΛΠ είτε για το σκανδαλώδες ζήτημα του «κουρέματος» ύψους 57% που εξακολουθεί να επιβάλλει η ΕΚΤ σε τράπεζες που κατέχουν ελληνικά ομόλογα εάν θέλουν να τα χρησιμοποιήσουν ως ενέχυρο για να δανειστούν από αυτή, δεν παραμένει θεατής των εξελίξεων, αλλά προσπαθεί με κάθε τρόπο να τις διαμορφώσει. Την περασμένη εβδομάδα ταξίδεψε στη Φρανκφούρτη για επαφές σχετικές με την «ποινή του 57%», όπως την αποκαλεί. «Έχετε τον καλύτερο κρατικό ομολογιούχο από όλες τις παραμερείς χώρες και τα χαμηλότερα επιτόκια, με μεγάλη διαφορά. (Με τα ΔΛΠ) θα αποκτίσετε αποτελεσματικότητα, μια κυβέρνηση που λειτουργεί αποδοτικά», καταλήγει.

Στα δύο για το Σύμφωνο Σταθερότητας η Ε.Ε.

Της ανταποκριτριάς μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ, ΕΛΕΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗ

Λίγες μέρες πριν η ελληνική προεδρία στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο παραδώσει τη σκυτάλη στην ιταλική, ο πρωθυπουργός της Ιταλίας, Ματέο Ρέντσι, με τον αέρα του μεγάλου νικητή των ευρωεκλογών, είχε ήδη βάλει ψηλά στην ατζέντα του την πρόθεση της καλάρωσης του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης.

Από το πρώτο γεύμα, στο πλαίσιο της Συνόδου Κορυφής, οι 28 αρχηγοί των κρατών-μελών της Ε.Ε. ξεκίνησαν να συζητάνε τις πιθανές αλλαγές στο Σύμφωνο Σταθερότητας. Ακριβώς επειδή εκφράστηκαν πολλές γνώμες πάνω στο θέμα, ο πρόεδρος του Συμβουλίου, Χέρμαν βαν Ρομπέι, ζήτησε να βρεθούν το ίδιο βράδυ οι εκπρόσωποι των αρχηγών των 28 κρατών-μελών για να συμφωνήσουν όλες τις λεπτομέρειες ώστε να μη καθεί πολυτίμητος χρόνος από τη Σύνοδο την επόμενη μέρα. Ο διάλογος ήταν έντονος, με τους εκπροσώπους να έχουν χωριστεί σε δύο στρατόπεδα και να φτάνουν σε συμφωνία λίγο μετά τις 3 τα ξημερώματα. Από τη μία Γερμανία με Φινλανδία και Ολλανδία πίεζαν για σεβασμό των κανόνων, ενώ από την άλλη οι Ιταλοί, έχοντας στο πλευρό τους τους Γάλλους πίεζαν για αλλαγές. Ναι μεν να υπάρχει μεγαλύτερος σεβασμός του Συμφώνου, αλλά και μεγαλύτερη ευελιξία για να προχωρήσουν οι μεταρρυθμίσεις που χρειάζονται, υποστήριξε ο εκπρόσωπος του

κ. Ρέντσι. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον είχε η στάση που κράτησαν η Ισπανία και η Πορτογαλία, την επόμενη μέρα, σε επίπεδο αρχηγών κρατών-μελών. Ο Πορτογάλος πρωθυπουργός Κοέλιο είπε στον Ματέο Ρέντσι ότι αυτή η αλλαγή ίσως έρχεται λίγο αργά, αφού οι χώρες σε πρόγραμμα έχουν αναγκαστεί να κάνουν όλες τις αλλαγές κάτω από σφιχτή δημοσιονομική πολιτική και τώρα που έχουν καταφέρει να βγούν στις αγορές και να αποκτήσουν αξιοπιστία δεν θέλουν οτιδήποτε μπορεί να θέσει σε κίνδυνο το εγχείρημά τους. Όμως ο Ιταλός πρωθυπουργός ζήτησε περισσότερο χρόνο για να αποδώσουν οι μεταρρυθμίσεις που πρέπει να κάνει, ενώ για τα μέτρα που θα χρειαστεί να πάρει για τη μείωση δαπανών του κράτους, ζήτησε να μην υπολογίζονται στο έλλειμμα μιας χώρας, ένα επείγοντα που μπορεί να βοηθήσει και τη δική μας χώρα, όπως δήλωσε ανώτατος κυβερνητικός αξιωματούχος.

Κανένας αρχηγός κράτους-μέλους, ούτε ο ίδιος Ιταλός Ματέο Ρέντσι δεν ζήτησε αλλαγή στους κανόνες του Συμφώνου Σταθερότητας, όπως άλλωστε δήλωσε ο πρόεδρος της Κομισιόν Ζοζέ Μανουέλ Μπαρόζο. Αυτό που φαίνεται από το τελικό χαρτί των συμπερασμάτων είναι πως τελικά βρέθηκε λύση ανάμεσα στις δύο πλευρές, έχοντας για πρώτη φορά γραμμένο σε χαρτί του Συμβουλίου την ανάγκη επίδειξης μεγαλύτερης ευελιξίας στο ήδη υπάρχον Σύμφωνο.

Το ΔΝΤ αλλάζει σχέδια διάσωσης και πολιτικές

Του ΛΕΩΝΙΔΑ ΣΤΕΡΓΙΟΥ

Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο αναθεωρεί τον τρόπο διάσωσης χωρών που αντιμετωπίζουν σοβαρή δημοσιονομική κρίση, όπως για παράδειγμα η Ελλάδα το 2010. Κεντρική αλλαγή είναι ότι το ΔΝΤ θα μπορεί να χρηματοδοτεί πρόγραμμα διάσωσης χωρίς να απαιτείται προηγουμένως «κούρεμα» του χρέους σε επίπεδα που καθίσταται βιώσιμο. Αυτό δεν έγινε στην περίπτωση της Ελλάδας.

Η νέα πρόταση προβλέπει ότι στην περίπτωση που μία χώρα δεν έχει πρόσβαση στις αγορές και η βιωσιμότητα του χρέους δεν είναι ξεκάθαρη (δεν είναι σίγουρα βιώσιμο ή μη βιώσιμο), τότε το Ταμείο μπορεί να χρηματοδοτήσει το πρόγραμμα εφόσον υπάρξει αναδιάρθρωση του χρέους, π.χ. με επιμήκυνση.

Καθώς, λοιπόν, το «κούρεμα» του ελληνικού χρέους δεν έχει ακόμη αποκλειστεί ως ενδεχόμενο, η πρόταση αναθεώρησης του τρόπου διάσωσης θεωρείται από πολλούς ως προμήνυμα για τη στάση του ΔΝΤ στις διαπραγματεύσεις για την ελάφρυνση του χρέους. Δηλαδή, ότι τελικά το ΔΝΤ θα συμφωνήσει με την προσέγγιση της Ευρωζώνης που προβλέπει επιμήκυνση και μείωση επιτοκίων.

Όμως, τα πράγματα δεν είναι ακριβώς έτσι και γι' αυτό πρέπει να δούμε την ιστορία από την αρχή. Η περίπτωση της Ελλάδας το 2010 ήταν από εκείνες που μια χώρα αντιμετώπιζε χρηματοδοτικές ανάγκες μεγαλύτερες από αυτές που θα μπορούσε να λάβει ως δάνειο με βάση τη συμμετοχή της στο Ταμείο. Σύμφωνα με το καταστατικό του ΔΝΤ εκείνη την εποχή, η Ελλάδα δεν μπορούσε να λάβει τόσο μεγάλη βοήθεια διότι το χρέος δεν ήταν βιώσιμο. Άρα, θα έπρεπε να προηγηθεί «κούρεμα». Αυτό δεν έγινε διότι υπέρισχυσε ο φόβος της μετάδοσης του λεγόμενου συστημικού κινδύνου: τεράστιες ζημιές στο χρηματοοικονομικό σύστημα της Ευρωζώνης και εξάπλωση της κρίσης μέχρι τις χώρες του πυρήνα. Έτσι, τότε έγινε μία πρόβλεψη που έλεγε, με απλά λόγια, ότι αν υπάρχει και μεγάλος συστημικός κίνδυνος, τότε το ΔΝΤ μπορεί να χρηματοδοτήσει χωρίς προκα-

ταβολικό «κούρεμα» για να γίνει το χρέος βιώσιμο. Αυτό ακολουθήθηκε και στην περίπτωση της Πορτογαλίας και της Ιρλανδίας.

Η πλευρά του ΔΝΤ επιμένει ότι η αλλαγή του τρόπου διάσωσης δεν έχει σχέση με τις συζητήσεις για την Ελλάδα. Οι ίδιες πηγές αναφέρουν ότι το βασικό πρόβλημα της Ελλάδας σήμερα είναι το κενό χρηματοδότησης για το 2015-2016, το οποίο δεν καλύπτεται με οποιοδήποτε «κούρεμα»... Με άλλα λόγια, υποστηρίζουν ότι η Ελλάδα έχει ανάγκη χρηματοδότησης (δάνειο) και μέτρων. Η διευθέτηση του χρέους είναι μια άλλη συζήτηση, η οποία μπορεί να γίνει αργότερα.

Σε ό,τι αφορά τις προτεινόμενες αλλαγές για τον τρόπο διάσωσης, το ΔΝΤ εξηγεί ότι αυτές χρειάζονται διότι από την ιστορία της χώρας μας έμαθε ότι:

Πρώτον, ένα προκαταβολικό «κούρεμα» μπορεί να αποβεί πιο κοστοβόρο και επικίνδυνο.

Δεύτερον, μία χώρα π.χ. σαν την Ελλάδα στη σημερινή κατάσταση, με μερική ή μικρή πρόσβαση στις αγορές και με θεωρητικά βιώσιμο χρέος για τους επόμενους 12 μήνες, δεν θα μπορούσε να χρηματοδοτηθεί εκτάκτως με μεγάλα ποσά.

Ωστόσο, ακόμα και σήμερα το ΔΝΤ επιμένει ότι η Ελλάδα χρειάζεται «κούρεμα» ή τουλάχιστον απομείωση του χρέους με κάποιον τρόπο, ώστε αυτό να καταστεί βιώσιμο. Σε αυτό το σημείο επικρίνει την Ευρωζώνη, η οποία τότε διαφώνησε, επικαλούμενη το συστημικό κίνδυνο. Το αποτέλεσμα, σύμφωνα με το ΔΝΤ, ήταν η Ελλάδα να φορτωθεί με μεγαλύτερα δάνεια, να αυξηθεί περισσότερο χρέος, να μη γίνει ουσιαστικά βιώσιμο και επιπλέον να χρειαστεί περισσότερα μέτρα λιτότητας. Όμως, η πλευρά της Ευρωζώνης εξισορροπεί την περίοδο εκείνη εντελώς διαφορετικά: Ουδέποτε το ΔΝΤ επέμεινε για «κούρεμα» του ελληνικού χρέους πριν από το πρόγραμμα διάσωσης. Ούτε καν το εξέτασε. Μάλιστα, για να ενισχύσουν το εγχείρημα αυτό, επικαλούνται τα πρακτικά του διοικητικού συμβουλίου του ΔΝΤ, στις 16 Απριλίου του 2010, όταν εξετάστηκε η περίπτωση της Ελλάδας.

Platinum

ACCA / FIA (CAT)

Association of Chartered Certified Accountants
Certified Accounting Technician

Η Σχολή Επαγγελματικών Σπουδών του Cyprus College σας προσκαλεί στην παρουσίαση με θέμα:

«Οι τελευταίες εξελίξεις γύρω από ACCA: όσα πρέπει να γνωρίζετε»

Λευκωσία: 2 Ιουλίου 2014, 6μμ
(Cyprus College, Λευκωσία)

Λεμεσός: 3 Ιουλίου 2014, 6μμ
(Cyprus College, Λεμεσός)

ΕΝΑΡΞΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ: 7 Ιουλίου 2014

Γιατί επιλέγω το Cyprus College:

- Έμπειροι, προσοντούχοι καθηγητές
- Παγκόσμιες και παγκύπριες επιτυχίες στις εξετάσεις του ACCA
- Εγκεκριμένο κέντρο παροχής μαθημάτων (Approved Learning Partner) ACCA στο υψηλότερο επίπεδο, **Platinum**, σε Λευκωσία και Λεμεσό (το μοναδικό σε επίπεδο Platinum στη Λεμεσό)
- Συνεχής στήριξη και παροχή βοήθειας στους φοιτητές κατά τη διάρκεια των σπουδών τους
- Προσιτά δίδακτρα και ειδικές εκπτώσεις
- Δικαίωμα συμμετοχής στο σχέδιο "Δεν περνά τις εξετάσεις, δεν ξαναπληρώνω δίδακτρα"

Το Cyprus College προσφέρει μαθήματα ACCA από το 1977

Cyprus College

Σχολή Επαγγελματικών Σπουδών
Διογένης 6, Έγκωμη,
Τ.Κ. 22006, 1516 Λευκωσία,
Τηλ: 22713230, Φαξ: 22660257

Λεωφ. Αρχιεπισκόπου Μακαρίου III, 56
3065 Λεμεσός
Τηλ: 25867300, Φαξ: 25736427

Τα ανοιχτά μέτωπα εντός και εκτός συνόρων

Υπέρ της «σκληρής γραμμής» τάσσονται στο Μαξίμου ενόψει ενός δύσκολου δημήνου

Του ΓΙΩΡΓΟΥ Π. ΤΕΡΖΗ

Μερικά βήματα πριν από την επιτυχία ή το... κενό βρίσκεται η κοινοματική κυβέρνηση, στην επέτειο των δύο ετών από τη συγκρότησή της. Επειτα από δύο βαρείς «μνημονιακούς χειμώνας», ο κ. Αντώνης Σαμαράς και ο πολιτικός του εταίρος κ. Ευάγγελος Βενιζέλος επιδιώκουν να σηματοδοτήσουν την αλλαγή σελίδας για τη χώρα. Αυτό μπορεί να συμβεί με δύο τρόπους: αφενός με μία κίνηση μείωσης των φορολογικών επιβαρύνσεων, αφετέρου με την εξασφάλιση λύσης ως προς τη βιωσιμότητα του χρέους. Το πρόβλημα, ωστόσο, είναι ότι, υπό το πρίσμα και των δικαστικών αποφάσεων για τις αποδοχές δικαστών και ένστολων, η τρόικα εμφανίζεται έως και αρνητική σε όποια «χαλάρωση», ενώ και το ζήτημα του χρέους φαίνεται ότι μπλέκεται εκ νέου στην πολιτική και οικονομική διεκυστήριδα Αθήνας, Ευρωζώνης και ΔΝΤ.

Η κυβέρνηση εμφανίζεται αποφασισμένη να εκπληρώσει το σύνολο των ζητούμενων από εκείνη μέτρων ώστε να εκταμιευθούν οι δύο δόσεις του ενός δισ. ευρώ εκάστη, όχι όμως και το 1,8 δισ. από

τα SNP-ANFA, που για λόγους... πιέσις μεταφέρονται στην αξιολόγηση του Σεπτεμβρίου. Αν και κυβερνητικές πηγές δεν αποκλείουν, εντός των προσεχών ημερών, να επανακατατεθεί και το «εκρηκτικό» σχέδιο νόμου για τους αιγιαλούς, το Μαξίμου θεωρεί ως τη «μπτέρα» των θερινών πολιτικών μαχών, τη «μικρή ΔΕΗ».

Σκληρή στάση έναντι ΓΕΝΟΠ

Οι ΣΥΡΙΖΑ, ΑΝΕΛ και οι συνδικαλιστές της ΓΕΝΟΠ προετοιμάζονται για σκληρή αντιπαράθεση, την ίδια στιγμή που από το πρωτοπουργικό επιτελείο αποστέλλεται μήνυμα πολιτικής πυγμής. «Δεν θα ανεχθούμε κατέβασμα διακόπτη, διασυρμό της χώρας εν μέσω τουριστικής περιόδου, ενέργειες που στρέφονται άμεσα ή έμμεσα εναντίον των πολιτών» διαμνύει το Μαξίμου, αφήνοντας να εννοηθεί ότι στην περίπτωση που υπάρξει συνδικαλιστικός δάκτυλος για την πρόκληση black-out, θα εξαντληθούν όλα τα πολιτικά και νομικά μέσα που έχει στη διάθεσή της η πολιτεία.

Η κυβέρνηση δεν θέλει, απλώς, να «αντέξει» στη μάχη αλλά ει δυνατόν να κυριαρχήσει, αναδει-

Επειτα από δύο βαρείς «μνημονιακούς χειμώνας», ο κ. Αντώνης Σαμαράς και ο πολιτικός του εταίρος κ. Ευάγγελος Βενιζέλος επιδιώκουν να σηματοδοτήσουν την αλλαγή σελίδας για τη χώρα.

κνύοντας τα θετικά της επιχειρηόμενης ιδιωτικοποίησης. Η πλήρης εξασφάλιση των μισθολογικών και ασφαλιστικών δικαιωμάτων του προσωπικού που θα μεταβεί στη νέα εταιρεία και η 5ετής εγγύηση για μη απόλυση, συνιστούν από μόνα τους ισχυρά επιχειρήματα έναντι των συνδικαλιστών. Στο πρακτικό επίπεδο, η πώληση ενός «κάθετου», ενιαίου τμήματος (30%) της ΔΕΗ, θεωρείται ως η πλέον πρόσφορη μέθοδος, τόσο για την ενίσχυση του ανταγωνισμού όσο και για την εξασφάλιση υψηλού τιμήματος για τα ταμεία της μητρικής εταιρείας. Από κυβερνητικές πλευρές σημειώνεται ότι η νέα επιχείρηση θα κληρονομήσει απολύτως αναλογικά τις υποχρεώσεις και το πελατολόγιο της ΔΕΗ, τις δεσμεύσεις έναντι τοπικών κοινωνιών και αγροτών ενώ ο νέος επενδυτής θα αναλάβει ρητή δέσμευση για νέες

επενδύσεις (Μελίτη II) που, εν τέλει, θα οδηγήσουν σε μείωση κόστους προς τους καταναλωτές.

Το φθινόπωρο του χρέους

Εφόσον η κυβέρνηση υπερβεί, όπως εκτιμάται, αναιμάκτα τα προαπαιτούμενα, θα εμπλακεί από τον Σεπτέμβριο σε μία μάχη πολιτικής αντοχής εντός και εκτός συνόρων. Δημοσιονομικό και χρηματοδοτικό κενό, τα stress test των τραπεζών, μαζί με το ζήτημα της βιωσιμότητας του χρέους, περιλαμβάνονται στην ατζέντα μιας δύσκολης διαπραγματεύσεως όπου η επίδωξη της Αθήνας είναι συγκεκριμένη: Να αποφυγεί νέο πρόγραμμα, εκτιμώντας ότι επαρκούν τα αδιάθετα κεφάλαια του ΤΧΣ (σ.σ. τα οποία όμως το ΔΝΤ προορίζει για τις τράπεζες), να αποτρέψει νέα μέτρα, παρά τους δημοσιονομικούς κινδύνους που εγείρουν οι πρόσφατες δικαστικές

αποφάσεις, και ταυτόχρονα να έχει περιθώριο κάποιων μορφής «παροχών» προς τους πολίτες.

Κυρίως, όμως, επιδιώκει να εξασφαλίσει λύση για το χρέος, η οποία θα είναι καθοριστική και για την πορεία της κυβέρνησης. Μία λύση, εκτιμάται πως, θα επαναφέρει την ηρεμία στις, ιδιαίτερες ανήσυχες σήμερα, κοινοβουλευτικές ομάδες Ν.Δ. και ΠΑΣΟΚ και θα διευκολύνει την αναζήτηση των 180 ψήφων που απαιτούνται για την εκλογή Προέδρου της Δημοκρατίας. Ωστόσο, ακόμη και στελέχη του στενού κυβερνητικού πυρήνα, βλέποντας τους εταίρους να επικαλούνται διαρκώς λόγους καθυστέρησης, αναγνωρίζουν ότι η οποία λύση ίσως να μην είναι ορατή πριν από τα τέλη του 2014, δυσχεραίνοντας έτσι τους κυβερνητικούς χειρισμούς και αυξάνοντας την πολιτική αβεβαιότητα στη χώρα.

Κινητικότητα συνδικαλιστών

Η **κινητικότητα** στον χώρο του ΠΑΣΟΚ είναι κάθετη. Δεν περιορίζεται σε επίπεδο βουλευτών ή κοινοματικών στελεχών. Τις τελευταίες εβδομάδες, την περίοδο αμέσως μετά τις ευρωεκλογές, με πρωτοβουλία συνδικαλιστικών φορέων όπως το ΤΕΕ, η ΓΣΕΒΕΕ, η ΑΔΕΔΥ, η ΓΣΕΕ, δικηγορικών και ιατρικών συλλόγων ανά τη χώρα, πραγματοποιούνται συναντήσεις, κατά κύριο λόγο σε αίθουσα του Τεχνικού Επιμελητηρίου στο κέντρο των Αθηνών, με βασικό σκοπό τη συμφωνία επί ενός πολιτικού πλαισίου, το οποίο θα τους διαφοροποιεί από τη σημερινή ηγεσία του ΠΑΣΟΚ.

Εχει ήδη ξεκινήσει διαδικασία συλλογής υπογραφών επί ενός κειμένου το οποίο ακόμη διαμορφώνεται. Σε αυτήν την πρωτοβουλία συμμετέχουν, μεταξύ άλλων, οι κ. Χρ. Σπύρτζης (ΤΕΕ), Γ. Καββαθάς (ΓΣΕΒΕΕ), Τάνια Καραγιάννη (ΑΔΕΔΥ) αλλά και αρκετά στελέχη που προέρχονται από την Αριστερή Πρωτοβουλία του κ. Γ. Παναγιωτακόπουλου. Σε κάποιες από τις συναντήσεις που πραγματοποιήθηκαν, ήταν παρόντες βουλευτές οι οποίοι έχουν αποχωρήσει από το ΠΑΣΟΚ, όπως ο κ. Μ. Μπόλαρης, αλλά και μέλη της Κ.Ο. του κόμματος, όπως ο κ. Θ. Μωραΐτης. Ο πλέον ενεργός από τους συνδικαλιστές που εμπλέκονται στην προσπάθεια είναι ο κ. Σπύρτζης, ο οποίος άλλωστε είχε ήδη καταγγείλει το ΠΑΣΟΚ δημοσίως. Η ακριβής στόχευσή του δεν είναι σαφής. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο κ. Σπύρτζης παρευρέθη την Πέμπτη στην εκδήλωση του ΣΥΡΙΖΑ για τη ΔΕΗ, αλλά την ίδια στιγμή διατηρεί διύλιους τακτικές επικοινωνίας και με «γαλάζιους» συνδικαλιστές όπως ο κ. Γ. Πατούλης.

Β.Ν.

ο ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΝΑΚΑΣ παρουσιάζει

Appie

ΜΙΧΑΛΗΣ ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ
ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΠΑΠΟΥΤΣΑΚΗ
ΑΡΓΥΡΗΣ ΑΓΓΕΛΟΥ
ΙΩΑΝΝΑ ΠΗΛΙΧΟΥ

και στο ρόλο της μισ Χάνιγκαν
ΜΙΡΚΑ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΤΟ ΑΠΟΛΥΤΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΜΙΟΥΖΙΚΑΛ

3.4.5 ΙΟΥΛΙΟΥ

www.tickethub.com.cy
ΚΑΙ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΤΤΙΧΕΙΟ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ ΛΑΡΝΑΚΑΣ
ΩΡΑ ΕΝΑΡΞΗΣ 21:00

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ, ΑΠΟΔΟΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ-ΣΤΙΧΩΝ ΘΕΜΙΣ ΜΑΡΣΕΛΛΟΥ

BOOK BY THOMAS MEEHAN | MUSIC BY CHARLES STROUSE | LYRICS BY MARTIN CHARNIN | ΜΟΥΣΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ, ΦΩΝΗΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΕΙΣ | ΧΟΡΗΓΟΓΡΑΦΙΑ ΑΝΝΑ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ

ΕΣΤΗΡΙΑ - ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ
24665795-24657745
77777040

ΜΕΤΑ ΧΟΡΗΓΟΙ
ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΕΙΣ | ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ | ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ABSOLUT® ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ

2^ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ RIVERSTOCK

ΤΟ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΤΟΥ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΟΥ

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΛΙΑΤΣΙΚΑΣ
ΜΠΑΜΠΗΣ ΣΤΟΚΑΣ

25/07

ΒΑΣΙΛΗΣ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

26/07

Ξανά μαζί, με τα τραγούδια των Πιξ Λαξ

25 & 26 Ιουλίου 2014

Χώρος Στάθμεσης Ποταμού Γερμασόγειας
έναρξη 19:30

40 χρόνια έφηβος

Με τη στήριξη
info: 70006600
www.riverstockcyprus.com
facebook.com/monstermusicevents

ANDREW JEBBA DASHIN'S FOUNDATION
H ΕΠΕΤΕΙΟΝ ΡΟΚ ΣΚΩΤΙΝΗΣ
Στο Πρώτο ΛΕΜΕΣΟ

Προπώληση εισιτηρίων στις Υπεραγορές
Carrefour

Μια παραγωγή της ΜΟΥΣΙΤΑ music events cyprus
Χορηγοί Επικοινωνίας
H ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
LOVE 100.7 FM & 88.7
MEGA

Οι χειρισμοί Κάμερον ενίσχυσαν τον Γιουνκέρ

Η υποψηφιότητά του στην προεδρία της Ε.Ε. έφερε σε δευτή θέση τον Βρετανό πρωθυπουργό

Της **ΞΕΝΙΑΣ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗ**

Πολύ εγγύτερα σε ένα ενδεχόμενο Brexit έφερε τη χώρα του ο πρωθυπουργός Ντέιβιντ Κάμερον, μετά την αποτυχία του να μπλοκάρει την υποψηφιότητα του Ζαν-Κλοντ Γιουνκέρ για την προεδρία της Κομισιόν. Μία αποτυχία που οφείλεται κυρίως στους χοντροκομμένους χειρισμούς του. Ενώ στην αρχή φάνηκε να διαμορφώνεται ένα μέτωπο κατά του πρώην πρωθυπουργού του Λουξεμβούργου, οι απειλές για έξοδο από την Ε.Ε., η απροθυμία να συνάψει συμβιβασμούς και η συμπεριφορά πριμαντόνος απομόνωσε πλήρως τον Κάμερον στην Ε.Ε. Η ειρωνεία είναι ότι δεν χρειαζόταν να προσπαθήσει ιδιαίτερα. Η υποτονική παρουσία του Γιουνκέρ στα προεκλογικά ντιμπέιτ, οι ευρύτερες επιφυλάξεις Ευρωπαίων ηγετών κατά πόσον ένας δευτερευόμενος των Βρυξελλών μπορεί να ηγηθεί της ανανέωσης, οι αιχμές για τις σχέσεις του με το αλκοόλ και το κάπνισμα, τα δημοσιεύματα για τις υπέρρογκες αμοιβές του από διαλέξεις (έως και 15.000 ευρώ, σύμφωνα με την Bild) θα μπορούσαν να διευκολύνουν τον Κάμερον να κατακτήσει τον στόχο του. Αντίθετα, οι επιθέσεις εναντίον του, τον έκαναν μάλλον συμπαθή. Και του εξασφάλισαν υποστήριξη από τους πιο απρόβλεπτους ανθρώπους: από τον Μάρτιν Σουλτς μέχρι τον Αλέξη Τσίπρα.

Τώρα ο Βρετανός πρωθυπουργός έχει περιέλθει σε δευτή θέση. Μπορεί μεν να ισχυρισθεί, απευθυνόμενος στη βρετανική κοινή γνώμη, ότι έκανε τα πάντα για να εμποδίσει την ανάδειξη του Γιουνκέρ στον ανώτατο θώκο της Επιτροπής, αλλά το βέβαιο είναι πως στους συμπατριώτες του έχει εδραιωθεί η αίσθηση πως η γνώμη της Βρετανίας δεν μετράει στην Ευρώπη. Κι αυτή

η αίσθηση μπορεί να επισπεύσει τη διενέργεια δημοψηφίσματος για την παραμονή ή μη της Βρετανίας στην Ε.Ε. Σε αυτήν την περίπτωση οι ευρωσκεπτικιστές, εντός και εκτός Συντηρητικών, είναι πιθανό να επικρατήσουν, αφού δεν θα έχει μεσολαβήσει ο απαραίτητος χρόνος για να υλοποιηθούν κάποια από τα αιτήματα του Λονδίνου για μεταρρυθμίσεις στον τρόπο λειτουργίας της Ενωσης.

Πολλά ολισθήματα

Τα ολισθήματα του Κάμερον σε αυτή τη μάχη ήταν πολλά. Αναλώθηκε σε μία εμπαθή εκστρατεία κατά του Γιουνκέρ, αντί να διεκδικήσει ένα σοβαρό χαρτοφυλάκιο για τη χώρα του. Δεν φρόντισε να συνάψει ισχυρές συμμαχίες παρά μία αόριστη υποστήριξη από κάποιες χώρες. Για παράδειγμα, η νερόβραστη σιωπηρή ανοχή από την καγκελάριο Μέρκελ, η οποία μετά τις πιέσεις για εφαρμογή της συνθήκης της Λισαβώνας όσον αφορά τον Spitzkandidat (υποψήφιο πρόεδρο του μεγαλύτερου κόμματος στην Ευρωβουλή) γρήγορα μετατράπηκε σε άτακτη υποχώρηση. Σε αυτήν την αλλαγή πλεύσης σίγουρα έπαιξε ρόλο η ένταξη των Βρετανών Συντηρητικών στην ίδια ευρωπαϊκή ομάδα με το γερμανικό ευρωσκεπτικιστικό κόμμα «Εναλλακτική για τη Γερμανία», έναν από τους πάγιους πονοκεφάλους της Μέρκελ τον τελευταίο χρόνο, καθώς ο νεοπαγής σχηματισμός ψαρεύει από την ίδια δεξαμενή ψηφοφόρων με τους Χριστιανοδημοκράτες. Τέλος, ενώ ο πρόεδρος του Συμβουλίου, Χέρμαν Βαν Ρομπέι, προσπάθησε να τον εξευμενίσει την περασμένη εβδομάδα με μια σειρά προτάσεων για περιορισμό της ευρωπαϊκής γραφειοκρατίας και τόνωση της ανταγωνιστικότητας, ο Κάμερον τον

Ντέιβιντ Κάμερον και **Αγκελα Μέρκελ** στην εκδήλωση των Ευρωπαίων ηγετών για τα εκατό χρόνια από την έναρξη του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Η ένταξη των Βρετανών Συντηρητικών στην ίδια ευρωπαϊκή ομάδα με το γερμανικό ευρωσκεπτικιστικό κόμμα ενόχλησε τη Γερμανίδα καγκελάριο.

υποδέχθηκε ψυχρά στο Λονδίνο, αποφεύγοντας να του παραθέσει τιμώματα και προσφέροντάς του μόνο τσάι και βουτύρι.

Όλο αυτό το ψυχόγραμμα, που εκτυλίχθηκε τις τελευταίες εβδομάδες διπλωματίας, δείχνει ότι ο Κάμερον δεν διαθέτει

διπλωματικές αρετές. Αν κερδίσει τις εκλογές του 2015, δεν αποκλείεται να γίνει ο μοιραίος πρωθυπουργός της Βρετανίας, επί των ημερών του οποίου η χώρα εγκατέλειψε την Ε.Ε. Το πιο αισιόδοξο σενάριο είναι να αναδειχθούν νικητές οι Εργατικοί και να αναβληθεί το δημοψήφισμα του 2017.

Τι επιδιώκει ο κ. Ρέντσι

Όπως το καλοκαίρι του 2012 ο Μάριο Μόντι σπύλωσε παντέρα στη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, απαιτώντας, εις μάτην, την αποσύνδεση των χρεών των κρατών από τα χρέη των τραπεζών, όπως την άνοιξη της ίδιας χρονιάς ο Φρανσουά Ολάντ εξέλεγε στην προεδρία της Γαλλίας καλλιερώντας φευγαλέες προσδοκίες χαλάρωσης της πολιτικής λιτότητας, έτσι και τώρα, όλα τα βλέμματα είναι στραμμένα στον Ιταλό πρωθυπουργό Ματέο Ρέντσι και στην αναμέτρησή του με την Αγκελα Μέρκελ. Ο άμεσος στόχος του Ρέντσι την Παρασκευή ήταν να αποφύγει την επικείμενη ένταξη της χώρας του στη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος, διεκδικώντας καλύτερη ερμηνεία των δημοσιονομικών κριτηρίων. Αν εγκριθεί το προσχέδιο της συμφωνίας, που ζητεί «καλύτερη χρήση των περιθωρίων ευελιξίας που προσφέρουν οι συνθήκες» τότε ορθώς θριαμβολογεί το επιτελείο του Ρέντσι ότι ο στόχος αυτός επιτεύχθηκε.

Ο Ιταλός πρωθυπουργός όμως, έστω και ρητορικά, επεδίωκε κάτι πολύ ευρύτερο από αυτά τη μικρή ανάσα. Μιλώντας στην Ιταλική Βουλή ενόψει της συνόδου κορυφής, ο Ρέντσι τόνισε ότι απαιτούνται «ριζικές αλλαγές» στην οικονομική πολιτική της Ευρωζώνης, καταγγέλλοντας «τους αρχιερείς και προφήτες της λιτότητας». (Ένας εξ αυτών, ο Βόλφγκανγκ Σόιμπλε, είχε μόλις προειδοποιήσει ότι η σύναψη νέων χρεών τώρα «θα ήταν το χειρότερο λάθος που μπορούμε να κάνουμε»). «Η Κομισιόν μοιάζει με βαρετή γριά θεία που μας κάνει υποδείξεις» είπε ο Ρέντσι. «Σταθερότητα χωρίς ανάπτυξη ίσον ακινησία» προσέθεσε, ζητώντας ένα μεγάλο πανευρωπαϊκό αναπτυξιακό πρόγραμμα.

Το πρόγραμμα αυτό θα μπορούσε

να χρηματοδοτηθεί από ομόλογα που θα εκδώσει η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και τα οποία θα αγοράσουν από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, όταν η Φρανκφούρτη σταματήσει να κλείνει τα μάτια στον οικονομικό μαρασμό του αποπληθωρισμού. Πιέζοντας για την εφαρμογή ενός τέτοιου προγράμματος, ο Ρέντσι δεν ζητεί να σταματήσουν οι μεταρρυθμίσεις, αλλά να βελτιωθούν οι συνθήκες για την εφαρμογή τους.

Οι τελευταίες δηλώσεις του Ολιβιέρο Ρεν, ο οποίος παρέδωσε ήδη το χαρτοφυλάκιο του στην Κομισιόν και μετακόμισε στο Ευρωκοινοβούλιο, διαβάζονται και ως προετοιμασία των Βρυξελλών για πιθανή νέα σελίδα. Ερωτηθείς τι θα άλλαζε, αν μπορούσε να επιστρέψει πίσω στον χρόνο, ο Ρεν είπε: «Θα προσπαθούσα εξαρχής να δώσω κίνητρα για επενδύσεις, κάτι που δεν έγινε. Ήταν μια συλλογική πολιτική και θεσμική αποτυχία στη διακυβέρνηση της Ευρωζώνης, στην οποία μοιράζομαι κι εγώ μερίδιο ευθύνης». Ο Γερμανός αναλυτής Βόλφγκανγκ Μίνχαου υποστήριξε ότι αν πράγματι οι ηγέτες κάνουν το βήμα αυτό, η αποτελεσματικότητά του για την τόνωση της οικονομίας θα κριθεί όχι από τους τομείς στους οποίους θα ξοδευτούν τα χρήματα, αλλά από το πόσα θα είναι και πόσο γρήγορα θα πέσουν στην ευρωπαϊκή αγορά. «Η ιστορία της Ευρωζώνης δείχνει ότι οι αλλαγές είναι χρονοβόρες και πάντα ανεπαρκείς», σημείωσε. «Αλλά αυτή είναι η συζήτηση που χρειάζεται η Ευρωζώνη. Το αποτέλεσμα της θα μας βοηθήσει να καταλάβουμε αν η Ιταλία και άλλες υπερχρεωμένες χώρες μπορούν να συνυπάρξουν σε μια νομισματική ένωση με τη Γερμανία».

E.M.

Ελεύθερη αφέθηκε η Σουδανή που ασπάστηκε τον Χριστιανισμό

Ελεύθερη αφέθηκε εκ νέου η Σουδανή που είχε καταδικαστεί σε θάνατο επειδή αποκέρυξε το Ισλάμ και ασπάστηκε τον Χριστιανισμό. Η Μεριάμ Ιμπραήμ είχε αφεθεί πρώτη φορά ελεύθερη την περασμένη Τρίτη, αλλά συνελήφθη στο αεροδρόμιο του Χαρτούμ. Σύμφωνα με τη συνήγορό της, Μουχανάντ Μουσταφά, η γυναίκα βρίσκεται προς το παρόν στην αμερικανική πρεσβεία με την οικογένειά της. Η κατηγορία με την οποία συνελήφθη εκ νέου ήταν ότι κατείχε πλαστά ταξιδιωτικά έγγραφα. Η υπόθεση είχε προκαλέσει παγκόσμια κατακραυγή, με αποτέλεσμα εφτείο του Σουδάν να άρει τη θανατική

ποινή που της είχε επιβληθεί. Η πρωτόδικη καταδίκη της είχε ανακοινωθεί τον Μάιο, οπότε δικαστήριο είχε αποφανθεί ότι πρέπει να απαγχονιστεί.

Η 27χρονη κρατείτο σε αστυνομικό τμήμα στην πρωτεύουσα από την περασμένη Τρίτη, όταν οι αρχές την εμπόδισαν να εγκαταλείψει τη χώρα μαζί με τον σύζυγό της και τα δύο τους παιδιά. Ο άντρας της, Ντάνιελ Ουανί, είναι Χριστιανός από το Νότιο Σουδάν και έχει αμερικανική υπηκοότητα. Πάντως, η απελευθέρωσή της κατέστη δυνατή υπό τον όρο ότι θα παραμείνει στο Σουδάν και δεν θα εγκαταλείψει τη χώρα.

Προειδοποίηση προς επιχειρήσεις

Αυστηρή προειδοποίηση προς τους Ιταλούς πολίτες να μην εμπλέκονται σε εμπορικές δραστηριότητες ή επενδύσεις στους εβραϊκούς οίκους της Δυτικής Οχθής απευθύνει η κυβέρνηση της χώρας, σύμφωνα με δημοσίευμα της εφημερίδας «La Stampa», που επικαλείται την υπουργό Εξωτερικών Φεντερίκα Μογκερίνι. «Πρόκειται για την τεχνική εφαρμογή ενός πολιτικού μέτρου που είχε αποφασιστεί νωρίτερα», στη διάρκεια ενός ευρωπαϊκού συμβουλίου τον Δεκέμβριο του 2012,

διευκρίνισε η Μογκερίνι. Το υπουργείο Εξωτερικών της Ιταλίας όταν ρωτήθηκε σχετικά με το θέμα δεν έδωσε περαιτέρω διευκρινίσεις.

Εξάλλου η Γαλλία είχε προειδοποιήσει τους πολίτες της και τις γαλλικές επιχειρήσεις την Τετάρτη για τους κινδύνους που ενέχουν οι οικονομικές συναλλαγές με τους εβραϊκούς οίκους. Παρόμοια προειδοποίηση υπάρχει στους ιστότοπους των υπουργείων Εξωτερικών της Βρετανίας και της Γερμανίας.

βραδιές ενημέρωσης

Το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας και το Intercollege σας προσκαλούν σε βραδιές ενημέρωσης για:

- τα προγράμματα σπουδών του Πανεπιστημίου Λευκωσίας καθώς και του Intercollege
- τα ελληνόφωνα τμήματα/προγράμματα σπουδών
- τις υποτροφίες και χορηγίες
- τις δυνατότητες εγγραφής, μετεγγραφής και συνέχισης σπουδών
- τα νέα προγράμματα σπουδών που ανταποκρίνονται στις σημερινές απαιτήσεις
- το μοναδικό έμπειρο τεστ επαγγελματικού προσανατολισμού «ΑΡΙΣΤΟΝ»

Λευκωσία

Τετάρτη 02 Ιουλίου, 18:00-21:00
Πανεπιστήμιο Λευκωσίας

Λεμεσός

Πέμπτη 03 Ιουλίου, 18:00-21:00
Ξενοδοχείο Four Seasons

Λάρνακα

Δευτέρα 07 Ιουλίου, 18:00-21:00
Intercollege Λάρνακας

Πάφος

Τετάρτη 09 Ιουλίου, 18:00-21:00
Amathus Beach Hotel

Παραλίμνι

Πέμπτη 10 Ιουλίου, 16:00-21:00
Δημαρχείο Παραλιμνίου

Για περισσότερες πληροφορίες: τηλ. 22841528

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ
www.unic.ac.cy

INTERCOLLEGE
ΛΕΥΚΩΣΙΑ | ΛΕΜΕΣΟΣ | ΛΑΡΝΑΚΑ

Ιράκ και Ουκρανία ανοίγουν το παιχνίδι της ενέργειας

Οι μάχες για περιορισμό των τζιχαντιστών και το γεωστρατηγικό παιχνίδι των αγωγών

Του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΦΙΛΗ*

Στη σοβούσα κρίση της Ουκρανίας και την παρατεταμένη αστάθεια στη Λιβύη ήρθαν να προστεθούν τα δραματικά γεγονότα στο Ιράκ, δημιουργώντας αναταράξεις στην αγορά ενέργειας, αλλά πυροδοτώντας και πρωτοβουλίες.

Αυτήν τη στιγμή, η τιμή του πετρελαίου, παρά τη σημασία της Βαγδάτης ως παραγωγού (2η μεταξύ των χωρών ΟΠΕΚ), «τσιμπάει» μεν προς τα πάνω, όχι ωστόσο σε ανσυγκριτικά επίπεδα. Το γεγονός ότι οι κύριες πηγές και αγωγοί εξαγωγής βρίσκονται στο ελεγχόμενο από τους σιίτες νότιο κομμάτι προσφέρει μια σχετική διασφάλιση. Από την άλλη, η ελλιπής προστασία των υποδομών και το χαμηλό αξιόμαχο του ιρακινού στρατού εύλογα προκαλούν ανησυχία. Αν δε οι μάχες εξαπλωθούν και καταληφθεί μέρος της Βαγδάτης, είναι σχεδόν βέβαιο ότι θα διακοπεί η τροφοδοσία σε πολλές περιοχές, γεγονός που θα συμπίπτει περαιτέρω τους πολίτες της χώρας, πολλοί εκ

Τα ευρωπαϊκά κράτη στρέφονται προς φθηνότερες μορφές ενέργειας, περιορίζοντας τη ζήτηση για φυσικό αέριο.

των οποίων εδώ και μία δεκαετία, λόγω μη εκσυγχρονισμού των δικτύων, παραμένουν με ελάχιστο ή χωρίς ηλεκτρικό. Αλλά και διεθνούς εμβέλειας εταιρείες που έχουν επενδύσει εκεί θα δυσκολευθούν να καθυστερήσουν την αγορά για το ενδεχόμενο να εξακολουθήσει αδιάλειπτα η ροή πετρελαίου. Αν, μάλιστα, η προβληματική κατάσταση παραταθεί ή δεν ελεγχθεί εγκαίρως, τότε τα μεν έσοδα θα απομειωθούν σημαντικά, υποκρινόμενες την (όποια) κυβέρνηση σε υποχώρησης, οι δε εξαγωγικές προοπτικές θα παγώσουν, υπό τον φόβο γενικευμένων αναταραχών. Τέλος, με την ηγεσία του Ιράκ να απομονώνεται, πιθανόν να προκύψει συμβιβασμός με το κουρδικό στοιχείο, του οποίου η συνεισφορά θεωρείται καθοριστικής σημασίας για τη διατήρηση κάποιων σχετικών σταθερότητας στο εσωτερικό. Σε μια τέτοια περίπτωση, η

χρυσή τομή θα προσδιοριστεί γύρω από την ποσότητα του κάθε μέρους επί των εσόδων από το ιδιαίτερα προσοδοφόρο κουρδικό τμήμα, που αναμφίβολα θα αθροιστεί στην παραγωγή του Ιράκ.

Επιπλέον καταλύτης εξέλιξης είναι και η πορεία των διαπραγματεύσεων γύρω από το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν. Το κρίσιμο διάστημα που θα επιδράσει εν πολλοίς και στο ενεργειακό γίνεσθαι είναι μέχρι το φθινόπωρο. Αν μέχρι τότε δεν έχει εξευρευθεί λύση, η ηγεσία Ομπάμα θα βρεθεί υπό ασφυκτική πίεση από το εβραϊκό λόμπι και τους συντηρητικούς κύκλους και ενόψει των ενδιάμεσων εκλογών του Κογκρέσου θα δυσκολευτεί να πετύχει νέα παράταση διευθέτησης. Από την άλλη, Ουάσιγκτον και Τεχεράνη, παρά το ότι φαίνεται να ταυτίζονται ως προς την ανάγκη αναχαίτησης των τζιχαντιστών στο Ιράκ, προφα-

νάς έχουν διαφορετικό σημείο αφετηρίας, μάλλον και απόληξης. Οι σοβαρές δυσκολίες, αν και δεν μοιάζουν ανυπερβλήτες, καταδεικνύουν τις αιρέσεις και τη συνακόλουθη πολυπλοκότητα στη συμπεριληψη ιρακινού αερίου στους άμεσους δυτικούς/ευρωπαϊκούς σχεδιασμούς.

Ως προς την Ευρώπη και ενώ η διένεξη στην Ουκρανία συνεχίζεται, το ενεργειακό τοπίο έχει αρχίσει να ξεκαθαρίζει, χωρίς όμως να μπορεί να προβλεφθεί αν και κατά πόσο οι παρούσες τάσεις θα παγιωθούν. Εν μέσω οικονομικής κρίσης, τα κράτη-μέλη στρέφονται προς φθηνότερες (όχι καθαρότερες) μορφές ενέργειας, όπως είναι ο άνθρακας και ο λιγνίτης, περιορίζοντας σημαντικά τη ζήτηση για φυσικό αέριο, ιδίως στην ηλεκτροπαραγωγή. Παράλληλα, δίνεται έμφαση στην εξοικονόμηση (σε μετακινήσεις και βιομηχανία), διακρίνεται μια ροπή προς

χρήση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, ειδικότερα φωτοβολταϊκών, και εοχάτως—στον απόηχο των ανακοινώσεων της γαλλικής κυβέρνησης— επιβεβαιώνεται η αποστασιοποίηση από τη χρήση πυρηνικής ενέργειας. Παρ' όλα αυτά, ιδίως ως προς το Παρίσι, το γεγονός ότι χάρη στη χρήση πυρηνικού καυσίμου απολαμβάνει τη χαμηλότερη τιμή ηλεκτρικής ενέργειας σε όλη τη Γηραιά Ήπειρο, καθιστά αμφίβολες τις διακηρύξεις, που μάλλον εξυπηρετούν εσωτερικά πολιτικά παιχνίδια και την ανάγκη του αντιδημοφιούς Ολάντ να προσεταιριστεί πράσινους και αριστερά.

Οι εναλλακτικές λύσεις

Παραμένει, ωστόσο, αναπάντητο το ερώτημα των επικουρικών προς τη Ρωσία προμηθευτών, καθότι οι περισσότερες εναλλακτικές, είτε συνεπάγονται χρόνο και δη με αβέβαιο το αποτέλεσμα είτε δεν μπορούν να υποκαταστήσουν τη δεσπόζουσα θέση της Μόσχας (με εξαίρεση το Ιράν). Εδώ οφείλουμε να σημειώσουμε και τα διαφορετικά χαρακτηριστικά που έχει η κάθε γεωγραφική περιφέρεια της Ευρώπης, καθότι ορισμένες, όπως τα Βαλκάνια, έχουν πολύ μεγαλύτερες ανάγκες για φυσικό αέριο και λιγότερες εναλλακτικές, στοιχείο που καθορίζει ανάλογα και τη στάση τους έναντι της Ρωσίας και άλλων προμηθευτών.

Συνεπεία αυτού, οι προσπάθειες ανάπτυξης ενιαίας στάσης στα ζητήματα διαφοροποίησης ακυρώνονται εν τω πράγματι από τα ίδια τα κράτη (π.χ. υποστήριξη Σλοβενίας και Αυστρίας στον South Stream). Αποφεύγοντας τις υστερίες συγκεκριμένων κύκλων, υπογραμμίζεται πως η τροφοδοσία της ευρωπαϊκής αγοράς μέσω South Stream θα γίνεται με ποσότητες που θα αφαιρούνται από το σύστημα αγωγών της Ουκρανίας, διότι, μεταξύ άλλων, η Μόσχα δεν είναι σε θέση να διαθέσει επιπλέον φυσικό αέριο. Επειδή, λοιπόν, η Ε.Ε. έχει ολίγες φορές επενδύσει σε αφερέγγυες ως προς το αποτέλεσμα περιπτώσεις, ελπίζουμε αυτή τη φορά να κινηθεί με μεγαλύτερη σύνεση, προνοητικότητα και προπάντων συλλογικότητα.

* Ο δρ Κωνσταντίνος Φίλης είναι διευθυντής ερευνών Ινστιτούτου Διεθνών Σχέσεων.

Ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ζοζέ Μανουέλ Μπαρόζο, ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Χέρμαν βαν Ρομπέι και ο πρόεδρος της Ουκρανίας Πέτρο Ποροσένκο στην τελετή συμφωνίας εμπορικής σύνδεσης Ουκρανίας - Ε.Ε.

Ιστορική συμφωνία Ουκρανίας και Ε.Ε.

Τελεσίγραφο από ΗΠΑ για άμεσο αφοπλισμό των αυτονομιστών

Των ANDREW ROTH και DAVID HERSZENHORN

Με την υπογραφή ιστορικής συμφωνίας εμπορικής σύνδεσης Ουκρανίας - Ε.Ε., η άρνηση υπογραφής της οποίας κόστισε την εξουσία στον έκπτωτο πρόεδρο Γιανουκόβιτς, προώθησε ο Ουκρανός πρόεδρος Ποροσένκο την ευρωπαϊκή προοπτική της χώρας του, προκαλώντας την οργή της Μόσχας.

Στο μεταξύ, τελεσίγραφο με αυστηρά χρονικά όρια έθεσε την Πέμπτη ο Αμερικανός ΥΠΕΞ Τζον Κέρι για τον αφοπλισμό «εντός ωρών», από τη Μόσχα, των αυτονομιστών της Ανατολικής Ουκρανίας, ενώ την ίδια ώρα οι ηγέτες Γαλλίας και Γερμανίας καλούσαν σε επέκταση της κατάπαυσης του πυρός στην περιοχή, ύστερα από τηλεφωνικά τους επικοινωνία με τον πρόεδρο Πούτιν. Από τη μεριά τους, ηγετικά στελέχη του αυτονομιστικού κινήματος δεσμεύθηκαν να συμμετάσχουν στον προγραμματισμένο για την Παρασκευή τρίτο γύρο ειρηνευτικών συνομιλιών στο Ντονέτσκ.

Αντιμέτωπος με το φάσμα νέων αυστηρότερων εμπορικών κυρώσεων από την Ουάσιγκτον, ο Ρώσος πρόεδρος ήρε διαταγή του, που επέτρεπε την ενεργοποίηση του ρωσικού στρατού στην Ουκρανία. Παρά τις συμβιβαστικές αυτές πρωτοβουλίες, μία ημέρα μετά την κήρυξη της εκκελίωσης, η Δευτέρα, ανταρτικές δυνάμεις στην πόλη Σλαβιάνσκ κατέρριπταν ουκρανικό ελικόπτερο προκαλώντας τον θάνατο εννέα στρατιωτών.

«Δεν υπήρξε ειρήνη»

Σύμφωνα με τον Αλεξάντρ Μποροντάι, ηγετικό στέλεχος των αυτονομιστών, οι μάχες κόπησαν για λίγες μόλις ώρες τη Δευτέρα, μετά την ανακοίνωση της κατάπαυσης του πυρός. «Δεν υπήρξε ειρήνη και η εκκελίωση δεν έγινε σεβαστή», είπε ο κ. Μποροντάι, πρωθυπουργός της αυτοανακηρυχθείσας Λαϊκής Δημοκρατίας του Ντονέτσκ, που επέμεινε ότι για τις παραβιάσεις ευθύνονται οι ουκρανικές κυβερνητικές δυνάμεις. Ο κ. Μποροντάι επιβεβαίωσε επίσης πληροφορίες, που θέλουν τους αντάρτες να έχουν αποκτήσει βαρύ οπλισμό και πυροβόλα τύπου «Χάουιτζερ».

Τη διακοπή του «κύματος» αυτού σε οπλισμό από τη Μόσχα ζήτησε την Πέμπτη ο Τζον Κέρι, με την κυβέρνηση Ομπάμα να μελετά την επιβολή πιο αυστηρών κυρώσεων, σε περίπτωση ολιγωρίας του Κρεμλίνου. Οι κυρώσεις αυτές μπορεί να στοχεύουν τις μεγαλύ-

τερες ρωσικές τράπεζες, καθώς και εταιρείες ενέργειας ή αμυντικού εξοπλισμού.

Τις εντυώσεις προσπάθησε να διασκεδάσει την Τετάρτη τον Άννα Βουλή της χώρας -το Ομοσπονδιακό Συμβούλιο- την άρση προηγούμενου προεδρικού διατάγματος, το οποίο επέτρεπε την ανάπτυξη ρωσικών στρατευμάτων στην Ουκρανία για την προστασία του ρωσόφωνου πληθυσμού.

Παρότι η ψήφος αποτελεί συμβολική πρωτοβουλία, ο Ουκρανός πρόεδρος Πέτρο Ποροσένκο τη χαρακτήρισε «θετικό σημάδι» σε ανακούφιση που εξέδωσε την Τετάρτη το γραφείο του.

Σε τηλεφωνική του συνομιλία με τους δυτικούς εταίρους την Τρίτη, ο πρόεδρος Ποροσένκο καταγγέλλει 52 κρούσματα παραβίασης της εκκελίωσης από τους αυτονομιστές στην Ανατολική Ουκρανία, που προκάλεσαν τον

Κυρώσεις με στόχο τις μεγαλύτερες ρωσικές τράπεζες, καθώς και εταιρείες ενέργειας ή αμυντικού εξοπλισμού, μελετά ο Ομπάμα.

θάνατο 18 ανθρώπων από τις 20 Ιουνίου. Παρά ταύτα, ο Ουκρανός πρόεδρος, σε ομιλία του την Τετάρτη, άφησε ανοικτό το ενδεχόμενο διπλωματικής επίλυσης της κρίσης, ζητώντας τη στήριξη και την κατανόηση των συμπατριωτών του.

Καχυποψία

«Αντιλαμβάνομαι πως οι συνομιλίες με τους τρομοκράτες της Ανατολικής Ουκρανίας αντιμετωπίζονται με καχυποψία από το κοινό. Οι λεγόμενοι "ιέρακες" απαιτούν την άμεση απόσυρση και αυστηρές στρατιωτικές δράσεις. Άλλοι ζητούν σημαντικούς συμβιβασμούς για να αποφύγουμε τον πόλεμο. Απαντώ και στις δύο ομάδες: Ο στόχος μας είναι να αποφευχθεί ο πόλεμος. Στόχος μας είναι η ειρήνη. Θέλω, όμως, να υπογραμμίσω: Οχι ειρήνη με οποιοδήποτε τίμημα και κάτω από οποιεσδήποτε συνθήκες», είπε ο Πέτρο Ποροσένκο. Η ένοπλη στάση των ρωσόφωνων αυτονομιστών στην Ανατολική Ουκρανία ξεκίνησε τον Απρίλιο, μετά την ανατροπή του φιλορώσου προέδρου Γιανουκόβιτς και τη ρωσική προώθηση της Χερσονήσου της Κριμαίας, κατόπιν αιτήματος της πλειοψηφίας των κατοίκων της.

THE NEW YORK TIMES

Μόνη λύση η κυβέρνηση εθνικής συνεννόησης

Συνέντευξη στον ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟ

Σε αυτή την εξαιρετικά κρίσιμη συγκυρία στην ιστορία του Ιράκ, η δυνατότητα ταχύτερου σχηματισμού κυβέρνησης εθνικής συνεννόησης και η συστράτευση γύρω της όλων των ισχυρών εσωτερικών δυνάμεων και τάσεων του Ιράκ μπορεί να δώσει απάντηση στην προέλαση των εξαιρετικά βίαιων τζιχαντιστών που σόκαραν τη διεθνή κοινή γνώμη. Αυτό υπογραμμίζει, μιλώντας στην «Κ», ο πρόεδρος της Δημοκρατίας του Ιράκ στην Αθήνα, Μπουρχάν Τζαφ.

Μπορεί το Ιράκ να αποφύγει τη δημιουργία νέων κρατών εντός των παλαιών συνόρων του;

— Το μεγάλο στοιχείο για την επόμενη ημέρα του Ιράκ και κατ' επέκταση της σταθερότητας στην ευαίσθητη περιοχή της Μέσης Ανατολής είναι η ταχύτητα με την οποία η νέα κυβέρνηση, που μετά τις πρόσφατες εκλογές αναμένεται να ανακοινωθεί άμεσα, θα μπορέσει να εκπροσωπήσει και ταυτόχρονα συμφιλιώσει όλες τις δυνάμεις που διεκδικούν αυτή τη στιγμή ρόλο στη χώρα. Τόσο τις ευρύτερες κοινότητες των σιιτών, των σουνιτών και των Κούρδων όσο και τις διαφορετικές εθνότητες και τοπικές κοινωνίες που ενσωματώνει στα σύνορά του το Ιράκ. Και αυτό σημαίνει επίσης τη συμφιλίωση όλων των Ιρακινών.

Υπάρχει περιθώριο εθνικής συνεννόησης κατά των τζιχαντιστών;

— Όλο πλέον στο Ιράκ έχουν αντιληφθεί πως αν η εθνική συνεννό-

Η συμφιλίωση σιιτών, σουνιτών και Κούρδων είναι το μεγάλο στοιχείο, λέει στην «Κ» ο πρόεδρος του Ιράκ στην Αθήνα

ση και συμφιλίωση δεν δρομολογηθεί άμεσα και γνήσια, οι εξελίξεις θα είναι ραγδαίες. Είναι από αυτές τις αντιπαλοότητες από τις οποίες άντλησε ισχύ η οργάνωση των τζιχαντιστών, Ισλαμικό Κράτος στο Ιράκ και το Λεβάντε (ΙΚΙΛ), και βρήκε την ευκαιρία να καταλάβει εδάφη και να προβεί σε απίστευτες πράξεις βαναρότητας. Όλες οι πολιτικές δυνάμεις στο Ιράκ αναγνωρίζουν ότι το ΙΚΙΛ δεν αντιπροσωπεύει τους σουνίτες. Ο στόχος του ΙΚΙΛ είναι η κατάρρευση και διάσπαση του Ιράκ. Πιστεύω ότι θα επιτευχθεί ο σχηματισμός νέας, συμμετοχικής κυβέρνησης τις επόμενες ημέρες, κάτι που θα δώσει το κατάλληλο μήνυμα και στον λαό, αλλά και στις υπό διάλυση ένοπλες δυνάμεις για ανασυγκρότηση. Το νέο σύνταγμα της χώρας είναι η εγγύηση ότι αυτή η συνεννόηση μπορεί να επιτευχθεί πιθανότατα μέσω της αναγνώρισης καθεστώτων αυτόνομων ομόσπονδων περιοχών, κατά το επικυκλιμένο και λειτουργικό πρότυπο της περιοχής του Κορδιστάν. Το νέο Ιράκ που θέλουμε να χτίσουμε θέλει καλές

Ο πρόεδρος του Ιράκ στην Αθήνα, Μπουρχάν Τζαφ.

σχέσεις με όλους. Εχω την πεποίθηση πως εάν αυτό συμβεί, το ζήτημα των τζιχαντιστών θα αντιμετωπιστεί γρήγορα και αποτελεσματικά. Και αυτό πρέπει να συμβεί για το καλό τόσο του Ιράκ όσο και ολόκληρης της περιοχής.

Μπορεί η διεθνής κοινότητα να βοηθήσει;

— Πρόκειται για ένα φαινόμενο που δημιουργεί ανοικτούς διαύλους για την τρομοκρατία και απειλεί έτσι ολόκληρη τη Μέση Ανατολή και τη Δύση. Δεν αποτελεί καινούργιο φαινόμενο. Μπορεί τώρα να σόκαρε τη διεθνή κοινότητα, αλλά ήταν γνωστό. Εδώ και δύο χρόνια καλούμε τη διε-

Μια εξαιρετικά ενοχλητική επέτειος

Τα εκατό χρόνια από την έναρξη του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου προκαλούν ανησυχητικούς συνειρμούς σε έναν επικίνδυνα ασταθή κόσμο

Του ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Σαν χθες, πριν από έναν ακριβώς αιώνα, ο Σερβοβόσνιος εθνικιστής Γκαβρίλο Πρίντσιπ δολοφόνησε στο Σεράγεβο τον διάδοχο της Αυστροουγγρικής Αυτοκρατορίας, αρχιδούκα Φραγκίσκο-Φερδινάνδο, και τη σύζυγό του, γεγονός που στάθηκε αφορμή για την έκρηξη του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Ωστόσο, η στρογγυλή επέτειος της αποφράδας 28ης Ιουνίου του 1914 πέρασε μάλλον στα ψιλά. Δεν θα μπορούσε να είναι πιο κτυπητή η διαφορά με τις επετείους της 9ης Μαΐου του 1945, όταν ο πολιτισμένος κόσμος γιορτάζει την αντιφασιστική νίκη, ή της 6ης Ιουνίου του 1944, όταν οι ηγέτες των μεγάλων δυνάμεων σπεύδουν στις ματωμένες ακτές της Νορμανδίας. Στη συλλογική μνήμη των

Σε αντίθεση με τον Β΄ Παγκόσμιο, στερείται της απόλυτης αντίθεσης ανάμεσα στο «καλό» και το «κακό». Δεν έχει να επιδείξει ένα «τέρας» (Χίτλερ) ή μια φρίκη (Ολοκαύτωμα).

Ευρωπαίων, ο Μεγάλος Πόλεμος κατέχει σαφώς υποδεέστερη θέση έναντι του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, σαν να ήταν «μόνο» το πρελούδιο της πραγματικής Αποκάλυψης. Το γεγονός αυτό δεν εξηγείται εύκολα ούτε από τη μεγαλύτερη χρονική απόσταση ούτε από το μέγεθος των συνεπειών μιας σύγκρουσης που αφάνισε 14 εκατομμύρια ανθρώπους, γκρέμισε τέσσερις αυτοκρατορίες – Αυστροουγγρική, Ρωσική, Γερμανική, Οθωμανική –, ανέδειξε το πρώτο σοσιαλιστικό κράτος στον κόσμο, χάραξε τα σύνορα της Μέσης Ανατολής και απαθανάτιστηκε στα τρομερά μυθιστορήματα του Ρεμάρκ, του Γκρέιβς, του Σελίν και του Μυριβήλη. Κάτι άλλο, πιο βαθύ και πιο σκοτεινό, πρέπει να κρύβεται πίσω από την επίμονη από-

Ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος δεν «τακτο-

Η στρογγυλή επέτειος της αποφράδας 28ης Ιουνίου του 1914 από την έκρηξη του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου πέρασε μάλλον στα ψιλά. Παρά το γεγονός ότι αφάνισε 14 εκατομμύρια ανθρώπους και γκρέμισε τέσσερις αυτοκρατορίες.

ποιείται» εύκολα από τη λογική μας και δεν «κωνεύεται» εύκολα από την ηθική μας. Σε αντίθεση με τον Δεύτερο, στερείται της απόλυτης αντίθεσης ανάμεσα στο «καλό» και το «κακό». Δεν έχει να επιδείξει ένα «τέρας» στο ύψος του Χίτλερ ή μια φρίκη στο ύψος του Ολοκαυτώματος. Αν η θυσία στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο θεωρείται αναδρομικά αυτόνοτο καθήκον, η αιματοχυσία στον Πρώτο φαντάζει σαν ανυπόφορη ματαιότητα, που ζητάει επίμονα μια κάποια αιτιολόγηση: Γιατί έγιναν όλα αυτά και πώς δεν θα ξαναγίνουν; Το 1993, ο Ρόμπερτ Κάπλαν παρουσίασε τη δική του εκδοχή με ένα βιβλίο που προκάλεσε αίσθηση. Στα «Βαλκανικά φαινόμενα», ο συγγραφέας ενοχοποιεί μονόπλευρα τους αρχέγονους εθνικισμούς των βαλκανικών λαών και κυρίως τον αλυτρωτισμό των Σλάβων για το σφαγείο του Α΄

Παγκοσμίου Πολέμου. Όσο για τον Δεύτερο, δεν ήταν παρά η αναπόδραστη συνέπεια του Πρώτου. Μια εμμονικά αντισλαβική - αντιρωσική οπτική, όχι απροσδόκητη για έναν εκπρόσωπο των Αμερικανών νεοσυμπληρωμένων.

Δέκα χρόνια αργότερα, ο Βρετανός ιστορικός Κρίστοφερ Κλαρκ επανήλθε στην ίδια προβληματική με το βιβλίο του «Υπνοβάτες». Κι εδώ οι ευθύνες πέφτουν κυρίως στους «μικρούς εθνικισμούς» των Βαλκανίων, απτής της παραδοσιακής «πυρτιδαποθήκης της Ευρώπης». Όσο για τις μεγάλες δυνάμεις της Δύσης, η κριτική δεν εστιάζεται σε πασιγνώστα, θεμελιώδη φαινόμενα – ιμπεριαλιστικοί ανταγωνισμοί για αποικίες και για τον διαμελισμό της καταρρέουσας Οθωμανικής Αυτοκρατορίας – αλλά περιορίζεται στην υποτιθέμενη «ανικανότητα» ληθα-

γικών πολιτικών ηγετών. Διαφορετική είναι η απάντηση που δίνει στην αναζήτηση του αποδιοπομπαίου τράγου ο Ντέιβιντ Φρόμκιν. Για τον Αμερικανό συγγραφέα του βιβλίου «Το τελευταίο καλοκαίρι της Ευρώπης», ο βασικός υπαίτιος ήταν ο γερμανικός μιλιταρισμός, που προετοιμαζε από καιρό, με την αδιάστακτη μεθοδικότητά του, το αιματοκύλισμα. Όσο φοβερό και αν ήταν το τίμημα, Αγγλία, Γαλλία και Αμερική δεν είχαν άλλη λύση από το να απαντήσουν.

Εντελώς αντίθετη είναι η «αναθεωρητική» οπτική του Νάιαλ Φέργκιουσον. Ο Βρετανός ιστορικός προκάλεσε σάλο με πρόσφατη συνέντευξή του στο BBC, όπου υποστήριξε ότι η χώρα του ήταν εξίσου υπεύθυνη με τη Γερμανία για τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και ότι η συμμετοχή της σε αυτόν ήταν «η μεγαλύτερη βλακεία της». Όχι, ο Φέργκιουσον δεν είναι οπαδός της λενινιστικής θεωρίας του ιμπεριαλισμού. Δεδηλωμένος οπαδός του κατά Κίπλινγκ «φορτίου του λευκού ανθρώπου» για τον εκπολιτισμό των «καθυστερημένων» εθνών, θέλει να πιστεύει ότι αν η Βρετανία δεν είχε εμπλακεί στον Μεγάλο Πόλεμο, η αυτοκρατορία της θα μπορούσε να επιβιώσει και η επανάσταση των μπολσεβίκων δεν θα είχε ποτέ δει το φως της ημέρας. Ίσως εκείνο που κάνει πολλούς να απωθούν υποσυνείδητα τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο είναι οι ανησυχητικές αναλογίες με τη σημερινή εποχή. Η τιτάνια σύγκρουση ήρθε ύστερα από αρκετές δεκαετίες ειρήνης και οικονομικής ευμάρειας, κατά την οποία οι ανταγωνισμοί των μεγάλων δυνάμεων περιοριζόνταν στην περιφέρεια, χωρίς να αγίζουν τις μητροπόλεις. Το σταθερό φόντο της εποχής εκείνης ήταν η σταδιακή διάβρωση της τότε παγκόσμιας υπερδύναμης, της Βρετανίας, και η εμφάνιση νέων αναδυόμενων δυνάμεων που την αμφισβητούσαν. Το πρώτο κύμα της «παγκοσμιοποίησης» είχε πείσει το μεγαλύτερο μέρος των ελίτ ότι τα κοινά συμφέροντα των εμπορικών εταιριών καθιστούσαν απόλυτο παραλογοισμό την προσφυγή στα όπλα. Είναι μήπως παράξενο, ύστερα από όλα αυτά, ότι ο Μεγάλος Πόλεμος μας είναι ταυτόχρονα πολύ οικείος και πολύ απωθητικός;

Ο Πρίντσιπ διχάζει πάλι

Ηρωας του εθνικοσπελευθερωτικού αγώνα για τους Σέρβους, τρομοκράτης για τους Βόσνιους μουσουλμάνους, ο Γκαβρίλο Πρίντσιπ δεν έπαψε να διχάζει το Σεράγεβο σε όλη την πορεία του τελευταίου αιώνα. Το 1941, αμέσως μετά την είσοδό τους στην πόλη, οι ναζί αφείρεσαν την αναμνηστική πλάκα που είχε τοποθετηθεί στον τόπο της τραγικής του 1914 και τη χάρισαν στον Αδόλφο Χίτλερ. Μετά την απελευθέρωση, το σοσιαλιστικό καθεστώς του Τίτο τοποθέτησε καινούργια αναμνηστική πλάκα προς τιμήν του Πρίντσιπ, ο οποίος εθεωρείτο τότε εθνικός ήρωας, ενώ τα βήματά του αποσιωπήθηκαν πάνω στο μπετόν. Σήμερα, το όνομά του είναι το πρώτο που φρουράει, πάνω σε αναμνηστική πλάκα ορθόδοξης εκκλησίας του Σεράγεβο, κάτω από την επιγραφή «Ηρωας της Ημέρας του Αγίου Βίτου» – με το Γρηγοριανό ημερολόγιο, η 28η Ιουνίου, ημέρα της δολοφονίας του Φραγκίσκου-Φερδινάνδου. Λίγα τετράγωνα παρακάτω, μία άλλη πλακέτα τιμά τον δολοφονηθέντα. Ο ίδιος δικασμός διατρέχει τα σχολικά βιβλία Ιστορίας. Τα σερβικά αφιερώματα 20 εελλίδες στον «ήρωα» και στη «μεγάλη απελευθερωτική πράξη του», ενώ τα βιβλία των Βόσνιων μουσουλμάνων μνημονεύουν μόλις σε μία φράση τον «τρομοκράτη», σημειώνοντας ότι «δεν σκότωσε τον αρχιδούκα για να απελευθερώσει τη Βοσνία από τον κατακτητή, αλλά γιατί την ήθελε μέρος μιας Μεγάλης Σερβίας». Με αφορμή τη φετινή επέτειο, η δημοκρατία του Σεράγεβο προωθεί την ανέγερση μνημείου στη μνήμη του αρχιδούκα, ενώ το Βελιγράδι ετοιμάζει να τοποθετήσει μπουστό του Πρίντσιπ. Οι δύο πλευρές τίμησαν σε διαφορετικές τελετές τη χθεσινή επέτειο, επιβεβαιώνοντας τις βαθύτατες διαχωριστικές γραμμές που εξακολουθούν να διατρέχουν τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη.

Για ποιοτική εκπαίδευση ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ FREDERICK

δες
τα γεγονότα

πέραν των
50 προγραμμάτων
σπουδών

- Πρωτοποριακά και καινοτόμα προγράμματα σπουδών
- Ποιότητα στη διδασκαλία και την έρευνα
- Υπερσύγχρονη εργαστηριακή υποδομή
- Υποτροφίες και οικονομική στήριξη φοιτητών

ΣΧΟΛΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗΣ & ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΑ

- Πτυχίο Πολιτικού Μηχανικού
- Πτυχίο Επιμετρητή Ποσοτήτων
- Πτυχίο Μηχανολόγου Μηχανικού
- Πτυχίο Μηχανολόγου Μηχανικού Οχημάτων
- Πτυχίο Πληροφορικής
- Πτυχίο Μηχανικού Ηλεκτρονικών Υπολογιστών
- Πτυχίο Ηλεκτρολόγου Μηχανικού

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ (Master & PhD)

- Μάστερ Ηλεκτρολόγου Μηχανικού
- Μάστερ στη Μηχανική Υδρογονανθράκων και Υπεράκτιων Κατασκευών
- Μάστερ στην Κατασκευαστική Τεχνολογία και Συγκολλητικές
- Μάστερ στη Δομοστατική Μηχανική
- Μάστερ στη Συντήρηση και Αποκατάσταση Μνημείων και Παραδοσιακών Κτιρίων
- Μάστερ στα Συστήματα Ενέργειας και το Δομημένο Περιβάλλον
- Μάστερ στα Κινητά Συστήματα και Διαδίκτυο
- Μάστερ στο Engineering Management
- Διδακτορικό Δίπλωμα Πολιτικού Μηχανικού
- Διδακτορικό Δίπλωμα στην Πληροφορική
- Διδακτορικό Δίπλωμα Μηχανικού Ηλεκτρονικών Υπολογιστών
- Διδακτορικό Δίπλωμα Ηλεκτρολόγου Μηχανικού
- Διδακτορικό Δίπλωμα Μηχανολόγου Μηχανικού

ΣΧΟΛΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ, ΚΑΛΩΝ & ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΑ

- Δίπλωμα Αρχιτέκτονα Μηχανικού (5 έτη)
- Πτυχίο Αρχιτεκτονικής (4 έτη)
- Πτυχίο Σχεδιασμού Εσωτερικών Χώρων
- Πτυχίο Γραφικών Τεχνών και Διαφημιστικού Σχεδίου

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ (Master & PhD)

- Μάστερ στη Συντήρηση και Αποκατάσταση Μνημείων και Παραδοσιακών Κτιρίων
- Μάστερ στις Καλές Τέχνες
- Μάστερ στις Εφαρμοσμένες Τέχνες
- Διδακτορικό Δίπλωμα στις Εφαρμοσμένες Τέχνες

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΑ

- Πτυχίο Δημοτικής Εκπαίδευσης
- Πτυχίο Προβληματικής Εκπαίδευσης

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ (Master & PhD)

- Μάστερ στην Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη
- Μάστερ στην Εκπαίδευση: Δυναμικά Περιβάλλοντα Μάθησης
- Μάστερ στη Συμβουλευτική και Επαγγελματική Καθοδήγηση
- Μάστερ στην Αγωγή και Προαγωγή Υγείας
- Μάστερ στην Εκπαίδευση: Αναλυτικά προγράμματα και Διδασκαλία (εξ αποστάσεως)
- Μάστερ στην Εκπαίδευση: Τεχνολογίες Πληροφορικής στην Εκπαίδευση και την Αειφόρο Ανάπτυξη (εξ αποστάσεως)
- Διδακτορικό Δίπλωμα στην Εκπαίδευση
- Διδακτορικό Δίπλωμα στο Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΑ

- Δίπλωμα Φαρμακευτικής (5 έτη)
- Πτυχίο στη Γενική Νοσηλευτική

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ (Master & PhD)

- Μάστερ στη Διοίκηση Υπηρεσιών και Μονάδων Υγείας
- Μάστερ στην Κοινωνική Φροντίδα Υγείας
- Διδακτορικό Δίπλωμα στη Διοίκηση Υπηρεσιών και Μονάδων Υγείας

ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ & ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΑ

- Πτυχίο Λογιστικής και Χρηματοοικονομικών
- Πτυχίο Διοίκησης Επιχειρήσεων
- Πτυχίο Ναυτιλιακών Σπουδών

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ (Master & PhD)

- Μάστερ στη Διοίκηση Επιχειρήσεων
- Μάστερ στη Διοίκηση Επιχειρήσεων (εξ αποστάσεως)
- Μάστερ στο Διεθνές Εμπόριο και τη Ναυτιλιακή Διοίκηση
- Μάστερ στη Διοίκηση Υπηρεσιών και Μονάδων Υγείας
- Μάστερ στο Engineering Management
- Διδακτορικό Δίπλωμα στο Management

ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΑ

- Πτυχίο Νομικής (Κατεύθυνση: Κυπριακό Δίκαιο / Κατεύθυνση: Ελληνικό Δίκαιο)
- Πτυχίο Κοινωνικής Εργασίας
- Πτυχίο Δημοσιογραφίας

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ (Master & PhD)

- Μάστερ στην Κοινωνική Εργασία και Κοινωνική Διοίκηση
- Μάστερ στα Μέσα Επικοινωνίας και τη Δημοσιογραφία
- Διδακτορικό Δίπλωμα στην Κοινωνική Εργασία

www.frederick.ac.cy
Τηλ.: 22 394 394, Email: info@frederick.ac.cy
Τηλ.: 25 730 975, Email: info_lim@frederick.ac.cy

Κάθε Κυριακή μαζί με την ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ οι πιο συναρπαστικές περιπέτειες από το πενάκι του θρυλικού Carl Barks!

Ο 2ος τόμος
«ΤΟ ΚΥΝΗΓΙ
ΤΩΝ
ΚΑΤΑΣΚΟΠΩΝ»
κυκλοφορεί
την Κυριακή
6 Ιουλίου

Μια συλλεκτική σειρά βιβλίων κόμικς
του πιο σπουδαίου σχεδιαστή της Disney.

Οι πιο ξεκαρδιστικές ιστορίες των Ντακ σε μια μοναδική,
σκληρόδετη συλλογή αξίας.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Εκδόσεις 22 Ιουνίου 2014 • Έτος 67 • Αρ. φύλλου 288

Κυριακή Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα

www.kathimerini.com.cy €1,50 (Ανά τεύχος) €2,90 (Ιεραία) €1,90 (Ενομήσια)

Μεταβολές εβδομάδας

X.A.K.
-2,9%X.A.
-4,76%

Dow Jones

-0,70%

Nasdaq

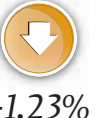
0,25%

Nikkei

-1,80%

Dax

-1,23%

FTSE 100

-0,71%

ΕΥΡΩΖΩΝΗ
Σταδιακή
επάνοδος
στην
ανάπτυξη
Σελ. 11

Πετρέλαιο

-0,43%

€/€

0,23%

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Δυναμική παρουσία της ΡΗΚ στη Μαρίνα Λεμεσού

Η επιθετική στρατηγική την οποία επιλέγει να ακολουθεί η ΡΗΚ την οδήγησε στο να επεκταθεί και να εδραιωθεί στη Μαρίνα Λεμεσού, δηλώνει στην «Κ» ο διευθύνων σύμβουλος του Ομίλου, Λύσανδρος Ιωάννου. Σελ. 7

ΑΓΟΡΑ

Μικρή αύξηση στις πωλήσεις αυτοκινήτων

Σημάδια ανόδου καταγράφει η αγορά του αυτοκινήτου στην Κύπρο, όπως καταδεικνύουν οι εγγραφές νέων οχημάτων το πρώτο πεντάμηνο της χρονιάς. Σελ. 5

ΕΛΛΑΔΑ

Παιχνίδι πόκερ γύρω από το μέλλον της Forthnet

Σε πλήρη εξέλιξη βρίσκεται το παιχνίδι πόκερ που στήθηκε γύρω από το μέλλον της Forthnet. Ενώ ο ΟΤΕ επιβεβαιώνει τις επαφές με Nova, η Forthnet διαψεύδει. Σελ. 9

Real Estate

Τεράστια η συνεισφορά κτηματικών επενδύσεων

Στο 40% του παγκόσμιου ΑΕΠ υπολογίζεται η συνεισφορά από επενδύσεις στον τομέα των ακινήτων, ενώ μόνο σε 9 ευρωπαϊκές χώρες η συνεισφορά των κτηματικών υποδομών ανήλθε στα €3,8 τρις. Σελ. 12

Τελεσίγραφο Βρυξελλών στο Κρεμλίνο για Ουκρανία

Η Ευρωπαϊκή Ένωση προειδοποίησε τη Ρωσία ότι έχει περιθώριο μέχρι τη Δευτέρα να λάβει συγκεκριμένα μέτρα για την εξασφάλιση μίας ειρηνευτικής συμφωνίας στα ανατολικά της Ουκρανίας, αλλιώς θα βρεθεί αντιμέτωπη με τον κίνδυνο σημαντικών κυρώσεων. Το τελεσίγραφο δόθηκε μετά την υπογραφή συμφωνίας σύνδεσης της Ε.Ε. με την Ουκρανία, τη Γεωργία και τη Μολδαβία, η οποία συνοδεύτηκε από την άσκηση περισσότερης πίεσης προς τη Ρωσία, την οποία ζήτησε και πέτυχε ο Ουκρανός Πρόεδρος.

Εμφύλιος στην Τράπεζα Κύπρου

Ανοικτό το ενδεχόμενο για απομάκρυνση συμβούλων

Σε κρίσιμο σημείο καμπής βρίσκονται οι αποφάσεις για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας Κύπρου αφού μετά τη συνεδρία του Δ.Σ. την περασμένη Πέμπτη διεφάνη ότι ορισμένα μέλη δεν είχαν την πρόθεση να προχωρήσουν με την αύξηση, όπως αυτό νοείται από την Κεντρική Τράπεζα.

Η εικόνα που προέκυψε από τη συνεδρία ήταν τέτοια που προκά-

λεσε άμεση αντίδραση των εποπτικών αρχών, ενώ δεν πρέπει να αποκλείεται ακόμα και η απομάκρυνση συμβούλων της τράπεζας.

Την ίδια στιγμή έντονα είναι τα ερωτηματικά που πλανώνται για το κατά πόσον φεύγει ο Χούρικαν ή ο Κρίστιν Χασάπης, αφού η κόντρα μεταξύ Διοίκησης και προεδρίας του Δ.Σ. έφτασε σε τέτοιο σημείο που πλέον η συνυπαρξη φαίνεται αδύνατη. Σελ. 4

Αναγκαία η αναδιάρθρωση δανείων

Αγκάθι συνεχίζουν να παραμένουν τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, ενώ την ίδια στιγμή προβλήματα διαφαίνονται και στον τομέα των ΚΕ-ΠΕΥ και των ασφαλιστικών εταιρειών.

Τα πολιτικά κόμματα τα οποία επιχειρούν μέσα από σχετική νομοθεσία που συζητείται στη Βουλή να ενισχύσουν τις αρμοδιότητες του διαμεσολαβητή εγείρουν ερωτηματικά για το γεγονός ότι οι τρά-

πεζες καθυστερούν να αναδιάρθρωσουν δάνεια και σημειώνουν ότι αυτό δεν εξυπηρετεί ούτε τις ίδιες ως προς τους ισολογισμούς τους. Παράλληλα, τονίζουν την ανάγκη όπως οι αναδιρθρώσεις προχωρήσουν στη βάση κριτηρίων, ενώ αναφέρουν ότι πέραν της πρώτης κατοικίας θα πρέπει να εξεταστεί και το ενδεχόμενο για προστασία της επαγγελματικής στέγης εκεί και όπου απαιτείται. Σελ. 6

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Στα προάστια του Roughkeepsie

Την έχετε καλύτερα αν είσαι μαθητής του Β στο Roughkeepsie (που είναι τούτο;) παρά να είσαι διάνοια σε κάποιο σχολείο της Σαγκάης. Αυτή ήταν η

πραγματικότητα που έλεγε ο Μπιλ Γκέιτς πριν από μερικά χρόνια. Χρόνο με τον χρόνο, αυτή η πραγματικότητα παύει να ισχύει. Ο καπιταλισμός φτάνει στα όριά του. Ακόμα και με μια σφικτή νομισματική πολιτική –η οποία δεν μπορεί να υιοθετηθεί μακροπρόθεσμα– οι αποδόσεις του κεφαλαίου δεν μπορούν να επιστρέψουν στα επίπεδα του δεύτερου μισού του 19ου αιώνα, της «επιχρυσυμένης εποχής» και του μεταπολέμου: Εκτός αν σχηματιστεί φούσκα.

Με την παγκοσμιοποίηση των αγορών, το κεφάλαιο δεν αποτελεί προϋπόθεση για την επιτυχία, αλλά ένα άλλο από πολλούς πόρους. Yahoo!, Alibaba, Google, Facebook, Twitter, και μία σειρά από εκατοντάδες εταιρείες διαχείρισης στοιχείων ή ροής εργασίας δεν κτίστηκαν από πλούσιους, αλλά από έξυπνους ανθρώπους που στη συνέχεια πλούτισαν.

Η παγκόσμια οικονομία βασίζεται πλέον στις υπηρεσίες. Και, αν η παραγωγή αυτή φαίνεται σε πολλούς πως δεν έχει ουσία πίσω της, διότι στο τέλος το προϊόν δεν πάει στο ράφι κάποιου καταστήματος, τότε αξίζει να σκεφτούμε πόσο πιο παραγωγική έγινε η οικονομία χάρη στο Excel, στους διαχειριστές διανομής ρεύματος, στα κινητά τηλέφωνα ή στα συστήματα του Bloomberg. Η τεχνολογία, όμως, αύξησε στο πολλαπλάσιο την παραγωγικότητα. Ταυτόχρονα επέτρεψε στις υπηρεσίες να μετατραπούν από μη εμπορεύσιμα σε εξαγωγίσιμα προϊόντα.

Μέσα από τους παγκόσμιους server κλείνουμε ξενοδοχεία και πτήσεις. Στέλνουμε τραπεζικές εντολές. Παραγγέλλουμε προϊόντα ή αναλύσεις. Αγοράζουμε υπηρεσίες λογιστών ή δικηγόρων. Δεχόμαστε συμβουλές. Όπως λέει και ο Τόμας Φρίντμαν, κλείνουμε ακόμα και τα ραντεβού μας στο κομμάτιο και στην αποτρίχωση...

Και δεν είναι μόνο οι καταναλωτές που αξιοποιούν την εμπορευσιμότητα των υπηρεσιών. Οι επιχειρήσεις –του εμπορίου, των κατασκευών, της μεταποίησης– όλες

Ο καπιταλισμός τελειώνει. Πρέπει να ετοιμαστούμε...

αξιοποιούν (ή θα μπορούσαν να αξιοποιούν) υπηρεσίες από το εξωτερικό.

Η τεχνολογία όμως δεν έχει μόνο μετατρέψει τις υπηρεσίες σε εμπορεύσιμο αγαθό, επιτρέποντας στο ταλέντο, τη γνώση, τη φρέσκια ιδέα και την εξυπηρετικότητα να παίξουν σε διεθνές επίπεδο. Έχει επίσης ανατρέψει τον τρόπο με τον οποίο παράγουμε στις οικονομίες μας. Ενώ η στεγνή οικονομολογιστική λογική έλεγε στους φοιτητές πως η βασική παράμετρος της ανταγωνιστικότητας, οι εμπορικοί όροι μιας χώρας ήταν η χαμηλή τιμή κεφαλαίου, γης και απασχόλησης, αυτό δεν ισχύει πλέον.

Η ανταγωνιστικότητα δεν περιορίζεται στην τιμή, αλλά πλέον έχει να κάνει με την ποιότητα, την αξιοπιστία, την ταχύτητα του προϊόντος. Και, μαζί με αυτή την αλλαγή, αλλάζει σιγά-σιγά αλλά αναπόφευκτα η παγκόσμια οικονομία. Πλέον, οι

επιχειρήσεις και τα κορυφαία πανεπιστήμια εντοπίζουν ταλέντα και διάνοιες μέσα από παιχνίδια εξομώσεων. Και τα παιχνίδια αυτά δεν είναι μόνο διαθέσιμα στο Roughkeepsie. Μπαίνουν στις φαβέλες, στα μπανλιέ, στα shanty towns. Η διάνοια της Σαγκάης μπορεί ακόμα να χαθεί στο «πλήθος» ενός φτωχού εκπαιδευτικού συστήματος, αλλά αυτό συμβαίνει όλο και λιγότερο.

Μαζί με την άνοδο της πληροφορίας, της ανάλυσης, της έρευνας, ο ρόλος του κεφαλαίου θα καταστεί όλο και λιγότερο σημαντικός στην παραγωγή. Εάν η κρίση του 14ου αιώνα αποτέλεσε την προϊστορία του καπιταλισμού, όπως σχολίαζε ο Μαρξ, οι εξελίξεις του 21ου αιώνα αποτελούν μια ορατή προϊστορία μιας νέας κατάστασης, που δεν έχουμε ακόμα καταλάβει καλά-καλά.

Το τέλος του καπιταλισμού δεν αναιρεί εντελώς τον ρόλο του κεφαλαίου. Τον αναιρεί μόνο ως προς τον σημερινό του ρόλο ως κεντρικός πόρος παραγωγής. Το τέλος του φεουδαρχισμού, εξάλλου, δεν αφαιρέσει τη γη από τους παραγωγικούς πόρους: Όποιος έχει κεφάλαιο, μπορεί να αποκτήσει γη. Και, στο επόμενο στάδιο, όποιος έχει «γνώση» ή «πλη-

ροφορία» θα μπορεί να αποκτήσει κεφάλαιο.

Τα ερωτήματα που προκύπτουν είναι πολύ σημαντικά. Η κοινωνία –οι δομές της, οι κανόνες της, η ιεραρχία της– όλα θα αλλάξουν. Το κράτος θα πρέπει επίσης να προσαρμοστεί, ακολουθώντας την οικονομία.

Το κράτος οφείλει να προστατεύει τον βασικότερο πόρο παραγωγής: Όχι τόσο τους κατοίκους του, όπως θα σχολίαζε μια μαρξιστική προσέγγιση, αλλά την ανάπτυξη του, την παραγωγή του, την εισαγωγή του και τον διαμοιρασμό του. Και, όταν ο βασικός πόρος παραγωγής θα είναι πλέον η γνώση, το ταλέντο ή η τεχνολογία (τρία συνώνυμα για το ίδιο πράγμα), τότε και το κράτος θα πρέπει να είναι έτοιμο.

Αν δεν ξέρει να παράγει, ο νέος δεν μπορεί να ανταγωνιστεί στην τόσο πολλά υποσχόμενη νέα τάξη πραγμάτων. Η πληροφορική, η ανάπτυξη κώδικα, η αντίληψη της τεχνολογίας, η κατανόηση των λογισμικών σε τεχνικό επίπεδο, είναι σχεδόν απύσυχες από την εκπαίδευσή μας. Η λογική της στεγνής «μάθησης» δεδομένων είναι νεκρή, αλλά κυριαρχεί στην παιδεία μας.

Η ανάπτυξη της δημιουργικότητας και της σύνθεσης αποτελούν το βασικό κριτήριο της επιτυχίας ή όχι της επόμενης γενιάς. Ταυτόχρονα, ένα κράτος κτισμένο στον κρατισμό, στη διαδικασία, στη χαρτούρα και στις εκκεντρικότητες πολυπλοκές διαδικασίες, δεν μπορεί να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις παραγωγής μιας οικονομίας που χρειάζεται ευελιξία, ταχύτητα και ελευθερία.

Στην Κύπρο έχουμε μπόλικο κράτος, σχεδιασμένο για να αυτοσυντηρείται και να επεκτείνεται, αντί να προσαρμόζεται και να στηρίζει τους πολίτες και την οικονομία. Έχουμε πολλούς ανεξάρτητους θεσμούς αλλά ανίκανη εποπτεία. Έχουμε μπόλικο εκπαίδευση και λίγη μόρφωση. Οι μεταρρυθμίσεις που έχουν ήδη αρχίσει, δεν πρέπει να σταματήσουν. Αν υπάρχει ένα παράπονο, αυτό ως είναι πως προχωρούν πολύ αργά.

Και μεταξύ τους πρέπει να είναι ένα σοβαρό ΓεΣΥ αλλά και ΜΔΠ. Και τα λεφτά από το γκάζί, μακριά από τους πολιτικούς.

www.forthisland.wordpress.com

Σχολίαστε στο www.kathimerini.com.cy

Τράπεζα Πειραιώς Κύπρου. Ένα με σένα.

800 11 800
24 ΩΡΕΣ
+357 22 575555
ΑΠΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΚΥΠΡΟΥ) ΛΤΔ
www.piraeusbank.com.cy

ΑΡΘΡΟ / Της ΕΜΙΛΙΑΣ ΜΙΝΤΗ

Εκποιήσεις και δανειζόμενοι...

Το γεγονός ότι πολλοί πολίτες δεν μπορούν πλέον να ανταποκρίνονται στις υποχρεώσεις τους και αδυνατούν να αποπληρώσουν τα χρέη τους δεν πρέπει να σημαίνει κατ' ανάγκη εκποίηση κατοικίας ή επαγγελματικής στέγης και αυτό θα πρέπει να γίνει κατανοητό προς πάσα κατεύθυνση ακόμα και αν οι δανειστές μας το θέτουν ως απαραίτητη προϋπόθεση για την εφαρμογή του Μνημονίου.

Υπάρχουν, ωστόσο, εκποιήσεις και «εκποιήσεις». Και υπάρχουν και περιπτώσεις ξεχωριστές που θα πρέπει να εξετάζονται αναλόγως του βάρους και των κριτηρίων που έχουν. Δεν μπορεί να μπει στον ίδιο καλαθί και στο όνομα των μη εξυπηρετούμενων δανειών να τους παίρνει όλους η μπάλα.

Αυτή τη στιγμή οι τράπεζες βρίσκονται στο μάτι του κυκλώνα, γιατί όπως έχει διαπιστωθεί δείχνουν απροθυμία να προχωρήσουν σε αναδιρθώσεις δανειών. Τουλάχιστον αυτή είναι η κοινή παραδοχή των κομμάτων εντός του Κοινοβουλίου όπου συζητείται η πρόταση νόμου για ενίσχυση των εξουσιών του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου (διαμεσολαβητή), ο οποίος θα μπορεί να παρεμβαίνει ώστε να υπάρξει ένας συμβιβασμός μεταξύ δανειστή και δανειζόμενου χωρίς ωστόσο η απόφαση του να είναι δεσμευτική.

Το ζητούμενο όμως δεν είναι να ψηφίζουμε νομοθεσίες που στην ουσία να είναι γράμμα κενό. Γι' αυτό και θα πρέπει η Βουλή, μακριά από εξαρτήσεις και άλλα, να προχωρήσει στην ψήφιση μιας ουσιαστικής νομοθεσίας με την οποία θα συμμορφώνονται και οι τράπεζες αλλά και οι πολίτες, γιατί όπως φαίνεται μπορούμε να μιλάμε για τρεις κατηγορίες δανειζομένων.

Η πρώτη μεγάλη κατηγορία είναι αυτοί που δεν μπορούν πλέον να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους και δημιουργούν το πρόβλημα με τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Δεύτερη κατηγορία αφορά αυτούς που μπορούν να αντεπεξέλθουν αλλά δεν το πράττουν και η τρίτη και μικρότερη κατηγορία που αριθμεί τα λιγότερα μέλη, είναι αυτή που οι δανειζόμενοι συνεχίζουν να είναι τυπικοί στις υποχρεώσεις τους.

Κάτω από αυτό το πρίσμα η κάθε περίπτωση πρέπει να αντιμετωπιστεί ξεχωριστά. Γιατί, είναι ένα πράγμα να ξεκινήσουν μαζικές εκποιήσεις και να βγει ο κόσμος έξω από τα σπίτια του και άλλο πράγμα κάποιος να έχει τη δυνατότητα να αποπληρώσει αλλά να μην το πράττει.

Οι περιπτώσεις ανέγγυον ή ατόμων που συρρικνωθήκαν τα εισοδήματά τους σε τέτοιο βαθμό που να μην μπορούν να αντεπεξέλθουν, πρέπει το ταχύτερο δυνατό να οδηγηθούν σε αναδιάρθρωση με επιμήκυνση της χρονικής περιόδου αποπληρωμής. Αυτό θα βοηθήσει και τις τράπεζες να εξασφαλίσουν ένα σημαντικό ποσό σε ρευστότητα και από την άλλη θα σταματήσει η απειλή της εκποίησης – που αν γίνει κάτι τέτοιο καθήκαμε ως κοινωνία.

Από την άλλη, οι τράπεζες θα πρέπει να τρίζουν τα δόντια σε αυτούς που μπορούν να ανταποκριθούν αλλά επιλέγουν να μην πληρώνουν. (Παρόμοια κατάσταση συμβαίνει και στο ΤΕΠ). Σε αυτούς που οφείλουν τεράστια ποσά σε χρέος πολλών εκατομμυρίων και κουβαλούν πίσω τους μεγάλες περιουσίες για τις οποίες μπορεί να υπάρξει ενδιαφέρον από επενδυτές να αγοραστούν για υλοποίηση έργων ανάπτυξης, θα πρέπει η τράπεζα να βάλει το μαχαίρι στο κόκκαλο. Άλλο πράγμα να εκποιηθεί ένα διαμέρισμα του μισθωτού και του άνεργου μερικών τετραγωνικών, και άλλο πράγμα τα σπίτια, τα εξοχικά, τα ακίνητα και κινητά εκείνου που έχει τη δυνατότητα να εισφέρει και αρνείται πεισματικά. Και ναι, αν αναδιρθωθούν τα δάνεια, επιμκυνθεί η περίοδος αποπληρωμής και γίνει εφικτή μια νέα διαπραγμάτευση, ίσως να μπορεί να εξασφαλιστεί κάτι καλύτερο και γι' αυτούς που ήδη είναι τυπικοί στις υποχρεώσεις τους, φτάνει αυτό να μπορεί να αποδώσει θετικά στις προσπάθειες που καταβάλλονται για ανάπτυξη και ανάκαμψη της οικονομίας. Επαναλαμβάνουμε ωστόσο ότι θα πρέπει να πούμε πεισματικά όχι στην περίπτωση που κόμπος αναγκαστεί να βγει έξω από το σπίτι του, γιατί σημασία δεν έχει μόνο να ευημερούν οι αριθμοί, αλλά να ευημερούν και οι πολίτες.

ΔΗΚΤΗΣ

Παρουσίασε (;)

Μας προκάλεσε κάποιες δύσκολες σκέψεις η παρουσίαση της Ετήσιας Έκθεσης της Κεντρικής Τράπεζας για το 2013. Ενώ η έκθεση αφορά στη θητεία του προηγούμενου διοικητή, την ίδια ώρα η παρουσίαση που έκανε η διοίκητριά μας άφησε διψασμένους. Ο κύριος όγκος της ομιλίας της αφορούσε στην παρουσίαση των αποφάσεων που έλαβε η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα πριν από σχεδόν ένα μήνα. Ήταν δηλαδή ξαναζεσταμένο φαγητό και μάλιστα χωρίς την παραμικρή αναφορά στο κατά πόσον και πώς επηρεάζει τις συνθήκες στην Κύπρο. **Μ.Π.**

Φαντάσου...

Με τη λογική της Χρυστάλλας, θα κάνει την επίσημη συνέντευξη Τύπου ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και θα μας μιλήσει για 20 λεπτά για τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και τίποτε άλλο. Όρμα; Στόχοι; Κίνδυνοι; Στοιχεία; Ενδείξεις; Εμείς, τι γινόμαστε;

Σωκράτην

Πολύ άσχημα μυρίζουν αυτές οι περιπτώσεις, αφού υπάρχουν και φορές που η επιμονή δίνει την εντύπωση πως οι υπάλληλοι χρειάζονται «ενθάρρυνση» σε φάκελο για να αποδεχθούν τα δικά τους στοιχεία για την εκτίμηση των φόρων. Σωκράτη, σύναξέ τους. **Μ.Π.**

Το δούλεμα...

Με απορία ακούσαμε την «είδηση» πως υπάρχει, λέει, «γενικό» και «σε αρχικό στάδιο» ενδιαφέρον από επενδυτές για τις ιδιωτικοποιήσεις. Μάλιστα μας είπαν, με περιφάνια πως το ενδιαφέρον επιδεικνύεται και από Ρώσους. Έχετε, ρε παιδιά και κεριά μακέτα ξηνοδοχείου να μας δείξετε; Η μήπως θα τους στείλουμε κι αυτούς στο Χα-Ποτάμι;

Win...

Πολύ μας άρεσε η εκδήλωση που διοργανώνει η Ελληνική Τράπεζα, η οποία θα βάλει δέκα πιάνο σε δημόσιους χώρους, σε συνεργασία και με επιλεγμένους καλλιτέχνες. Οι περαστικοί θα μπορούν να απολαύσουν μουσική ή ακόμα, αν θέλουν, μπορούν και να παίξουν οι ίδιοι προς τέρψη των άλλων. Όμορφη ιδέα και άξια λόγου.

...και Fail

Από την άλλη, ο τίτλος της εκδήλωσης αποτελεί ένα απόλυτο επικοινωνιακό fail. «Come, play with me, I'm yours», ήταν το όνομα που επέλεξε για την εκδήλωση, το οποίο προκαλεί όχι και τους καλύτερους συνειρμούς για πάρκα και δημόσιους κήπους...

Come, play with me, I'm yours...

Λένε πολλά

Μιας και μιλάμε για την Ελληνική, η διοίκηση καλά θα έκανε να μαζέψει τους υπαλλήλους της, οι οποίοι δίνουν την εντύπωση πως είναι σε διατεταγμένη υπηρεσία με τον ζήλο και τη

συχρότητα με την οποία λένε σε πελάτες πως ο Συνεργατισμός πάει για κούρεμα, και πως θα πρέπει επειγόντως να φέρουν τα λεφτά τους στην Ελληνική. Κάτω από τη μέση, λανθασμένη και παραπλανητική «ενθάρρυνση» των πελατών, η οποία κάνει καρφωτά κακό στο σύστημα. Πάνω από όλα, αποτελεί μια απόλυτη αναξιοπρέπεια για την ίδια την τράπεζα. Ελπίζουμε το νέο Διοικητικό Συμβούλιο να μαζέψει τα στελέχη και να δώσει εντολή στη Διοίκηση να κόψει αυτές τις μικρότητες. Κοιτάξτε το και μάλιστα άμεσα.

Ελπίζουμε...

Μετά τον Χάρη, ο οποίος πριν από μερικούς μήνες άφησε «επώνυμο» επιχειρηματία στον διάδρομο να περιμένει, τώρα ακόμη πως και το διδμο Χούρικαν-Χάμιλτον παίζει σκληρό παιχνίδι με τους μεγάλους δανειολήπτες. Συνθησμένοι να διατάζουν οι ίδιοι και να ανοίγουν τις πόρτες σε τράπεζες και υποурγεία χωρίς καν να κτυπούν, αισθάνονται προδομένοι και σχυκομένοι από τη νέα τάξη πραγμάτων. Δεν κρύβουν, μάλιστα, τον εκνευρισμό τους για τη μεγάλη αλλαγή που έγινε.

Και την πίδα σωστή

Όσο αγενείς κι αν είναι οι Ιρλανδοί, πάντως, δεν κατάφεραν να μαζέψουν τα οφειλόμενα από μεγάλους δανειολήπτες. Οι κακές γλώσσες λένε πως σε τουλάχιστον μία περίπτωση, βρέθηκε πλάτη στο Διοικητικό Συμβούλιο για το μεγάλο δάνειο. Σημειώνουμε, όμως, πως όταν κάνεις πλάτες σε δανειολήπτη, κάποιος θα πρέπει να πληρώσει. Για παράδειγμα, αυτοί που εκπροσωπεί, μέσα από αύξηση κεφαλαίου.

Η ΛΕΞΗ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Όρια Παραγωγικών Δυνατοτήτων

Ο οικονομικός αυτός όρος απεικονίζεται διαγραμματικά με μία καμπύλη η οποία δείχνει τους διάφορους συνδυασμούς ποσοτήτων δύο αγαθών ή υπηρεσιών που μπορούν να παραχθούν σε μία οικονομία. Θεωρούμε παράλληλα ότι οι διαθέσιμοι συντελεστές παραγωγής καθώς και η διαθέσιμη τεχνολογία παραγωγής είναι δεδομένα. Στο διάγραμμα αυτό φαίνονται οι εφικτοί αλλά και οι ανέφικτοι συνδυασμοί.

Στους εφικτούς συνδυασμούς, αυτούς δηλαδή που μπορούν να παραχθούν, περιλαμβάνονται τόσο οι συνδυασμοί για την παραγωγή των οποίων δεν χρησιμοποιούνται πλήρως και αποτελεσματικά οι παραγωγικοί συντελεστές όσο και οι συνδυασμοί για την παραγωγή των οποίων υπάρχει πλήρης και αποτελεσματική αξιοποίηση των παραγωγικών συντελεστών.

ΜΑΡΙΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ
Καθηγητής Διοίκησης και Οικονομικών
Cyprus Institute of Marketing / The Cyprus Business School

ΑΝΑΛΥΣΗ / ΤΗΣ ΕΛΙΑΣ ΛΟΥΚΑΪΔΟΥ

Πολλαπλά τα οφέλη των φωτοβολταϊκών συστημάτων

Η αυξανόμενη διεύθυνση των φωτοβολταϊκών συστημάτων στην Κύπρο για οικιακή χρήση και η περαιτέρω προώθησή τους με τη μέθοδο συμψηφισμού παραγωγής –κατανάλωσης ή άλλως «net metering» είναι πλέον πραγματικότητα. Η θέσπιση του «net metering» μέσα από τα σχέδια παροχής κινήτρων στους καταναλωτές για επενδύσεις σε φωτοβολταϊκά συστήματα συνδεδεμένα με το δίκτυο με τη μέθοδο συμψηφισμού μετρήσεων, είναι ένα μεγάλο βήμα προς τα εμπρός για την κοινωνία και οικονομία του τόπου γενικότερα.

Πέρα από το άμεσο όφελος που επέρχεται απευθείας στον καταναλωτή με τη μείωση του λογαριασμού του ηλεκτρικού ρεύματος, αξίζει να σταθεί κανείς στα μακροπρόθεσμα οφέλη που είναι η καλύτερη διαχείριση της ενέργειας από τις αρμόδιες αρχές, η βελτίωση της ενεργειακής ασφάλειας για τις επόμενες γενεές και η προστασία του περιβάλλοντος από τις εκπομπές ρύπων που προκαλούνται από την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας από συμβατικά καύσιμα.

Επιπρόσθετα, η χρήση έξυπνων μετρητών και ενημερωτικών οθονών (in-house displays) εντός των κατοικιών που σε άλλες χώρες της Ευρώπης και στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής αποτελεί συνήθη πρακτική, δίνει τη δυνατότητα στον καταναλωτή να παρακολουθεί και να ελέγχει την ηλεκτρική ενέργεια που καταναλώνεται και να υπολογίζει

διαφορόμενα μέρη (stakeholders) συμπεριλαμβανομένων των καταναλωτών, των διαχειριστών των δικτύων διανομής και μεταφοράς και των προμηθευτών.

Το έργο περιλαμβάνει την εφαρμογή πιλοτικών δράσεων με εγκατάσταση έξυπνων μετρητών σε 300 καταναλωτές-παραγωγούς φωτοβολταϊκών ενέργειας (prosumers) και την αντιστοίχη λήψη μετρήσεων έτσι ώστε να σχεδιαστεί ειδική δυναμική διατήρηση συμψηφισμού που θα αντανάκλασε το κόστος της μονάδας ενέργειας και θα εφαρμοστεί στο δείγμα συμμετεχόντων του Έργου. Στο πλαίσιο εφαρμογής του έργου θα ολοκληρωθούν επίσης σημαντικές και χρήσιμες σε ευρωπαϊκό επίπεδο μελέτες τόσο για τις περιβαλλοντικές όσο και τις κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις εφαρμογής των υπό μελέτη σχεδίων συμψηφισμού στην Κύπρο. Για την υλοποίηση του έργου που συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα LIFE+ (LIFE+ Environment Policy and Governance) συνεργάζονται σημαντικοί φορείς από την Κύπρο, όπως η Ερευνητική Μονάδα Ενεργειακής Αειφορίας «ΦΩΣ» του Πανεπιστημίου Κύπρου (επικεφαλής), η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου, η Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου, το Τμήμα Περιβάλλοντος (Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος) και η Deloitte που θα διενεργήσει τη μελέτη κοινωνικοοικονομικού αντικτύπου του έργου.

Ο ευφυής συμψηφισμός ηλεκτρικής ενέργειας και η χρήση «έξυπνων» μετρητών αναμένεται να επιφέρει σημαντικότητα οφέλη στην κοινωνία και οικονομία του τόπου.

το κόστος λειτουργίας των ηλεκτρικών συσκευών που υπάρχουν στο σπίτι σε πραγματικό χρόνο, συμβάλλοντας έτσι στην αποφυγή αλόγητης χρήσης της ενέργειας, στην εξοικονόμηση ενέργειας, στην ορθότερη και αποτελεσματικότερη διαχείριση του οικιακού εξοπλισμού, καθώς και στη διαπαιδαγώγηση σε θέματα εξοικονόμησης/«πράσινης» ενέργειας.

Το έργο «Smart net metering for promotion and cost-efficient grid-integration of PV technology in Cyprus - Smart PV» (www.smartproject.eu) που υλοποιείται αυτό τον καιρό στο νησί μας και αναμένεται να ολοκληρωθεί στις αρχές του 2017 σκοπεύει να αναδείξει το σύστημα συμψηφισμού ενέργειας ως το καταλληλότερο εργαλείο ενσωμάτωσης των φωτοβολταϊκών στην αγορά και επιπλέον να διερευνήσει τους βέλτιστους-εμφυείς τρόπους και παραμέτρους εφαρμογής του ώστε να ωφεληθούν όλα τα εν-

Η πρόκληση της μελέτης είναι η μετάδοση των αποτελεσμάτων της κοινωνικοοικονομικής ανάλυσης σε «μαθήματα» πολιτικής όσον αφορά τις αλλαγές στο ενεργειακό προφίλ και τη συμπεριφορά των καταναλωτών και η ανάδειξη της επίδρασης του έργου με έμφαση στους ίδιους τους ενδιαφερόμενους, τους καταναλωτές αλλά και το ευρύ κοινό. Για τις ανάγκες της μελέτης θα καθοριστούν δείκτες (indicators) που θα άπτονται όλων των πτυχών (κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών), θα συλλεχθούν πρωτογενή (σε δύο φάσεις/ χρονικές περιόδους) και δευτερογενή στοιχεία, θα αποτυπωθεί η υφιστάμενη κατάσταση (baseline scenario) και θα γίνει σύγκριση με τη διαμορφωμένη τη δεδομένη στιγμή κατάσταση αποπεράτωσης του έργου, για να διαπιστωθεί ο αντίκτυπος του έργου σε κοινωνικοοικονομικό επίπεδο.

Σύνδεσμοι του έργου στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης
TWITTER: https://twitter.com/SmartPV_Project
FACEBOOK: www.facebook.com/smartpvproject
LINKEDIN: www.linkedin.com/groups?home=&gid=6512391&trk=anet_ug_hm

Η κ. Ελίζα Λουκαϊδού Κασσιανίδου είναι διευθύντρια, Τμήμα Χρηματοοικονομικών Συμβουλευτικών Υπηρεσιών, Μονάδα Grants & Incentives της Deloitte.

Deloitte: Φορολογικός Οίκος της Χρονιάς 2014

Winning is a state of mind

Στην 10η τελετή βράβευσης του International Tax Review (ITR) European Tax Awards που πραγματοποιήθηκε πρόσφατα στο Λονδίνο, η Deloitte εξασφάλισε το βραβείο του Φορολογικού Οίκου της Χρονιάς για την Κύπρο (Cyprus Tax Firm of the Year) για το 2014.

Αυτή είναι η δεύτερη συνεχόμενη χρονιά που η Deloitte Κύπρου κερδίζει αυτή την ανώτατη διεθνή διάκριση.

Η νέα αυτή επιτυχία δημιουργεί για όλους εμάς στη Deloitte ισχυρή δέσμευση ποιότητας και μας ενθαρρύνει να θέσουμε ακόμα υψηλότερους στόχους.

www.deloitte.com/cy

Η παρουσίαση της ετήσιας έκθεσης της Κεντρικής

Πολλά τα αναπάντητα ερωτήματα από τη Χρ. Γιωρκάτζη. Απέφυγε να σχολιάσει την κατάσταση στον τραπεζικό τομέα

Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Πολλά ερωτήματα άφησε αναπάντητα η ομιλία που έκανε η διοικήτρια της Κεντρικής Τράπεζας την περασμένη εβδομάδα με την ευκαιρία της παρουσίασης της ετήσιας έκθεσης της Κεντρικής Τράπεζας για το 2013. Η ομιλία, η οποία δεν σχολίασε καθόλου ουσιαστικά την κατάσταση στο κυπριακό τραπεζικό σύστημα, ήταν δομημένη σε τρία σκέλη: Πρώτο, η εισαγωγή. Σε αυτή αναφέρθηκε πως η έκθεση φέρει την υπογραφή του τέως διοικητή και έγινε ανασκόπηση των στοι-

Ο κυριότερος όγκος της ομιλίας παρουσίασε τις παλαιότερες αποφάσεις της ΕΚΤ, χωρίς αυτές να συνδέονται με την κατάσταση της κυπριακής οικονομίας.

χείων του 2013. Αυτό το σκέλος είχε έκταση 426 λέξεις.

Στη συνέχεια, το δεύτερο σκέλος της παρουσίασης, έκτασης 648 λέξεων, αναφέρθηκε στο 2014 και στα μέχρι σήμερα νούμερα που έχουν διαφανεί, με βάση τα στοιχεία του α' τριμήνου, δηλαδή ως τον Μάρτιο. Σημαντική, πάντως, αναφορά της κ. Γιωρκάτζη ήταν πως αναμένεται η υποχώρηση του ΑΕΠ να είναι μικρότερη από το 4,2%, το οποίο προβλέπεται από την Τρόικα στην τέταρτη αξιολόγηση. Σε αυτό το σκέλος της ομιλίας της διοικήτριας, έγιναν και αναφορές στη μεταφορά των δραστηριοτήτων και ενεργητικών της Λαϊκής στην Τράπεζα Κύπρου και στο κούρεμα που ακολούθησε.

Γίνονται επίσης αναφορές σε

«δραστικά μέτρα» που έλαβε η Κεντρική Τράπεζα για την «αντιμετώπιση των αιτιών που οδήγησαν στην κρίση και την αποκατάσταση της βιωσιμότητας του τραπεζικού συστήματος» καθώς και σε «μια σειρά από σημαντικά βήματα έχουν πραγματοποιηθεί για την ενίσχυση του εποπτικού και ρυθμιστικού πλαισίου προκειμένου να τεθούν τα θεμέλια για έναν υγιή και σταθερό τραπεζικό τομέα τόσο σε μεσοπρόθεσμο όσο και μακροπρόθεσμο ορίζοντα». Σε αυτό το σημείο, η ομιλία της διοικήτριας αναφέρει ως παράδειγμα τη νέα οδηγία της Κεντρικής Τράπεζας «για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις των τραπεζών, τις τροποποιήσεις του περί Εργασιών Πιστωτικών Ιδρυμάτων Νόμου που αφορούν τον πρόεδρο και τα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων και τους περιορισμούς στις πιστωτικές διευκολύνσεις των διευθυντών και ανεξάρτητων συμβούλων των τραπεζών, καθώς και την Οδηγία της Κεντρικής Τράπεζας σε σχέση με τις διαδικασίες αξιολόγησης των πελατών για χορήγηση νέων πιστωτικών διευκολύνσεων». Οι κινήσεις αυτές, έστω κι αν ήταν αυτονόητες, δεν αναλύονται καθόλου ως προς το αποτέλεσμα που είχαν μέχρι σήμερα.

Γίνεται, τέλος, αναφορά στο γεγονός ότι τα περιοριστικά μέτρα σιγά-σιγά μειώνονται, χωρίς ωστόσο να γίνεται αναφορά στο κατά πόσον υπάρχει «κατάλοιπο» από τα μέτρα που αφορούν στις ξένες τράπεζες ή στις επιπτώσεις που τα (κατά τα άλλα απαραίτητα) μέτρα μπορεί να είχαν.

Μετά από αυτές τις 648 λέξεις, η ομιλία πέρασε στο τρίτο σκέλος, το οποίο έχει έκταση 1421 λέξεις. Το σκέλος αυτό της ομιλίας, που αποτελεί και τον κύριο όγκο της, ουσιαστικά αναφέρεται σε αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ: ΧΡΗΣΤΟΣ

Τράπεζας που λήφθηκαν πριν από περίπου έναν μήνα. Απαριθμεί και περιγράφει τις αποφάσεις, ενώ κάνει και αναφορές στο νέο εποπτικό πλαίσιο και στο στρες τεστ.

Πουθενά όμως δεν συνδέεται η νομισματική πολιτική που ακολουθεί η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, με την κατάσταση στην Κύπρο.

Δεν αναφέρει κατά πόσον η νομισματική πολιτική χαλάρωσης αποτελεί μια θεμιτή για την Κύπρο εξέλιξη, ούτε αναφέρει η διοικήτρια κατά πόσον οι μηχανισμοί «μεταφοράς» της νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ λειτουργούν κανονικά στην Κύπρο. Θα πρέπει, για παράδειγμα, να αναμένουμε μείωση των

επιτοκίων και αύξηση των πιστώσεων στην Κύπρο, λόγω των αποφάσεων που έλαβε η ΕΚΤ προ μινός;

Μοναδική έμμεση αναφορά της κ. Γιωρκάτζη, ήταν στο πρώτο σκέλος της ομιλίας της, στο οποίο σχολιάζει πως «ο κίνδυνος αποπληθωρισμού για το σύνολο του έτους παραμένουν» για την Κύπρο. Δεν αναφέρεται ωστόσο, ούτε στο κατά πόσον η συνέχιση του αποπληθωρισμού αποτελεί μέρος της διόρθωσης της οικονομίας εξαιτίας της κρίσης, ούτε κατά πόσον αυτή η διόρθωση, κατά την άποψη της Κεντρικής Τράπεζας έφτασε πλέον στο επιθυμητό σημείο και θα πρέπει πλέον να αντιστραφεί.

Ενώ η νομισματική πολιτική της Φρανκφούρτης τονώνει τον πληθωρισμό, εν μέσω φόβων για στασιμότητα της οικονομίας της Ευρωζώνης, η Κεντρική Τράπεζα δεν εκφράζει καμία άποψη ως προς το κατά πόσον ο αποπληθωρισμός στην Κύπρο αποτέλεσε (ή αποτελεί ακόμα) μέρος της φυσιολογικής πορείας που έπρεπε να ακολουθήσει η οικονομία στο πλαίσιο της αντιδραστικής της στην κρίση. Ούτε αναφέρεται, ακόμα, στο κατά πόσον η «μεταφορά» της νομισματικής πολιτικής της Φρανκφούρτης από το χρηματοπιστωτικό σύστημα μπορεί να γίνει «κανονικά» στην Κύπρο ή αν θα χρειαστούν και επιπλέον κινήσεις της Κεντρικής Τράπεζας για να καταστεί δυνατόν κάτι τέτοιο.

Ατά τα ερωτήματα είναι εξαιρετικές σημασίας και η προσέγγιση, με την οποία ουσιαστικά απαριθμισε αποφάσεις ήδη γνωστές, χωρίς ωστόσο να σχολιάσει τις επόμενες κινήσεις της Κυπριακής Κεντρικής Τράπεζας, άφησαν ένα τρομερό κενό. Δεν ειπώθηκε, στην πραγματικότητα, τίποτε το χρήσιμο για τους αναλυτές, για τους επεν-

δυτές, για τους καταθέτες, για τους δανειολήπτες ή για τους τραπεζίτες στην όλη παρουσίαση. Ούτε μπορεί να ειπωθεί πως, από τη στιγμή που η ομιλία έγινε στο πλαίσιο της παρουσίασης της Ετήσιας Έκθεσης του 2013, δεν υπήρχε «κώρος» για κάτι τέτοιο, αφού ο κύριος όγκος της ομιλίας αφορούσε στο 2014.

Σημαντικό πάντως στοιχείο που ειπώθηκε προς το τέλος της παρουσίασης, είναι πως η Κεντρική Τράπεζα παραχώρησε κέρδη ύψους 181.4 εκατ. ευρώ στη Δημοκρατία (το 80% του συνόλου των κερδών της, όπως προβλέπεται). Αναφέρθηκε επίσης πως η αύξηση των κερδών του 2013 σε σχέση με το 2012, οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στο γεγονός ότι σχηματίστηκαν προβλέψεις για ζημιές από τον ΕΛΑ, μέσα στο 2012. Τα μεγαλύτερα κέρδη της Κεντρικής, πάντως, προέρχονται από τον ΕΛΑ.

Πάντως, πρέπει να σημειωθεί πως στις απαντήσεις της στους δημοσιογράφους, η διοικήτρια της Κεντρικής Τράπεζας δεν άφησε ερωτήσεις να «πέσουν». Ήταν σαφές, σχολίασε χωρίς περιστροφές κι απάντησε χωρίς πολλά μισόλογα. Τα μηνύματα που έστειλε στην Τράπεζα Κύπρου και τις άλλες τράπεζες για την αύξηση του κεφαλαίου τους, ήταν ρητά. Το ίδιο σαφές ήταν και τα μηνύματα (που μάλλον πέρασαν σχεδόν απαρατήρητα) προς τους μεγάλους δανειολήπτες πως «τα δάνεια θα πληρωθούν», με εξαίρεση τα αφερέγγυα, όπου θα πρέπει να γίνουν εκποιήσεις εξασφαλίσεων.

Ωστόσο, μια παρουσίαση που να αναφέρεται στην πολιτική της Κεντρικής Τράπεζας, στις προκλήσεις που θα αντιμετωπίσει και που αντιμετωπίζει, στις προθέσεις, στο όραμα της, στους μακροπρόθεσμους στόχους της, δεν θα μάς άφηνε τόσο διψασμένους...

Το χθεσινό σας όνειρο, σημερινή πραγματικότητα.

- Ποσό Δανείου μέχρι €500.000.
- Περίοδος Αποπληρωμής από 10 μέχρι 40 χρόνια με μέγιστο όριο ηλικίας του πρωτοφειλέτη στη λήξη του δανείου, το 65^ο έτος της ηλικίας.
- Περίοδος χάριτος μέχρι και 2 χρόνια. Κατά τη διάρκεια της περιόδου χάριτος υπάρχει μηνιαία αποπληρωμή τόκων μόνο.
- Δυνατότητα επιλογής κυμαινόμενου επιτοκίου για όλη την περίοδο του δανείου ή και σταθερού επιτοκίου για περίοδο 3 ετών. Μετά τη λήξη της σταθερής περιόδου το δάνειο θα τιμολογείται με κυμαινόμενο επιτόκιο.

Για περισσότερες πληροφορίες για τα δάνεια, τα επιτόκια και τους πλήρεις όρους και κανονισμούς, μπορείτε να επισκεφτείτε ένα από τα καταστήματά μας.

Το δάνειο υπόκειται σε περαιτέρω όρους και κανονισμούς, που περιλαμβάνονται στη συμφωνία δανείου και/ή οποιαδήποτε άλλη συμφωνία που θα εκτελεσθεί μεταξύ της Τράπεζας και του Πελάτη αναφορικά με το δάνειο. Η Τράπεζα διατηρεί το δικαίωμα να απορρίψει οποιαδήποτε αίτηση κατά την κρίση της και δύναται να αποσύρει ή να τροποποιήσει την πιο πάνω προσφορά ανά πάσα στιγμή. Η έγκριση ενός δανείου υπόκειται στην παραχώρηση από τον αιτητή κατοικησιαστικών για την Τράπεζα εμπράγματων και μη εμπράγματων εξασφαλίσεων, συμπεριλαμβανομένης της υποθήκευσης ή της εκχώρησης της χρηματοδοτούμενης κατοικίας, της εκχώρησης ασφαλείας ζωής, ασφαλείας ακινήτου έναντι πυρκαγιάς και σεισμού και προσωπικές εγγυήσεις, οι οποίες θα κατασχεθούν και εκποιηθούν σε περίπτωση που παραλείψετε να πληρώσετε τις δόσεις του δανείου σας. Το επιτόκιο και η δόση του δανείου θα εξαρτηθούν από το ποσό και τους όρους του δανείου τα οποία δύναται να τροποποιούνται από την Τράπεζα από καιρού εις καιρόν.

* Το Συνολικό Ετήσιο Ποσοστό Εμφάνισης (ΣΕΠΕ) έχει υπολογιστεί βασισμένο σε δάνειο €100.000, με ελάχιστη συναγορά 50%. Υπολογιστικό στις 31/5/2014, με 20 χρόνια αποπληρωμής, έξοδα διευθέτησης 1% και €50 έξοδα ετοιμασίας συμβολαίων, βασισμένο σε σταθερό επιτόκιο 4.75% για περίοδο 3 χρόνων και κυμαινόμενο επιτόκιο 5.25% για την υπολοίπη περίοδο.

usb bank

WE DELIVER WHAT MATTERS

www.usbbank.com.cy | 8000 2323

Αύξηση κεφαλαίου εν μέσω εμφυλίου

Δεν αποκλείεται απομάκρυνση συμβούλων της τράπεζας. Αδύνατη πλέον η συνύπαρξη Διοίκησης και μελών του Δ.Σ.

Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Σε κρίσιμο σημείο καμπής βρίσκονται οι αποφάσεις για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας Κύπρου, αφού μετά τη συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου, την περασμένη Πέμπτη, διαφάνηκαν έντονες διαφωνίες, με ορισμένους συμβούλους να θέτουν ό,τι εμπόδια μπορούν στην αύξηση κεφαλαίου. Σύμφωνα με καλά ενημερωμένες πηγές, η εικόνα που προέκυψε από τη συνεδρία ήταν τέτοια που προκάλεσε άμεση –παρασκηνιακή– αντίδραση των εποπτικών αρχών, ενώ δεν πρέπει να αποκλείεται ακόμα και η «έντονη ενθάρρυνση» προς ορισμένους συμβούλους της τράπεζας ώστε να πει-

Δεδομένη η αύξηση κεφαλαίου αλλά πολυπλοκές οι αλχημείες που εξετάζονται.

στούν να αποχωρήσουν. Άτομα με άμεση επαφή με το Δ.Σ. της τράπεζας, αποκαλούν «πραξικοπηματική προσπάθεια» από άτομα που δεν επιθυμούν σε καμία περίπτωση την αλλαγή στους συσχετισμούς δυνάμεων εντός της τράπεζας και δη του Διοικητικού Συμβουλίου. Κατηγορούνται πως δεν θεωρούν πως υπάρχει λογική στην όποια προσπάθεια διάσωσης της αξίας της μετοχής, εφόσον κέρδη μπορούν να αντληθούν από τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων και δη, των εξασφαλισμένων που βρίσκονται πίσω από αυτά. Από την άλλη, οι σύμβουλοι που διαφωνούν με την αύξηση κεφαλαίου σχολιάζουν πως αυτή δεν είναι απαραίτητη και πως επιβάλλεται νέο κούρεμα στους μετόχους, χωρίς να υπάρχει λόγος.

Πάντως, το μεγάλο ερώτημα που τίθεται πλέον είναι το κατά πόσον είναι δυνατή η συνύπαρξη της σημερινής Διοίκησης της τράπεζας με το Διοικητικό Συμβούλιο, στη σημερινή του σύσταση. Να υπενθυμίσουμε ότι η συνεδρία του Δ.Σ. την περασμένη Πέμπτη κύλησε σε υψηλούς τόνους και εντάσεις με βασικό

Δuo ξένοι στην ίδια Τράπεζα. Αδύνατη φαντάζει πλέον η συνύπαρξη Τζον Χούρικαν και Κρίστη Χασάπη;

ζήτημα στο «παρασκηνίο» την άσκηση ελέγχου από πλευράς των «ενδιαφερόμενων» μέσα στην τράπεζα την επαύριον της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου. Οι εμπλεκόμενοι πλέον απευθύνονται στην πολιτική ηγεσία σε ανώτατο επίπεδο από την οποία ζητούν να επιβάλει μια λύση ή τουλάχιστον την ειρήνη εντός της τράπεζας.

Οι τρεις τάσεις στο Δ.Σ.

Στο Διοικητικό Συμβούλιο επικρατούν τρεις τάσεις: Πρώτο, εκείνοι που θεωρούν επιβεβλημένη την αύξηση κεφαλαίου. Δεύτερο, οι τριετέςσες σύμβουλοι που δέχτηκαν πως η αύξηση κεφαλαίου είναι μια κακή ανεπιθύμητη, αλλά αναγκαία, και οι οποίοι έμειναν εκτός της συζήτησης.

Τέλος, η ομάδα των μετόχων που δέχονται κάτω από την πίεση των περιστάσεων την αύξηση κεφαλαίου, αλλά αναζητούν απεγνωσμένα τρόπους για διατήρηση του ελέγχου στην τράπεζα. Πέρα από τους Ρώσους συμβούλους που διατηρούν αυτή τη στάση, στο πλευρό τους «παράσσονται» και τρεις Κύπριοι σύμβουλοι,

που εκπροσωπούν (τουλάχιστον στη θεωρία) συμφέροντα που δεν θα επηρεαστούν άμεσα από την αύξηση. Χαρακτηριστικό είναι το σχολίο συμβούλου ο οποίος σχολιάζει πολύ αρνητικά την επικείμενη αύξηση κεφαλαίου: «Χάσαμε ήδη τα λεφτά μας για να πάρει χρήματα η Πειραιώς... Τώρα κάποιος θέλουν να μας κουρέψουν από την αρχή, με μια περιεργή υποσχέση πως θα αυξηθεί η αξία των μετοχών μας».

Πάντως, κάτω από τα δεδομένα που υπάρχουν στα βιβλία της τράπεζας, η αύξηση κεφαλαίου πρέπει να θεωρείται δεδομένη. Όπως έγραψε η «Κ» προ εβδομάδας, αυτή θα είναι σαφώς μεγαλύτερη από τον αρχικό σχεδιασμό του €0,5 δισ., με τους πρόχειρους υπολογισμούς με βάση τη διαθέσιμα στοιχεία, να ανεβάζουν τις ανάγκες της τράπεζας γύρω στα 1 με 1,2 δισ. ευρώ.

Σύμβουλοι πάντως σχολιάζουν πως το εύρος της αύξησης θα κινηθεί κατά πάσα πιθανότητα πιο χαμηλά, μεταξύ 0,8 και 1 δισ. ευρώ. Εξάλλου, σε αναζήτηση τρόπων για να αποφύγουν τη μείωση των συμφερόντων τους (dilution) οι σύμβουλοι συζή-

τησαν διάφορες εναλλακτικές επιλογές, μεταξύ των οποίων και την έκδοση bonus shares για τους υφιστάμενους μετόχους. Κάτι τέτοιο θα συμβάλλει στη διατήρηση των ποσοστών τους, αλλά θέτει πολλά ερωτήματα για το κατά πόσον οι μεγάλοι επενδυτές που ακούγονται θα έχουν τη διάθεση να επενδύσουν σε μια τόσο προβληματική τράπεζα χωρίς να αποκτήσουν έλεγχο.

Όσον αφορά στην τιμή της έκδοσης, ορισμένοι επιμένουν πως δεν είναι δυνατό να αυτή να περιοριστεί «πολύ πιο κάτω από 40 με 45 σεντ». Σχόλια μάλιστα επιμένουν πως η Επίστα Γενική Συνέλευση δεν μπορεί να εγκρίνει μια τιμή χαμηλότερη από αυτό το επίπεδο. Πάντως, πρέπει να θεωρείται δεδομένο πως το 18% της Λαϊκής, που ελέγχεται από την Κεντρική Τράπεζα, είναι έτοιμο να αποδεχτεί την τιμή που θα επιβάλει η αγορά.

Αξίζει να σημειωθεί πως το τελευταίο διάστημα, η αγορά έχει εκμηδίσει την αύξηση κεφαλαίου που αναμένεται στην τράπεζα και οι τιμές άρχιαν να ανεβαίνουν. Πάντως, τα επίπεδα κάτω από 20 σεντ, στα οποία

αναφέρθηκε η «Κ» προ εβδομάδας και τα οποία επιχειρούν να εξασφαλίσουν ορισμένοι από τους επενδυτές, είναι πλέον πολύ χαμηλά για να θεωρούνται ως το πιθανότερο ενδεχόμενο. Οι συναλλαγές που καταγράφονται εκτός πατώματος δείχνουν πως υπάρχει κάποιο επενδυτικό ενδιαφέρον για αγορές μετοχών μέχρι και τα 27 σεντ. Ωστόσο, ένας μεγάλος επενδυτής ενδεχομένως να φτάσει και το όριο των 30 σεντ, εάν κάτι τέτοιο του εξασφαλίζει και τον έλεγχο της τράπεζας.

Δίκαιο μαχαίρι οι επιλογές

Οι επιλογές της τράπεζας αποτελούν δίκαιο μαχαίρι. Όσο περνά ο χρόνος, οι δυνητικοί επενδυτές θα γνωρίζουν πως αυξάνεται η πίεση στην τράπεζα ενόψει των στρες τεστ. Έτσι η τιμή θα δέχεται συνεχή πίεση προς τα κάτω. Γι' αυτό, εξάλλου, και το ενδιαφέρον των σοβαρών επενδυτών είναι μεν απτό αλλά δεν θα μεταφραστεί σε πράξη άμεσα, αφού προτιμούν να περιμένουν μέχρι να βρεθεί σε πιο δύσκολη θέση η τράπεζα. Ενώ στο Δ.Σ. θα πρέπει να βιάζονται, αν επιθυμούν να στηρίξουν την τιμή της μετοχής, την ίδια ώρα οι προσπάθειες που γίνονται για να διατηρηθεί η τιμή υψηλά και να αποφευχθεί το dilution, μπορεί από μόνες τους να ρίξουν την τιμή...

Βαθαίνουν οι εντάσεις

Πίσω από τον αγώνα για διατήρηση του ελέγχου στο Δ.Σ. της τράπεζας, μαίνεται ένας όλο και βαθύτερος εμφύλιος μεταξύ των «ισχυρών» του Δ.Σ. από τη μία και της Διοίκησης και άλλων μελών του Δ.Σ. από την άλλη. Η συνεδρία της Πέμπτης ολοκληρώθηκε με αλληλοκατηγορίες και μπόλικο παρασκηνίο το οποίο δεν είναι καθόλου άσχετο και με την προστασία των μεγάλων δανειοληπτών. Η συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στο Προεδρικό πριν από ένα μήνα με στόχο την επιβολή εκ των άνω μιας «κατάπαυσης του πυρός» είχε μόνο προσωρινή επιτυχία.

Από το Διοικητικό Συμβούλιο σχολιάζουν πως η Διοίκηση δεν ασχολείται με τη λειτουργία της τράπεζας και πως έχει επικεντρωθεί εξ ολοκλήρου στην είσπραξη των οφειλών

από τους γνωστούς μεγάλους οφειλέτες. Πάντως, η αντίθετη πλευρά, σχολιάζει χωρίς περιστροφές πως οι οφειλέτες μπορεί μεν να δέχονται μεγάλες πιέσεις από τη Διοίκηση, αλλά βρίσκουν πλάτες στο Διοικητικό Συμβούλιο, με αποτέλεσμα η τράπεζα να μην μπορεί να εισπράξει.

Σύμφωνα με ασφαλείς πληροφορίες, «οι κάτοχοι των μεγαλύτερων Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων έχουν άμεση επαφή με μέλη-κλειδιά του Δ.Σ., πέρα από τη Διοίκηση».

Αξίζει να αναφέρουμε ότι ο διορισμός δύο πραιτοριανών που θα έχουν ως ρόλο το στενό μαρκάρισμα του Τζον Χούρικαν εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου, δεν είναι τυχαίος, ούτε προκαλεί έκπληξη σε όσους παρακολουθούν στενά την τράπεζα. Από την άλλη, μέλη του Δ.Σ. εκτοξεύουν κατηγορίες πως τα άτομα εκείνα που επιθυμούν την αύξηση κεφαλαίου, έχουν ως στόχο την επιβολή ζημιάς στους Ρώσους. Αυτό είναι ενδεικτικό της κατάστασης και σχετίζεται με το μήνυμα Χούρικαν πως δεν προτίθεται να συνεχίσει κάτω από συνθήκες πολέμου από την προεδρία του Δ.Σ. Η αντιπαράθεση, πάντως, φτάνει και σε πολιτικό επίπεδο, με σκόλη για έλεγχο από Συντεχνίες, για προωπίκες ματαιοδοξίες που σχετίζονται με τη διατήρηση επιφανών θέσεων αλλά και για «ξεπούλημα» σε μεγάλες επιφανείας επενδυτές. Τα περί ξεπούληματος και «μιαζοριμάτων», πάντως, ακούγονται και από τις δύο πλευρές του εμφυλίου της Τράπεζας Κύπρου. Το μόνο βέβαιο είναι πως η τράπεζα αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα, με την ποιότητα των ενεργητικών της να δέχεται συνεχή και σταματάτη πλήγματα και με την αντίδραση της ίδιας της τράπεζας να είναι χλιαρή έως ανύπαρκτη. Το γεγονός ότι ούτε και ένας από τους μεγάλους οφειλέτες δεν έχει καλύψει τις υποχρεώσεις του, και πως η τράπεζα αποφεύγει συνήθως τη διαχείριση προτιμώντας τη «συνεχή παρακολούθηση» (δηλαδή την αναβολή αποφάσεων) για τους δανειολήπτες, δείχνει μια αστοχία στις αντιδράσεις της. Στο μεταξύ εκτός τράπεζας οι αναλυτές εκφράζουν ολοένα και μεγαλύτερες ανησυχίες.

Ο ηθικός κίνδυνος του... υπουργού Οικονομικών

Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Η επιστροφή της Δημοκρατίας στις διεθνείς αγορές έχει εντείνει και τις συζητήσεις ανάμεσα σε αναλυτές, μέλη τους ΔΣ της Τράπεζας Κύπρου, αλλά και υψηλόβαθμα στελέχη της τράπεζας, σχετικά με το ενδεχόμενο στήριξης της τράπεζας από τη Δν-

Τρόικα, Κεντρική και κυβέρνηση στέλνουν μήνυμα πως δεν θα διασώσουν την τράπεζα, η οποία μπορεί να σωθεί και μόνη της.

μοκρατία. Το γεγονός ότι το Υπουργείο Οικονομικών δεν έκρυψε ποτέ την πρόθεσή του να χρηματοδοτήσει το χρεόγραφο διάσωσης της Λαϊκής μέσα από τα ομόλογα που εκδίδει, ενίσχυσε την αίσθηση που έχουν αρκετοί πως η Δημοκρατία έχει ως στόχο να διασώσει την όποια κατάσταση μπορεί να δημιουργηθεί

στην τράπεζα. Ήδη, η επαναγορά 950 εκατ. ευρώ από το χρεόγραφο διάσωσης, ενισχύει τα Βασικά Ίδια Κεφάλαια της τράπεζας κατά 0,4%, γεγονός που τη φέρνει πλέον κοντά στο 11%. Σημειώνεται πως το χρεόγραφο αποτιμάται σε εύλογη αξία με βάση τους διεθνείς κανόνες (IFRS), με έκπτωση στα 28% της ονομαστικής αξίας των 1,98 δισ. ευρώ. Η αποπληρωμή σε ονομαστική αξία «καλύπτει» τη διαφορά του 28% και αποτελεί κέρδος.

Άποψη, την οποία δεν κρύβουν μάλιστα διάφοροι από τους εμπλεκόμενους, είναι πως η Δημοκρατία, όσο επιστρέφει στις αγορές, θα είναι σε θέση να αυξάνει και το όφελος στα βιβλία της Τράπεζας Κύπρου μέσα από την αναχρηματοδότηση του χρεογράφου της Λαϊκής σε πρώτο χρόνο, αλλά και μέσα από επιπλέον χρηματοδοτήσεις σε μεταγενέστερο στάδιο. Λόγος ήδη γίνεται για κυβερνητικό χρεόγραφο με το οποίο θα δημιουργείται «εγγύηση» για τον ΕΛΑ, επιτρέποντας έτσι τη μετατροπή του σε μακροπρόθεσμο δανεισμό από την ΕΚΤ. «Ο (Νικόλας) Παπαδόπουλος κατάλαβε την πρό-

θεση του Χάρη Γεωργιάδη. Γι' αυτό το ζητά σήμερα, για να λεί μετά πως ήταν δική του η ιδέα», σχολιάζει πηγή των άνω στρωμάτων της Τράπεζας Κύπρου. Κάτι τέτοιο θα έχει μικρή έως καθόλου άμεση επίδραση στην κερδοφορία, αλλά θα ενισχύσει τη ρευστότητα της τράπεζας, ενδεχομένως αρκετά για να επιτρέψει ακόμα και την παραχώρηση δανείων.

Εν τώ μεταξύ, και στην Κεντρική Τράπεζα είχε παλαιότερα λεχθεί πως «δεν θα αφήσουν την τράπεζα να πέσει» από πλευράς της Τρόικας.

Είναι σαφές πως, όσον αφορά στη Δημοκρατία, κάτι τέτοιο δεν μπορεί να γίνει, τουλάχιστον για το συνολικό ποσό που χρειάζεται η τράπεζα. Ακόμα και με 11% στα Βασικά Ίδια Κεφάλαια, δεν μπορεί να είναι βέβαιο πως η τράπεζα θα παραμείνει με άνεση άνω του ορίου του 5,5% που απαιτείται στο αρνητικό σενάριο του στρες τεστ, όπως έγινε καλά κατανοητό στη συνεδρία του ΔΣ της περασμένης Πέμπτης. Προκύπτει, επομένως, πως η ενίσχυση των κεφαλαίων ουσιαστικά θα «χρηματοδοτήσει» την αύξηση των προβλέ-

ψεων, έστω κι αν η διοικήτρια της Κεντρικής σχολίασε ρητά πως αυτές είναι κανονιστικές. Η τελική εικόνα θα διαφανεί στο τέλος του έτους, όταν θα είναι πλέον ξεκάθαρο αν η Τράπεζα Κύπρου είχε ανάγκη ή όχι την αύξηση κεφαλαίου, αλλά και κατά πόσον αυτή τελικά θα στραφεί προς τις προβλέψεις.

Ο ηθικός κίνδυνος που έχει δημιουργηθεί, ωστόσο, είναι σαφής. Η επιμονή πως η κυβέρνηση ή και η Τρόικα θα διασώσουν την τράπεζα αποτελεί ρίσκο, αφού οδηγεί στην αποφυγή λήψης των δύσκολων αποφάσεων από πλευράς της τράπεζας. Από πλευράς της Κεντρικής Τράπεζας, και μάλιστα του Υπουργείου Οικονομικών επίσης, έχει αρχίσει να ξεκαθαρίζει πως περίπτωση άμεσης ή έμμεσης διάσωσης μέσα από δανεισμό του κράτους από τις αγορές ή από την Τρόικα, για να διασωθεί η τράπεζα, δεν υπάρχει πλέον. «Τα πράγματα ήταν διαφορετικά όταν ήταν συστημική. Αλλά μια τράπεζα χωρίς πιστώσεις για παραπάνω από ένα χρόνο, δεν μπορεί να θεωρείται για πάντα συστημική», σχολίασε αρμόδια πηγή.

One Stop Telecom Solutions

Ολοκληρωμένες λύσεις επικοινωνίας για την επιχείρησή σας

Η MTN Business εξειδικεύεται στην παροχή επιχειρηματικών προϊόντων και υπηρεσιών κινητής και σταθερής τηλεφωνίας, δεδομένων και συνδεσιμότητας, συνιστώντας έναν ολοκληρωμένο πάροχο «One Stop Telecom Solutions». Με MTN Business απολαμβάνετε:

- Κορυφαίας ποιότητας δίκτυο
- Τις πιο ανταγωνιστικές τιμές της αγοράς
- Αποτελεσματική εξυπηρέτηση
- Προσωπικό σύμβουλο
- Δύο εξειδικευμένα Business Centers
- Άνταποδοτική σφέλη

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε μαζί μας στο corporate@mtn.com.cy ή επισκεφθείτε το www.mtnbusiness.com.cy

Σημάδια βελτίωσης στην αγορά αυτοκινητού

Καλύτερη η εικόνα το πρώτο πεντάμηνο, αλλά απαιτούνται πολλά μέχρι την πλήρη σταθεροποίηση

Του ΜΑΡΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ

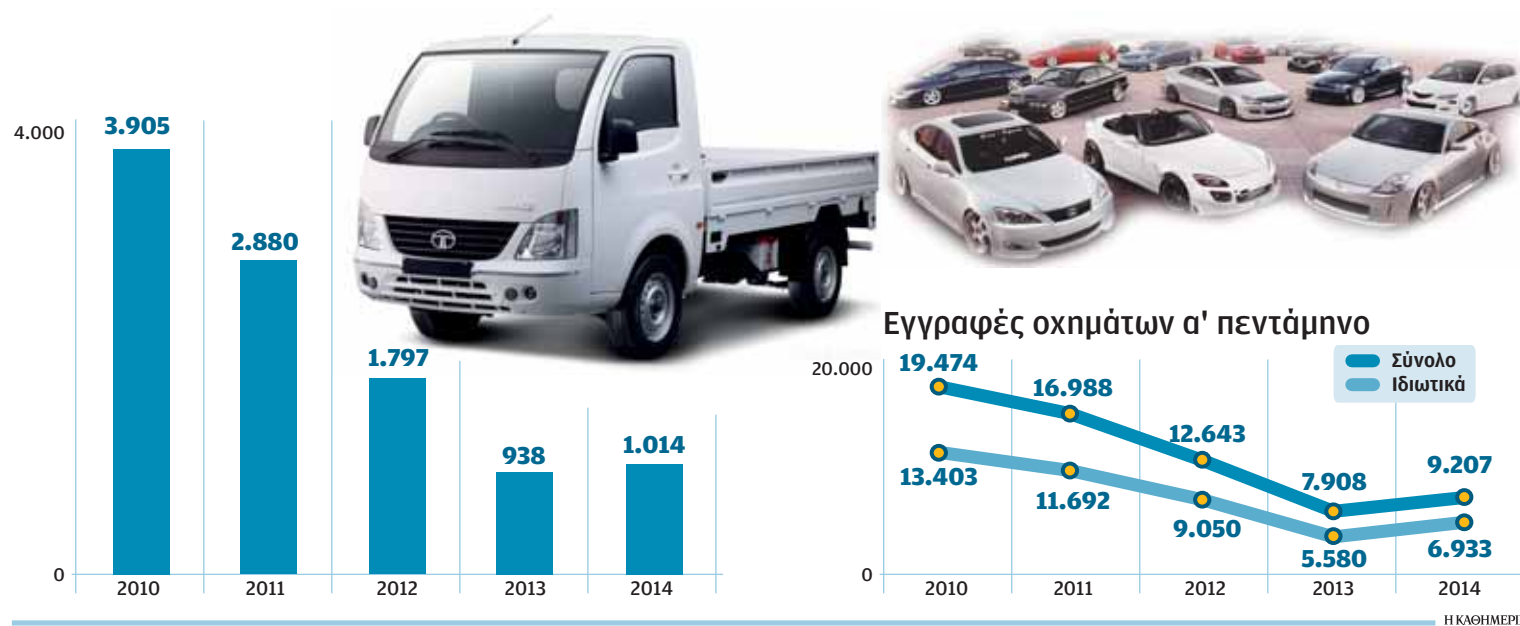
Βήματα πρόοδου σημειώνει η αγορά αυτοκινητού στην Κύπρο, μετά την καθίζηση της περασμένης χρονιάς. Αύξηση παρουσίασαν οι συνολικές εγγραφές μηχανοκίνητων οχημάτων την περίοδο Ιανουαρίου - Μαΐου 2014, οι οποίες ανήλθαν στις 9.087 από 7.709 την αντίστοιχη περίοδο του 2013, καταγράφοντας άνοδο σε ποσοστό 17,9%. Κατά το πρώτο πεντάμηνο του 2014 δεν

Ο νέος τρόπος επιλογής αυτοκινητού καθορίζεται και από την αδυναμία των τραπεζών να παραχωρήσουν καταναλωτικά δάνεια με την ίδια ευκολία με την οποία έδιναν τα προηγούμενα χρόνια.

διαφάνηκε καμία ξεκάθαρη τάση σχετικά με το αν οι καταναλωτές προτίμησαν αυτοκίνητο από το smartphone ή από τη μάντρα, αφού από τα συνολικά 9.087 αυτοκίνητα που εγγράφηκαν, τα 4.839 ήταν καινούργια, ενώ τα 4.248 ήταν μεταχειρισμένα. Όσον αφορά στις εγγραφές ιδιωτικών οχημάτων σαλόνι, τους πρώτους πέντε μήνες του 2014, κατέγραψαν αύξηση 23,5%, φτάνοντας σε 6.952, εκ των οποίων 3.323 καινούργια και 3.629 μεταχειρισμένα, συγκριτικά με 5.628 την αντίστοιχη περσινή περίοδο, εκ των οποίων τα 2.674 ήταν καινούργια και τα 2.954 μεταχειρισμένα αυτοκίνητα.

Αρκετοί ενδιαφέρον έχουν τα στοιχεία σχετικά με τις πωλήσεις

Εγγραφές «παραγωγικών» οχημάτων α' πεντάμηνο (εκτός σαλόνι, ταξί, λεωφορεία)

που καταγράφαν την περίοδο Ιανουαρίου - Μαΐου 2014. Συγκεκριμένα, το Yaris της Toyota καταλαμβάνει με ελαφρύ προβάδισμα την πρώτη θέση στις πωλήσεις που έγιναν κατά το πρώτο πεντάμηνο του 2014, εκθρονίζοντας έτσι το Ford Fiesta, το οποίο ακολουθεί στη δεύτερη θέση. Ωστόσο, αξιοσημείωτη είναι η προτίμηση που δείχνουν οι Κύπριοι στα αυτοκίνητα ελεύθερου χρόνου (crossover), καθώς από τα πέντε πρώτα σε πωλήσεις αυτοκίνητα, τα τρία ανήκουν στη συγκεκριμένη κατηγορία.

Μικρά και οικονομικά

Αν τα προηγούμενα χρόνια για πολλούς το πρώτο κριτήριο για την επιλογή αυτοκινήτου ήταν το στυλ, η ταχύτητα και η δυναμική του στον δρόμο, οι δυσμενείς οικονομικές συγκυρίες άλλαξαν άρδην τα δεδομένα. Σύμφωνα με πωλητές

Οι πρωταθλητές του πενταμήνου

Μοντέλο	Μήνιο 2013	Μερίδ. Αγοράς	Σύνολο 2013	Μήνιο 2014	Μερίδ. Αγοράς
1 TOYOTA YARIS	174	5,7%	346	178	5,0%
2 FORD FIESTA	214	6,99%	407	161	4,52%
3 NISSAN QASHQAI	148	4,83%	378	147	4,12%
4 HONDA CR-V	43	1,40%	110	142	3,98%
5 LAND ROVER RANGEROVER	33	1,08%	62	126	3,53%

ΠΗΓΗ: ΟΕΒ - ΣΕΜΟ, ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ: INNOSOFT

σε αντιπροσωπείες αυτοκινήτων, με τους οποίους ήρθε σε επικοινωνία η «Κ», οι υποψήφιοι αγοραστής δείχνουν σαφή προτίμηση σε αυτοκίνητα μικρού κυβισμού, διενόητα παράλληλα έμφαση στην οικονομία. Παρόλο που η αναζήτηση ποιοτικού και αξιόπιστου αυτοκινήτου δεν παύει να είναι αναγκαία, η αρχική τιμή αγοράς δεν είναι το μόνο ζητούμενο. Το συνολικό κόστος ιδιοκτησίας του οχή-

ματος, το οποίο περιλαμβάνει τα ετήσια τέλη κυκλοφορίας, την κατανάλωση βενζίνης και τα έξοδα συντήρησης, αποτελεί βασικό παράγοντα για την αγορά του αυτοκινήτου. Για αυτό τον λόγο το μετέπειτα κόστος είναι η κύρια αιτία για τη στρόφη των καταναλωτών σε υβριδικά οχήματα, που χρησιμοποιούν για την κίνηση τους μία πιο ήπια προς το περιβάλλον τεχνολογία (π.χ. ηλεκτρικό κινητήριο),

τον κλασικό κινητήρα εσωτερικής καύσης και σε αυτοκίνητα με κινητήρες πετρελαίου (diesel).

Η ανάγκη και η επιδείξη

Μία βασική τάση που διαμορφώνεται είναι ότι οι καταναλωτές εμφανίζονται πιο προσεκτικοί στις επιλογές τους από ό,τι ήταν τα προηγούμενα χρόνια. Το ευτύχημα είναι ότι το φαινόμενο που παρατηρείτο παλιότερα, όταν δεν γινόταν σχεδόν καμία έρευνα αγοράς πριν να πάρουν τα κλειδιά στο χέρι, ανήκει πλέον στο παρελθόν. Ψάχνουν, ενημερώνονται, ρωτούν περισσότερες λεπτομέρειες, είναι υποψιασμένοι, ενώ βασική τους έγνοια είναι κατά πόσο οι αγορές τους θα αποδειχθούν οικονομικές και αποδοτικές σε βάθος χρόνου. Αρκετοί είναι πλέον οι αγοραστής που επιλέγουν αυτοκίνητο βάσει των αναγκών τους, δηλαδή ένα όχημα που θα εξυπηρετεί τις

βασικές καθημερινές τους μεταφορές, και όχι με γνώμονα την κομψότητα. Αν και η αλλαγή συμπεριφοράς της πλειοψηφίας των καταναλωτών δεν μεταφράζεται κατ' ανάγκην σε ριζική αλλαγή νοοτροπίας, εντούτοις διαπιστώνεται μία τάση συμμόρφωσης και εγκράτειας. Βασικό ρόλο στον νέο τρόπο επιλογής αυτοκινήτου διαδραματίζει και η αδυναμία των τραπεζών να παραχωρήσουν εξειδικευμένα καταναλωτικά δάνεια με την ίδια ευκολία και στην ίδια αθρόα, με την οποία έδιναν τα προηγούμενα χρόνια, μιας και επικρατεί η ανησυχία ότι οι δανειολήπτες δυσκολεύονται πλέον να αποπληρώσουν τις δόσεις τους.

Δεδομένης της δυσχερούς οικονομικής κατάστασης, το βραχυπρόθεσμο και το μακροπρόθεσμο κόστος λαμβάνονται σοβαρά υπόψη από τους καταναλωτές. Όσοι, όμως έχουν την οικονομική δυνατότητα, συνεχίζουν να είναι υποστηρικτές των αυτοκινήτων πολυτελείας.

Σε καλό δρόμο

Με αισιόδοξο μάτι βλέπει η κυπριακή αγορά αυτοκινήτου τις θετικές εξελίξεις που καταγράφονται, καθώς οι εγγραφές αυτοκινήτων είναι αυξημένες μόλις με τον μήνα τη φετινή χρονιά, ενώ δεν έχουν καμία σχέση με την παράλυση, η οποία είχε διαμορφωθεί αμέσως μετά τις αποφάσεις του Eurogroup, τον Μάρτιο του 2013 και των περιοριστικών μέτρων στις συναλλαγές. Ομολογουμένως, η αγορά είναι αρκετά πεσμένη σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια, αλλά κανείς δεν μπορεί να παραβλέψει ότι παρουσιάζεται μία αυξητική τάση, η οποία αποτελεί μία καλή βάση, πάνω στην οποία θα στηριχθούν οι αντιπροσωπείες αυτοκινήτων για να ανακάμψουν πλήρως.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ προτείνει

Lingua Franca Ensemble

Δευτέρα 14/7

Η πλούσια μουσική παράδοση της Ανατολικής Μεσογείου συναντά δυτικά μουσικά στοιχεία, συνθέτοντας ένα πολύχρωμο μουσικό τοπίο. Διαφορετικές μουσικές δημιουργίες και παραδόσεις οδηγούν σε ένα ταξίδι συναισθημάτων και ευφορίας.

Μιχάλης Χολέβας: tarhu, yayli tanbour, νέυ, Μιχάλης Κουλουμής: βιολί, Γιάννης Κουτής: ούτι, Άταστη κιθάρα, φωνή, Ruven Ruppik: κρουστά

www.linguafrancaensemble.com

Neta Elkayam

Τρίτη 22/7

Οι μουσικές συνθέσεις και ερμηνείες της Neta Elkayam αναδεικνύουν τις διαφορετικές μουσικές επιδράσεις στο Ισραήλ, αναβιώνοντας την παραδοσιακή μουσική της Β. Αφρικής με έμφαση στη μουσική των Εβραίων του Μαρόκου.

Neta Elkayam: φωνή, Amit Hai Cohen: πιάνο, Elad Levi: βιολί Netanel Ben Shitrit: τουμπολέκι, Moshe Bakhar: ούτι

www.netaelkayam.com

Saffran

Τετάρτη 30/7

Οι μουσικές σχολές, οι επιρροές και η καταγωγή των μουσικών από την Αυστρία, Ιταλία, Γαλλία και την Χώρα των Βάσκων συνθέτουν ένα απίστευτο μείγμα Μεσογειακών ρυθμών και τραγουδιών που ενθουσιάζουν το κοινό.

Arnim Scheidel: βιολί, φωνή, μπρίκια, Francesca Frigeri: βιολί, τσαγγέρα, Manu Barandiaran: τσέλο, φωνή, ρούμπα, Don Raphael: ακορντεόν, κουτί κρασιού, φωνή Martial Larbourlette-Mehat: κιθάρα, μπουκάλια

www.saffransoup.com

Monsieur Doumani

Τρίτη 8/7

Το σχήμα που διαγράφει ήδη μια επιτυχημένη πορεία στην Κύπρο και το εξωτερικό, ενορχηστρώνει εκ νέου κυπριακά παραδοσιακά τραγούδια προσθέτοντας το δικό του προσωπικό χρώμα.

Αντώνης Αντωνίου: τζουράς, Άγγελος Ιωνάς: κιθάρα, Δημήτρης Γασσεμίδης: πνευστά

www.monsieurdoumani.com

Trio Constantinople

Πέμπτη 17/7

Τα αδέρφια Kiya και Ziya Tabassian περσικής καταγωγής, ασχολούνται με τις μουσικές παραδόσεις της Ανατολής. Δεξιοτέχνες στο setar και tombak, συνεργάζονται εδώ με τον βιρτουόζο στο ούτι Κυριάκο Καλαϊτζίδη.

Kiya Tabassian: setar, φωνή, Ziya Tabassian: tombak, κρουστά Κυριάκος Καλαϊτζίδης: ούτι

www.constantinople.ca

Korrontzi

Πέμπτη 10/7

Αναδεικνύοντας τη μουσική παράδοση των Βάσκων μέσα από τα παραδοσιακά όργανα, το σχήμα έγινε γνωστό για το δυναμικό και συναμά σύγχρονο αποτέλεσμα του, που μοιάζει με αυτό της Κέλτικης μουσικής.

Agust Barandiaran: ακορντεόν, txalaparta, φωνή Ander Hurtado de Saratxo: κρουστά, txalaparta, ντραμς Kike Mora: κοντραμπάσο, ηλεκτρικό μπάσο, φωνητικά Alberto Rodriguez: κιθάρα, μαντολίνο, φωνητικά

www.korrontzi.net

RIALTO Residency / Πλάτρες

Σάββατο 19/7

Οι μουσικές παραδόσεις της Περσίας και της Ανατολής αποτελούν φέτος σημείο αναφοράς του Rialto Residency, στο οποίο συμμετέχουν μουσικοί από Περσία, Ελλάδα και Κύπρο. Το αποτέλεσμα θα παρουσιαστεί στο Πολιτιστικό Κέντρο Πλατρών.

The Amalgamation Project

Παρασκευή 25/7

Το σχήμα δημιουργήθηκε από τη Βασιλική Αναστασία και ερμηνεύει δικές της συνθέσεις αλλά και ενορχηστρώσεις και προσαρμογές παραδοσιακών μελωδιών από χώρες της Μεσογείου και των Βαλκανίων.

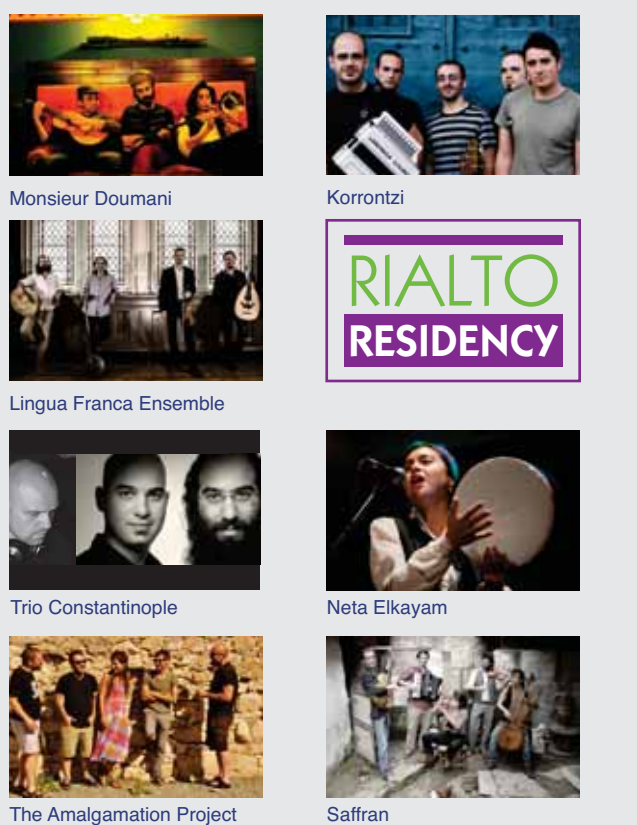
Βασιλική Αναστασία: φωνή, συνθέσεις, έρευνα, Ερμής Μιχαήλ: κιθάρα, εναρμόνιση τραγουδιών, Άλκης Αγαθοκλέους: νέυ, Νικόλας Τρύφανος: κοντραμπάσο, Στέλιος Ξυδιάς: ντραμς

www.theamalgamationproject.com

Διοργάνωση

Στηρίζουν

Πλατεία Ηρώων 20.30
Είσοδος ελεύθερη 77 77 77 45

Πιο βαθύ το πρόβλημα με τις αναδιρθρώσεις

Σωρεία ερωτηματικών από πολιτικά κόμματα για την άρνηση των τραπεζών να καταστήσουν πολλά δάνεια βιώσιμα

Της **ΕΜΙΛΙΑΣ ΜΙΝΤΗ**

Προβληματίζει άπαντες η στάση που τηρούν τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ως προς τις αναδιρθρώσεις δανείων που για κάποιο περίεργο λόγο δεν προχωρούν, εκτοξεύοντας στα ύψη τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια τα οποία αποτελούν τεράστιο ακάθι τόσο στην οικονομία του τόπου αλλά και στις ίδιες τις τράπεζες.

Ενώ όλα τα κόμματα συμφωνούν ότι θα πρέπει ο διαμεσολαβητής που ήδη έχει διοριστεί να ενισχυθεί με περισσότερες εξουσίες ώστε να μπορεί να παράγει έργο ουσιαστικό και αποτελεσματικό, εντούτοις, η

Μεγαλώνουν τα προβλήματα για τους πολίτες. Ορισμένες ασφαλιστικές εταιρείες δεν καταβάλλουν ασφάλιστρα στους δικαιούχους, αν έχουν καθυστερήσει δόσεις.

Ίδια η φιλοσοφία της ισχύουσας νομοθεσίας αποδεικνύει ότι στην πράξη, η τράπεζα έχει τον τελευταίο λόγο...

Κοινή παραδοχή και διαπίστωση στην αρμόδια Επιτροπή Οικονομικών της Βουλής είναι η άρνηση των τραπεζών να προχωρήσουν σε αναδιρθρώσεις και να καταστήσουν βιώσιμα αρκετά δάνεια, κάτι που αφήνει πολλά ερωτηματικά να πλανώνται...

Την ίδια στιγμή, φαίνεται ότι το πρόβλημα είναι βαθύτερο, αφού αναφύεται μια σειρά άλλων προβλημάτων που αγγίζουν αυτή τη φορά τον τομέα των ασφαλιστικών εταιρειών και τον ΚΕΠΕΥ, τομείς στους οποίους, αν προωθηθεί μια ενισχυμένη νομοθεσία που θα μπορεί να παρέχει τη δυνατότητα στον Επίτροπο να λαμβάνει αποφάσεις και όχι απλώς να κάνει το διατηρητικό, μπορεί να του δώσει τη δυνατότητα να θέσει σε «τάξη» πολλά από τα κακώς έχοντα.

Στο ρεπορτάζ της «Κ» σε σχέση με τη νομοθεσία που συζητείται στην Επιτροπή Οικονομικών και θα πρέπει να ψηφιστεί μέχρι τα μέσα Ιουλίου, επικεφαλής και μέλη των οικονομικών γραφείων των κομμάτων, παραθέτουν τη δική τους φιλοσοφία για τον ρόλο που θα πρέπει να έχει ο διαμεσολαβητής και κυρίως ποιους θα πρέπει να εξυπηρετεί.

Γιατί καθυστερούν;

Μιλώντας στην «Καθημερινή», εκ μέρους του ΔΗΣΥ ο Εκτελεστικός Διευθυντής του Ιδρύματος Γλαύκος Κληρίδης Μιχάλης Σοφοκλέους επισήμανε ότι υπάρχουν δάνεια που μπορούν να γίνουν βιώσιμα και προς αυτήν την κατεύθυνση θα πρέπει όλοι να βοηθήσουν, αφού δεν υπάρχουν πλέον περιορισμοί, ενώ αναφερόμενος ως προς τον θεσμό του διαμεσολαβητή είπε ότι μπορεί να λειτουργήσει «ευεργετικά» μεταξύ

τράπεζας και δανειζόμενου για να καταλήξουν σε έναν συμβιβασμό. Ξεκαθάρισε, ωστόσο ότι δεν παρέχεται στον διαμεσολαβητή η δυνατότητα να επιβάλει αποφάσεις, διευκρινίζοντας ότι πρόκειται για ιδιωτικές συμφωνίες που έγιναν μεταξύ των δύο μερών. «Τη δεδομένη στιγμή που έχουμε να αντιμετωπίσουμε αυτή τη δύσκολη κατάσταση είναι καλύτερα τα δάνεια να αναδιρθρωθούν παρά να είναι μη εξυπηρετούμενα», πρόσθεσε.

Σχολιάζοντας τη μεγάλη καθυστέρηση που παρατηρείται από πλευράς τραπεζών, καθώς και την απροθυμία που δείχνουν να προχωρήσουν σε αναδιρθρώσεις – κάτι το οποίο ισχύει όπως είπε, σημείωσε δε ότι ο διαμεσολαβητής θα μπορεί να βοηθήσει τους δανειολήπτες ως προς την επίτευξη της διαδικασίας, αλλά πρόσθεσε «από την άλλη δεν παύει να υπάρχει ένα συμφωνητικό και δεν παύει η κατάσταση να λειτουργεί με τους κανόνες της ελεύθερης αγοράς».

Το άλλο θέμα που προκύπτει σύμφωνα με τον κ. Σοφοκλέους, είναι ο αριθμός των υποθέσεων που θα έχει ο διαμεσολαβητής και σημείωσε ότι παρόλο που οι τράπεζες έχουν προχωρήσει σε σύσταση τμημάτων για να εξετάζονται αυτές οι περιπτώσεις, εντούτοις δεν προχωρούν. Όπως υπογράμμισε ο κ. Σοφοκλέους, «το μεγάλο μας πρόβλημα είναι ότι τα περισσότερα δάνεια θα μπορούσαν να είναι τουλάχιστον βιώσιμα και οι τράπεζες θα έπρεπε να είναι οι πρώτες που θα το επιθυμούσαν «και η μεγάλη μας απορία είναι γιατί δεν προχωρούν», είπε.

Σε ποιον να πουλήσουν;

Η τράπεζα πρέπει να έχει κίνητρο για να οδηγείται σε συμβιβασμό, υπογράμμισε το μέλος του Γραφείου Οικονομικών και Κοινωνικών

Μελετών του ΑΚΕΛ, Χάρης Πολυκάρπου, γιατί όπως επισήμανε, «στο τέλος της ημέρας θα αυξάνεται ο αριθμός των μη εξυπηρετούμενων δανείων και ο Επίτροπος δεν θα μπορεί να κάνει οτιδήποτε για να επιλυθεί το πρόβλημα». Ο κ. Πολυκάρπου τόνισε ότι «κρίνεται να δημιουργηθεί ένα πλαίσιο που δεν θα ωθεί σε μαζικές εκποιήσεις στις περιπτώσεις των μη εξυπηρετούμενων δανείων αλλά θα παρέχει τη δυνατότητα διαπραγματεύσεως και διαμεσολάβησης μεταξύ τράπεζας και δανειζόμενου και στην περίπτωση που ο καταναλωτής δεν βρίσκει ανταποκριση να μπορεί ο Επίτροπος να παρεμβαίνει».

Όσο καθυστερούμε και βρίσκουμε προκλήματα, σπρώχνουμε το πρόβλημα παρακάτω σημείωσε, προσθέτοντας πως δεν θα ωφεληθεί σε τίποτα να οδηγηθούμε στο σημείο όπου οι τράπεζες θα έχουν στην κατοχή τους ένα μεγάλο αριθμό ακινήτων που θα πρέπει να τον πουλήσουν, σε ποια τιμή θα τα πουλήσουν, σε ποιους και τι θα σημαίνει αυτή η πράξη για τους οσολογισμούς των τραπεζών, διερωτήθηκε. Όπως εκτίμησε, «δεν συμφέρει την τράπεζα να έχει ένα όγκο ακινήτων αλλά να

Μεγάλο πρόβλημα με τις ασφαλιστικές

Η διαδικασία διαμεσολάβησης μπορεί να επεκταθεί και σε άλλους δύο τομείς που αφορούν τις ΚΕΠΕΥ και τις ασφαλιστικές εταιρείες. Σύμφωνα με τον Λοΐζο Λοΐζου, επικεφαλής του τμήματος οικονομικών του ΔΗΚΟ, παρόλο που τα φώτα είναι στραμμένα στις τράπεζες, ο Επίτροπος μπορεί να εξετάζει και τις περιπτώσεις ΚΕΠΕΥ και ασφαλιστικών εταιρειών. Όπως υπογράμμισε, υπάρχουν πολλά προβλήματα στον τομέα των ΚΕΠΕΥ και κυρίως ασφαλιστικών εταιρειών, αφού υπάρχουν αρκετές περιπτώσεις για ασφάλειες ζωής που δεν πληρώ-

νται, κάλυψης εξόδων ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, επισκέψεων στα ιδιωτικά νοσοκομεία κ.λπ. Επιστημονικά ότι αυτές οι περιπτώσεις εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του διαμεσολαβητή πρόσθεσε ότι κάποιες εταιρείες χάρθηκαν ή πτώχευσαν και αρνούνται να πληρώσουν ασφάλιστρα όπως κυρίως συμβαίνει στις περιπτώσεις που οι πελάτες δεν κατάφεραν για κάποιο χρονικό διάστημα να καταβάλουν τη δόση τους και τώρα οι εταιρείες παρουσιάζουν δυσκαμψία ή αρνούνται να καταβάλουν το ασφάλιστρο.

καταλήξει σε συμβιβασμό για να μπορεί να εξασφαλίσει κάποιο ποσό από το κάθε δάνειο. Όπως υπογράμμισε, «αν οδηγηθούμε σε μαζικό φαινόμενο εκποιήσεων σίγουρα δεν σημαίνει βελτίωση αλλά αντιθέτως, σημαίνει καταρράκωση του κοινωνικού ιστού και κατάρρευση μιας μεγάλης μερίδας του πληθυσμού». Αναφέρθηκε ακόμα στην πρόταση ΑΚΕΛ ώστε να μπορεί κάποιος ως ύστατο μέτρο να διεκδικήσει δικαστικούς αναστολή της δόσης του, αν πληροί βεβαίως συγκεκριμένα κριτήρια όπως π.χ. αν είναι άνεργος, και επισήμανε ότι στο θέμα που συζητείται για τον διαμεσολαβητή δεν θα πρέπει να γίνει τέτοια ρύθμιση ώστε να στερεί το δικαίωμα από κάποιους να επιλέξουν τη δικαστική οδό για προστασία της πρώτης του κατοικίας. Ξεκαθάρισε ωστόσο ότι το ζητούμενο δεν είναι οποιοσδήποτε να εξασφαλίζει αναστολή, γιατί τότε ένα μεγάλο αριθμό ομάδων που μπορούν να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους.

Καταλήγοντας υπογράμμισε ότι το ζητούμενο είναι να βελτιωθεί η ικανότητα του κόσμου να πληρώνει, άρα, τόνισε, «κρίνεται αναπάντως». Σε ό,τι αφορά τις αρμοδιότητες

του Επιτρόπου είπε ότι θα πρέπει να ελέγχει αν η τράπεζα έκανε τη απαραίτητα βήματα, αν έδωσε επιλογές στον πελάτη που να είναι υλοποιήσιμες και εφικτές. Επέκρινε, ωστόσο, την κυβέρνηση, γιατί ενώ τον Ιούλιο του 2013 δεσμεύτηκε ότι θα κατέθετε στο Κοινοβούλιο νέο νομοσχέδιο, αφού στο αρχικό εντοπιστήκαν κενά στη νομοθεσία, επανήλθε μετά από ένα χρόνο με μια πρόταση που αφαιρεί «δόντια» από τον Επίτροπο, αφού δεν του δίνει τη δυνατότητα να κρίνει αν μία αναδιρθρωση είναι δίκαιη ή βιώσιμη.

Και νέες προτάσεις

Έντονη ανησυχία για τη μεγάλη καθυστέρηση που παρατηρείται στη λειτουργία του θεσμού του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου εξέφρασε το μέλος του Εκτελεστικού γραφείου και επικεφαλής του τμήματος οικονομικών του ΔΗΚΟ Λοΐζος Α. Λοΐζου. «Μας ανησυχεί περισσότερο να λειτουργήσει αυτός ο θεσμός, όταν θα πα-

ρέθλει η αξία του», είπε υπογραμμίζοντας πως είναι πάρα πολλά σήμερα τα προβληματικά δάνεια. Σύμφωνα με τον κ. Λοΐζου, θέση του ΔΗΚΟ είναι ότι θα πρέπει να αυξηθούν οι αρμοδιότητες του διαμεσολαβητή ώστε να υπάρχει ουσιαστικό αποτέλεσμα και να μην παραμένουμε στα ευχολόγια. Κάλεσε ακόμα το κράτος να σταθεί αρωγός σε αυτή την προσπάθεια με τη στελέχωση του τμήματος από υπαλλήλους για να μπορεί να λειτουργεί, καθώς και την Κεντρική Τράπεζα που είναι ο επόπτης να κοινοποιεί στον Επίτροπο τις αποφάσεις της.

Κληθείς να σχολιάσει ότι η νομοθεσία που πάει να ψηφιστεί δείχνει εκ των προτέρων ένα αποδυναμωμένο Επίτροπο, είπε ότι σίγουρα θα πρέπει να ενισχυθούν οι εξουσίες του, αναφέροντας πως στην πρόταση του ΔΗΚΟ υπάρχει πρόνοια όπως το να μην μπορεί μια τράπεζα να διεκδικήσει δικηγорικά έξοδα σε περίπτωση που μια περίπτωση οδηγηθεί στο δικαστήριο. Ακόμα μια πρόταση που συζητείται στο ΔΗΚΟ είναι στις περιπτώσεις που η τράπεζα δεν ακολουθεί τις οδηγίες της Κεντρικής Τράπεζας να έχει το δικαίωμα, εφόσον τον ενημερώσει, ο δανειζόμενος να ορίσει αποζημίωση, επειδή δεν ακολουθήθηκαν από πλευράς τράπεζας οι οδηγίες της Κ.Τ.

Σε ό,τι αφορά την προστασία της πρώτης κατοικίας είπε ότι σε αυτές τις περιπτώσεις θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα εισοδηματικά κριτήρια, τα τετραγωνικά μέτρα και η αξία του ακινήτου. Διερωτήθηκε ακόμα ως προς το ποιους θα πάμε να προστατέψουμε και ανέφερε χαρακτηριστικά ότι είναι διαφορετική η περίπτωση μιας κατοικίας των 500 τ.μ. της τάξης του €1,5 εκατ. και άλλο μια κατοικία π.χ. των €120 τ.μ. με €25 χιλ.

Ανεπαρκής η νομοθεσία...

Κανένας δεν αμφιβάλλει πως στιδήποτε προτείνεται σε μια προσπάθεια να λυθεί το πρόβλημα των μη εξυπηρετούμενων δανείων και του κινδύνου εκποιήσεων κατοικιών είναι κάτι θετικό και απαραίτητο, ανέφερε το μέλος του γραφείου θεματικής οικονομίας της ΕΔΕΚ Γιώργος Σταματίου. Επιστημονικά ότι η διαδικασία διακανονισμού είναι απαραίτητη, όταν γίνεται σωστά με βάση τον Κώδικα της Κεντρικής Τράπεζας, υπογράμμισε ότι, «πρέπει να γίνει ξεκάθαρο ότι δεν έχουμε επαρκή προστασία της πρώτης κατοικίας ούτε της επαγγελματικής στέγης». Εξήγησε ότι ο διαμεσολαβητής προσφέρει τις υπηρεσίες του σε μια προσπάθεια να βρει μια κοινή συνισταμένη μεταξύ δανειολήπτη και τράπεζας και αν αποτύχει αυτή η προσπάθεια δεν μπορεί να κάνει κάτι άλλο. Τόνισε ακόμα ότι η τράπεζα έχει τον πρώτο λόγο, γιατί ο δανειολήπτης πάντα διαπραγματεύεται υπό την πίεση ότι θα του εκποιήσει η κατοικία ή η επαγγελματική στέγη και υπέδειξε ότι η πιο ολοκληρω-

μένη πρόταση κατατέθηκε από την ΕΔΕΚ και το ΑΚΕΛ που αφορά το τρίτο στάδιο, δηλαδή την περίπτωση που τράπεζα και δανειολήπτης δεν τα βρουν στη διαμεσολάβηση, ο δανειζόμενος να έχει το δικαίωμα να πάει στο δικαστήριο και να ζητήσει ουσιαστικά αναστολή της εκποίησης της κατοικίας του φτάνει να αποδείξει ότι πράγματι δεν μπορεί να αντεπεξέλθει στις υποχρεώσεις του. Ο Γιώργος Σταματίου εξέφρασε ωστόσο δυσσέβεια για ότι όπως είπε η κοινή πρόταση ΕΔΕΚ-ΑΚΕΛ που συζητήθηκε διεξοδικά στην Επ. Νομικών της Βουλής, ΔΗΣΥ και ΔΗΚΟ σταμάτησαν την ψήφισή της «με αποτέλεσμα οι πολίτες να μένουν ξεκρέμαστοι». Ήγειρε ακόμα έντονα το ζήτημα ότι η κυβέρνηση παρόλο που δεσμεύτηκε δεν έφερε ολοκληρωμένη πρόταση που να προστατεύει την πρώτη κατοικία, σημειώνοντας πως είναι αμφίβολο αν θα αποφύγουμε τον κίνδυνο των εκποιήσεων, αφού το πρόβλημα των μη εξυπηρετούμενων δανείων είναι τεράστιο.

Ανυπόφορη η κατάσταση

Ανυπόφορη κατάσταση των μη εξυπηρετούμενων δανείων το μέλος της Κεντρικής Επιτροπής του Κινήματος

Οικολόγων Έφη Εξάνθου σημειώνοντας πως το γεγονός ότι αυτά τα δάνεια δεν μπορούν να προχωρήσουν, ότι οι δανειζόμενοι δεν έχουν κάποιο να μην μπορεί να τους υπερασπιστεί για μια λογική αναδιρθρωση δανείου που να τους δίνει μια καλή δυνατότητα να μη χάσουν το σπίτι τους μέχρι να επανέλθει η οικονομική τους κατάσταση. Αναφερόμενη στην πρόταση νόμου για τον διαμεσολαβητή, είπε ότι είναι πολύ σημαντικό να ψηφιστούν οι τροπολογίες, ενώ κατέθεσε τη θέση του Κινήματος ότι στο νομοσχέδιο θα μπει πρόνοια ότι θα είναι παρόντος και της τράπεζας η διαμεσολάβηση με την έννοια να μην επιλέγουν τη νομική οδό που συνεινάζεται με καθυστερήσεις και τόκους υπερημερίας εις βάρος των καταναλωτών.

Σύμφωνα με την κ. Εξάνθου, το Κίνημα Οικολόγων θα στηρίξει την πρόταση που προέδρου του ΔΗΚΟ κ. Νικόλα Παπαδόπουλου για το αν θα αποδεχτεί η τράπεζα να επιλέξει τη διαμεσολάβηση ή αν θα επιλέξει τη δικαστική οδό να έχει κυρώσεις και σχολίασε ότι αυτό που προβληματίζει είναι λίγο τα χρονοδιαγράμματα υπό την έννοια κανένας καταναλωτής να μη χάσει το δικαίωμα διαμεσολάβησης.

Πρόσθεσε ακόμα ότι θα πρέπει να εξεταστεί και η περίπτωση της επαγγελματικής στέγης αφού μπορεί κάποιος να έχει συνάψει ένα επαγγελματικό δάνειο αλλά λόγω κούρεματος ή και άλλων λόγων να μην μπορεί να αντεπεξέλθει μέχρι να γίνει βιώσιμη η κατάσταση για γι' αυτό και οι Οικολόγοι θα ζητήσουν από την Επ. Οικονομικών να εξετάσει τη διεύρυνση νέων τροποποιήσεων.

ΑΡΘΡΟ / Του ΔΡ ΣΤΕΛΙΟΥ ΠΛΑΤΗ

Έξοδος στις αγορές: Ευκαιρία για στήριξη της κοινωνίας και όχι πολιτική διαφήμιση

Παρακολουθούμε να συνεχίζεται η ατακία και οικονομικά αστάθιστη θριαμβολογία σχετικά με την έξοδο της Κύπρου στις αγορές ως δήθεν επιβεβαίωση της ακολουθούμενης οικονομικής πολιτικής. Αναντιλέκτα, η έξοδος μας στις αγορές αυτή τη χρονική συγκυρία ήταν επιβεβλημένη και απαιτείται να συνεχιστεί. Απετέλεσε μάλιστα και δική μας συγκεκριμένη εισήγηση που και δημόσια κατατέθηκε στις 10 Απριλίου – ημέρα εξόδου της Ελλάδας στις αγορές. Είναι όμως επιβεβλημένη αυτή η ενέργεια όχι φυσικά ως πολιτικό πυροτέχνημα αλλά ως μέρος μιας συγκεκριμένης στρατηγικής.

ρωπαϊκού νότου να πετύχουμε οχετικά ευνοϊκά επιτόκια δανεισμού από τις αγορές είναι πολύ συγκεκριμένοι και τεχνικοί. Παρουσιάζεται εδώ και μήνες στις αγορές μια συγκυρία υπερβόλου ρευστότητας, υπερβολικά χαμηλών επιτοκίων και χαμηλών περιθωρίων κινδύνου σε αναδυόμενες οικονομίες – ακόμη και σε αυτές με ψηλό πολιτικό κίνδυνο. Επίσης, το νομικό πλαίσιο που διέπει τα συγκεκριμένα ομόλογα προστάτευσε τους επενδυτές ακόμη και από κούρεμα. Είναι άρα αυταπόδεικτο ότι η συγκυρία αυτή δεν σχετίζεται με την οποία πιστή εφαρμογή του μηχανισμού ή τις προοπτικές ανάπτυξης (που αδιαμφισβήτητα υφίστανται

Αυτή η ενέργεια για να έχει νόημα, ουσία και όφελος για την κοινωνία, επιβάλλεται η κυβέρνηση να διαπραγματευτεί εκ μέρους των λαβωμένων πολιτών και της κοινωνίας. στην περίπτωση μας). Το παράδειγμα της Ελλάδας απορρίπτει κατηγορηματικά ανάλογες ερμηνείες. Υπενθυμίζω ότι η Ελλάδα όταν βγήκε στις αγορές, αντιμετώπιζε (όπως και αντιμετωπίζει ακόμη) δυσεπι-

λυτα δομικά και διαρθρωτικά προβλήματα, τελεί υπό πολιτική αβεβαιότητα ενώ δεν μπορεί ούτε και σήμερα είτε να χαρακτηριστεί εκτός κινδύνου είτε να ισχυρισθεί κανείς ότι έχει τηρήσει πιστά το πρόγραμμα της Τρόικας. Στη δική μας όμως περίπτωση, αυτή η ενέργεια για να έχει νόημα και ουσία αλλά και όφελος για την κοινωνία, επιβάλλεται η κυβέρνηση να πειθαναγκαστεί να διαπραγματευτεί επιτέλους εκ μέρους των λαβωμένων πολιτών και της κοινωνίας που έχει καταρρακωθεί, θέματα εθνικού και κοινωνικού συμφέροντος. Να χρησιμοποιηθεί δηλαδή αυτή η συγκυρία για πολιτικό απεγκλωβισμό από την Τρόικα και εφαρμογή των αναγκαίων πολιτικών κοι-

νωνικών συνοχών, στρατηγικής ανάπτυξης και ισότιμου καταμερισμού του κόστους της κρίσης. Αλλιώς απλώς θα πληρώνουμε το επιπλέον περιθώριο κέρδους των αγορών για πολιτική διαφήμιση, για ακόμη μία φορά. Συγκεκριμένα, και μεταξύ άλλων, επιβάλλεται να θεθούν επιτέλους στο τραπέζι θέματα κοινωνικού κούρεματος δανείων, προστασίας πρώτης κατοικίας, επαναπροσδιορισμού και πιότερης μεταχείρισης των μη-εξυπηρετούμενων δανείων, σημαντικής στήριξης των ευάλωτων ομάδων, ενίσχυσης της αγοράς και των υπηρεσιών με μείωση του ΦΠΑ, και ρευστοτικής στήριξης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Και οι δυνατότητες για αυτά

ενυπάρχουν σήμερα εξαιτίας της συγκυρίας των αγορών, αλλά και του τεράστιου κοινωνικού κόστους που επωμίσθηκε τον τελευταίο χρόνο η κυπριακή κοινωνία. Επαναλαμβάνουμε λοιπόν και καταγράφεται: η «φούσκα» των αγορών μας δίνει σήμερα μία ευκαιρία πολιτικού απεγκλωβισμού από την Τρόικα και εφαρμογή πολιτικών κοινωνικών συνοχών και στήριξης της λαβωμένης κοινωνίας. Η μήπως το πολιτικό κρυφτούλι πίσω από την Τρόικα έχει γίνει πια τρόπος διακυβέρνησης; Ο δρ Στέλιος Πλατής είναι οικονομολόγος, διδάκτορας Χρηματοοικονομικών, συντονιστής Συνδυασμού «ΜΗΝΥΜΑ ΕΛΠΙΔΑΣ».

«Το οικονομικό μοντέλο ήταν προβληματικό»

Ο CEO της PHC, Λύσανδρος Ιωάννου, μιλάει στην «Κ» για τα επενδυτικά σχέδια στη Μαρίνα Λεμεσού

Του ΜΑΡΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ

Την εβδομάδα σε νέες αγορές επιχειρεί η PHC Franchised Restaurants Public Ltd με το άνοιγμα επτά εστιατορίων στη Μαρίνα Λεμεσού, το φιλόδοξο έργο που πρόσφατα άνοιξε τις πύλες του στο κοινό. «Επιλέγουμε να ακολουθούμε μία επιθετική στρατηγική, μέσω της επέκτασης των αλυσίδων αλλά και της παρουσίας σε νέα σημεία», δηλώνει στην «Κ» ο διευθύνων σύμβουλος του Ομίλου, Λύσανδρος Ιωάννου, τονίζοντας παράλληλα ότι

Wagamama, Caffè Nero, Mediterraneo, Derlicious, Marina Cool Bar, Pizza Hut, KFC είναι τα επτά εστιατόρια του Ομίλου, τα οποία μπορεί κάποιος να απολαύσει με θέα τη θάλασσα.

η αποδοχή του κόσμου έχει ξεπεράσει κατά πολύ τις προσδοκίες. Αναγνωρίζοντας ότι η Μαρίνα είναι ένα πολυδιάστατο έργο, ο κ. Ιωάννου επισημειώνει ότι ο κύριος λόγος για το αυξημένο ενδιαφέρον που επιδεικνύει το κοινό είναι ότι ο χώρος δεν κάνει διακρίσεις και υποδέχεται πολίτες με οποιαδήποτε οικονομική επιφάνεια. Ο CEO του Ομίλου Εστιατορίων δεν διστάζει να καυτηριάσει το «κυπριακό οικονομικό μοντέλο», του οποίου τα προβλήματα, σύμφωνα με τον ίδιο, ήταν εμφανή εδώ και

αρκετά χρόνια, σημειώνοντας ότι θα ήταν έκπληξη αν οι λανθασμένες τακτικές διαιωνίζονταν.

—Ποιες οι προσδοκίες του ομίλου από το άνοιγμα των εστιατορίων/café; Πώς οδηγήθηκαν σε αυτή την απόφαση;

—Η επένδυση στη Μαρίνα Λεμεσού γίνεται στο πλαίσιο των δύο βασικών επενδυτικών μας προτεραιοτήτων. Ο πρώτος μας στόχος έχει να κάνει με την επέκταση των νέων μας αλυσίδων, Wagamama, Caffè Nero και Derlicious, ενώ ο δεύτερος σχετίζεται με την εγκαθίδρυση μιας δυναμικής παρουσίας στις νέες αγορές, δηλαδή Μαρίνες, εμπορικά κέντρα και παραλίες. Τόσο για εμάς, όσο και για τη διεύθυνση της Μαρίνας Λεμεσού θα ήταν αδιανόητο να απουσιάζει η μεγαλύτερη εταιρεία εστιατορίων από τον πιο σημαντικό προορισμό εστίασης που έγινε ποτέ στην Κύπρο.

—Συναντήσατε δυσκολίες στην υλοποίηση των στόχων σας; Ποια η μεγαλύτερη πρόκληση που αναμένετε να αντιμετωπίσετε;

—Η ανάπτυξη μεγάλων έργων στην Κύπρο παραμένει μεγάλο και δύσκολο εγχείρημα. Από τη μία, το μέγεθος της αγοράς δεν μας επέτρεπε στο παρελθόν να αποκτήσουμε εμπειρίες για μεγάλες επενδύσεις, από την άλλη επικρατεί ανασφάλεια και φοβία σε όλα τα επίπεδα, είτε αυτό σχετίζεται με αδειοδοτήσεις είτε με χρηματοδοτήσεις.

Ωστόσο, τα περισσότερα προβλήματα έχουν ξεπεραστεί, ενώ η αποδοχή του κόσμου τόσο της Μαρίνας όσο και των υπολοίπων εστιατορίων

«Όλοι είναι ευπρόσδεκτοι και καλοδεχούμενοι στη Μαρίνα Λεμεσού, από τους εύπορους ιδιοκτήτες σκαφών μέχρι τον οποιοδήποτε οικογενειάρχη που θέλει να περάσει όμορφα την ημέρα με την οικογένειά του», δηλώνει στην «Κ» ο διευθύνων σύμβουλος της PHC, ο οποίος είχε βραβευτεί στα Johnie Walker Man of the Year 2013 στην κατηγορία Επιχειρηματίας/Επιχείρηση της Χρονιάς.

μας είναι άνευ προηγουμένου. Η διαρκής πρόκληση του Ομίλου είναι να εξυπηρετούμε τον κόσμο όσο καλύτερα μπορούμε.

Όλοι ευπρόσδεκτοι
—Τι διαφορετικό έχει να προσφέρει στη Μαρίνα Λεμεσού η παρουσία των εστιατορίων/café;

—Σαφώς, η Μαρίνα Λεμεσού είναι ένα πολυδιάστατο έργο. Η PHC έλαβε το μεγάλο βάρος της ανάπτυξης, το οποίο αφορά την εστίαση, συνει-

σφέροντας ταυτόχρονα με τις δικές μας γνώσεις και εμπειρίες ώστε να επιλέγουν τα καταλλήλότερα εστιατόρια προκειμένου να καλύπτονται οι ανάγκες όλων των επισκεπτών. Όλοι είναι ευπρόσδεκτοι και καλοδεχούμενοι, από τους εύπορους ιδιοκτήτες σκαφών μέχρι τον οποιοδήποτε οικογενειάρχη που θέλει να περάσει όμορφα την ημέρα με την οικογένειά του. Έτσι, και το φάσμα των επιλογών που έχουν οι καταναλωτές ξεκινά από τα οικογενειακά

KFC και Pizza Hut και φτάνουν μέχρι το Wagamama και το Friday's. Αξίζει να σημειωθεί ότι, έστω και αν δεν έχουν ανοίξει ακόμα όλα τα εστιατόρια, η Μαρίνα προσφέρει ήδη τη μεγαλύτερη γκάμα ποιοτικών επιλογών από οποιοδήποτε άλλο προορισμό στην Κύπρο.

—Πού αποδίδετε τη σημαντική απήχηση της Μαρίνας;

—Κυρίαρχο ρόλο διαδραματίζει η μοναδικότητα της Μαρίνας Λεμεσού από πλευράς σχεδιασμού, ποιότητας και επαγγελματισμού και γι' αυτό αξίζουν συγχαρητήρια στους ιδιοκτήτες και τους διευθυντές του έργου. Όσον αφορά στους χώρους εστίασης, το μιλώ να πω ότι έγινε πολύ προσεγμένη δουλειά, που σχετίζεται τόσο με τις επιλογές όσο και με τις καινοτομίες, αλλά και την ποιότητα. Το Caffè Nero σχεδιάστηκε αποκλειστικά για τον χώρο αυτό, έχοντας ως στόχο να γίνει ο πρώτος προορισμός για καφέ στη Λεμεσό. Παράλληλα, το Mediterraneo με το μενού του Δημήτρη Σκαρμούτσου αποτελεί μία πρακτική λύση από το πρωί μέχρι το βράδυ. Ακόμα και το Marina Cool Bar σχεδιάστηκε ειδικά για τον συγκεκριμένο χώρο με το δημοφιλές Frozen Yogurt αλλά και αυθεντικά ιταλικά παγωτά, smoothies και waffles. Το τι έχει εντυπωσιάσει τον κόσμο και ίσως εκπλήξει, είναι ότι ακόμη και επωνυμίες όπως το KFC και Pizza Hut παρουσιάζονται από τη μία πολύ αναβαθμισμένα, διατηρώντας ταυτόχρονα εξίσου χαμηλές τιμές με τα υπόλοιπα σημεία στην Κύπρο.

—Πώς επηρεάζει η οικονομική συγκυρία τη λειτουργία και τα

επενδυτικά πλάνα του ομίλου;

—Η κρίση έχει επηρεάσει όλες τις κατηγορίες επιχειρήσεων στην Κύπρο γενικότερα. Ειδικά στον τομέα της εστίασης, τα πράγματα είναι ιδιαίτερα άσχημα. Τα εστιατόρια κλείνουν το ένα μετά το άλλο. Πολλά άλλα, πάλι, παραμένουν ανοιχτά, όχι επειδή πάνε καλά, αλλά επειδή εισπράττουν τους μετρητοίς και πληρώνουν επί πίστωση, ενώ όταν η πίστωση τελειώσει, θα οδηγηθούν και αυτά στο κλείσιμο. Όσοι ασχολούνται με τον τομέα της εστίασης γνωρίζουν πολύ καλά ότι ούτε οι πωλήσεις δεν θα επανέλθουν στα επίπεδα του 2011 αλλά ούτε τα περιθώρια κερδοφορίας θα ανακάμψουν στο εγγύς μέλλον. Το κυπριακό οικονομικό μοντέλο, το οποίο δεν έχει να κάνει μόνο με το τωρινό πρόβλημα της κυβέρνησης, των πολιτικών και των συντεχνιών, φάνηκε ότι δεν θα αντέξει εδώ και πολλά χρόνια. Και το επιχειρηματικό μοντέλο ήταν προβληματικό, αν φέρουμε στη μνήμη μας το Χρηματιστήριο, τη «φούσκα» των ακινήτων, την κατάντια των τραπεζών, όπως επίσης και τις υπερχρεωμένες επιχειρήσεις. Στην PHC περιμέναμε την προσαρμογή στη νέα τάξη πραγμάτων, η οποία επιχειρείται αυτή την περίοδο, και γι' αυτό ήμασταν σχετικά προετοιμασμένοι. Θα αποτελούσε έκπληξη αν συνέχιζαν οι ίδιοι ρυθμοί και τα παράξενα που συνέβαιναν κατά την προηγούμενη δεκαετία. Ο Όμιλος επιλέγει να ακολουθεί μία επιθετική στρατηγική, δίνοντας έμφαση στην επέκταση τόσο σε νέα προϊόντα όσο και σε καινούργια σημεία.

Εργοδοτούνται περίπου 16.500 χιλιάδες άτομα στην ξενοδοχειακή βιομηχανία από τους οποίους οι 10.500 χιλιάδες είναι Κύπριοι.

Ο ΣΤΕΚ καλεί τους ξενοδόχους να συμμορφωθούν

Μεμονωμένα περιστατικά και ενέργειες ξενοδοχειακών μονάδων που δεν συμμορφώνονται με τους θεσμούς και τους νόμους της Κυπριακής Δημοκρατίας καταδικάζει ο ΣΤΕΚ (Σύνδεσμος Τουριστικών Επιχειρήσεων Κύπρου) τονίζοντας ότι τα θεσμικά

Παραμένει ο στόχος για συνεχής αναβάθμιση και βελτίωση των συνθηκών εργασίας στις ξενοδοχειακές μονάδες.

όργανα του κράτους πρέπει να ενεργούν άμεσα και δραστικά, προς συμμόρφωσή τους.

Ωστόσο, όπως αναφέρει σε σχετικό ανακοινωθέν, «μεμονωμένα περιστατικά δεν μπορούν να αποτελούν προφάσεις για δημιουργία εντυπώσεων και παραπλάνηση της κοινής γνώμης» και σημειώνει ότι, «τα ξενοδοχεία μας έχουν καθιερώσει πολιτικές προτίμησης κυπρίων υπαλλήλων προσλαμβάνοντας κάθε προσφερόμενο για απασχόληση κατάλληλο Κύπριο επαγγελματία με απόλυτη διαφάνεια, όπως επίσης προτίμησης αγοράς κυπριακών προϊόντων».

Επισημαινει ακόμα ότι, με εξακριβωμένα στοιχεία, σήμερα εργοδοτούνται περίπου 16.500 χιλιάδες άτομα στην ξενοδοχειακή βιομηχανία από τους οποίους οι 10.500 χιλιάδες είναι Κύπριοι και χαρακτηρίζει «ατυχή και δυσάρεστη τη συνεχή παράθεση παραπλανητικών στοιχείων, όπως επίσης και κάποιες δηλώσεις και ανακοινώσεις συνδικαλιστών τις τελευταίες μέρες οι οποίες αγγίζουν το όριο του αφορισμού και δεν εξυπηρετούν σε τίποτα», όπως αναφέρει χαρακτηριστικά.

«Αντιθέτως», προσθέτει, «προκαλούν ζημιά και αποτελούν τροχοπέδη σε μια βιομηχανία που εδώ και δεκαετίες στηρίζει την οικονομία του τόπου μας».

Αναφέρει ακόμα ότι, ο ΣΤΕΚ και τα ξενοδοχεία-μέλη του, διαχρονικά επιδιώκουν να έχουν μια εποικοδομητική σχέση με τις συντεχνίες και τους εκπροσώπους τους και υπογραμμίζει ότι, «στόχος ήταν και παραμένει η συνεχής αναβάθμιση και βελτίωση των συνθηκών εργασίας των εργαζομένων στις ξενοδοχειακές μονάδες, αφού η ξενοδοχειακή βιομηχανία αποτελεί κατεξοχήν μια ανθρωποκεντρική βιομηχανία». Για αυτό επιδιώκουμε καθημερινά υψηλή ποιότητα υπηρεσιών, μέσω του ανθρώπινου δυναμικού μας σημειώνει και καλεί όλους σε ένα αμφίδρομο και παραγωγικό διάλογο προς όφελος του καλώς νοούμενου συμφέροντος της τουριστικής βιομηχανίας και της εν γένει οικονομίας του τόπου μας.

ΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων

Η τράπεζα της ΕΕ

“μαζί...
συνεργαζόμαστε
και στηρίζουμε
μια Υγιή Κυπριακή
Οικονομία”

Σχέδιο Χρηματοδότησης
Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων 2014

Μαζί, ο Συνεργατισμός και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων στηρίζουν τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις

- Ώθηση για νέες αναπτυξιακές επενδύσεις
- Ελάχιστο κόστος χρηματοδότησης
- Μακροχρόνια περίοδος αποπληρωμής
- Κίνητρα για εργοδότηση νέων

Περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα www.euloans.coop.com.cy καθώς και στα κατά τόπους καταστήματα της Σ.Κ. Τράπεζας και των Συνεργατικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων

Συχνό φαινόμενο ο ναρκισσισμός των CEO

Θεωρούν ότι γνωρίζουν τα πάντα καλύτερα και εμπιστεύονται μόνο την ευφυΐα και την κρίση τους

Της ΧΡΙΣΤΙΝΑΣ ΔΑΜΟΥΛΙΑΝΟΥ

Μπορεί ο Νάρκισσος –που ερωτεύθηκε την όψη του όταν την αντίκρισε για πρώτη φορά στην αντανάκλαση του νερού– να μας έχει προσφέρει το όνομά του για να περιγράψουμε τη νοσηρότητα ενός ανθρώπου που βρίσκεται εγκλωβισμένος στα στεγανά του αυτοθαυμασμού του, ωστόσο είναι άδικο να φορτώνουμε στον αρχαίο και ωραίο Νάρκισσο όλα εκείνα τα χαρακτηριστικά και τα συμπτώματα με τα οποία εκδηλώνεται ο σύγχρονος ναρκισσισμός ενός ατόμου. Όταν μάλιστα τα άτομα αυτά συμ-

Ο ναρκισσισμός πολλές φορές εκλαμβάνεται ως μία διάσταση της προσωπικότητάς τους, ακόμη και κατά τη διαδικασία της λήψης σημαντικών αποφάσεων.

βαίνει να κατέχουν υψηλή θέση ευθύνης στην επιχειρηματική κοινότητα, τότε ο ναρκισσισμός μπαίνει κάτω από τον μεγεθυντικό φακό της επιστημονικής έρευνας που –στη συγκεκριμένη περίπτωση– δεν απέχει πολύ από την ιατρική αναζήτηση για την αντιμετώπιση μιας νόσου.

Μελέτη του INSEAD

Στο φαινόμενο του ναρκισσισμού που συναντάται συχνά στους διευθύνοντες συμβούλους –στους CEO– αναφέρεται μελέτη του Πανεπιστημίου INSEAD (<http://knowledge.insead.edu/leadership-management>) για να περιγράψει το

Συμβαίνει στα άτομα αυτά οι δικές τους εμπειρίες να λειτουργούν ως «παρωπίδες» που τις επιβάλλει η ανωτερότητά τους, οι οποίες όμως τους εμποδίζουν από το να δεχθούν οιαδήποτε άλλη αξιολογή και αξιόπιστη άποψη εκφράζονται τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου.

πώς «συνήθως χαρισματικά άτομα, με μεγάλη αυτοπεποίθηση, συχνά απαξιώτικη συμπεριφορά και με τον υψηλό επίπεδο ναρκισσισμού τους, μπορεί να υπονομεύουν τη λήψη των ορθών στρατηγικών αποφάσεων». Τους περιγράφει ως άτομα που πιστεύουν ότι γνωρίζουν τα πάντα καλύτερα και έχουν την τάση να εμπιστεύονται εξαιρετικά την ευφυΐα και την κρίση τους. Το χάρισμά τους αυτό, τους κάνει να ξεχωρίζουν, τους βοηθά να ανέλθουν στην ιεραρχία, ενώ συχνά τους αναθέτουν και τη μεγάλη ευθύνη να βγάλουν την εταιρεία τους από κάποια δύσκολη κατάσταση.

Διευκρινίζεται ότι, επειδή συνή-

θως πρόκειται για άτομα που εκφράζονται με πάθος, ο ναρκισσισμός τους εκλαμβάνεται ως μια διάσταση της προσωπικότητάς τους, ακόμη και κατά τη διαδικασία της λήψης σημαντικών αποφάσεων. Συμβαίνει όμως, στα άτομα αυτά οι δικές τους εμπειρίες να λειτουργούν ως «παρωπίδες» που τις επιβάλλει η ανωτερότητά τους, οι οποίες όμως τους εμποδίζουν από το να δεχθούν οιαδήποτε άλλη αξιολογή και αξιόπιστη άποψη εκφράζονται τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου. Γεγονός, που έχει άμεσες επιπτώσεις τόσο στη διαδικασία λήψης των αποφάσεων, όσο και στον τρόπο που λειτουργεί το δι-

οικητικό συμβούλιο. Και τα πράγματα γίνονται πολύ σοβαρά όταν με τις απόψεις αυτές, τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου συμβαίνει να εκφράζουν τα αποτελέσματα και τις δεδομένες εμπειρίες και πρακτικές από τη στρατηγική άλλων οργανισμών που την εφαρμόσαν.

Σύμφωνα μάλιστα με την πρόσφατη έρευνα «CEO Narcissism and the Impact of Interlocks on Corporate Strategy» προέκυψε ότι στην περίπτωση που ο CEO είναι «νάρκισσος», μπορεί και να υπονομεύσει τόσο την εμβέλεια όσο και το περιεχόμενο της στρατηγικής της εταιρείας, επειδή το πιθανότερο

είναι, οι αποφάσεις που λαμβάνονται, να προσομοιάζουν με την όποια δική του προηγούμενη επαγγελματική εμπειρία, παρά με τον πλούτο των εμπειριών που έχουν εξασφαλίσει με τις διασυνδέσεις τους και παρουσιάζουν τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου. Προέκυψε μάλιστα από την έρευνα ότι οι «νάρκισσοι» αυτοί, προκειμένου να επιδείξουν την ανωτερότητά τους, έχουν την τάση να κάνουν το αντίθετο από αυτά που καταθέτουν με τις εμπειρίες τους οι άλλοι διευθυντές.

Fortune 500

Σε άλλη μελέτη που πραγματοποιήθηκε σε 300 δημόσιες εταιρείες της λίστας Fortune 500, καταγράφηκε ο ναρκισσισμός των CEO ανάλογα και με τον αριθμό των φωτογραφιών τους, όπως εμφανίζονται στις ετήσιες και περιοδικές εκθέσεις και στις ανακοινώσεις προς τον Τύπο. Υπολογίστηκε επίσης και μέσα από τις χρηματικές αλλά και μη οικονομικές ανταμοιβές τους, σε σχέση με αυτές των άλλων ανώτατων στελεχών της εταιρείας τους. «Αν και το περιμέναμε ότι ο ναρκισσισμός έχει κάποιες επιπτώσεις στη λήψη αποφάσεων, μας εξέπληξε το μέγεθός τους» σχολιάζουν οι συντάκτες της μελέτης.

Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι για τους CEO εκείνους που ο ναρκισσισμός τους ξεπερνούσε κατά μία μονάδα τον μέσο όρο, ήταν πέντε φορές πιθανότερο από ό,τι για τον μέσο CEO να παίρνουν αποφάσεις σύμφωνα με τις δικές τους προηγούμενες εμπειρίες. Όσο και τους CEO εκείνους που ξεπερνούσαν μόνο κατά μισή μονάδα τον μέσο όρο, το πιθανότερο ήταν να επιδεικνύουν την ανωτερότητά τους, λαμβάνοντας ακριβώς τις αντίθετες αποφάσεις από αυτές που εισπ-

γόντο οι άλλοι διευθυντές με βάση τις δικές τους προηγούμενες εμπειρίες. Ωστόσο τα ευρήματα αυτά είναι πολύ σημαντικά γιατί έχουν να κάνουν και με τη διακριτική διοικητική διαχείριση που υφίσταται η προώθηση καινοτόμων πρακτικών και στρατηγικών.

Μέτρα

Μεταξύ των μέτρων που εισπράττονται προς τις εταιρείες ώστε να περιορισθεί η επιρροή τους και να μειωθούν οι προκλήσεις που δημιουργούν, είναι και η ενδυνάμωση της επιρροής των μελών μέσα από τη δημιουργία επιτροπών, είτε με τον ορισμό ενός επικεφαλής ο οποίος και θα τους συντονίζει, έτσι ώστε τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου να είναι παρόντες ως ένα ενιαίο μέτωπο.

Η διάσταση του φαινομένου

«Οι ίδιοι οι CEO οφείλουν να γνωρίζουν τη διάσταση του ναρκισσισμού στην προσωπικότητά τους και να φροντίζουν να τον ελέγχουν όταν παίρνουν αποφάσεις, λαμβάνοντας υπόψη και την εμπειρία των άλλων μελών του διοικητικού συμβουλίου.

Ωστόσο, αν η αυτογνωσία αυτή είναι δυνατόν να περιορίσει τον ναρκισσισμό των CEO, αυτό είναι κάτι που πρέπει να αποδειχθεί» σχολιάζουν οι συντάκτες της μελέτης. Υπογραμμίζουν επίσης, ότι έστω και αν δεν υπάρχει άμεση ένδειξη ότι τους CEO τους διακρίνει μεγαλύτερος ναρκισσισμός από ό,τι τις άλλες κατηγορίες διευθυντών, ωστόσο συνιστάται στις εταιρείες να έχουν επίγνωση των προκλήσεων που δημιουργεί ο διορισμός ενός γενικού διευθυντή με υψηλά επίπεδα ναρκισσισμού «ανεξάρτητα από το πόσο ικανός και ενθουσιώδης μπορεί να είναι».

παλμιοζωής

ΑΡΩΜΑ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

Γυναίκες που παλεύουν, γυναίκες που αγαπούν, γυναίκες μάνες, γυναίκες εργαζόμενες.

Όλες και κάθε μία ατομικά επιτελούν το δικό τους έργο.

Ισότητα, ισομοισθία, αξία και αξιοκρατία.

Παρουσίαση: Γεωργία Βασιλάκη
Επιμέλεια παραγωγής-Σκηνοθεσία: Χρίστος Κανικλίδης
Μοντάζ: Λίζα Πετρίδου Μαλά
Εποπτεία: Σοφία Μουσίμη

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 4 ΙΟΥΛΙΟΥ 10μ.μ.

www.cybc.com.cy

Η ηθοποιός
Δήμητρα Παπαδοπούλου
σε μια σπάνια
και εξομολογητική
συνέντευξη
στον Τάσο Τρύφωνος

ΔΕΥΤΕΡΑ
30 ΙΟΥΝΙΟΥ
10.00 μ.μ.

www.cybc.com.cy

Ευχαριστίες:

Χορηγός εκπομπής:

«Πολύφερνη νύφη» η Forthnet από 500.000 συνδρομητές της Nova

OTE, Vodafone, Wind διεκδικούν την εταιρεία. Ενδιαφέρον και από μεγάλα funds

Του **ΒΑΓΓΕΛΗ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗ**

Σε πλήρη εξέλιξη βρίσκεται το παιχνίδι πόκερ που στήθηκε γύρω από το μέλλον της Forthnet.

Η σφήνα του ΟΤΕ στη διεκδίκηση των δραστηριοτήτων της εταιρείας που σχετίζονται με τη συνδρομητική τηλεόραση, δημιουργεί νέα δεδομένα. Και σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις, στόχος του ΟΤΕ

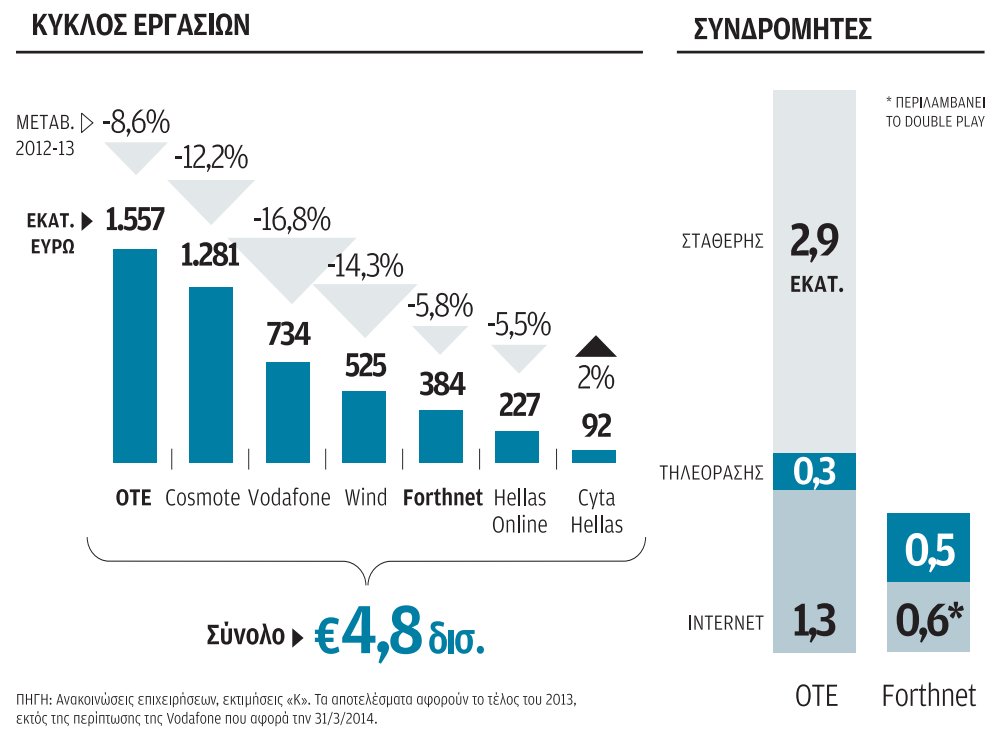
Με επιστολή του προς την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς ο ΟΤΕ επιβεβαιώνει τις επαφές με τη Nova, αλλά η Forthnet το διαψεύδει.

με την κίνηση αυτή είναι, είτε να προσθέσει στο πελατολόγιο του περίπου 500.000 πελάτες της υπηρεσίας Nova, είτε ν' αναγκάσει τις εταιρείες Vodafone και Wind να «ματώσουν» οικονομικά για την απόκτησή της.

Μέχρι σήμερα εμφανίζεται να «σφάζονται» παλικάρια στην ποδιά» της Forthnet, αλλά η Wind για ν' αποκτήσει το 33% ζήτησε λιγότερο από 15 εκατ. ευρώ.

Αλλά τόσα ή και λιγότερα έχει ξοδέψει και η Vodafone. Ειδικά η Wind, για ν' αποκτήσει το 25% της εταιρείας το καλοκαίρι του 2013, ζήτησε

Η ελληνική αγορά τηλεπικοινωνιών το 2013

ΠΗΓΗ: Ανακοινώσεις επιχειρήσεων, εκτιμήσεις «Κ». Τα αποτελέσματα αφορούν το τέλος του 2013, εκτός της περίπτωσης της Vodafone που αφορά την 31/3/2014.

ψε μόλις 3 εκατ. ευρώ. Την πορεία αυτή, ο ΟΤΕ δεν μπορούσε ν' αφήσει να εξελισσεται χωρίς παρέμβαση. Τη διάσταση αυτή υπογράμμισε στη γενική συνέλευση των μετόχων του ΟΤΕ, ο πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος του ομίλου ΟΤΕ, κ. Μιχ. Τσαμάζ.

«Κάνουμε επαφές για να δούμε και να κατανοήσουμε τι σημαίνουν οι εξελίξεις αυτές για εμάς αλλά και την ευρύτερη αγορά», είπε ο κ. Τσαμάζ. Όσο και αν ο ίδιος και η

εταιρεία του ευνοούνται από τη συγκέντρωση των παικτών στην αγορά των τηλεπικοινωνιών, δεν μπορούσε ν' αφήσει να εξελισσεται μια φθηνή εναλλαγή μετόχων στη Forthnet.

Πόσω δε μάλλον, όταν οι νέοι μέτοχοι που θέλουν να εγκατασταθούν στην εταιρεία, δεν είναι το αραβικό και μεσαίου μεγέθους επενδυτικό κεφάλαιο, αλλά αμερικανικά επενδυτικά κεφάλαια και μια από τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις τηλεπι-

κοινωνιών του κόσμου.

Στο πλαίσιο αυτό, ο ΟΤΕ ήρθε σε επαφή με τους μετόχους της Forthnet, προκειμένου να εξετάσει το ενδεχόμενο εξαγοράς της Nova.

Σύμφωνα με επιστολή του οργανισμού προς την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, «η ΟΤΕ Α.Ε. τα τελευταία χρόνια δραστηριοποιείται στη συνδρομητική τηλεόραση, εκτιμώντας ότι η δραστηριότητα αυτή παρουσιάζει δυνατότητες ανάπτυξης, και όπως είναι φυσικό εξετάζει και αξιολογεί

κάθε επιχειρηματική δυνατότητα ή ενέργεια, η οποία ενδέχεται να συμβάλει στην κατεύθυνση αυτή.

Στο πλαίσιο αυτό έχουν γίνει διερρευνητικές επαφές μεταξύ της ΟΤΕ Α.Ε. και του κυρίου μετόχου της FORTHNET, της εταιρείας FORGENDO LTD, σχετικά με τη δραστηριότητα της συνδρομητικής τηλεόρασης της NOVA». Σημειώνεται ότι μια τέτοια συναλλαγή, αντίθετα με όσα λέγονται, δεν θέτει κανένα θέμα ανταγωνισμού. Αλλωστε, επί πολλά χρόνια η Nova μέχρι το 2011 που εισήλθε ο ΟΤΕ στη συγκεκριμένη αγορά, λειτουργούσε μόνη της.

Η Forthnet, ωστόσο, διέψευσε τις επαφές αυτές. Με λίγα λεπτά διαφορά από την απάντηση του ΟΤΕ στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, έφτασε η απάντηση της Forthnet η οποία διέψευδε οποιοδήποτε επαφές με τον ΟΤΕ. «Σχετικά με συγκεκριμένο δημοσίευμα της εφημερίδας

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ της 24/6/2014 με τίτλο 'Με το όπλο παρά πόδα ο ΟΤΕ για Forthnet', η Forthnet Α.Ε. («Forthnet») ενημερώνει ότι δεν βρίσκεται σε διαπραγματεύσεις με την ΟΤΕ Α.Ε.».

Η εταιρεία ωστόσο άφησε το ενδεχόμενο να μη γνωρίζει τις κινήσεις του μετόχου της. Εικάζεται δε ότι η εταιρεία δεν είχε ενημέρωση, καθώς θεωρείται απίθανο ότι κάποιος από τους δύο ενδιαφερόμενους έλεγχε ψέματα προς την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.

Ισχυρή η εμπιστοσύνη για τα ελληνικά ομόλογα

Τη ριζική βελτίωση των συνθηκών και τη μεταστροφή του κλίματος στο εξωτερικό για την Ελλάδα υπογραμμίζει δημοσίευμα του Bloomberg. Παράλληλα, υπογραμμίζεται το πόσο έχουν βελτιωθεί οι αποδόσεις των ελληνικών ομολόγων. Σύμφωνα με το Bloomberg, η εμπιστοσύνη για την Ελλάδα έχει επιστρέψει ισχυρή, και είναι χαρακτηριστικό ότι τον προηγούμενο μήνα οι επενδυτές προτίμησαν επενδυτικά την Ελλάδα περισσότερο από κάθε άλλον εταίρο της. Έτσι, τα ελληνικά ομόλογα εμφανίζουν αποδόσεις 309% σε σχέση με τον Μάρτιο του 2012. Σύμφωνα με το δημοσίευμα, η Juniper Asset Management στο Λονδίνο είναι μεταξύ των αγοραστών ελληνικού χρέους, επενδύοντας για πρώτη φορά το β' μισό του περασμένου έτους και αυξάνοντας τη συμμετοχή της τους τελευταίους μήνες. «Σε σχέση με άλλες αναδυόμενες οικονομίες, η Ελλάδα είναι μοναδική περίπτωση καθώς αποτελεί μέλος της Ευρωζώνης», τόνισε ο Ariel Bezalel, ο οποίος διαχειρίζεται 2,1 δισ. στερλίνες στην Jupiter Strategic Bond Fund. «Οι επενδυτές βλέπουν τα ελληνικά ομόλογα ως ευκαιρία επένδυσης στην αρχή μιας πολυετούς ανάκαμψης και μιας ιστορίας απομόχλευσης».

Ο μεγαλύτερος επενδυτής στο ελληνικό ETF είναι η Glonista Investments LLC, μια εταιρεία διαχείρισης κεφαλαίου στο Νιου Τζέρσεϊ, με ποσοστό 9,8% στο fund. Η επένδυση αντανάκλα την εμπιστοσύνη στην άνοδο στην Ευρωζώνη και το πόσο «φθηνή» είναι η Ελλάδα σε σχέση με άλλες αγορές, τονίζει ο Darshan Bhatt, συνιδρυτής της Glonista το 2007.

Σύμφωνα με ανάλυση της Barclays, οι τράπεζες του ευρωπαϊκού Νότου έχουν υπεραποδόσεις έναντι των τραπεζών του Βορρά, λόγω των καλύτερων προοπτικών εσόδων, της βελτιωμένης ορατότητας σε ό,τι αφορά την πιστωτική ποιότητα, της προόδου στη διόρθωση των ισολογισμών τους και -προσφάτως- λόγω του κινήτρου των φθηνών δανείων που θα μοιράσει η ΕΚΤ. Σε ό,τι αφορά τις ελληνικές τράπεζες, η Barclays υπογραμμίζει πως λόγω της ανάκαμψης των λειτουργικών μεγεθών και της επανόδου σε κερδοφορία βρίσκονται σε ισχυρότερη θέση σε σχέση με άλλες χώρες του ευρωπαϊκού Νότου. Οπως σημειώνουν οι αναλυτές της Barclays, τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, ο σχηματισμός νέων «κόκκινων» δανείων, το κόστος χρέους, η εξάρτηση από τη ρευστότητα της ΕΚΤ, ο αριθμός των εργαζομένων, αλλά και ο αριθμός των καταστημάτων συρρικνώνονται. Η ταχύτατη συγκέντρωση του κλάδου οδηγεί σε συνέργειες κόστους, τονίζει η Barclays, προσθέτοντας ότι η ολιγοπωλιακή δομή μιας εκ των πιο συγκεντρωμένων τραπεζικών αγορών της Ευρώπης αποτελεί εμπόδιο για τις μελλοντικές ανταγωνιστικές πιέσεις.

Μεσοπρόθεσμα, η Barclays εκτιμά πως τα πιστωτικά ιδρύματα έχουν τη δυνατότητα να εμφανίσουν πραγματική απόδοση ιδίων κεφαλαίων άνω του 15%.

18^η ΔΙΕΘΝΗΣ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΑΡΧΑΙΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ

www.ethal.com.cy

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ

Υπό την Αγίδα: Με τη συνεργασία:

Μέγας Θεαματικός Χορηγός: Πάγιος Χορηγός: Κύριος Χορηγός Παραγωγής: Χορηγοί Παραγωγής:

Χορηγοί Επικοινωνίας:

Μετάφραση: Γιώργος Μπλάνας

Σκηνοθεσία: Μηνάς Τίγκιλης

Πρωταγωνιστούν: Ευτύχιος Πουλλαϊδής, Κώστας Καζάκας, Κωνσταντίνος Γαβριήλ, Αλέξανδρος Παρίσης και 12μελής Χορός

8 Αρχαίο Θέατρο Κουρίου
11 Αμφιθέατρο Μακαρίου Γ'
12 Αρχαίο Ωδείο Πάφου

ώρα έναρξης 9.00 μ.μ.

Η παράσταση συνοδεύεται από αγγλικούς και ρωσικούς υπέρτιτλους

Σοφοκλή

Πώληση εισιτηρίων: Περίπτερα SOEASY Παγκύπρια

Τιμές εισιτηρίων: 10€ και 5€

Find us on Facebook

Πληροφορίες: 25877827 & 7000 2414

Η Παγκόσμια Τράπεζα αποκτά ανταγωνιστή

Με συνδρομή 22 κρατών η Κίνα προχωρά στη σύσταση της Ασιατικής Τράπεζας Επενδύσεων

ΜΕ ταχείς ρυθμούς προχωρεί το Πεκίνο στην ίδρυση της δικής του «Παγκόσμιας Τράπεζας» με κεφάλαια ύψους 100 δισ. δολαρίων, η οποία θα έχει θέση ανταγωνιστική προς τον υπάρχοντα θεσμό. Επιπλέον, όπως αναφέρεται σε δημοσιεύματα των Financial Times, η Κίνα ενδιαφέρεται να ανταγωνιστεί και την Ασιατική Τράπεζα Ανάπτυξης, καθώς πιστεύει πως οι προαναφερθέντες οργανισμοί τελούν υπό αμερικανική επιρροή. Τον τελευταίο καιρό,

Ο νέος φορέας, που δεν θα τελει υπό αμερικανική επιρροή, θα εφοδιαστεί σε πρώτη φάση με κεφάλαια 100 δισ. δολαρίων.

σύμφωνα με πηγές που επικαλείται η βρετανική εφημερίδα, διεξάγονται συνομιλίες μεταξύ Κινέζων αξιωματούχων και αξιωματούχων άλλων χωρών. Στο πλαίσιο αυτό προτάθηκε να διπλασιαστούν τα κεφάλαια της νέας Τράπεζας από 50 σε 100 δισ. δολάρια.

Με τα μέχρι στιγμής δεδομένα, 22 χώρες της ευρύτερης περιφέρειας, μεταξύ των οποίων και ορισμένες της Μέσης Ανατολής, έχουν εκδηλώσει πρόθεση να συμμετάσχουν στη σύσταση ενός νέου πολυμερούς οργάνου δανειοδοτήσης. Ο υπό συγκρότηση θεσμός θα έχει το όνομα Ασιατική

Στόχος του Πεκίνου είναι η σύσταση ενός διεθνούς οργανισμού, στον οποίο ο ρόλος των Ηνωμένων Πολιτειών και της Ιαπωνίας θα είναι περιορισμένος. Η κινεζική πλευρά εκτιμά ότι τα αρχικά κεφάλαια των 100 δισ. δολαρίων είναι αρκετά για να εξασφαλίσουν την επιτυχία του εγχειρήματος.

Τράπεζα Επενδύσεων και Υποδομών. Σε αρχικό στάδιο η Τράπεζα θα επικεντρωθεί στην κατασκευή και την αναβίωση του ιστορικού δρόμου του μεταξίου, ο οποίος για μακρές ιστορικές περιόδους ένωσε την Κίνα και την Απω Ανατολή με την Ευρώπη. Ο δρόμος αυτός θα πληρωθεί, βέβαια, όλες τις σύγχρονες προδιαγραφές, ενώ το πρώτο βήμα θα είναι η άμεση σύνδεση του Πεκίνου με τη Βαγδάτη διά μέσου σιδηροδρομικής γραμμής. Αξίζει να σημειωθεί πως το μεγαλύτερο μέρος των επενδύσεων θα προέλθει από το Πεκίνο. Η αποφασιστικότητα της Κίνας στο να αναλάβει την πρωτοβουλία για τη συγκρότηση ενός αντίπαλου δέους στην Παγκόσμια Τράπεζα μπορεί να αιτιολογηθεί. Επί σειρά ετών διεκδικεί ισχυρότερο ρόλο στη διαδικασία λήψης αποφάσεων σε παγκόσμια όργανα, όπως το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, η Παγκόσμια Τράπεζα και η Ασιατική Τράπεζα Ανάπτυξης. Καλά πληροφορημένες πηγές επισημειώνουν, εν κατακλείδι, στους Financial Times: «Η Κίνα αντιλαμβάνεται πως δεν έχει περιθώρια να πετύχει τίποτε σημαντικό από την Παγκόσμια Τράπεζα ή το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Συνεπώς, από φυσική εξέλιξη να ιδρύσει τη δική της Παγκόσμια Τράπεζα και να την ελέγχει. Επιπλέον, ενδιαφέρονται και άλλες ασιατικές χώρες, αλλά ακόμα και αν δεν συνέβαινε αυτό, η Κίνα θα προχωρούσε μόνη».

REUTERS

Στροφή στην εξωστρέφεια

Η δημοσιοποίηση των σχεδίων της Κίνας για την Ασιατική Τράπεζα Υποδομών και Επενδύσεων, η οποία θα λειτουργεί ανταγωνιστικά προς την Π. Τράπεζα, συμπίπτει με έκθεση του ΟΗΕ. Βάσει αυτής, προβλέπεται ότι φέτος οι επενδύσεις από τη χώρα θα υπερσκελίσουν όσες κατευθύνονται προς αυτήν. Αυτό θα συμβεί, επειδή ολόενα και περισσότερες κινεζικές επιχειρήσεις μετακινούνται εκτός συνόρων. Αποτέλεσμα είναι να τείνει προς τη λήξη της η εποχή, κατά την οποία μεγάλες επενδύσεις εισέρρεαν αφειδίως στην Κίνα. Η Ασιατική Τράπεζα Υποδομών και Επενδύσεων επιπλέον θα θέσει εν αμφιβολία όχι μόνον την ισχύ της Π. Τράπεζας, αλλά και της Ασιατικής Τράπεζας Ανάπτυξης. Έχει έδρα τη Μανίλα και, σύμφωνα με το Πεκίνο, επηρεάζεται υπερβολικά από την Ιαπωνία. Εάν δε η νέα Τράπεζα διαθέτει 100 δισ. δολάρια για να επενδύσει, μπορεί να αντιπαρατεθεί στα 165 δισ. δολάρια της Ασιατικής Τράπεζας Ανάπτυξης. Σε αυτήν οι μεγαλύτεροι μέτοχοι είναι η Ιαπωνία και οι Ηνωμένες Πολιτείες, ενώ από την ίδρυσή της το 1966 και μετά μόνιμα διατηρεί Ιάπωνες πρόεδρο. Σύμφωνα με πηγές, στόχος της Κίνας στον νέο οργανισμό είναι να αποκλειστούν ΗΠΑ και Ιαπωνία.

Απρόβλεπτες συνέπειες από ενδεχόμενη χρεοκοπία της Αργεντινής

Η πρόσφατη απόφαση αμερικανικού εφετείου να δικαιώσει τους πιστωτές της Αργεντινής που δεν συμμετείχαν στις δύο αναδιρθρώσεις χρέους μπορεί να έχει πολύ αρνητικές επιπτώσεις στο παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό σύστημα και επίσης είναι αντίθετη με την ίδια την αμερικανική νομοθεσία περί ασυλίας κυρίαρχων κρατών, σύμφωνα με τον οργανισμό εμπορίου του ΟΗΕ. Μάλιστα, τονίζεται πως το κόστος για την Αργεντινή μπορεί να ξεπεράσει τις απαιτήσεις των 15 δισ. δολαρίων με βάση την απόφαση του ανώτατου δικαστηρίου, φθάνοντας τα 120 δισ. εάν ζητήσουν πλήρη εξόφληση και οι επενδυτές που συμμετείχαν στην αναδιάρθρωση. Η προθεσμία για την Αργεντινή λήγει στις 30 Ιουλίου, λαμβάνοντας υπόψη και την περίοδο χάριτος ενός μηνός για την πληρωμή του κουπονιού. Ειδικά, μπορεί να καταλήξει σε νέα χρεοκοπία με απρόβλεπτες συνέπειες.

Η ανακοίνωση

Σύμφωνα με ασυνήθιστη ανακοίνωση Τύπου του UNCTAD, η απόφαση του αμερικανικού δικαστηρίου «δημιουργεί νομικό προηγούμενο που θα

μπορούσε να έχει πολύ σημαντικές επιπτώσεις για το διεθνές χρηματοπιστωτικό σύστημα. Θα μπορούσε να ακολουθήσει κατακλιση παρόμοιων υποθέσεων ανάλογα με την ερμηνεία που θα δώσουν τα διάφορα δικαστήρια». Η πρόεδρος της Αργεντινής κ. Κριστίνα Φερνάντεζ υποστηρίζει ότι αν πληρώσει το ακέραιο τους πιστωτές που δεν συμμετείχαν στην αναδιάρθρωση χρέους, τότε και αυτοί που συμμετείχαν θα μπορούσαν να διεκδικήσουν την άμεση εξόφληση ποσού ύψους 15 δισ. δολαρίων. Η Αργεντινή θα πρέπει να πληρώσει το κουπόνι στους κατόχους των ομολόγων που αναδιρθρώθηκαν στις 30 Ιουνίου, ωστόσο σύμφωνα με την απόφαση του αμερικανικού εφετείου αυτό δεν μπορεί να γίνει αν δεν καταβληθεί ταυτόχρονα και 1,33 δισ. δολάρια σε αυτούς που δεν συμμετείχαν στην αναδιάρθρωση. «Η δικαστική απόφαση καθιστά μελλοντικές αναδιρθρώσεις χρέους πολύ πιο δύσκολες, καθώς οι οφειλέτες θα διαθέτουν ως μοναδικά όπλα για να πείσουν τους πιστωτές τους να συνεργαστούν μόνο την πειθώ και τη διπλωματία» αναφέρεται στην ανακοίνωση της UNCTAD.

Προς σταδιακή άρση της απαγόρευσης εξαγωγών πετρελαίου κινούνται οι ΗΠΑ

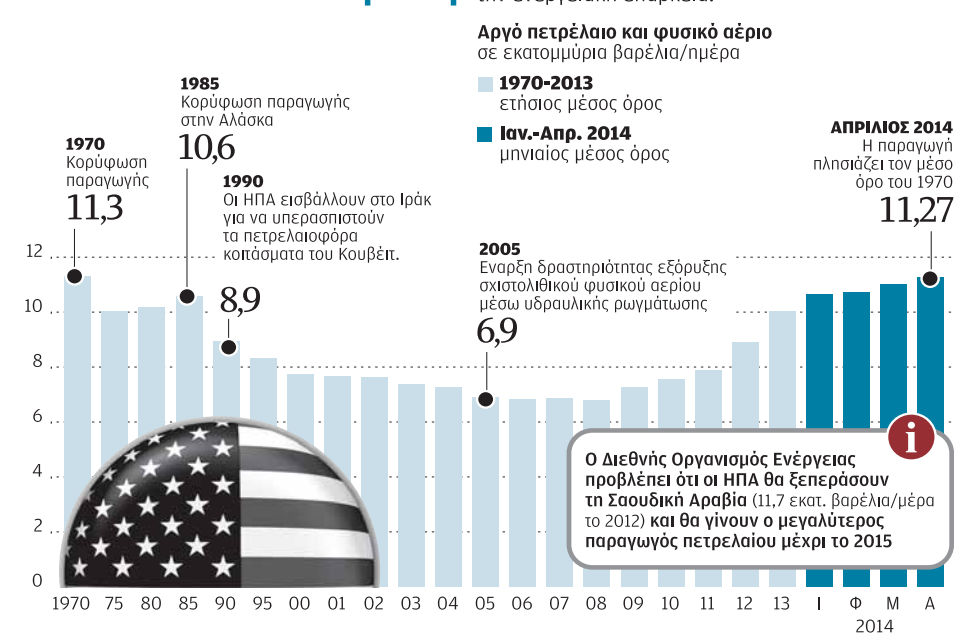
Προς σταδιακή χαλάρωση της απαγόρευσης εξαγωγών αργού πετρελαίου μετά 40 χρόνια κινείται η αμερικανική κυβέρνηση, η οποία επέτρεψε σε δύο εταιρείες να εξαγάγουν ποσότητες εξαιρετικά ελαφρού πετρελαίου που έχει υποστεί μηδαμινή διύλιση. Την προαναφερθείσα Τρίτη το αμερικανικό υπουργείο Εμπορίου ενημέρωσε τις εταιρείες Pioneer Natural Resources και Enterprise Products Partners ότι η ελάχιστη επεξεργασία ελαφρού πετρελαίου, γνωστού ως πετρελαίου συμπτωμάτων, είναι επαρκής ώστε το προϊόν να

Ο περιορισμός ισχύει από τα τέλη της δεκαετίας του '70, μετά την επιβολή εμπόργκο από τον ΟΠΕΚ.

θεωρείται διυλισμένο και συνεπώς να επιτρέπεται η εξαγωγή του. Σύμφωνα με την αμερικανική εφημερίδα Wall Street Journal, η απόφαση θα επιτρέψει στις αμερικανικές πετρελαϊκές εταιρείες να αρχίσουν να παρακάμπτουν σταδιακά την απαγόρευση στις εξαγωγές αργού πετρελαίου που επιβλήθηκε τη δεκαετία του '70, μετά την επιβολή εμπόργκο από τον ΟΠΕΚ. Προς το παρόν, η απόφαση για εξαγωγή του ελαφρού διυλισμένου πετρελαίου αφορά μόνο τις δύο προαναφερθείσες εταιρείες, ωστόσο είναι πολύ πιθανό ότι θα ενθαρρύνει και άλλες εταιρείες να υποβάλουν παρόμοια αιτήματα, ενώ το υπουργείο Εμπορίου εξετάζεται κανονισμός που θα αφορά ολόκληρη τη βιομηχανία και θα μπορούσε να καταστήσει ακόμη ευκολότερη την εξαγωγή αμερικανικού πετρελαίου στο εξωτερικό.

Σε ανακοίνωση Τύπου, το αμερικανικό υπουργείο Εμπορίου αναφέρει ότι «δεν υπάρχει αλλαγή πολιτικής όσον αφορά τις εξαγωγές αργού πετρελαίου». Το ζήτημα της απελευθέρωσης των εξαγωγών αργού είναι από τα μεγαλύτερα που έχουν προκύψει εσχάτως, χάρη στην έκρηξη παραγωγής σχιστολιθικού πετρελαίου και φυσικού αερίου στις ΗΠΑ τα τελευταία χρόνια. Για την ακρίβεια, η αύξηση

Η αμερικανική παραγωγή πετρελαίου κοντά σε νέο ρεκόρ

της παραγωγής είναι τόσο μεγάλη, ώστε οι τιμές του εξαιρετικά ελαφρού αργού πετρελαίου έχουν υποχωρήσει μέχρι και κατά 10 δολάρια το βαρέλι σε σχέση με την τιμή του παραδοσιακού αργού πετρελαίου. Αποτέλεσμα αυτής της πτώσης των τιμών είναι οι πετρελαιοπαραγωγοί να πιέζουν σκληρά τους Αμερικανούς πολιτικούς ώστε να χαλαρώσουν την απαγόρευση εξαγωγών, διότι πιστεύουν ότι μπορούν να πετύχουν καλύτερες τιμές από ξένους αγοραστές από τις τιμές που δίνουν τ' αμερικανικά διυλιστήρια. Επί μίνης, αξιωματούχοι της κυβέρνησης Ομπάμα αφήνουν να εννοηθεί πως είναι πρόθυμοι να χαλαρώσουν τους όρους εξαγωγής προϊόντων πετρελαίου, αν και είναι πιθανό να υπάρξουν αντιδράσεις από το Κογκρέσο, όπου ορισμένοι βουλευτές και γερουσιαστές επιμένουν ότι οι Αμερικανοί κατα-

ναλωτές θα ωφεληθούν περισσότερο από την πτώση των τιμών αν η κυβέρνηση εξακολουθήσει να απαγορεύει τις εξαγωγές αδιύλιστων προϊόντων. Με αμερικανική όριση μετά την τιμή του Ας σημειωθεί ότι μία μέρα μετά την ανακοίνωση της UNCTAD, η τιμή του πετρελαίου έπεσε κατά 0,41% στα 106,46 δολάρια το βαρέλι, ενώ ωστόσο είχε σημειώσει άνοδο άνω του 1 δολαρίου, στα 107,05 δολάρια το βαρέλι. Είναι ενδεικτικό ότι απαγορεύεται η εξαγωγή συμπυκνωμένου πετρελαίου που έχει παραχθεί απευθείας από πετρελαϊκό κοιτάσμα, ενώ επιτρέπεται η εξαγωγή του ίδιου τύπου πετρελαίου εάν αυτό έχει εξαχθεί από ερροστάσιο επεξεργασίας φυσικού αερίου ή από διυλιστήριο. Σε κάθε περίπτωση, πολλοί παρατηρητές της αγοράς εκτιμούν ότι θα περάσουν μερικά χρόνια μέχρι το αμερικανικό πετρέλαιο να βγει στις αγορές.

Η Βρετανία έγινε η πρώτη δυτική χώρα που δανειστηκε με ισλαμικό ομόλογο

Αποφασισμένη είναι η Βρετανία να αποτέλεσει παγκόσμιο κέντρο στη διαπραγμάτευση ισλαμικών χρηματοοικονομικών προϊόντων, προχωρώντας στην πρώτη Σετούς κρατικού ομολόγου 200 εκατ. στερλινών, με τη ζήτηση να είναι πολλαπλάσια της προσφοράς. Προς το παρόν, η Βρετανία είναι η μοναδική χώρα στη Δύση που εισέρχεται στην ιδιαίτερη αγορά των sukuk, ήτοι των ισλαμικών ομολόγων, η οποία αναπτύσσεται με ετήσιο ρυθμό 17% και προβλέπεται να φθάσει τα 2,67 τρις. δολάρια μέχρι το 2017, σύμφωνα με την PricewaterhouseCoopers LLP. Τα σχέδια της Βρετανίας είχαν ήδη ανακοινωθεί διά στόματος του πρωθυ-

πουργού της Ντέιβιντ Κάμερον από τα τέλη Οκτωβρίου. Μετά την επιτυχημένη έκδοση, ο υπουργός Οικονομικών της Βρετανίας Τζορτζ Οζμπορν επιβεβαίωσε τον ενδιαφέρον της κυβέρνησης στη διαπραγμάτευση τίτλων που συνάδουν με το ισλαμικό δίκαιο. «Υπήρξε μεγάλο ενδιαφέρον».

Ελπίζουμε πως η κυβερνητική έκδοση να ενθαρρύνει την προσφορά ιδιωτικών τίτλων υπό τα πρότυπα των sukuk στη Βρετανία», αναφέρεται στην ανακοίνωση του κ. Οζμπορν. Προσδοκία της κυβέρνησης του κ. Κάμερον είναι να εξελιχθεί το Σίτι του Λονδίνου σε ένα παγκόσμιο κέντρο στη διαπραγμάτευση ισλαμικών

Προσδοκία της βρετανικής κυβέρνησης είναι να εξελιχθεί το Σίτι του Λονδίνου σε ένα παγκόσμιο κέντρο στη διαπραγμάτευση ισλαμικών χρηματοοικονομικών προϊόντων, συναγωνιζόμενο το Ντουμπάι και την Κουάλα Λουμπούρ.

χρηματοοικονομικών προϊόντων, συναγωνιζόμενο το Ντουμπάι και την Κουάλα Λουμπούρ.

Σύμφωνα με το ισλαμικό νόμο της σαρίας απαγορεύεται η καταβολή τόκων. Οι αποδόσεις των sukuk εξαρτώνται από την αξιοποίηση περιουσιακών στοιχείων και όχι από τις ημερήσιες διακυμάνσεις των αξιών. Οπότε στην περίπτωση του βρετανικού ισλαμικού ομολόγου που εκδόθηκε από το υπουργείο Οικονομικών της χώρας, η απόδοση εξασφαλίζεται από την αξιοποίηση ενοικίων. Η ζήτηση διαμορφώθηκε στα 2,3 δισ. στερλίνες και εκδηλώθηκε ενδιαφέρον από κρατικά επενδυτικά κεφάλαια, κεντρικές τράπεζες,

εγκώριες και διεθνείς επενδυτικές εταιρείες. Στην τελική κατανομή των κεφαλαίων του βρετανικού sukuk συμμετείχαν «μεγάλα χρηματοοικονομικά κέντρα από τη Μέση Ανατολή, την Ασία και τη Βρετανία», όπως αναφέρεται στην ανακοίνωση του υπουργείου. Το ζετές ομόλογο, με ημερομηνία ωρίμανσης τις 22 Ιουλίου του 2019, πουλήθηκε με επιτόκιο κέρδους 2,036%. Η εγγυημένη απόδοση ορίστηκε στο 1,75%, όσο είναι το κουπόνι του αντίστοιχου ομολόγου στη Βρετανία. Μάλιστα, το πρώτο ισλαμικό ομόλογο της Βρετανίας θα είναι διαπραγματεύσιμο στο χρηματιστήριο του Λονδίνου από τις 2 Ιουλίου.

Η οικονομία της Ευρωζώνης επιστρέφει σταδιακά στην ανάπτυξη

Αύξηση του ΑΕΠ κατά 1,1% φέτος και 1,5% το 2015, προβλέπει έκθεση της ΕΥ

Ανάπτυξη της Ευρωζώνης, μετά δύο χρόνια ύφεσης, κατά 1,1% φέτος, 1,5% το 2015 και ελαφρώς ταχύτερο ρυθμό το 2016-18, αναμένεται σύμφωνα με την τελευταία έκθεση της ΕΥ Eurozone Forecast (EEF). Οι εξαγωγές ενισχύονται ενώ η σταδιακή ανάκαμψη της εγχώριας ζήτησης θα οδηγήσει σε περιορισμένη αύξηση των επενδύσεων. Ωστόσο, η απειλή του αποπληθωρισμού παραμένει. Ο πληθωρισμός στην Ευρωζώνη μειώθηκε στο 0,5% τον Μάιο. Εκτεταμένος αποπληθωρισμός, ή ακόμα και μια περίοδος με πολύ χαμηλό πληθωρισμό, θα προσθέσει στα προβλήματα της υποτονικής ανάπτυξης, μέσω της αύξησης των πραγματικών τιμών του χρέους και της αναβολής των αποφάσεων για δαπάνες και επενδύσεις.

Πληθωρισμός και ευρώ

Τα χαμηλά επίπεδα πληθωρισμού οφείλονται εν μέρει στο ισχυρό ευρώ κατά τους τελευταίους μήνες. Η πρόσφατη αντίδραση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) θα έχει κάποιο αντίκτυπο και, καθώς οι ΗΠΑ προσαρμόζονται προς αυστηρότερη πολιτική, το ευρώ θα πρέπει να αρχίσει να υποτιμάται αργότερα φέτος και το 2015. Ως εκ τούτου, η έκθεση προβλέπει ότι ο πληθωρισμός θα αρχίσει να αυξάνεται, οδηγώντας σε μείωση τις ανησυχίες για αποπληθωρισμό και στηρίζοντας την ευρύτερη ανάκαμψη των επενδύσεων και των καταναλωτικών δαπανών. Το σενάριο συνεχίζει να διαφοροποιείται από χώρα σε χώρα. Παρά το γεγονός ότι οι μεγάλες διαφορές στον ρυθμό ανάπτυξης μεταξύ του Βορρά και της περιφέρειας της Ευρωζώνης που καταγράφησαν στη διάρκεια των τελευταίων ετών έχουν αρχίσει να περιορίζονται, η έκθεση εξακολουθεί να προβλέπει αποκλίσεις στις οι-

Η πρόσφατη αντίδραση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) θα έχει κάποιο αντίκτυπο και, καθώς οι ΗΠΑ προσαρμόζονται προς αυστηρότερη πολιτική, το ευρώ θα πρέπει να αρχίσει να υποτιμάται αργότερα φέτος και το 2015. Ως εκ τούτου, η έκθεση προβλέπει ότι ο πληθωρισμός θα αρχίσει να αυξάνεται, μετριάζοντας τις ανησυχίες για αποπληθωρισμό και στηρίζοντας την ευρύτερη ανάκαμψη των επενδύσεων και των καταναλωτικών δαπανών.

κονομικές επιδόσεις μεταξύ Βορρά και Νότου. Η Ελλάδα και η Ιταλία θα βρίσκονται ανάμεσα στις ασθενέστερες οικονομίες της Ευρωζώνης, μαζί με την Κύπρο και τη Φινλανδία. Ωστόσο, η αύξηση του ΑΕΠ στην Ισπανία και την Πορτογαλία αναμένεται να ανακάμψει σημαντικά φέτος, καθώς οι μεταρρυθμίσεις που υλοποιήθηκαν κατά τα τελευταία χρόνια αρχίζουν να αποδίδουν.

Ανάπτυξη 2 ταχυτήτων

Ενώ ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ στην Ισπανία και την Πορτογαλία θα βρίσκεται κοντά στον μέσο όρο της Ευρωζώνης, οι δύο χώρες ενδέχεται να

σημειώσουν επιδόσεις καλύτερες από μερικές από τις πιο αδύναμες οικονομίες του πυρήνα, όπως η Γαλλία και η Ολλανδία, που καθυστέρησαν να αντιμετωπίσουν τα θεμελιώδη οικονομικά τους προβλήματα. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν μεγάλες αποκλίσεις ως προς το πλεονάζον παραγωγικό δυναμικό μεταξύ των χωρών του πυρήνα και της περιφέρειας. Η έκθεση εκτιμά πως η Γερμανία κινείται σήμερα στα όρια του πλήρους παραγωγικού δυναμικού. Αντίθετα, το ΑΕΠ στην Ιταλία και την Ισπανία εξακολουθεί να είναι περίπου 6% κάτω από τις δυνατότητές τους ενώ το μέγεθος του ελληνικού πα-

ραγωγικού κενού είναι πιθανό να είναι σημαντικά μεγαλύτερο.

Ευρώ και εξαγωγές

Το 2013 ο όγκος των εξαγωγών της Ευρωζώνης αυξήθηκε μόλις κατά 1,4% – η χαμηλότερη ετήσια αύξηση από την παγκόσμια οικονομική κρίση. Αν και λόγω της περαιτέρω ενίσχυσης του ευρώ από την αρχή του έτους ενδέχεται οι εξαγωγές να αντιμετωπίσουν μία ακόμη δύσκολη χρονιά, η έκθεση EEF εκτιμά πως η αύξηση των εξαγωγών θα φθάσει το 3,5% φέτος και το 3,8% το 2015, καθώς η παγκόσμια ζήτηση συνεχίζει να αυξάνεται.

Νέα κόντρα Γερμανίας, Κομισιόν για την ενέργεια

Οι Βρυξέλλες και το Βερολίνο αντάλλαξαν κατηγορίες για τους κανόνες ανταγωνισμού της Ε.Ε. στον ενεργειακό τομέα, σύμφωνα με δημοσίευμα της εφημερίδας Financial Times. Σε μία ασυνήθιστη αιχμηρή ανακοίνωση, οι Βρυξέλλες «αντεπιτέθηκαν» στον Γερμανό αντικαγκελάριο Ζίγκμαρ Γκάμπριελ, ο οποίος είχε κατηγορήσει τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ότι επιχειρεί να θέσει υπό «ομηρία» τη Γερμανία με μη δικαιολογημένες και αυθαίρετες απαιτήσεις. Η διαμάχη, σημειώνει το δημοσίευμα, αφορά τις κρατικές γερμανικές επιδοτήσεις, ύψους δισεκατομμυρίων ευρώ, που χορηγούνται για την υλοποίηση της στροφής της ενεργειακής πολιτικής της χώρας προς τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και για την ταυτόχρονη μείωση του κόστους της βαριάς βιομηχανίας της.

Η Γερμανία σχεδιάζει να παράγει το 60% της ηλεκτρικής της ενέργειας έως το 2035 από ανανεώσιμες πηγές, στο πλαίσιο της ριζικής αλλαγής του ενεργειακού προγράμματός της, η οποία περιλαμβάνει και την εγκατάλειψη της παραγωγής πυρηνικής ενέργειας. Η αύξηση της παραγωγής καθαρής ενέργειας ενθαρρύνθηκε από ένα γενναιοδωρο σύστημα επιδοτήσεων στους παραγωγούς ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Η γερμανική κυβέρνηση επιδιώκει τώρα να περιορίσει το κόστος αυτό, με τη μείωση των επιδοτήσεων στους παραγωγούς καθαρής ενέργειας, τη θέσπιση πλαισίων για νέες επενδύσεις και τον περιορισμό του αριθμού των βιομηχανικών κλάδων που έχουν το δικαίωμα να λαμβάνουν επιστροφές για τους λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος. Η ομοσπονδιακή Βουλή της Γερμανίας (Μπούντεσταγκ) αναμένεται να ψηφίσει σήμερα τον νέο νόμο, αν και δεν έχει λήξει η μακρά διαμάχη με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Ο επίτροπος της Ε.Ε. για τον Ανταγωνισμό, Χοακίν Αλμοούνια, αμφισβήτησε τον ισχυρισμό του κ. Γκάμπριελ ότι ένα ανοικτό θέμα – που αφορά την υποχρέωση της Γερμανίας να μεταχειρίζεται την εισαγόμενη ενέργεια με τους ίδιους όρους όπως και την εγχώρια παραγωγή – δεν είχε τεθεί ποτέ κατά τους έξι μήνες των διαβουλεύσεων. Σε ανακοίνωση που εξέδωσε προχθές, ο κ. Αλμοούνια υποστήριξε πως η διακριτική μεταχείριση είναι πιθανόν παράνομη και ότι αυτός ο κίνδυνος «είχε γίνει σαφής στις γερμανικές Αρχές από τον Δεκέμβριο του 2013». «Δεν υπάρχει κάτι νέο όσον αφορά την ανάγκη να αντιμετωπισθεί η πιθανή διακριτική μεταχείριση εισαγόμενου ρεύματος από τη Γερμανία», τόνισε ο επίτροπος.

FADING GIGOLO

ΤΖΟΝ ΤΟΡΤΟΥΡΟ

ΓΟΥΝΤΙ ΑΛΕΝ

ΒΑΝΕΣΑ ΠΑΡΑΝΤΙ

ΔΙΒ ΣΡΑΪΜΠΕΡ

ΣΑΡΟΝ ΣΤΟΥΝ

ΣΟΦΙΑ ΒΕΡΓΚΑΡΑ

04.07.14

QED
TANWEER ALLIANCES
DIANOMH VILLAGE
MILLENNIUM

MONO €2

nomisma

ΜΗ ΧΑΣΕΤΕ ΤΟ ΝΕΟ ΤΕΥΧΟΣ ΠΟΥ ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ

Τα συν + πλην της εξόδου στις αγορές

ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑ

Οι τραπεζίτες πρέπει να πληρώσουν τα πρόστιμα

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Έτσι θα αλλάξουμε τη δημόσια διοίκηση

Πως επηρεάζει τους Κύπριους που δανείστηκαν σε φράγκο, η απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου

↓

Τι αλλάζει στα κριτήρια δανεισμού

↓

Ποιες και πόσες γεωτρήσεις ετοιμάζει η ENI

↓

Τι θα γίνει με το Εγγυημένο Εισόδημα

ΖΗΤΗΣΤΕ ΤΟ ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΡΙΠΤΕΡΑ

ΣΥΝΔΕΘΕΙΤΕ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

www.nomisma.com.cy

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ Real Estate

ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΙΟΥΝΙΟΥ 2014

ΣΥΝΤΟΜΑ

Μια σειρά από νέους πύργους διαμερισμάτων κατασκευάζεται αυτή την περίοδο σε πόλεις όπως η Βοστώνη, το Σιάτλ και το Λος Άντζελες.

Στα ύψη η ζήτηση για διαμερίσματα σε μεγάλες πόλεις των ΗΠΑ

Επιστρέφουν στην αγορά των μεγάλων οικιστικών συγκροτημάτων οι εταιρείες ανάπτυξης ακινήτων των ΗΠΑ, καθώς η ζήτηση για διαμερίσματα σε μεγάλες πόλεις ανά τη χώρα έχει εκτοξευτεί. Σύμφωνα με αναλυτές της αγοράς, μία σειρά από νέους πύργους διαμερισμάτων κατασκευάζεται αυτή την περίοδο σε πόλεις όπως η Βοστώνη, το Σιάτλ και το Λος Άντζελες. Στο Σιάτλ, που βρίσκεται στις βορειοδυτικές ΗΠΑ, κατασκευάζεται αυτή την περίοδο ένας πύργος 41 ορόφων, ενώ στο Λος Άντζελες ολοκληρώνεται η κατασκευή ενός κτηρίου 22 ορόφων, που θα είναι το πρώτο συγκρότημα διαμερισμάτων που αναπτύσσεται στην αμερικανική μεγαλούπολη από το 2005. Μάλιστα, σταδιακά κι άλλες πόλεις εισέρχονται στον «κάρτη» των επενδύσεων, όπως για παράδειγμα η Ουάσιγκτον, το Χιούστον, το Μαϊάμι, η Νέα Υόρκη και το Σαν Φρανσίσκο.

Η στροφή των επενδυτών προς την εν λόγω κατηγορία ακινήτων, που στις ΗΠΑ θεωρείται υψηλού ρίσκου, καθώς σε περιόδους κρίσης είναι η πρώτη που πλήττεται, αποδίδεται στην εκτόξευση των τιμών και της ζήτησης. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Εθνικής Ένωσης Μεσιτών ΗΠΑ (NAR), οι τιμές πώλησης μεταχειρισμένων διαμερισμάτων αυξήθηκαν κατά 8,3% κατά μέσο όρο τον Απρίλιο, σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους. Η μέση τιμή διαμορφώθηκε σε 152.000 ευρώ περίπου. Την ίδια στιγμή, οι τιμές των μονοκατοικιών αυξήθηκαν κατά 4,7% κατά την ίδια περίοδο. Αντίστοιχα, οι πωλήσεις υφιστάμενων διαμερισμάτων κατέγραψαν άνοδο της τάξεως του 7,3% σε μηνιαία βάση τον Απρίλιο, τη στιγμή που οι αγοραπωλησίες μονοκατοικίες αυξήθηκαν μόλις κατά 0,5%.

Πρόκειται για σαφή δείγματα αύξησης του ενδιαφέροντος, εξέλιξη που ωθεί όλο και περισσότερους επενδυτές στην ανάπτυξη νέων διαμερισμάτων. Σύμφωνα με στοιχεία του Census Bureau, κατά τη διάρκεια του 2013 ξεκίνησε η κατασκευή 22.000 νέων διαμερισμάτων προς πώληση, μια αύξηση της τάξεως του 4,8% έναντι του 2012 και 47% σε σχέση με το ναδίρ της αγοράς που καταγράφηκε το 2010. Αξίζει να σημειωθεί ότι στις ΗΠΑ το μεγαλύτερο ποσοστό τέτοιων αναπτύξεων πραγματοποιείται με στόχο την εκμετάλλευση, δηλαδή την ενοίκιαση και όχι την πώληση. Αυτό φαίνεται να αλλάζει, λόγω των αγοραστικών ενδιαφερόντων, με αποτέλεσμα κατά το φετινό πρώτο τρίμηνο το 8,5% των 71.000 διαμερισμάτων που ξεκίνησαν να κατασκευάζονται να προορίζεται αποκλειστικά για πώληση. Το αντίστοιχο μερίδιο το 2013 δεν είχε ξεπεράσει το 6,9%.

Στα 3,8 τρισ. η συμβολή των κτιριακών υποδομών σε 9 ευρωπαϊκές χώρες

Το 40% του παγκόσμιου ΑΕΠ προκύπτει από τέτοιου είδους επενδύσεις

Συμβολή της τάξεως των 3,8 τρισ. ευρώ στο ΑΕΠ συνολικά 9 ευρωπαϊκών χωρών είχε το 2013 ο κλάδος των υποδομών και των οικοδομηθέντων κτιρίων (κατοικίες, επαγγελματικά και βιομηχανικά ακίνητα), αναφέρει σχετική έρευνα της Arcadis σε συνεργασία με τον Κέντρο Οικονομικών και Επιχειρηματικών Μελετών (Cebr).

Οι εταιρείες έχουν αναπτύξει έναν δείκτη ο οποίος εξετάζει το εισόδημα που δημιουργείται από τα κτίρια, τις υποδομές και άλλα σχετικά περιουσιακά στοιχεία, όπως π.χ. μια βιομηχανική

Οι υποδομές στην Κίνα απέδωσαν 5 τρισ. το 2013, φέρνοντας τη χώρα στην κορυφή της παγκόσμιας κατάταξης.

μονάδα, σε ένα σύνολο 30 χωρών, οι οποίες αντιπροσωπεύουν από κοινού το 82% του παγκόσμιου ΑΕΠ.

Όπως φαίνεται στην έρευνα, κατά μέσο όρο το 40% του παγκόσμιου ΑΕΠ προκύπτει από τέτοιου είδους επενδύσεις, με το σχετικό ποσοστό να έχει διακυμάνσεις με βάση τον βαθμό ωριμότητας της κάθε οικονομίας. Σύμφωνα με την ανάλυση, καλές συγκοινωνιακές συνδέσεις, παραγωγικά βιομηχανικά κέντρα και υψηλή ποιότητας συγκροτήματα κατοικιών κι επαγγελματικά ακίνητα συμβάλλουν με ιδιαίτερα θετικό τρόπο στην οικονομική απόδοση μιας χώρας. Στο πλαίσιο αυτό, οι εν λόγω υποδομές στην Κίνα απέδωσαν 5 τρισ. το 2013, φέρνοντας την εν λόγω χώρα

Τις υψηλότερες αποδόσεις προσφέρουν σε πανευρωπαϊκό επίπεδο τα ξενοδοχειακά ακίνητα, όπως προκύπτει από τον σχετικό δείκτη που επιμελείται η International Property Databank.

στην κορυφή της παγκόσμιας κατάταξης. Ακολούθησαν οι ΗΠΑ με 4,2 τρισ., η Ινδία με 1,5 τρισ. και η Ιαπωνία με 1,45 τρισ.

Είναι χαρακτηριστικό ότι χώρες με ανεπτυγμένη οικονομία βασίζονται λιγότερο στις υποδομές τέτοιου είδους

(κτιριακές και συγκοινωνιακές) για τη δημιουργία πλούτου, καθώς αυτές συμβάλλουν κατά μέσο όρο σε ποσοστό 36% του ΑΕΠ. Στον αντίποδα, στις αναπτυσσόμενες οικονομίες, όπου η βιομηχανική παραγωγή διαδραματίζει πρωταγωνιστικό ρόλο, η μέση συμβολή

στο ΑΕΠ των εν λόγω υποδομών άγγιξε το 45%.

Αποδίδουν τα ξενοδοχεία

Τις υψηλότερες αποδόσεις προσφέρουν σε πανευρωπαϊκό επίπεδο τα ξενοδοχειακά ακίνητα, όπως προκύπτει από τον σχετικό δείκτη που επιμελείται η International Property Databank. Βάσει αυτού, προκύπτει ότι οι αποδόσεις των ξενοδοχείων άγγιξαν το 6,6% κατά τη διάρκεια του 2013, έναντι αποδόσεων 5,9% των υπολοίπων βασικών κατηγοριών ακινήτων, δηλαδή των κτιρίων γραφείων και των εμπορικών ακινήτων.

Μάλιστα, σύμφωνα με τα στοιχεία της IPD, τα ξενοδοχεία βελτίωσαν σημαντικά την ελκυστικότητά τους, δεδομένου ότι το 2012 οι αποδόσεις τους δεν είχαν ξεπεράσει το 5,8%.

Για την αξιολόγηση της απόδοσης της συγκεκριμένης κατηγορίας ακινήτων, η IPD εξέτασε 742 ξενοδοχεία συνολικής αξίας 12,6 δισ. ευρώ. Μάλιστα, ένα ακόμα επιχείρημα υπέρ των ξενοδοχείων, ως μία από τις πλέον ελπιδοφόρες κατηγορίες επενδυτικών ακινήτων, είναι και το γεγονός ότι οι αποδόσεις των εν λόγω ακινήτων παρουσιάζουν τις μικρότερες διακυμάνσεις κατά τη διάρκεια των τελευταίων 13 ετών, ενώ ταυτόχρονα παραμένουν σε υψηλό επίπεδο. Όσον αφορά τις επιδόσεις χωρών, τα ξενοδοχεία της Βρετανίας είναι τα πλέον ελκυστικά με αποδόσεις 11,2%, έναντι 5,2% το 2012, ενώ ακολούθησαν τα ξενοδοχειακά ακίνητα της Αυστρίας με 6,4%.

Στον αντίποδα, τη χειρότερη εικόνα εμφάνισαν τα ξενοδοχεία της Ιταλίας, που σημείωσαν αρνητική απόδοση της τάξεως του 3,17%.

Κατά 10,7% μειώθηκαν οι τιμές διαμερισμάτων

Τα αποτελέσματα της 18ης έκδοσης του Δείκτη Τιμών Ακινήτων του RICS (Royal Institution of Chartered Surveyors) Κύπρου, που πραγματοποιείται σε συνεργασία με τον Σύνδεσμο Επιστημόνων Επιμετρητών Οικονομολόγων Κατασκευών Κύπρου (ΣΕΕΟΚΚ) και το Σύνδεσμο Επιστημόνων Εκτιμητών Ακινήτων Κύπρου (ΣΕΕΑΚ), δόθηκαν στη δημοσιότητα. Ο δείκτης παρακολουθεί τις τιμές και τα ενοίκια των ακινήτων σε όλες τις επαρχίες και βασίζεται

Σε Λευκωσία και Λεμεσό η μεγαλύτερη πτώση το 1ο τρίμηνο 2014.

σε μεθοδολογία που αναπτύχθηκε από το Πανεπιστήμιο του Reading, του Ηνωμένου Βασιλείου. Κατά το πρώτο τρίμηνο του 2014, ο Δείκτης Τιμών Ακινήτων κατέγραψε σημαντικές μειώσεις παγκύπρια, σε όλες τις κατηγορίες με τη σημαντική πτώση να παρατηρείται σε Λευκωσία και Λεμεσό. Η Λευκωσία αισθάνεται σαφώς τις επιπτώσεις από τον κυβερνητικό και τραπεζικό τομέα (οι δύο τομείς που κυριαρχούν στην τοπική αγορά εργασίας), ενώ ακολουθούν οι υπόλοιπες πόλεις την πτωτική τάση. Παγκύπρια, οι τιμές για κατοικίες, τόσο για σπίτια, όσο και για διαμερίσματα, παρουσίασαν τριμηνιαία πτώση της τάξεως του 1,4% και 2,6% αντίστοιχα, με τη μεγαλύτερη μείωση να καταγρά-

Κατά το πρώτο τρίμηνο του 2014, ο Δείκτης Τιμών Ακινήτων κατέγραψε σημαντικές μειώσεις παγκύπρια, σε όλες τις κατηγορίες με τη σημαντική πτώση να παρατηρείται σε Λευκωσία και Λεμεσό.

φεται στην Αμμόχωστο (4,0% για τα σπίτια και 9,3% για τα διαμερίσματα). Παγκύπρια, οι τιμές των καταστημάτων μειώθηκαν κατά μέσο όρο 1,7%, των γραφείων κατά 1,4% και των αποθηκών κατά 0,9%.

Σε σύγκριση με το αντίστοιχο πρώτο τρίμηνο του 2013, οι τιμές των διαμερισμάτων μειώθηκαν κατά 10,7%, των σπιτιών κατά 7,8%, των καταστημάτων κατά 14,8%, των γραφείων 10,4% και

των αποθηκών κατά 11,4%. Η μέση τιμή ενοικίασης σε ολοκληρωτή την Κύπρο παρουσίασε τριμηνιαία πτώση 1,4% στα διαμερίσματα, 1,6% στα σπίτια, στα καταστήματα 1,3%, στις αποθήκες 3,1% και στα γραφεία 1,2%. Συγκρίνοντας τα ενοίκια με εκείνα του πρώτου τριμήνου του 2013, οι τιμές ενοικίασης υποχώρησαν κατά 11,3% για τα διαμερίσματα, 12,6% για σπίτια, 23,3% για καταστήματα, 15,3% για γραφεία

και 14,0% για αποθήκες. Όλες οι κατηγορίες σε όλες τις γεωγραφικές περιοχές εξακολουθούν να επηρεάζονται, με αυτές που κατέγραψαν πρώτες τη μεγαλύτερη πτώση στον τομέα των ακινήτων, τώρα να έχουν το χαμηλότερο ρυθμό μείωσης.

Ο κ. Χαράλαμπος Πετρίδης, MRICS, εκ μέρους του ΣΕΕΑΚ, δήλωσε: «Η πτωτική πορεία στις τιμές των ακινήτων συνεχίζεται και το πρώτο τρίμηνο του 2014. Το θετικό που παρατηρείται ένα χρόνο μετά τις οδυνηρές αποφάσεις του Eurogroup είναι η αυξημένη εμπορευσιμότητα.

Φαίνεται ότι το 2013 οι αγοραπωλησίες ακινήτων έχουν πιάσει «πάτο» και είναι ξεκάθαρο ότι το 2014 θα κινηθεί ανοδικά η κτηματαγορά όσον αφορά τις πωλήσεις ακινήτων. Όσον αφορά τις τιμές των ακινήτων το 2014 αναμένεται να συνεχισθεί η πτωτική πορεία τουλάχιστο κατά το πρώτο εξάμηνο με εξαίρεση συγκεκριμένων τύπων ακινήτων όπως για παράδειγμα εισοδηματικά ακίνητα σε πολύ καλές (κεντρικές) περιοχές ή εξειδικευμένα projects (Landmark projects) κυρίως επί της παραλίας. Η περιορισμένη ρευστότητα στην αγορά και τα υψηλά επόχια παρουσιάζονται ως τροχοπέδη για την σταθεροποίηση της αγοράς των ακινήτων».

Η μεθοδολογία και τα πορίσματα της έρευνας είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα του RICS www.rics.org/cy/knowledge/news-insight/news/rics-cyprus-property-price-index-q1-2014/.

www.pwc.com.cy

**Για να κατακτήσεις
το αύριο, ξεκίνα από σήμερα**

pwc

Σήμερα απολαμβάνω τους νέους ανθρώπους

Ο Δ. Σαββόπουλος τιμά τον Μάνο Χατζιδάκι με μία συναυλία στο ειδυλλιακό περιβάλλον του μεταλλείου Σκουριώτισσας

Συνέντευξη στον
ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

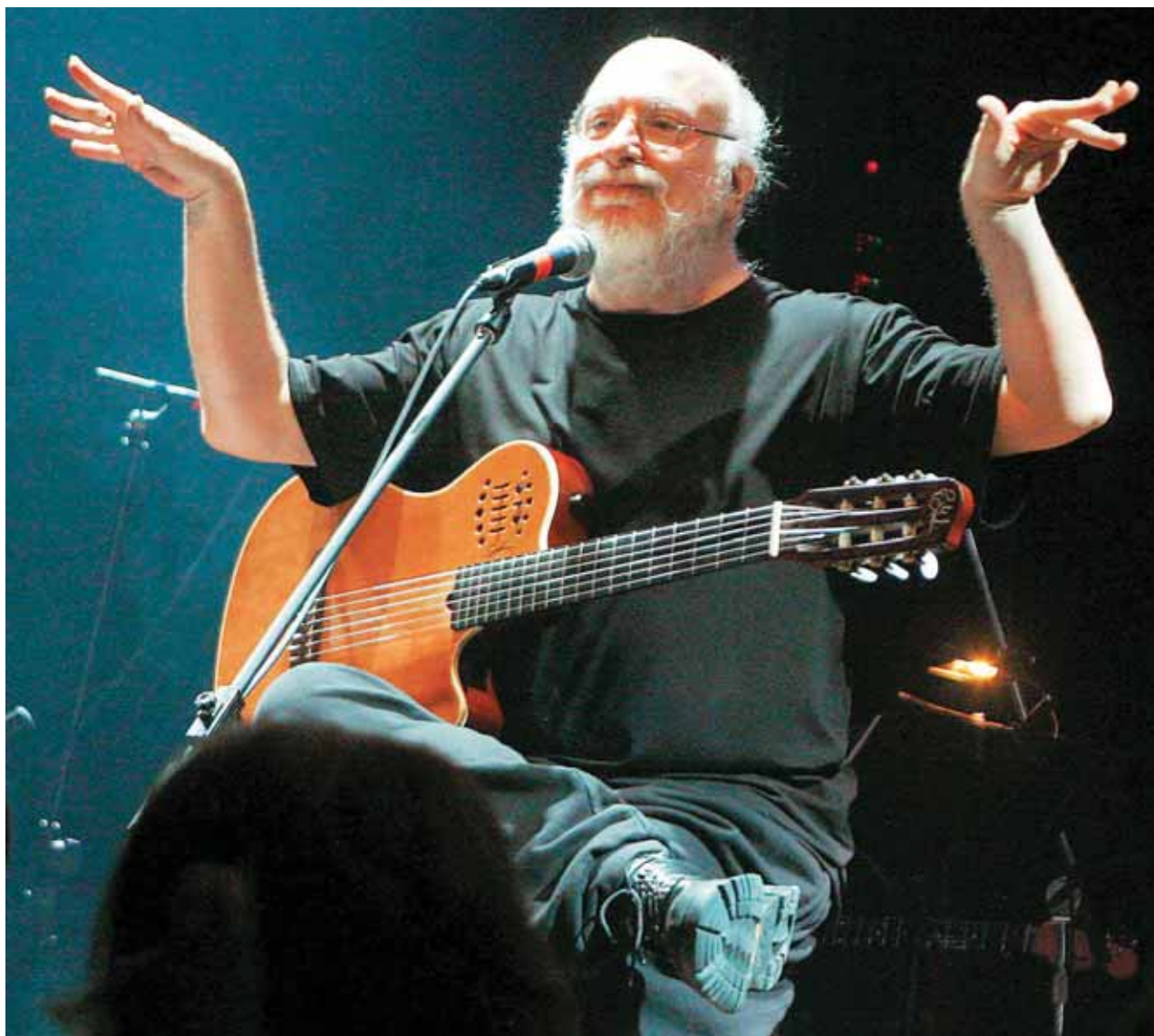
Το Σάββατο 5 Ιουλίου, ένας ακόμη μεγάλος Έλληνας τραγουδοποιός, ο Διονύσιος Σαββόπουλος, θα βρεθεί στο μεταλλείο της Σκουριώτισσας για μία ιδιαίτερη μουσική παράσταση αφιερωμένη στον Μάνο Χατζιδάκι που τιτλοφορείται «Μάνος Χατζιδάκις Τώρα» με την ευκαιρία συμπλήρωσης 20 χρόνων από τον θάνατό του. Με την παράσταση αυτή συμπληρώνεται ο κύκλος παρουσιάσεων στη Σκουριώτισσα του έργου των τριών μεγάλων σύγχρονων συνθετών της Ελλάδας, με το αφιέρωμα στον Μίκη Θεοδωράκη το 2011, τη συναυλία του

“

Εμείς, της δικής μου γενιάς, μιλούσαμε με ύφος στοχαστικό, με πολλές λέξεις πολλές φορές για να μη πούμε τίποτα, γι' αυτό μας έλεγαν κουλτουριάρηδες.

“

Σήμερα βρισκόμαστε σε αμπαξάνια. Δεν ξέρουμε τι να πούμε, γιατί κατά βάθος νιώθουμε ότι η κρίση που περνάμε δεν είναι μόνο οικονομική. Είναι φανερό πως πρέπει να αλλάξουμε ζωή.

Ο Διονύσιος Σαββόπουλος κάποτε δήλωσε πως ήθελε να αλλάξει τον κόσμο, δεν το κατάφερε αλλά πέτυχε, όπως είπε, να αλλάξει λίγο το τραγούδι.

Σταύρου Ξαρχάκου το 2012 και φέτος, του Μάνου Χατζιδάκι. Ο Διονύσιος Σαββόπουλος θα τιμήσει τη μνήμη του Μάνου Χατζιδάκι με τη συνοδεία της Ορχήστρας Νυκτών Εγχόρδων του Δήμου Πατρέων, η ορχήστρα και τα φωνητικά του Διονύσιου Σαββόπουλου το φωνητικό σύνολο και την παιδική χορωδία της «Διάστασης». Με αφορμή την επικείμενη συναυλία και την επίσκεψή του στην Κύπρο ο Διονύσιος Σαββόπουλος μίλησε στην Κύπρο για τους δεσμούς που τον ενώνουν με το νησί, τις μνήμες του χθες, τη μουσική, την κρίση, γιατί απολαμβάνει τους νέους και αναφέρθηκε στο σήμερα τονίζοντας ότι «είναι φανερό πως πρέπει να αλλάξουμε ζωή διότι η κρίση που βιώνουμε δεν είναι μόνο οικονομική».

-Πώς νιώθετε κάθε φορά που έρχεστε

στην Κύπρο και τι σημαίνει για εσάς το νησί;

-Με συγκινούσε από παλιά το γεγονός ότι ερχόμουν από την Αθήνα, περνούσα σύνορα και τελωνείο κι άκουγα πάλι ελληνικά. Αισθάνομαι σαν να φτάνω στη Ρόδο, στην Κρήτη αλλά στον δρόμο απ' το αεροδρόμιο της Λάρνακας για τη Λευκωσία βλέπω απέναντί μου το βουνό με την τουρκική σημαία και θυμάμαι πάλι δυστυχώς αυτό που πάντα ξεχνώ αλλά είναι εκεί. Δεν θέλω να παρεξηγηθώ, θα μπορούσα να ζησω με Τούρκους, έχω εξάλλου μερικούς πολύ καλούς συναδέλφους. Η Κύπρος θα μπορούσε να είναι μια διπλή πύλη προς το Ισλάμ και την Ορθοδοξία αλλά όταν βάζουμε ακόμα και τα βουνά να διαλαλούν τις βαθύτερες και πιο σκοτεινές επιδιώξεις μας μένουμε πίσω, φριχτά πίσω.

-Οι εποχές στιγματίζουν τα τραγούδια ή τα τραγούδια τις εποχές;

-Τα μεγάλα τραγούδια -ας πούμε τραγούδια σαν του Σούμπερτ ή του Χατζιδάκι- ενσωματώνουν τα στοιχεία της εποχής τους αλλά δεν ανήκουν μόνο στην εποχή τους. Ανήκουν σε πολλές γιατί πέτυχαν μία βαθύτερη φλέβα της εποχής τους που έσφυζε και πριν και μετά. Αν μάλιστα σκεφτούμε τις ραφωδίες π.χ. του Ομήρου, να μην σημαδεύονται από την εποχή που γράφτηκαν, ανήκουν όμως στην αιωνιότητα. Τώρα βέβαια, υπάρχουν και τα τραγούδια της μόδας που απέρχονται μαζί με την εποχή τους.

-Το δικό σας στιγμή που το εντοπίζετε στη μουσική και ποια εποχή σας «στιγματίζει»;

-Εγώ είμαι συνθέτης της δεκαετίας

του '60. Έζησα όλο εκείνο το πανηγύρι, όλη εκείνη την άνθιση. Σε εκείνη την εποχή νιώθω ότι ανήκω αλλά φυσικά καιροί μου πολύ όταν βλέπω πολλά από τα τραγούδια μου να αντέχουν στον χρόνο. «Σαν να τα έγραψες σήμερα», μου λένε κι έχει περάσει σχεδόν μισός αιώνας αφότου τα έγραψα.

-Μέσα από τη μεγάλη σας πορεία στη ζωή αλλά και στην τέχνη τι «εκομίσσατε» ως νόημα ζωής;

-Ότι χωρίς τον άλλον είμαστε ένα τίποτα. Μας χρειάζεται το βλέμμα του άλλου. Το βλέμμα αγάπης του άλλου που μας μαθαίνει ποιο είμαστε και «ποιοι εξάπαντος οφείλουμε να είμαστε» όπως έλεγε ο Καβάφης.

-Για ποιο πράγμα μετανιώνετε στη ζωή σας;

-Δύσκολο να απαντήσω. Είχα πολύ

Ο Σαββόπουλος για τον Χατζιδάκι

«**Ακούς ένα** τραγούδι του Χατζιδάκι. Τελειώνει και νιώθεις μέσα σου ευγενέστερος. Σαν να ξεπλένεται από μέσα σου κάθε ευτέλεια, λαϊκισμός και κακογουστιά. Υπάρχει κάτι σαν κορυφαία πράξη αντίστασης στα τραγούδια του. Μας επισκέπτονται σαν ένα γλυκό φως στο σκοτάδι για να γίνουμε πιο ταπεινοί δηλαδή πιο ικανοί να συγκληρώσουμε ο ένας τον άλλον και να προκληρώσουμε. Ο Χατζιδάκις έζησε και έπαιξε με ελεύθερο φρόνημα και γενναιοδωρία αληθινού μάγκα και ανατολίτη. Έτσι κατέκτησε τη σπουδαία θέση του στην Ευρώπη και μάλιστα χωρίς καν να το επιδιώξει: σαν παιδί. Δηλαδή σαν Έλληνας. Ερχόμαστε να παίξουμε τα τραγούδια του στο παραμυθένιο ορχηστρώμα με τη μαγική Ορχήστρα Νυκτών Εγχόρδων της Πάτρας και θα συναντήσουμε εδώ τους επιστήθιους φίλους και συνεργάτες της Διάστασης Λεμψού. Μαζί με τους Αθηναίους σολίστ της Βάσως Δημητρίου ξεπερνάμε τα εκατό άτομα επί σκηνής. Βάλτε και το καινούργιο φρεγγαράκι του Ιουλίου από πάνω, δεν κρύβω τη χαρά μου που θα συναντηθούμε».

θυμό στα νιάτα μου. Αυτός ο θυμός έδωσε ενέργεια και λάμψη στην καλλιτεχνική μου έκφραση αλλά στην καθημερινότητα, αυτή η συμπεριφορά μου με θυμούς και σαρκασμούς, πλήγωσε κάποιους ανθρώπους ή πρόσβαλε κάποιους άλλους που έτυχε να έχουν αντίθετη άποψη. Ύστερα το μετάνιωνα και έτρεχα και ζητούσα συγγνώμη στα καλά καθούμενα, αίφνης π.χ. στη μέση του δρόμου, ενώ μπορεί να είχαν περάσει χρόνια απ' τον καβγά. Δεν θέλω να στεναχωρώ τον άλλον, θέλω να είμαι καλό παιδί.

-Όλα αυτά που βιώνουμε σήμερα πού πιστεύετε ότι θα μας οδηγήσουν; -Βρισκόμαστε σε αμπαξάνια. Δεν ξέρουμε τι να πούμε, γιατί κατά βάθος νιώθουμε ότι η κρίση που περνάμε δεν είναι μόνο οικονομική. Είναι φανερό πως πρέπει να αλλάξουμε ζωή. Αλλά πώς γίνεται αυτό και τι ακριβώς πρέπει να κάνουμε το μαθαίνουμε όλοι λαχανιάζοντας τώρα στον ανάφορο.

Info

Ο Διονύσιος Σαββόπουλος παρουσιάζει τη συναυλία με τίτλο «Μάνος Χατζιδάκις Τώρα», στο μεταλλείο Σκουριώτισσας το Σάββατο 5 Ιουλίου στις 8:30 μ.μ. Τιμή εισιτηρίου 10 ευρώ. Πληρ. 22583500, 25878744.

Οι νέα γενιά μιλά για να πει κάτι, εν αντιθέσει με τη δική μου

Χειμαρρώδης, πληθωρικός και με λόγο μεστό και αποφασιστικό ο Διονύσιος Σαββόπουλος είναι ο άνθρωπος που χαίρεσαι να μιλάς μαζί του διότι απέναντί σου έχεις έναν σφοδρό άνθρωπο. Οι κουβέντες του είναι τα λόγια του ανθρώπου που έχει φιλοσοφήσει τη ζωή και έχει μετρήσει τα πράγματα καταλήγοντας σε αυτά που αξίζουν και σε αυτά που δεν αξίζουν. Σήμερα, λίγο πριν από τα 70 του και μέσα σε αυτό τον κυκεώνα της κρίσης και της απαξίωσης κάνει την αυτοκριτική του, εκφράζοντας την ιδιαίτερη αγάπη του για τη νέα γενιά την οποία φαίνεται να απολαμβάνει ιδιαίτερα. «Απολαμβάνω να τους ακούω να μιλάνε μεταξύ τους, στο διπλανό τραπέζι, σε μια καφετέρια ή στο μετρό όταν τυχαίνει. Έχουν έναν καινούργιο, δικό τους κώδικα που μου είναι δύσκολο να σας τον μεταφέρω. Μιλούν με

ατάκες, μιλούν με μια θετική επιθετικότητα, οι φράσεις τους είναι κεφάτες, είναι σαν προέκταση μερικών πετυχημένων διαφημιστικών σποτ της τηλεόρασης, είναι μάλλον λιγόλογοι, αποφασιστικοί στις κουβέντες τους και εντελώς άμεσοι. Νιώθω ότι μιλούν για να πουν «κάτι», εν αντιθέσει με τη δική μου γενιά που μιλούσαμε με πολλές λέξεις και στοχαστικό ύφος. Εμείς μιλούσαμε πολλές φορές για να μη πούμε τίποτα, γι' αυτό μας έλεγαν κουλτουριάρηδες. Όχι, δεν βρίσκω ότι είναι μια χαμένη γενιά. Τώρα αν μιλάμε για κάποια συλλογική τους στάση απέναντι στα προβλήματα, εκεί νομίζω ότι βρίσκονται στην ίδια αμπαξάνια που βρισκόμαστε όλοι.

-Τι σας κάνει σήμερα να θυμώνετε και τι να χαμογελάτε;

-Δεν θυμώνω πια, μερικές φορές μόνο

με τη σύζυγό μου. Όταν ήμασταν νέοι της θύμωνα συχνά αλλά εκείνη δεν μιλούσε. Τώρα που μεγαλώσαμε μου βγάζει γλώσσα εκείνη αλλά εγώ δεν μιλάω. Θυμώνω μόνο όταν μου αλλάζει το κανάλι χωρίς να με ρωτήσει κι όταν μου φέρεται σαν να είμαι μικρό παιδί για το τι φόρεσα κι αν έπλυνα τα χέρια μου. Όσο για το χαμόγελο το έχω σχεδόν μόνιμο.

-Είχατε δηλώσει παλαιότερα πως θέλατε να αλλάξετε τον κόσμο. Αλλάζει ο κόσμος; -Αλλάζει, φυσικά και αλλάζει. Ήθελα κι εγώ να τον αλλάξω τον κόσμο. Ο κόσμος μου ήταν το τραγούδι. Ε, το άλλαξα λίγο γιατί δούλεψα κι εγώ στο τραγούδι «που μας αποκαλύπτει κι όχι σ' αυτό που μας διασκεδάζει και μας κολακεύει εις τας βιαιώς αποκτηθείσας συνήθειές μας», όπως έλεγε ο αλπομόνπτος Μάνος Χατζιδάκις.

Ατζέντα

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ε Σ

29.6-5.7.14

Επιμέλεια: ΜΙΧΑΛΗΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ
art@kathimerini.com.cy

ΜΟΥΣΙΚΗ

Φεστιβάλ ΕΔΟΝ

Το 27ο Παγκύπριο Φεστιβάλ Νεολαίας και Φοιτητών ΕΔΟΝ θα φιλοξενήσει και φέτος πλήθος καλλιτεχνών. Τρίτη 2 Ιουλίου οι Χρίστος Θηβαίος και Μίλτος

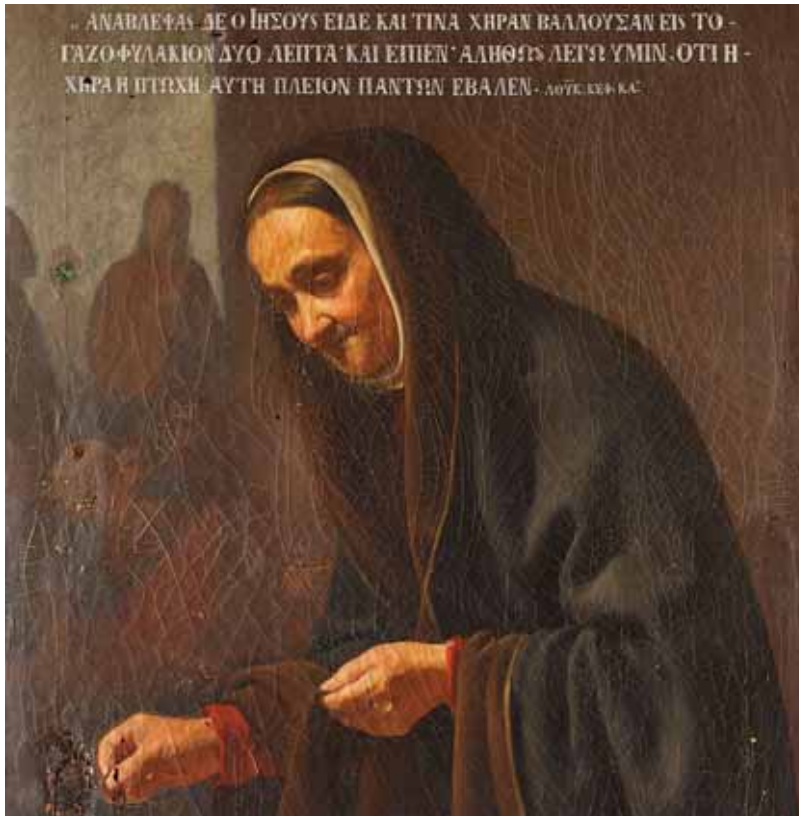
Πασχαλίδης, Τετάρτη 3 Ιουλίου ο Βασίλης Παπακωνσταντίνου και την Πέμπτη 4 Ιουλίου η Γλυκερία, ο Δημήτρης Μπάσης, η Σοφία Παπάζογλου, ο Δώρος Δημοσθένους μαζί με τη Λαϊκή Ορχήστρα του «Μίκα Θεοδωράκη». Τάφος

Πύλης Αρμoxόστου, Λευκωσία. Όλες οι συναυλίες αρχίζουν στις 8:30 μ.μ. Η τιμή εισόδου είναι 20 ευρώ και για τις τρεις νύκτες, ενώ η είσοδος για κάθε βράδυ είναι 15 ευρώ.

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Ζωγραφίζοντας το Θείον

Η Εταιρεία Κυπριακών Σπουδών και η Κυπριακή Επιτροπή Βυζαντινών Σπουδών σε συνεργασία με την Πρεσβεία της Ελλάδος στην Κύπρο και με την υποστήριξη του Συνδέσμου Υποτρόφων Ιδρύματος Α. Γ. Λεβέντη (Κύπρου) συνδιοργανώνουν έκθεση με θέμα: «Ζωγραφίζοντας το Θείον: Τάσεις και επιδράσεις στην εκκλησιαστική ζωγραφική της Κύπρου κατά τον 19ο και 20ό αιώνα και ο ρόλος του νεοελληνικού κράτους». Μέσα από την έκθεση διαγράφονται οι σχέσεις του νεοσύστατου νεοελληνικού κράτους (1830) με την υπόδουλη Κύπρο στον τομέα της ζωγραφικής. Η έκθεση περιλαμβάνει 100 περίπου έργα κληρικών αγιογράφων και κοσμικών ζωγράφων, σχέδια, ανθίβολα, σπουδές και δοκιμές, καθώς και αντικείμενα λαϊκής εκκλησιαστικής τέχνης. Εγκαίνια Τρίτη 1 Ιουλίου στο Μέγαρο της Παλαιάς Αρχιεπισκοπής, όπου στεγάζεται η Εταιρεία Κυπριακών Σπουδών (έναντι Παγκυπρίου Γυμνασίου) στις 7:30 μ.μ. Η έκθεση θα διαρκέσει μέχρι τις 25 Οκτωβρίου. Πληρ. 22432578.

Έργο των αρχών του 19ου αιώνα του ζωγράφου Νικόλαου Κουνελάκη που τιτλοφορείται «Ο οβολός της χήρας» και βρίσκεται στον ιερό ναό Αρχαγγέλου Μιχαήλ Τρυπιώτη στη Λευκωσία.

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ

ΕΚΘΕΣΗ

Istanbul Modern

www.istanbulmodern.org

«Plurivocality»: Εικαστικές τέχνες και μουσική στην Τουρκία. Η έκθεση, η οποία διοργανώθηκε στο πλαίσιο του εορτασμού της 10ης επετείου της ίδρυσης του μουσείου, εξερευνά τη σύνδεση μεταξύ ακουστικών και εικαστικών τεχνών στο σύγχρονο καλλιτεχνικό τοπίο της Τουρκίας. Παρουσιάζονται έργα καλλιτεχνών, στα οποία το ακουστικό και το οπτικό αντιμετωπίζονται όχι ως ξεχωριστοί τρόποι έκφρασης αλλά ως δύο πεδία που αλληλοεπηρεάζονται. Στα έργα ζωγραφικής, στα γλυπτά, στις εγκαταστάσεις και στα βίντεο που εκτίθενται ο ήχος και η μουσική είναι το κεντρικό θέμα, άλλοτε με εικαστική κυρίως προσέγγιση και άλλοτε με την ενσωμάτωση στο έργο ηχητικών στοιχείων. Στόχος της έκθεσης είναι να συμβάλει στην κατανόηση του πολιτιστικού και κοινωνικοπολιτικού ρόλου που έχει διαδραματίσει η μουσική στην Τουρκία και του πώς οι διαφορετικές μουσικές τάσεις έχουν επηρεάσει τις εικαστικές τέχνες. Εως τις 27 Νοεμβρίου.

ΛΟΝΔΙΝΟ

ΘΕΑΤΡΟ

Young Vic

www.youngvic.org

«The Valley of Astonishment». Γραμμένο και σκηνοθετημένο από τον Πίτερ Μπρουκ και την Μαρί-Ελάν Εστιέν, το έργο έχει ως θέμα του τη λειτουργία του ανθρώπινου μυαλού και στηρίζεται εν μέρει σε ένα προηγούμενο έργο, το «Je suis un phenomene», το οποίο αναφερόταν στη μνήμη. Αυτή τη φορά η εστίαση αφορά κυρίως τη συναισθησία, μια κατάσταση όπου μια αίσθηση παρακινείται και συγχέεται με μίαν άλλη. Παρακολουθούμε την πορεία μιας γυναίκας, της δημοσιογράφου Σάμι Κόστας, της οποίας η ικανότητα να βλέπει τις λέξεις σαν εικόνες της δίνει εξαιρετικές ικανότητες απομνημόνευσης, κάτι που δεν τη γλιτώνει από την απόλυση. Γίνεται αντικείμενο έρευνας από επιστήμονες, δίνει παραστάσεις σε μιούζικ χολ και καταλήγει τραυματισμένη από το χάρισμά της. Η ιστορία της συνυφαίνεται με εκείνη ενός 28χρονου νεαρού που συνδέει τη μουσική με χρώματα, καθώς και με τη μελέτη ενός ηλικιωμένου ο οποίος, πάσχοντας από μειωμένη σωματική αυτοσυναισθηση, χρησιμοποιεί το μυαλό του για να ξεπεράσει τη μισική παράλυση. Εως τις 12 Ιουλίου.

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ

ΕΚΘΕΣΗ

Museum of Modern Art

www.moma.org

«Alibis»: Sigmar Polke 1963-2010». Η έκθεση είναι ένα αναδρομικό αφιέρωμα στο έργο του Σίγκμαρ Πόλκε (1941-2010), του Γερμανού καλλιτέχνη ο οποίος θεωρείται μία από τις σημαντικότερες φυσιογνωμίες στην τέχνη της μεταπολεμικής περιόδου. Στα έργα που παρουσιάζονται αναδεικνύονται οι τολμηροί πειραματισμοί του και το ευρύτατο φάσμα καλλιτεχνικών μέσων που χρησιμοποίησε - ζωγραφική (αφαιρετική και παραστατική), γλυπτική, σχέδιο, κολάζ, φωτογραφία, χαρτακι, περφόρμανς, φιλμ. Σε συνεχή αναζήτηση, ο Πόλκε απέφυγε επιμελώς να αποκτήσει οποιοδήποτε στυλ-υπογραφή (εδώ το έργο του «Μοντέρνα τέχνη», 1968). Η έκθεση εστιάζει επίσης στον μεγάλο σκεπτικισμό του Πόλκε όσον αφορά την πορεία της Γερμανίας μετά τον πόλεμο και το «θαύμα» της γοργής οικονομικής ανάρρωσής της πατρίδας του. Εως τις 3 Αυγούστου.

ΘΕΑΤΡΟ

Η «Μήδεια» του Ευριπίδη μιλά κροατικά

Με την παράσταση Μήδεια του Ευριπίδη, μία συμπαραγωγή του Εθνικού Θεάτρου Κροατίας στο Ζάγκρεμπ με την PandurTheaters από τη Σλοβενία και το Dubrovnik Summer Festival στην Κροατία, σε σκηνοθεσία του παγκοσμίου φήμης Τομάζ Παντούρ, θα ανοίξει το 18ο Διεθνές Φεστιβάλ Αρχαίου Ελληνικού Δράματος. Η παράσταση, η οποία έχει παρουσιαστεί στην Κροατία, στη Σλοβενία και στο Ιβηροαμερικάνικο Θεατρικό Φεστιβάλ στην Μπογκοτά της Κολομβίας, έχει αποσπάσει διθυραμβικές κριτικές τόσο για τη σκηνοθεσία όσο και για τη θαυμάσια ερμηνεία της Άλμα Πρίτσα στο ρόλο της Μήδειας. Παρασκευή 4 Ιουλίου, Αρχαίο Ωδείο Πάφου και Κυριακή 6 Ιουλίου Αμφιθέατρο Μακαρίου Γ', Λευκωσία. Οι παραστάσεις αρχίζουν στις 9:00 μ.μ. Εισιτήρια 10 και 5 ευρώ για φοιτητές, στρατιώτες και συνταξιούχους. Πληρ. 70002414.

Μετά από 3.000 χρόνια η Μήδεια του Ευριπίδη είναι εξίσου πολύπλοκη και γεμάτη αντιθέσεις, που προσπαθεί να δικαιώσει «τα πάντα» με τα εγκλήματα της, τα οποία διαπράττει στο όνομα της «αγάπης».

ΜΟΥΣΙΚΗ

Άγνωστα κυπριακά τραγούδια

Ο Μιχάλης Ττερλικκός με τη μουσική του πατέρα «Μούσα» παρουσιάζουν στο πλαίσιο του Πολιτιστικού Φεστιβάλ του Πανεπιστημίου Κύπρου μία επιλογή από παραδοσιακά τραγούδια που βγήκαν ξανά στο φως μέσα από τις δραστηριότητές τους από το 1983 μέχρι σήμερα. Τραγούδια στα οποία έδωσαν τη δική τους άποψη και σφραγίδα, σεβόμενοι το βασικό τους κορμό, το ύφος και το ήθος. Δευτέρα 30 Ιουνίου, Αρχοντικό οδού Αξιοθέτας, Παλιό Λευκωσία στις 8:30 μ.μ. Πληρ. 22894531, 22894532.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ

45 Κύπριοι σχεδιαστές σε 144 σελίδες

Μετά την επιτυχημένη παρουσίαση του coffee table book «Fashion Portfolio» από τον εκδοτικό οίκο A bookworm publication τον περασμένο Νοέμβριο στη Λευκωσία, ακολουθεί η αντίστοιχη παρουσίαση του αυτή την εβδομάδα στη Λεμεσό. Σαραντά πέντε Κύπριοι σχεδιαστές μόδας και αξεσουάρ συναντιούνται στις σελίδες του «Fashion Portfolio», μιας πολυτελούς διγλωσσικής έκδοσης, που παρουσιάζει τη δουλειά του κάθε δημιουργού ξεχωριστά και επιπλέον φιλοξενεί τρία μαθητικά editorial μόδας, με την υπογραφή του φωτογράφου Χάρη Κυπριανού και τη στιλιστική επιμέλεια του Νικόλα Κυριάκου. Τετάρτη 2 Ιουλίου, γκαλερί Μορφή Λεμεσός στις 8:00 μ.μ. Πληρ. 22347797.

ΕΠΙΣΗΣ | Του ΚΩΣΤΑ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ

Του Paulo Coelho

Η περίοδος του κανιβαλισμού στους χώρους εργασίας έχει ξεκινήσει εδώ και κάποιους μήνες. Μένω εμβρόντητος με όσα βιώνω προσωπικά σε ημικρατικό οργανισμό και με όσα μαθαίνω ότι συμβαίνουν σε διάφορους χώρους εργασίας. Τι να σκεφτεί κάποιος, όταν υπάλληλοι καταγγέλλουν ανώνυμα επί χρόνια συναδέλφους τους για παρατυπίες στην εργασία τους, με στόχο τη διαπίστευση και την απόλυσή τους; Δηλαδή αυτήν την περίοδο ξαφνικά έγιναν αντιληπτά όλα τα «εγκλήματα» που διαπράττονται στους χώρους εργασίας; Η μήπως αποφάσισαν οι καταγγέλλοντες να αναλάβουν την περιφήμη «κάθαρση» που οι αρμόδιοι μονίμως επαγγέλλονται και ποτέ δεν εφαρμόζουν; Γιατί όμως η εκάστοτε εξουσία, από τον διευθυντή ενός πολυμελούς οργανισμού έως ενός ολιγομελούς ξενοδοχείου, τους αξιοποιεί φορώντας τους την κουκούλα του ανώνυμου καταδότη και μετά ξεφορτώνεται υπαλλήλους; Είναι ντροπή τους και ντροπή της Πολιτείας, που μόλις πριν από

λίγο καιρό διαφήμιζε τα πλεονεκτήματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπου ανήκουμε. Αλλά θα είναι και ντροπή όλων μας εάν ανεχθούμε την επιβράβευση του κανιβαλισμού. Και οι επ' αδίκω κατηγορούμενοι αν αντισταθούν στον φόβο και την τρομοκρατία, αξιοποιώντας όλους τους θεσμούς που υπάρχουν, από την επιτροπή Διοίκησης μέχρι τη δικαστήρια. Αντιγράφω και μοιράζομαι μαζί σας τον δεκάλογο του Paulo Coelho:

1. Όλοι οι άνθρωποι είναι διαφορετικοί. Και θα πρέπει να κάνουν ό, τι μπορούν για να παραμείνουν έτσι.
2. Σε κάθε άνθρωπο έχουν δοθεί δύο ποιότητες: η δύναμη και το ταλέντο. Η δύναμη τον οδηγεί να συναντήσει το περρωμένο του, το ταλέντο του τον υποκρένει να μοιραστεί με τους άλλους τα καλά του στοιχεία. Ο καθένας πρέπει να γνωρίζει πότε να χρησιμοποιεί το ένα και πότε το άλλο.
3. Σε κάθε άνθρωπο έχει δοθεί μία αρετή: η ικανότητα να επιλέγει. Για όποιον

δεν χρησιμοποιεί αυτή την αρετή, μετατρέπεται σε κατάρτα - και οι άλλοι θα επιλέγουν πάντα για λογαριασμό του.

4. Κάθε άνθρωπος έχει τον Προσωπικό του Μύθο να υλοποιήσει και αυτός είναι ο λόγος που έρχεται στον κόσμο. Ο Προσωπικός Μύθος εκδηλώνεται στον ενθουσιασμό του για όσα κάνει.
5. Κάθε άνθρωπος πρέπει να γνωρίζει δύο γλώσσες: τη γλώσσα της κοινωνίας και τη γλώσσα των ωιώνων. Η πρώτη εξυπηρετεί την επικοινωνία με τους άλλους. Η δεύτερη χρησιμοποιείται για να εξηγήσει τα μηνύματα από τον Θεό.
6. Κάθε άνθρωπος έχει το δικαίωμα να αναζητά την απόλαυση - αυτό δηλαδή που δίνει σ' εκείνον χαρά και όχι κατ' ανάγκη στους άλλους.
7. Κάθε άνθρωπος πρέπει να διατηρεί ζωντανή μέσα του την ιερή φλόγα της τρέλας. Και πρέπει να συμπεριφέρεται σαν κανονικός άνθρωπος.
8. Τα μόνα σφάλματα που θεωρούνται σοβαρά είναι τα εξής: να μη σέβεται τα δικαιώματα του άλλου, να παραλύει

από τον φόβο, να αισθάνεται ένοχος, να νομίζει ότι δεν αξίζει ό, τι καλό και κακό σου συμβαίνει στη ζωή και να είσαι δειλός. Να αγαπούμε τους εχθρούς μας, αλλά να μην κάνουμε συμμαχίες μαζί τους. Βρίσκονται στον δρόμο μας για να δοκιμάσουν το σπαθί μας και αξίζουν τον σεβασμό της μάχης μας. Εμείς να διαλέγουμε τους εχθρούς μας και όχι αντίστροφα.

9. Όλες οι θρησκείες οδηγούν στον ίδιο Θεό και όλες αξίζουν τον ίδιο σεβασμό.
10. Ό, τι κάνουμε στο παρόν επηρεάζει το μέλλον ως συνέπεια και το παρελθόν ως λύτρωση.

Για να παραμείνουμε άνθρωποι στην εποχή του κανιβαλισμού. Για να αντέχουμε και να προσέχουμε στον αγώνα για την επιβίωση, την ομορφιά και τη χαρά... όπου και όσο υπάρχει ακόμα... Καλό καλοκαίρι αδέρφια!

Υ.Γ. Τα άρθρα αυτά γράφονται σε εθελοντική βάση χωρίς υλική αμοιβή.

Το κούρεμα της Κύπρου με επηρέασε

Η Δήμητρα Παπαδοπούλου μίλησε στην «Κ» για το ιδιαίτερα ενδιαφέρον θεματικό έργο της που ανεβαίνει στην Κύπρο

Συνέντευξη στον ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΗΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Τι συνάντησα σε γνωστό ξενοδοχείο της Λευκωσίας με σκοπό να μιλήσουμε για το έργο της «Η σεξουαλική ζωή του κυρίου και της κυρίας Νικολαΐδη» που ανεβαίνει αυτές τις μέρες στην Κύπρο σε σκηνοθεσία της Αθηνάς Ξενίδου με την προοπτική ότι η κουβέντα μας θα επικεντρωνόταν στο έργο το οποίο παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, αφού έχει να κάνει απόλυτα με το σήμερα, τις σχέσεις και τι γίνεται όταν μας τελειώσει ο έρωτας. «Αυτό το έργο μου το είχαν ζητήσει πάρα

έχουν μιλήσει και οι ίδιοι κατά καιρούς και από την άλλη των γυναικών φυσικά. Παρατήρησα, λοιπόν, πως όλοι οι άνθρωποι πάνω κάτω αντιμετωπίζουν τα ίδια προβλήματα στον τομέα αυτό. Όλα αυτά μου φάνηκαν πολύ ενδιαφέροντα να τοποθετηθούν σε ένα θεατρικό.

-Ποιος είναι ο κύριος άξονας του έργου;

-Η παράσταση επικεντρώνεται στο σεξουαλικό θέμα ενός ζευγαριού όταν περνάει η πρώτη του φάση που είναι όλα ωραία. Έπειτα όμως από μία επταετία στη σχέση -που θεωρείται ένας κύκλος- αρχίζει να παρουσιάζεται μία ύφεση στο ζευγάρι που έχει φυσικά αντίκτυπο και στη σεξουαλική του ζωή. Όλα αυτά επηρεάζονται σήμερα ακόμη περισσότερο και από την κρίση αλλά γενικότερα σε κάποια στιγμή στη σχέση επέρχεται και η φθορά. Με αυτό ακριβώς ασχολείται το έργο, τη φυσική φθορά ενός ζευγαριού που είναι γύρω στα 35-38 το οποίο όμως αγαπιέται και θέλει να παλέψει για τη σχέση του.

-Πώς κρατιέται νομίζετε ένας γάμος;

-Αν το ζευγάρι έχει αγαπηθεί πραγματικά και έχει άλλους σοβαρούς λόγους για να είναι μαζί πιστεύω ότι θα βρει τον τρόπο να διατηρήσει αυτή τη σχέση.

-Πώς μπορεί ένας ψυχολόγος να συμβάλει στο να σωθεί μία σχέση;

-Όλη η μεθοδολογία που ακολουθείται στο έργο από τον ψυχολόγο προέρχεται μέσα από πραγματικές θεραπευτικές διαδικασίες. Στη συγκεκριμένη περίπτωση του έργου ο ψυχολόγος τοποθετείται με κωμικό τρόπο έτσι που να μη φαίνεται πως χρησιμοποιεί επιστημονικές διαδικασίες ψυχοθεραπείας. Στο έργο υπάρχει μία ειδική συνθήκη που το κοινό συμμετέχει διαδραστικά. Υποτίθεται πως ολοκληρή η παράσταση είναι ένα μεγάλο group therapy. Οι

θεατές εκφράζονται ανοικτά, μιλάνε, λένε τη γνώμη τους, επηρεάζουν τη διαδικασία του έργου, συμβάλλουν στις αποφάσεις που θα πάρει το ζευγάρι. Το κοινό από τις παραστάσεις στην Αθήνα, αντιμετωπίζει όλη αυτή τη διαδικασία με εξαιρετική άνεση. Πάρα πολλοί φίλοι μου είπαν ότι μετά την παράσταση έψαξαν το θέμα και χαίρομαι που η παράσταση έγινε αφορμή για συζήτηση.

-Πόσο σημαντική είναι τελικά η σεξουαλική ζωή για ένα ζευγάρι;

-Έλα ντε! Όταν οι άνθρωποι είναι πολύ νέοι και με πάρα πολλές ορμόνες, δεν ξέρω αν μπορούν να τις τιθα-σεύσουν. Πιστεύω ότι και το σεξουαλικό θέμα είναι μία συλλογική υστερία του ανθρώπου, δεν θεωρώ πως είναι και τόσο σπουδαίο. Από την άλλη όμως έχουμε και την καταπίεση αιώνων που μας έχει κάνει να θεωρούμε τη σεξουαλικότητα το άλφα και το ωμέγα της σχέσης. Κατά τη γνώμη μου δεν είναι. Αυτό όμως χρειάζεται μεγάλη ωριμότητα για να το συνειδητοποιήσεις και να το καταλάβεις. Ξέρεις κάτι, το σεξουαλικό κομμάτι προβληματίζει όλο τον κόσμο. Σίγουρα είναι μια μορφή έντονης επαφής αλλά αν δεν υπάρχουν και άλλα κανάλια επαφής και είναι το μοναδικό τότε καταλαβαίνεις πόσο απαραίτητο είναι.

-Όλη αυτή τη διαδικασία πώς τη βιώνει το ζευγάρι μέσα στο έργο;

-Το συζητάει ανοικτά, με τρόπο που βγαίνουν στη φόρα όλα τα προβλήματα τόσο της γυναίκας όσο και του άντρα. Ταυτόχρονα, λέγονται πράγματα που δεν είχαν τολμήσει ποτέ να τα πουν ο ένας στον άλλο. Από τη στιγμή που συζητάνε για όλα αυτά αρχίζει μια αποδοχή της κατάστασης, επέρχονται οι συγκρούσεις, οι διαφωνίες μέχρι που μπαίνει και το θέμα της απιστίας στο οποίο συμμετέχει και το κοινό. Γίνεται συζήτηση με το κοινό για

το πώς θα το διαχειριστούν, αλλά και την απιστία και άλλα θέματα με τρόπο που άντρες και γυναίκες θα αναγνωρίσουν δικά τους κομμάτια και βιώματα. Μέσα από αυτή τη διαδικασία η παράσταση φτάνει σε ένα φινάλε που δεν μπορώ φυσικά να σας το πω.

-Έχει απομυθοποιηθεί πιστεύετε σήμερα η επίσκεψη στον ψυχολόγο;

-Θεωρώ πως αν ένα ζευγάρι αποταθεί σε ένα ψυχολόγο με ειλικρίνεια, σημαίνει ότι πραγματικά θέλει να λύσει το πρόβλημα και αυτό είναι που μετράει. Αυτός που θα συμβάλει και θα βοηθήσει δεν είναι απαραίτητο να είναι ένας ψυχολόγος. Μπορεί να είναι φίλος ή κάποιος άνθρωπος του ευρύτερου οικογενειακού περιβάλλοντος. Σημασία έχει η πρόθεση.

-Πόσο νομίζετε ότι έχουν αλλάξει τα πράγματα στα ζευγάρια από το «Σ' αγαπώ, μ' αγαπάς»;

-Μπορώ να πω όχι πολύ, αλλά μπορώ και να πω αρκετά. Η σημερινή κρίση, όπως τη βιώνουμε σήμερα έχει κάνει τα ζευγάρια πιο ευάλωτα και αποφασίζουν πιο εύκολα να διαλύσουν μια σχέση. Η κρίση επηρεάζει όλες τις σχέσεις. Μέσα από την κωμωδία όμως μας επιτρέπεται να πούμε πιο εύκολα αλήθειες και να μιλήσουμε πιο ανάλαφρα. Γενικότερα, στιδήποτε επιωφθεί με ένα κωμικό τρόπο είναι πιο απαλό. Το χιούμορ απαλύνει τα πάντα.

«Η Σεξουαλική Ζωή» του κυρίου και της κυρίας Νικολαΐδη» ανεβαίνει μέχρι τις 2/7 στο Σατιρικό θέατρο, Λευκωσία, την Πέμπτη 3/7 στο αρχαίο θέατρο Κουρίου, Λεμεσός, την Κυριακή 6/7 στο Αρχαίο Ωδείο Πάφου και την Πέμπτη 10/7 στο Δημοτικό Θέατρο Λάρνακας. Οι παραστάσεις αρχίζουν στις 9:00 μ.μ. Εισιτήρια 15 ευρώ. Πληρ. 22312940, 22421609.

“**Τόσο ο ελληνικός όσο και ο κυπριακός λαός δεν έχει καταφέρει ποτέ να γίνει αφεντικό του εαυτού του. Παραμένουμε μονίμως έρμαια των άλλων.**”

πολλοί άνθρωποι για να το φέρω στην Κύπρο και τους ευχαριστώ. Η σκηνοθέτρια Αθηνά Ξενίδου είχε μια τέτοια επιμονή όμως, που ήταν αδύνατο να της το αρνηθώ. Έτσι, λοιπόν, κάποια στιγμή με έπεισε να το κάνουμε». Το έργο αυτό μου εξομολογήθηκε ότι δέχθηκε να το ανεβάσει στην Κύπρο κυρίως για συναισθηματικούς λόγους, αφού σε μία περίοδο τέτοιας στενότητας ένα τέτοιο εγχείρημα θα ήταν δύσκολο οικονομικά.

-Ποια ήταν η έμπνευση για τη συγγραφή αυτού του έργου;

-Η αφορμή ήταν συγκεκριμένη. Από τη μία τα πάρα πολλά προβλήματα των αντρών γύρω από τη σεξουαλικότητά τους για τα οποία

πολλοί άνθρωποι για να το φέρω στην Κύπρο και τους ευχαριστώ. Η σκηνοθέτρια Αθηνά Ξενίδου είχε μια τέτοια επιμονή όμως, που ήταν αδύνατο να της το αρνηθώ. Έτσι, λοιπόν, κάποια στιγμή με έπεισε να το κάνουμε». Το έργο αυτό μου εξομολογήθηκε ότι δέχθηκε να το ανεβάσει στην Κύπρο κυρίως για συναισθηματικούς λόγους, αφού σε μία περίοδο τέτοιας στενότητας ένα τέτοιο εγχείρημα θα ήταν δύσκολο οικονομικά.

Η Δήμητρα Παπαδοπούλου με τους πρωταγωνιστές της παράστασης Ιεροκλή Μιχαηλίδη, Λευτέρη Ζαμπετάκη και Χριστίνα Μαρούχου.

Όλοι φάγαμε τα στραπάτσα μας και χάσαμε πράγματα από την κρίση

Όταν έκανα την πρώτη ερώτηση για την κρίση κατάλαβα πόσο πολύ επηρέασε και η ίδια από τον τρόπο που με κοίταξε αλλά και τον τόνο στη φωνή της που άλλαξε. «Με βάρυνε και μένα πολύ κρίση», μου είπε. «Όλοι φάγαμε τα στραπάτσα μας και χάσαμε πράγματα. Τώρα έχουμε αναγκαστεί να κάνουμε διάφορες υποχωρήσεις, αλλά όχι να μην κάνουμε όνειρα. Πιστεύω ότι η κρίση πρέπει να μας πειστώσει για να κάνουμε πιο ποιοτικά πράγματα, διότι ο άλλος δεν μπορεί να δώσει τα λεφτά του εύκολα και να πάει να δει κάτι μέτριο. Εδώ στην Κύπρο βιώσατε την κρίση λίγο μετά από εμάς εκεί στην Ελλάδα, που όμως ήταν πιο απότομο. Το κούρεμα που έγινε στην Κύπρο επηρέασε και εμένα σε ένα μεγάλο βαθμό αλλά δεν θα ήθελα να επεκταθώ.

-Πώς το σχολιάζετε όλο αυτό με το κούρεμα;

-Να σου πω τι πιστεύω; Τόσο

ο ελληνικός λαός όσο και ο κυπριακός δεν έχει καταφέρει ποτέ να γίνει αφεντικό του εαυτού του. Παραμένουμε μονίμως έρμαια άλλων πολιτικών και οικονομικών δυνάμεων. Δυστυχώς δεν έχουμε καταφέρει ποτέ να στηριχτούμε στα πόδια μας! Είναι λυπηρό και χρειάζεται μεγάλη αυτογνωσία για να αντιληφθούμε γιατί γίνεται. Είμαστε τόσο υποτέλεις ανά τους αιώνες. Δεν κινούμε τίποτα δικό μας, ούτε τη γλώσσα μας ούτε τον πολιτισμό μας. Σε όλα είμαστε «Yes man!». Δεν έχουμε αυτοεκτίμηση. Θεωρώ ότι οι Έλληνες πρέπει να στραφούμε στη γλώσσα μας και να επενδύσουμε σε αυτή. Δεν ξέρω τι συμβαίνει στην Κύπρο αλλά στην Ελλάδα δεν έχουμε καταφέρει να μπορούμε να συνεργαστούμε. Υπάρχει γενικότερα μια ασυνεννοησία. Ο κόσμος στην Ελλάδα βρίσκεται σε κατάθλιψη και αυτό είναι ένα στοιχείο που το διαπραγματεύε-

ται και το έργο. Χάθηκαν πράγματα απότομα και αιφνίδια και ο κόσμος έπεσε σε μαρασμό. Αυτό που υπάρχει είναι ο θυμός. **-Και μέσα από όλα αυτά που συζητάμε δυνамώνουν τα ακραία στοιχεία.**

-Είναι ένα φαινόμενο που προκύπτει μέσα από τα σημερινά δεδομένα. Όταν η Δημοκρατία έτσι όπως ασκείται σήμερα, κάποιος άνθρωπος την αμφισβητούν και στρέφονται στα άκρα. Η άνοδος της ακροδεξιάς είναι μια αποτυχία της Δημοκρατίας. Άμα ο άλλος είναι λίγο ανίδεος και αμόρφωτος και το βασικότερο θυμωμένος στρέφεται στα άκρα. Ο θυμός, η έλλειψη παιδείας και η απόγνωση των Ελλήνων οδήγησαν σήμερα τη Χρυσή Αυγή σε αυτά τα ποσοστά. As ευχαστούμε όλο αυτό να μας προβληματίσει θετικά και να μη δημιουργήσει ένα έντονο συγκρουσιακό περιβάλλον και να μη κυθεί αιμα.

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ

ΣΥΝΑΥΛΙΑ

5...στη Σκουριώτισσα

5 ΙΟΥΛΙΟΥ 2014

στις 8:30 μ.μ.

ΜΑΝΟΣ ΧΑΤΖΙΔΑΚΗΣ ΤΩΡΑ

27 ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΜΑΝΟΥ ΧΑΤΖΙΔΑΚΗ

ΔΙΟΝΥΣΗΣ ΣΑΒΒΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΝΥΚΤΩΝ ΕΓΧΟΡΩΝ ΔΗΜΟΥ ΠΑΤΡΕΩΝ ΚΑΙ Η ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΔΙΟΝΥΣΗΣ ΣΑΒΒΟΠΟΥΛΟΥ

ΣΥΜΜΕΤΕΧΕΙ ΤΟ ΦΩΝΗΤΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΙ Η ΠΑΙΔΙΚΗ ΧΟΡΩΔΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗΣ

ΑΠΟ ΤΟ ΜΕΤΑΛΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΙΣ ΜΕΤΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΧΩΝΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

Επίσης ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΕΡΩΤΗΣ ΤΟΥΡΑ την παραγωγή και την οργάνωση τους.

ΧΟΡΗΓΟΙ: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΕΙΣ, ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: ΚΑΝΑΛΙ 5, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100

για αγορά ΕΙΣΙΤΗΡΙΟΥ μέσω διαδικτύου με VISA 24 ώρες/ώρα

www.tickethour.com.cy ΚΑΙ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

77777040

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΡΟΚΑΤΗΣΕΙΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ

ΤΑΜΕΙΟ "ΟΔΟΥ ΕΙΡΗΝΗΣ 158", ΛΕΜΕΣΟΣ

25 87 87 44

ΓΡΑΦΕΙΑ ΜΕΤΑΛΛΕΙΟΥ ΣΚΟΥΡΙΩΤΙΣΣΑΣ

22 58 35 00

ΕΙΣΟΔΟΣ €10

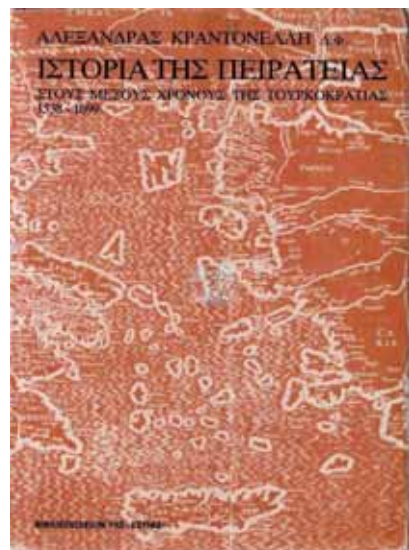
Εγχρωμη γκραβούρα που απεικονίζει τη σύγκρουση Βρετανών και Ελλήνων πειρατών σε ελληνικό πειρατικό πλοίο.

Πέντε αιώνες πειρατείας

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΚΡΑΝΤΟΝΕΛΛΗ-ΒΟΚΟΤΟΠΟΥΛΟΥ
Ιστορία της πειρατείας (τρεις τόμοι)
εκδ. Εστία

Του **ΘΑΝΑΣΗ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ**

Η δυσεύρετη τα τελευταία χρόνια τριλογία της πειρατείας της Αλεξάνδρας Κραντονέλλη, «Ιστορία της πειρατείας στους πρώτους χρόνους της τουρκοκρατίας 1390-1538», η «Ιστορία της πειρατείας στους μέσους χρόνους της τουρκοκρατίας, 1538-1699» και η «Ελληνική πειρατεία και κύρους τον ΙΗ' αιώνα και μέχρι την Ελληνική Επανάσταση» (πρωτοδημοσιευμένα το 1985, 1991 και 1998, αντίστοιχα), επανεκδόθηκε το 2014 από την Εστία. Οι τρεις τόμοι του έργου ζωής, για το οποίο η Κραντονέλλη βραβεύτηκε το 1986 από την Ακαδημία Αθηνών, αποτελούν ένα πραγματικό πανόραμα της πειρατείας, την πρώτη επιχείρηση μελέτης της σε τόσο μεγάλη κλίμακα.

τα πουργακά γεμάτα χρήμα. «Αν θέλαμε να αξιολογήσουμε τα αντικείμενα της πειρατείας και να δώσουμε μια νοητή προτεραιότητα στην επιδίωξη της απόκτησής τους, αποτιμώντας τα κέρδη που απέδιδαν και την ευκολία με την οποία ήταν δυνατή η εκποίηση τους στην ελεύθερη αγορά, θα λέγαμε ότι η σειρά προτίμησης τον 15ο και τον 16ο αιώνα ήταν το χρήμα, ο χρυσός και ο άργυρος, οι πολύτιμοι λίθοι, οι άνθρωποι, τα εμπορεύματα, τα ίδια τα πλοία, τα ζώα και οι σοδειές – με το χρήμα να είναι ο πλέον άμεσος στόχος» σημειώνει η Κραντονέλλη. Βέβαια, για τον 15ο και 16ο αιώνα, εκτός από το κέρδος, αίτιο ήταν η κυριαρχία και η θρησκευτική πίστη – τουλάχιστον αυτό τον χαρακτήρα έδιναν οι Τούρκοι πειρατές στις επιδρομές εξόντωσης των χριστιανών, αλλά και, από την άλλη πλευρά, οι εκφραστές της παπικής πολιτικής, οι οποίοι ήθελαν να περιορίσουν την επέκταση του μουσουλμανικού στοιχείου στη Δύση. Η πειρατεία έγινε αισθητή με την κατάληψη των παραλίων της Μικράς Ασίας από τους Οθωμανούς, μετά το 1390, και αργότερα εντάθηκε με τους πειρατές της Μπαρμπαριάς. Μετά την πτώση της Κωνσταντινούπολης, το 1453, ώθησε στην πειρατεία έδωσαν δύο επιπλέον αδυναμίες: η αδυναμία του στόλου της Βενετίας να διατηρήσει ανοικτές τις θαλάσσιες εμπορικές οδούς και η αδυναμία του οργανικού κράτους να επιβάλει, με οργανωμένο στόλο, την κυριαρχία του στις κατακτημένες περιοχές. Και αφού οι δύο δεσποζούσες δυνάμεις, η Οθωμανική Αυτοκρατορία και η Βενετική Δημοκρατία δεν μπορούσαν να πατάξουν την πειρατεία, την χρησιμοποιούσαν ως παρασυμπλήρωμα του εμπορίου αλλά και ως μέσο ισχύος, επιρροής και πολέμου.

Από την πλευρά της, η Πύλη χρησιμο-

ποίησε τους πειρατές για να αυξήσει τη σφαίρα επιρροής της στη Μεσόγειο, να επανδρώσει τον στόλο της αλλά και για να αναθίσει σε έμπειρους πειρατές, όπως ο Χαϊρεντίν Μπαρμπαρόσα, τη διακυβέρνηση μεγάλων και σημαντικών θαλάσσιων δυνάμεων. Οι Τούρκοι πειρατές επίσημα δρούσαν για λογαριασμό του κράτους, ενώ παράλληλα δρούσαν για δικό τους όφελος. Οθωμανοί ηγεμόνες, διοικητές παράλιων περιοχών, ισχυροί πασάδες της Κωνσταντινούπολης, επένδυναν στην πειρατεία και χρηματοδοτούσαν τα πειρατικά. Οι Ιππότες του Τάγματος του Αγίου Ιωάννη στη Ρόδο και, μετά το 1530, στη Μάλτα, επίσης ασκούσαν πειρατεία. Ο Μεγάλος Μάγιστρος και το Τάγμα των Ιπποτών της Ρόδου πολλές φορές χρηματοδοτούσε πειρατές, αποκομίζοντας τα κέρδη. Βενετοί διοικητές αλλά και δυτικοί χριστιανοί, Σικελιοί, Καταλανοί, Γενουάτες, Ιταλοί, Γάλλοι και ο Στόλος του Αντρέα Ντόρια, συγκαταλέγονταν στους πειρατές. Ο βενετικός στόλος ασκούσε πειρατεία σε περίοδο πολέμου. Σε περίοδο πολέμου, ο Πάπας, ο αυτοκράτορας Κάρολος Ε' αλλά και ο Σουλτάνος, χρηματοδοτούσαν την πειρατεία. Κύριο αίτιο και σκοπός της πειρατείας ήταν σταθερά το κέρδος μέσα από τη λεηλασία, όμως πάντα εις βάρος της ναυτιλίας, του εμπορίου αλλά, κυρίως, εις βάρος των παράκτιων πληθυσμών και των νησιωτών της Ανατολικής Μεσογείου. Τον 16ο αιώνα η χριστιανική δύση, πανικόβλητη από την οθωμανική απειλή και υπό την πίεση του Πάπα ένωσαν τις ναυτικές τους δυνάμεις, μέσω της Ιεράς Συμμαχίας, για να αποκρούσουν την εξάπλωση των Οθωμανών μέσω της εναλλαγής πειρατείας-πολέμου. Η σύγκρουση που έλαβε χώρα στις 7 Οκτωβρίου 1571, έξω από τη Ναύπακτο, υπήρξε σταθμός στις σχέσεις Ανατολής-Δύσης. Για τα καθ' ημάς, όμως, το γεγονός ότι ελληνικά πληρώματα είχαν υποχρεωθεί να μετάσχουν στη ναυμαχία και στις δύο παρατάξεις, δημιούργησε ένα μετέπειτα δυναμικό: εκείνο των χριστιανών ναυτικών, πειρατών και κουρσάρων, που επωφεληθήκαν από τον θαλάσσιο πυρετό για να ασκήσουν οι ίδιοι πειρατεία μικρής έκτασης και τοπικού χαρακτήρα, μέτεχοντες σε επιδρομές. Στη συνέχεια, οι Έλληνες ναυτικοί, εκμεταλλευόμενοι τις ιστορικές ευκαιρίες, έχοντας υπό τον έλεγχό τους ένα μεγάλο μέρος του επίσημου εμπορίου στα λιμάνια της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, θα κάνουν ολοένα συχνότερη και εντονότερη την παρουσία τους στη θάλασσα, αξιοποιώντας την πείρα τους, τα συσσωρευμένα κέρδη τους από το νόμιμο εμπόριο αλλά και από την πειρατεία, η οποία... συνεχίστηκε στο Αιγαίο και μετά το 1821.

500 ΛΕΞΕΙΣ ΜΕ ΤΟΝ ΚΩΣΤΑ ΚΩΣΤΑΚΟ

Ο Κώστας Κωστάκος γεννήθηκε το 1972 και σπούδασε στη Νομική Αθηνών. Από το 2005 διατηρεί το μπλογκ Old Boy (http://old-boy.blogspot.com), ενώ παράλληλα έχει συνεργαστεί με πολλές εφημερίδες, περιοδικά και σάτ. Το βιβλίο Old Boy {πλεί μολέξεις} που εκδόθηκε πριν από λίγο καιρό από τις εκδόσεις βιβλιοθήκη είναι το πρώτο του και αποτελείται από 70 μικρές έως πολύ μικρές ιστορίες ή σαν ιστορίες.

Προτιμάτε ένα συγκεκριμένο είδος λογοτεχνίας;

Οχι (ας φυλάξω λέξεις για τις επόμενες ερωτήσεις. Όλα στη διαχείριση της οικονομίας τους δεν ανάγονται τελικά;).

Ποιο ήταν το τελευταίο βιβλίο που σας έκανε να θυμώσετε;

Με θύμωσε κάπως το ότι στη «Γιορτή της ασημαντότητας» ο Μίλαν Κούντερα εξακολουθεί να σκιαμαχεί με παλιά φαντάσματα και να στοχάζεται περί του αστείου και του σοβαρού, περί του σημαντικού και του ασήμαντου και γενικότερα περί της ανθρωπίνης κατάστασης, με πρώτη ύλη ιστορίες και ανέκδοτα για τον Στάλιν και τον κύκλο του. 25 χρόνια μετά το 1989 και πάνω από 60 χρόνια μετά τον θάνατο του Ιωσήφ, αυτό μου μοιάζει σαν ένα είδος πολιτικής καθήλωσης του λογοτεχνικού βλέμματος, που επιλέγει να μη σαρκάσει μια πιο καιρία πρώτη ύλη, ακριβώς επειδή δεν την βλέπει. Από την άλλη, όσο κι αν με θυμώνει, ο Κούντερα δεν σταματά και με αυτό το βιβλίο να με γοητεύει, οπότε ελπίζω σήμερα που θα διαβάσει αυτές εδώ τις γραμμές να μη μου αντιθυμηθεί.

Και το τελευταίο που σας συγκίνησε;

Η «Ψυτάλεια Β' (πρώτη γραφή)» του Σαμώων Ρακά και ως

ποιητικό σώμα («στη διαδρομή επάνω σ' ένα λόφο/ ένα ξυπόλυτο κορίτσι/ το 'δα με υψωμένα χέρια/ να φέρνει ένα μακρύ καλάμι/ δυο βόλτες γύρω απ' τα σύννεφα./ -Τι κάνει;/ φτιάχνει μαλλί της γριάς, είπε ο οδηγός μου») και ως σώμα βιβλίου (το ποίημα γράφτηκε αρχικά σε υπολογιστή, στη συνέχεια μεταγράφηκε χειρόγραφα σε παχύ χαρτί και τα εκτυπωμένα χειρόγραφα κολλήθηκαν πάνω σε μια σειρά περιοδικών της Νέας Εστίας του 1938-39) η οργανική ένωση ανάμεσα στα δύο αυτά σώματα.

Ποιο είναι το χειρότερο βιβλίο που έχετε διαβάσει;

Το «Αποτύπωμα», η ποιητική συλλογή του διευθυντή του Mega Χρήστου Παναγιωτόπουλου. Οχι μόνο γι' αυτό καθαυτό το βιβλίο κυρίως για το συμβολικό του φορτίο και την ανταπόκριση σε αυτό το φορτίο, την υποδοχή δηλαδή που επιφυλάχθηκε στο βιβλίο από τη μιντιακή, πολιτική και τραγουδοποιητική ελίτ. Στο δέος αυτής της προκατειλημμένης υποδοχής γνώθη την ηθική υποχρέωση να αντιπαραθέσω το δικό μου προκατειλημμένο μένος.

Ποιο είναι ένα κλασικό βιβλίο που δεν έχετε διαβάσει και ντρέπεστε γι' αυτό;

Θα έπρεπε μάλλον να ομολογήσω κάτι πιο ανώδυνο, αλλά ας είμαι ειλικρινής κι ας παραδεχθώ ότι περισσότερο απ' όλα ντρέπομαι που δεν έχω διαβάσει ακόμα το «Αναζήτωντας τον χαμένο χρόνο». Κάποιο κλασικό βιβλίο που δεν αντέξατε καθόλου;

Προσπάθησα να διαβάσω το «Ταξίδι στην άκρη της νύκτας», αλλά δεν μπόρεσα να προχωρήσω πέρα από τις πρώτες σελίδες και το άφησα. Ελπίζω όχι για πάντα.

Πρώτα σε πωλήσεις

Αυτή την εβδομάδα **ΜΕΛΕΤΕΣ, ΛΕΥΚΩΜΑΤΑ, ΒΙΟΓΡΑΦΙΕΣ**

- 1. Μια μετριοπαθής πρόταση για την επίλυση της κρίσης του ευρώ** του Γιάννη Βαρουφάκη (Ποταμός).
- 2. Θέσεις για τη φιλοσοφία της ιστορίας** του Βάλτερ Μπένγκιαμιν (Λέσχη Κατακόπων).
- 3. Οικογενειακά μυστικά** του Σερζ Τισερόν (Αγρά).
- 4. Οι βασικοί νόμοι της ανθρώπινης ηλιθιότητας** του Κάρλο Τσίπολα (Κέδρος).
- 5. Πολεμώντας τον επόμενο πόλεμο** του Αλέκου Παπαδόπουλου (Μεταμεσονύκτιες Εκδόσεις).

Αυτή την εβδομάδα **Λογοτεχνία**

- 1. Ο δρόμος της πνευματικότητας** του Χόρχε Μπουκάι (ορεγα).
- 2. Η γιορτή της ασημαντότητας** του Μίλαν Κούντερα (Εστία).
- 3. Η καρδερίνα** της Ντόνα Ταρτ (Λιβάνης).
- 4. Σκηνές από τον βίο του Ματίας Αλμοισίου** του Ισιδώρου Ζουργού (Πατάκης).
- 5. Με μολύβι φάμπερ νούμερο δύο** της Άλκης Ζέη (Μεταίχιμο).

• Αυτή την εβδομάδα τα στοιχεία προέρχονται από το βιβλιοπωλείο «Πολιτεία» (Ασκληπείο 3).

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΞΕΝΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ

ΓΚΡΑΧΑΜ ΓΚΡΗΝ

Οι θεατρίνοι μετ. Κλαίρη Παπαμιχαήλ εκδ. Πόλις, σελ. 398

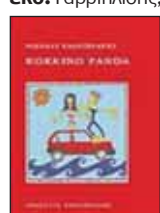

Τρεις άντρες και μία γυναίκα ταξιδεύουν με το φορτηγό πλοίο «Μήδεια» στην Αϊτή. Ο κύριος Μπράουν, χωρίς ρίζες, χωρίς οικογένεια και χωρίς πίστη. Ο κύριος και η κυρία Σμιθ, Αμερικανοί ιδεολόγοι που πιστεύουν με αθώτητα ότι μπορεί να εξαλειφθεί η βιαιότητα της ανθρωπίνης συμπεριφοράς. Ο ασιγιάπιτος Κύριος Τζόουνς. Είναι ταγματάρχης, έχει πράγματι πολεμήσει στη Βιρμανία ή είναι ένας επιτήδειος ψεύτης με σκοτεινό παρελθόν; Αϊτή: η λεηλατημένη χώρα της δικτατορίας του Παπά Ντοκ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ

ΝΙΚΟΛΑΣ ΚΑΛΟΤΕΡΑΚΗΣ

Κόκκινο Ραντα εκδ. Γαβριηλίδης, σελ. 148

Σε ένα πάρτι στην Αθήνα δύο νέοι γνωρίζονται και φιλετράρουν ανάμεσα σε μεπτιλίες αλκοόλ και κόντρες αυτοκινήτων στις λεωφόρους της πόλης. Εκείνη, μια εύθραυστη ελκυστική κοπέλα που την κατατρέχει βαθιά κατάθλιψη λόγω της διπολικής διαταραχής της, νοσηλεύεται από το ταλέντο και τα αστεία του. Οδηγεί σχεδόν πάντα το κόκκινο Ραντα της αντικανονικά όπως άλλωστε ζει. Εκείνος, ένας μουσικός, ένας αντί συμβατικός κιθαρίστας που παντρεύει τα μπλουζ με το φλαμένκο, έτοιμος να την ερωτευτεί για πάντα, έτοιμος να γίνει ο αγαπημένος της γελωτοποιός.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ

Συλλαβίζοντας το καλοκαίρι εκδ. Ψυχογιός, σελ. 250

Το ταξίδι στις Κυκλάδες και στο φως ξεκινά ένα καλοκαίρι στα τέλη του 20ού αιώνα. Ένας διάσημος νομπελίστας, ο Αλμπέρ Καμύ, επιστρέφει στην πρωτεύουσα του χρόνου, στην εποχή μας, και στη Μεσόγειο που αγάπησε. Τον συνοδεύει η νεαρή δημοσιογράφος Αριάδνη Δαρίβα, που βλέπει αυτό το ταξίδι σαν μια δεύτερη ευκαιρία προκειμένου ο Γαλλοαλγερινός συγγραφέας να ολοκληρώσει το μυθιστόρημά του «Ο πρώτος άνθρωπος». Στην καλοκαιρινή Μύκονο, ο Καμύ θα προσπαθήσει να συμφιλιώσει την προηγούμενη ζωή του με ένα παρόν που δεν τον αιφροδύ.

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΙΚΗ ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΛΑΣΗΣ ΤΡΕΧΛΗΣ

Ανδρέας Κάλβος, Το χαμένο πορτραίτο εκδ. Κέδρος, σελ. 582

Κόσμοπολίτης στο πνεύμα και την αντίληψη. Επαναστάτης στην καρδιά. Καρμπονάρος. Περιδιαβάξει στη Φλωρεντία, τη Ζυρίχη, το Λονδίνο, το Παρίσι. Υστερα στη Γενεύη, στο Ναύπλιο, στην Κέρκυρα, ξανά στο Λονδίνο, στο Εσσεξ και στο Λάουθ. Πρόκειται για μια μυθιστορηματική βιογραφία που ανασυνθέτει το πορτρέτο του εθνικού ποιητή και μας μεταφέρει στον 19ο αιώνα, στην εποχή των επαναστάσεων, του ρομαντισμού και των μεγάλων κοινωνικών αλλαγών.

ΛΕΥΚΩΜΑ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΨΥΧΟΠΑΙΔΗΣ

Επάγγελμα: ποιητής. Εικόνες πάνω στο πρόσωπο και την ποίηση του Κ.Π. Καβάφη εκδ. Μεταίχιμο, σελ. 166

Ο Καβάφης του Ψυχοπαίδη, γράφει προλογικά ο Δημήτρης Δασκαλόπουλος, δεν είναι μια κλασική, παραδοσιακή σειρά πορτρέτων που προσπαθούν να ανταποκριθούν στη γνωστή φιλαρέσκεια και κοκεταρία του ποιητή. Είναι μια άσκηση ερμηνείας των κρυμμένων γνωρισμάτων που αποκαλύπτει σταδιακά το έργο του Αλεξανδρινού σε όσους το προσεγγίζουν με άδολες προθέσεις και χωρίς προκαταλήψεις.

Το μιούζικαλ «Άννι» στην Κύπρο

Ένα από τα δημοφιλέστερα μιούζικαλ στον κόσμο έρχεται στην Κύπρο με πρωταγωνιστή τον Μιχάλη Χατζηγιάννη

Του ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Πρόκειται για ένα από τα δημοφιλέστερα μιούζικαλ παγκοσμίως που όπως έγραψαν οι Times υπολογίζεται ότι ανεβαίνει ετησίως μόνο στις ΗΠΑ 700 με 900 φορές. Το μιούζικαλ «Άννι» έκανε την παρθενική του πρώτη παράσταση 38 χρόνια πριν, το 1976 στο Κορνέκτικατ των Ηνωμένων Πολιτειών για να περάσει την αμέσως επόμενη χρονιά στην Μέκκα των μιούζικαλ, το Μπρόντγουεϊ. Το 1978, η απήκηση του μικρού γενναίου ορφανού κοριτσιού Άννι είναι τεράστια και η φήμη της περνά εκτός

Πρωταγωνιστές της παράστασης είναι οι Μιχάλης Χατζηγιάννης και Κατερίνα Παπουτσάκη. Στο ρόλο της Άννι τα κορίτσια Άννα-Μαρία Κόρνια και Δανάη Βασιλοπούλου. Συνολικά στην παράσταση συμμετέχουν 45 άτομα με μουσικούς, τραγουδιστές, ηθοποιούς και μια ομάδα παιδιών που κλέβει τις εντυπώσεις.

“ Το μιούζικαλ «Άννι» έκανε την παρθενική του παράσταση, το 1976 στις ΗΠΑ και μέχρι σήμερα έχει ανέβει σε πάνω από 30 χώρες.

Αμερικώς και ανεβαίνει στο West End του Λονδίνου. Έπειτα από 1485 παραστάσεις στο Λονδίνο το μιούζικαλ «Άννι» το 1981 κλείνει τον μεγάλο κύκλο των παραστάσεων του και δύο χρόνια μετά το 1983 ολοκληρώνει τις παραστάσεις του και στο Μπρόντγουεϊ. Το 1982 προηγείται η κινηματογραφική του μεταφορά σε σκηνοθεσία του Τζον Χιούστον εξασφαλίζοντας δύο υποψηφιότητες για Όσκαρ. Το 1997, το «Άννι» με αφορμή την συμπλήρωση των είκοσι χρόνων από την πρεμιέρα του στο Μπρόντγουεϊ επιστρέφει στις θεατρικές σκηνές της Νέας Υόρκης και του Λονδίνου ανοίγοντας έτσι ένα νέο κύκλο παραστάσεων με περιοδείες

σε ολόκληρο τον κόσμο. Από το 1977 μέχρι και σήμερα το «Άννι» έχει ανέβει σε πάνω από 30 χώρες σε ολόκληρο τον κόσμο από την Αυστραλία μέχρι τις Φιλιππίνες και την Ζιμπάμπουε και από το Περού μέχρι τη Χιλή και την Σιγκαπούρη. Μάλιστα, το μιούζικαλ στην Ιαπωνία όπου παρουσιάστηκε αρκετές φορές κυκλοφορεί κάθε χρόνο ένας καινούργιος δίσκος με επιλεγμένα τραγούδια από την παράσταση ερμηνευμένα κάθε φορά από τη νέα μικρή πρωταγωνίστρια ενώ τα δύο από τα τραγούδια του. Το μιούζικαλ «Άννι» μετρώντας πλήθος παραστάσεων σε ολόκληρο τον κόσμο δεν θα μπορούσε να λείπει από την Ελλάδα όπου η πα-

ράσταση ανεβαίνει αυτή την εποχή συγκεντρώνοντας πάνω από 70.000 θεατές. Μετά την τεράστια του επιτυχία σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη το μιούζικαλ «Άννι» έρχεται για τρεις παραστάσεις και στην Κύπρο και συγκεκριμένα στη Λάρνακα στο πλαίσιο του καλοκαιρινού πολιτιστικού φεστιβάλ του Δήμου. Πέραν από τη γλυκιά ιστορία του ορφανού κοριτσιού Άννι που φεύγει από το σκληρό περιβάλλον του ορφανοτροφείου του κυρία Χάνιγκαν για να βρεθεί ξαφνικά στο σπίτι του δισεκατομμυριούχου Όλιβερ Γουόρμπακς

που θέτουν σε κίνδυνο τη μικρή, αθώα Άννι. Στο τέλος όλα βέβαια διορθώνονται, αφού πρόκειται για μιούζικαλ με το απόλυτο happy ending. Πέραν από τη μουσική και τα τραγούδια η συγκεκριμένη παράσταση ξεχωρίζει με το καστ της και τον Μιχάλη Χατζηγιάννη που ηγείται του σχήματος στον ρόλο του πάμπλουτου κύριου Γουόρμπακς. Μαζί του οι ηθοποιοί Κατερίνα Παπουτσάκη, Αργύρης Αγγέλου, Ιωάννα Πηλικού και στο ρόλο της κ. Χάνιγκαν η Μίρα Παπακωνσταντίνου. Συνολικά στην παράσταση συμμετέχουν 45 άτομα με μουσικούς, τραγουδιστές, ηθοποιούς και μια ομάδα παιδιών που κλέβει τις εντυπώσεις.

που θέτουν σε κίνδυνο τη μικρή, αθώα Άννι. Στο τέλος όλα βέβαια διορθώνονται, αφού πρόκειται για μιούζικαλ με το απόλυτο happy ending. Πέραν από τη μουσική και τα τραγούδια η συγκεκριμένη παράσταση ξεχωρίζει με το καστ της και τον Μιχάλη Χατζηγιάννη που ηγείται του σχήματος στον ρόλο του πάμπλουτου κύριου Γουόρμπακς. Μαζί του οι ηθοποιοί Κατερίνα Παπουτσάκη, Αργύρης Αγγέλου, Ιωάννα Πηλικού και στο ρόλο της κ. Χάνιγκαν η Μίρα Παπακωνσταντίνου. Συνολικά στην παράσταση συμμετέχουν 45 άτομα με μουσικούς, τραγουδιστές, ηθοποιούς και μια ομάδα παιδιών που κλέβει τις εντυπώσεις.

Κριτικές στην Ελλάδα

«Έξοχα συγκροτημένη, αισθητικά και ρυθμολογικά, η παράσταση απευθύνεται πρωτίτως σε ρομαντικούς, «ανοιχτούς» στο μιούζικαλ θεατές και οπωσδήποτε σε παιδιά. Η ιδανική παράσταση δηλαδή για μία οικογενειακή θεατρική έξοδο. Μ. Κρύου, Αθηνόραμα

«Για μικρούς θεατές με μεγάλες απαιτήσεις. Σ. Χαραμή, ΕΛ. Τύπος

«Η παραγωγή με τις διαρκείς αλλαγές σκηνικών και τη ζωντανή ορχήστρα, αφήνει μικρούς και μεγάλους με μία ζεστασιά στην καρδιά. Γ. Τσίρος, Καθημερινή

«Αξίζει να πάτε τα παιδιά σας να δουν την παράσταση αν είναι από πέντε ετών και πάνω. Δεν ξέρω ποιος θα διασκεδάσει περισσότερο. Εσείς ή αυτά; Τ. Στεφανιδίου, Tlife

info

Παραστάσεις: Πέμπτη 3, Παρασκευή 4 και Σάββατο 5 Ιουλίου στο Πατίτσιο Αμφιθέατρο της Λάρνακας στις 9:00 μ.μ. Εισιτήρια διατίθενται από το tickethour.com.cy και σε όλα τα ACS Couriers. Πληρ. 24665795.

To No1 σε πωλήσεις lifestyle περιοδικό στην Κύπρο

must

ΤΕΥΧΟΣ ΙΟΥΛΙΟΥ

ΟΜΟΡΦΙΑ ΤΑ ΤΟΠ 10 ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΟΥ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΟΥ

www.mu

ΜΑΡΙΝΑ ΣΑΒΒΑ ΟΜΟΡΦΗ ΕΞΥΓΗΝ ΜΕ ΑΠΟΨΗ + ΝΥΦΗ ΧΡΙΣΤΟΦΑ

ΜΑΡΙΑ ΚΑΤΤΑΜΗ SINGLE MOTHER SO WHAT?

HOT VIBES ΣΞΞΙΛΟΞΞΜΑ CROPPED TOPS ΜΙΚΡΟΣΚΟΠΙΚΑ ΜΠΙΚΙΝΙ

GLISS Million Gloss Crystal Oil

Επανορθώνει και χαρίζει εκθαμβωτική λάμψη στα ταλαιπωρημένα, θαμπά και άτονα μαλλιά

ΤΜΗ €3,50 (ΜΕΛΟΣΡΟ €4,50)

ΕΙΔΙΚΕΣ • ΕΚΔΟΣΕΙΣ www.sppmedia.com

Στα περίπτερα και στο iTunes AppStore - must magazine

Available on the App Store

LIKE FOLLOW WATCH

Οι ντετέκτιβ Κόουλ και Χατ κυνηγούν μέσα σε ένα διάστημα 17 ετών τη λύση μιας ανατριχιαστικής υπόθεσης στους βάλτους της Λουιζιάνα.

Τον έβδομο κύκλο του ολοκλήρωσε αισίως το «The Big Bang Theory», η ξεκαρδιστική σειρά που έφερε (επιτέλους) τους «σασίικλες» στο προσκήνιο.

Τηλεοπτικές σειρές υψηλών προδιαγραφών

Η αμερικανική τηλεόραση έχει πλέον περάσει σε παραγωγές επιπέδου που ξεπερνούν αυτό των κινηματογραφικών

Του **ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ**

Μόλις λίγα χρόνια πριν, η τηλεόραση για τους ανθρώπους της αμερικανικής κινηματογραφικής βιομηχανίας θα μπορούσε να παρομοιαστεί με μια μεγάλη πόρτα, στην κορυφή της οποίας αναγραφόταν είτε η λέξη «είσοδος» είτε η λέξη «έξοδος». Μεγάλοι σταρ του Χόλιγουντ όπως ο Τζορτζ Κλουνί («Στην Εντατική») ή ο Γουίλ Σμιθ («Ο πρίγκιπας του Μπέλ-Ερ») ξεκίνησαν την πορεία τους προς τη δόξα και τους ποταμούς των χρημάτων από κάποια τηλεοπτική σειρά. Από την άλλη, η συμμετοχή ενός ήδη καταξιωμένου ηθοποιού στην τηλεόραση θεωρούνταν μάλλον σημάδι παρακμής, πτώχευσης ή στην καλύτερη περίπτωση ευκαρία για «αρπαχτά». Σε κάθε περίπτωση σηματοδοτούσε την αποχώρησή τους από το κεντρικό πάγκο της προβολής. Το ίδιο ίσχυε πάντα και με τους υπόλοιπους κινηματογραφικούς συντελεστές, όπως οι σκηνοθέτες, οι σεναριογράφοι και κυρίως οι παραγωγοί.

Εξαιρετικές ερμηνείες

Περίπου την τελευταία πενταετία, αυτή η κατάσταση τείνει να αλλάξει άρδην. Η αμερικανική τηλεόραση έχει πλέον περάσει σε παραγωγές άλλου

επιπέδου, τέτοιου που προσεγγίζει και πολλές φορές ξεπερνά αυτό των κινηματογραφικών αντίστοιχών τους. Ταυτόχρονα, η ατομία και η έλλειψη πρωτοτυπίας από την πλευρά του Χόλιγουντ ωθούν όλο και περισσότερους σημαντικούς ανθρώπους της βιομηχανίας να δραστηριοποιηθούν στον πιο απελευθερωμένο χώρο της τηλεόρασης. Όταν βλέπει κανείς στην τηλεοπτική παραγωγή ονόματα όπως του Μάρτιν Σκορσέζε («Boardwalk Empire») ή του Ντέιβιντ Φίντσερ («House of Cards»), τα λόγια είναι περιττά. Και βέβαια, τέτοιου δημιουργού όπως είναι φυσικό τραβούν την προσοχή και των καταξιωμένων ηθοποιών, όπως για παράδειγμα του δις βραβευμένου με Οσκαρ Κέβιν Σπέισι ο οποίος ερμηνεύει έναν αδιστακτο πολιτικό στο εξαιρετικό «House of Cards», του οποίου ο τρίτος κύκλος αναμένεται, ενώ όσο η ποιότητα άνοδος συνεχίζεται, ενώ όσο η ποιοτική άνοδος συνεχίζεται, είναι φανερό πως ακόμα περισσότεροι θα ακολουθήσουν. Και μόνο το ότι η φήμη για πιθανή συμμετοχή του Μπραντ Πιτ στην επόμενη σεζόν του «True Detective» δεν θεωρήθηκε καθόλου παράλογη είναι χαρακτηριστικό της κοσμογονίας που συντελείται στη μικρή οθόνη.

Η συγκεκριμένη σειρά αποτελεί αναμφισβήτητο το πιο καθαρό παράδειγμα

«Game of Thrones», η πολυσυζητημένη σειρά με την πρωτοφανή παραγωγή και τους εκατοντάδες εκατομμύρια «πιστούς» σε όλο τον κόσμο.

όσων αναλύθηκαν παραπάνω. «Να συνειδητοποιείς ότι όλη σου η ζωή -ξέρεις, όλη σου η αγάπη, όλο σου το μίσος, όλη η μνήμη, όλος ο πόνος σου- ήταν όλα το ίδιο πράγμα. Ήταν όλα στο ίδιο όνειρο. Σε ένα όνειρο που είδες μέσα σε κάποιο κλειδωμένο δωμάτιο. Ένα όνειρο για

το ότι είσαι άνθρωπος. Και όπως σε πολλά όνειρα, υπάρχει ένα τέρας στο τέλος του», παρατρύει δυσσιώπια ο μηδενιστής ντετέκτιβ Ραστ Κόουλ, ερμηνευμένος άψογα από τον Μάθιου Μακόναχι. Ο πρόσφατα βραβευμένος με Οσκαρ ηθοποιός και με τον επίσης εξαι-

ρητικό Γούντι Χάρελσον στο πλευρό του δημιούργησαν δύο ενδιαφέροντες και κυρίως πειστικούς χαρακτήρες απόλυτα ενταγμένους στο πνεύμα του σεναρίου. Αυτό, πολύ προσεγγίσει, ανήκει στον συγγραφέα Νικ Πιτσολάτο και στέκεται άνετα στο βάθος μαζί με εκείνα των καλύτερων ταινιών του αστυνομικού είδους. Χειρουργικός χειρισμός του χρόνου τόσο σε κυριολεκτικό όσο και σε μεταφορικό επίπεδο («Ο θάνατος δημιούργησε τον χρόνο για να μεγαλώσει τα πράγματα που εκείνος θα σκοτώσει», εξηγεί ο Κόουλ) με δύο παράλληλες αφηγήσεις που συναντώνται λίγο πριν από το τέλος.

Συνεχείς ανατροπές

Φιλοσοφικές και μεταφυσικές ανησυχίες, οι οποίες εντάσσονται στο πλαίσιο μιας αγωνίας που είναι τότε σχετική με τη δράση και τότε καθαρά υπαρξιακή. Αδιαφορία, τέλος, για το τετριμμένο μοτίβο των «συνεχών ανατροπών», το οποίο αν και πολυδιαφημισμένο, αποτελεί μάλλον δείγμα σεναριακής ανυπακοής παρά αρετής. Μπορεί το αμερικανικό κανάλι HBO να χτύπησε φλέβα χρυσού με το «Game of Thrones», όμως με το «True Detective» πιθανότατα θα αλλάξει οριστικά το προεπίπεδο της τηλεόρασης.

PIK1

ΤΗΛ.: 22862000

- 21.00** Nora Roberts
- 07.30** Θεία λειτουργία
- 10.30** Στην άκρη του παράδεισου - (Ε)
- 12.15** Η ύπαιθρος Εβδομαδιαία εκπομπή με θέματα από την κυπριακή αγροτική ζωή.
- 12.45** Κύπρος ένα ταξίδι Ένα οδοιπορικό στην Κύπρο του χθες και του σήμερα.
- 13.15** Είμαστε εδώ - (Ε) Νεανική εκπομπή.
- 14.00** ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 14.15** Σάββατο κι απόβραδο - (Ε)
- 16.00** Τετ-Α-Τετ - (Ε)
- 17.00** Η παροιμία μας Μια εκπομπή με πρωταγωνιστές τους απόδημους Κυπρίους.
- 17.30** Ασιασίας 10 - (Ε) Μίνι κωμική σειρά.
- 18.00** ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 18.15** Πατάτες 9 - (Ε)
- 18.50** Χωρίς αποσκευές - (Ε) Ταξιδιωτική εκπομπή, με την Αλεξία Αναστασίου.
- 19.20** Κυπριώτικο σκετς - (Ε) «Με το ζόρι παντρεία».
- 20.00** ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 21.00** Nora Roberts: Northern Lights. Αστυνομική τηλεταινία μυστηρίου, με τους Λι Αν Ράιμς, Ροζάνα Αρκέτ, κ.ά.
- 23.00** ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 23.15** Πατάτες 9 - (Ε)
- 00.00** Χωρίς αποσκευές - (Ε)
- 00.30** Πατάτες 9 - (Ε)
- 01.00** Η παροιμία μας - (Ε)
- 01.30** ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Ε)
- 03.00** Κύπρος ένα ταξίδι - (Ε)

PIK2

ΤΗΛ.: 22862000

- 22.55** Παγκόσμιο Κύπελλο
- 07.00** MAD Music
- 09.00** Παιδική ζώνη α. Το κόκκινο λειωφορείο β. Τόμας του τρενάκι γ. Ποκόγιο, δ. Μπομπ ο μάστορας, ε. Μπάρνι στ. Κλίφφοντ, ζ. The big Cartoonie show, η. Τα τρελά Καρτούνς, θ. Στη χώρα του γιατί - Γιατί TV
- 13.15** Παγκόσμιο Κύπελλο (Επανάληψη αγώνα για τη φάση των 16).
- 15.15** Παγκόσμιο Κύπελλο (Επανάληψη αγώνα για τη φάση των 16).
- 17.00** Στην πράξη Εκπομπή με τη Σούβια Κλιμάκιο.
- 17.45** Παγκόσμιο Κύπελλο (Αθλητική εκπομπή).
- 18.30** Παγκόσμιο Κύπελλο (Pregame αγώνα για τη φάση των 16).
- 18.55** Παγκόσμιο Κύπελλο (Αγώνας για τη φάση των 16).
- 20.55** Παγκόσμιο Κύπελλο (Postgame αγώνα για τη φάση των 16).
- 21.50** ΕΙΔΗΣΕΙΣ (τουρκική)
- 22.00** Eurosmach
- 22.30** Παγκόσμιο Κύπελλο (Pregame αγώνα για τη φάση των 16).
- 22.55** Παγκόσμιο Κύπελλο (Αγώνας για τη φάση των 16).
- 00.55** Παγκόσμιο Κύπελλο (Postgame αγώνα για τη φάση των 16).
- 01.20** ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Ε)
- 01.40** ΓΙΟΥΡΝΙΟΥΣ

MEGA

ΤΗΛ.: 22477777

- 21.15** The game
- 06.00** Φιλοδοξίες - (Ε) Ελληνική σειρά.
- 07.00** Θεία λειτουργία
- 10.00** Μπουκιά και συχώριο - (Ε)
- 11.00** Dr. Cook Εκπομπή μαγειρικής με τον Γιάννη Λουκάδα. Επεισόδιο 32ο.
- 12.00** Σαββατογεννημένες - (Ε) Ελληνική σειρά.
- 12.40** Οι αυθάρτετοι Ελληνική σειρά - (Ε)
- 13.30** Μουσικό κουτί Live - (Ε) Μουσικό τηλεπαιχνίδι.
- 15.10** Πού σου νέφκω special... - (Ε) Κυπριακό τηλεπαιχνίδι με τους Όλγα Ποταμίτου, Βαγγέλη Ευαγγέλου.
- 16.00** Επτά θανάσιμες πεθερές - (Ε)
- 18.10** ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 18.30** Celebrity game night - (Ε) Τηλεπαιχνίδι με τη Σμαράγδα Καρύδη.
- 19.30** Είσαι το ταίρι μου - (Ε) Ελληνική σειρά.
- 20.20** ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 21.15** The game Νέο τηλεπαιχνίδι με τους Βαγγέλη Ευαγγέλου και Μαρία Κορτζιά. (Πρεμιέρα).
- 22.20** Sex and the city 2 Ρομαντική κομεντί, με τους Σάρα Τζέσικα Πάκερ, Κιμ Κατράλ, κ.ά.
- 01.00** Blind guy driving Κωμωδία.
- 02.30** Αριστοτέλης ο Αρίστος
- 03.20** Τηλεμπόρα - (Ε)
- 04.20** Όλα τα κακά της μοίρας
- 05.00** Οι αυθάρτετοι - (Ε)

ANT1

ΤΗΛ.: 22200200

- 21.20** Γελών λαβέ
- 06.20** Πρωινή ενημέρωση Ενημερωτική εκπομπή.
- 07.00** Τα φιλαράκια - (Ε) Ελληνική σειρά.
- 08.00** Οι Μεν και οι Δεν - (Ε) Ελληνική σειρά.
- 08.30** Max Maglića
- 09.00** Άκρως οικογενειακών- (Ε) Ελληνική σειρά.
- 10.30** Λίτσα.com - (Ε)
- 11.20** Γάμος με τα όλα του - (Ε) Ελληνική σειρά.
- 13.00** Music and more Ψυχαγωγική εκπομπή.
- 14.00** Εκείνες κι εγώ - (Ε)
- 14.50** Βαλε με 12 θεούς - (Ε) Κυπριακή σειρά.
- 17.00** Μηρούσκο - (Ε) Κυπριακή σειρά.
- 17.55** Τα νέα του ANT1 σε 10'
- 18.10** Συνέχεια της σειράς
- 19.30** Την πάτσα - (Ε) Κυπριακή σειρά.
- 20.20** Τα νέα του ANT1
- 21.20** Γελών λαβέ Θεατρικό έργο.
- 00.15** Τίτλοι ειδήσεων
- 00.20** Αθλητικές ειδήσεις
- 00.30** Grey's Anatomy, VI Ξένη σειρά. Επεισόδιο 16ο. «Perfect little accident».
- 01.20** Πόσο γλυκά με σκοτώσεις - (Ε) Ελληνική σειρά.
- 02.10** Ο γπευτίης - (Ε) Ελληνική σειρά.
- 03.00** Τα νέα του ANT1 - (Ε)
- 04.00** Οι χωραπές - (Ε) Κυπριακή σειρά.
- 04.40** Όλα τα κακά είναι light - (Ε) Ελληνική σειρά.

ΣΙΓΜΑ

ΤΗΛ.: 22580100

- 21.20** Ο γιατρός τρελάθηκε
- 07.00** Ζωή ποδήλατο - (Ε) Κυπριακή σειρά.
- 07.55** Βουράττε γειτόνοι - (Ε) Κυπριακή σειρά.
- 08.40** Παιδική ταινία
- 10.00** Μες στην καλή χαρά Ψυχαγωγική εκπομπή με την Κατ. Καραβάτου.
- 14.00** The Social Media Show - (Ε)
- 14.40** 7 ουρανοί και σύννεφα αλήθειες - (Ε) Κυπριακή σειρά.
- 15.30** Μην αρχίζεις τη μουρμούρα - (Ε) Ελληνική σειρά.
- 16.10** The cooking - (Ε)
- 16.45** Άκου τι είπαν - (Ε) Τηλεπαιχνίδι με τον Χρήστο Φερεντινίνο.
- 17.30** Τί θα φάμε σήμερα μαμά; - (Ε) Εκπομπή μαγειρικής.
- 18.30** Τομές στα γεγονότα
- 18.35** Πάμε πακέτο - (Ε)
- 18.35** Εκπομπή με τη Βίκυ Χατζηβασιλείου.
- 20.20** Τομές στα γεγονότα
- 21.20** Ο γιατρός τρελάθηκε (Doctor Dolittle). Κωμωδία, με τους Έντι Μέρφι, Όσι Ντέιβις, κ.ά.
- 23.00** Rules of engagement Ξένη σειρά, με τους Πάτρικ Γουάρπερσον, Όλιβερ Χάντσον, κ.ά.
- 23.35** Οι ιστορίες του αστυνόμου Μπέκα - (Ε)
- 00.25** Γεγονότα σε τίτλους
- 00.30** Μες στην καλή χαρά - (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή.
- 03.30** Ελένη - (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή.

MAD

ΤΗΛ.: 22472472

- 17.30** Fashion Music Project
- 02.00** Insomnia Mixer
- 06.00** Wake Up... Hits
- 08.00** Breakfast
- 11.00** Greeks Only Mixer
- 12.00** MAD Greekz Top 10
- 13.00** Greeks Only Mixer
- 14.00** Breaking MAD
- 15.00** Zone M
- 17.00** Mixer
- 17.30** Fashion Music Project
- 18.00** Λάικ στα ελληνικά
- 19.00** Hits Non Stop
- 21.00** OK @ Night
- 22.00** Nu School Old School
- 23.00** Zone M
- CAPITAL** ΤΗΛ.: 25577577
- 21.00** Nine months
- 08.20** Παιδική ζώνη
- 12.00** Τηλεαγορά
- 13.45** Αρμονία & φύση - (Ε)
- 14.00** Κουζίνα με άποψη - (Ε)
- 14.30** Τηλεαγορά
- 16.35** Η Λουίζα και η παρέα της
- 17.00** 10.5 apocalypse (Δράμα)
- 20.05** Εσμεράλδα - (Ε)
- 21.00** Nine months (Περιπέτεια)
- 23.00** The order
- 00.50** Agent of influence (Δράμα)
- 02.30** The mean season (Θρίλερ)
- 04.15** The deal (Δράμα)

TV PLUS

ΤΗΛ.: 22600600

- 22.10** Extreme measures
- 07.00** ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Από το Star)
- 08.05** Παιδική ζώνη
- 14.00** Φ+M Live - (Best of)
- 14.30** Επικαιρία - (Ε)
- 16.00** Τηλεαγορά
- 17.00** Μεταξύ μας
- 17.45** Μίλα - (Best of) Κοινωνική εκπομπή.
- 18.45** ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 19.00** Θανάση αφίξε κι άλλο το ζωνάρι Ελληνική ταινία.
- 20.30** The big funny show - (Ε)
- 20.55** ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 21.10** The big funny show
- 22.10** Extreme measures Θρίλερ
- 00.05** Being Julia Κωμωδία
- 02.05** Μίλα - (Ε)
- LTV** ΤΗΛ.: 22357272
- 21.00** The Cider House Rules
- 08.00** Around the world in 80 days
- 11.30** Comme Un Chef (The chef)
- 13.00** Kate & Leopold
- 15.00** She's all that
- 17.00** Nancy Drew (2007)
- 19.00** Unstoppable
- 21.00** The Cider House Rules
- 23.15** Freeloaders
- 00.40** Ζώνη ενθλιών
- 04.40** The timekeeper
- 06.30** Seeking Justice

EXTRA

- 07.15** Extra Kids **11.05** Extra μαγειρική **12.00** Ελληνική ταινία
- 14.00** Ταξίδι ζωής **16.00** Το πάρτι της ζωής σου **16.45** ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοηματική) **17.00** Ελληνική ταινία **18.45** ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 19.30** Ελληνική ταινία **21.00** 7 μέρες Κύπρος **22.30** Ελληνική ταινία **23.55** Ξένη ταινία **01.00** ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- NOVACINEMA 1**
- 07.55** Cine News **08.20** Butterflies Are Free **10.10** Barefoot In The Park **11.55** The Oranges
- 13.30** Tootsie **15.30** Burn Notice **16.30** Cedar Cove **17.20** Satisfaction **17.55** Mike Tyson: Undisputed Truth **19.35** Flight **22.00** Rush **00.10** Blue Jasmine **01.55** Hannibal **02.45** Cine News **03.20** Foxfire
- NOVASPORTS 1**
- 02.30** Αγώνες Αυτοκινήτων NHRA Drag Racing - English Town (Ε) **05.00** Novasports - Classic Zone **14.30** Ο κόσμος της τένις - Ιούνιος (Ε) **18.00** Nova Beach Volley 15th Tournament - Τελικός Γυναικών (Live) **19.15** Nova Beach Volley 15th Tournament - Τελικός Ανδρών (Live) **20.30** Στιγμιότυπα Ισπανικού Πρωταθλήματος (Ε) **21.00** Αγώνες Αυτοκινήτων NHRA Drag Racing - New England
- LTV SPORTS 1**
- 07.00** Ισπανικό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου (Ε) **09.00** Αγγλικό Πρωτάθλημα (Ε) **11.00** Πόκερ (Ε) **13.00** Τρελά και απίθανα σπορ (Ε) **14.00** Στιγμιότυπα Ισπανικού Πρωταθλήματος (Ε) **15.00** Χωρίς παρωπίδες (Ε) **15.45** Ινποδρómies (Live) **21.00** Πόκερ **23.00** Τρελά και απίθανα σπορ (Ε) **00.00** Αγώνες αυτοκινήτου (Ε) **00.30** Μπουνετσέλια: Αφιέρωμα **01.00** Πόκερ (Ε) **03.00** Ισπανικό Πρωτάθλημα (Ε)

**Μαζί,
υποδεχόμαστε τη νέα εποχή!**

Πακέτο Συνεργασίας

Στην Alpha Bank, είμαστε έτοιμοι να υποδεχτούμε μαζί σας τη νέα εποχή που ξεκινάει, με το **Alpha Welcome Pack**. Ένα πακέτο προϊόντων και προνομίων, για να αναπτύξουμε μια σταθερή συνεργασία, με προοπτική, και να χτίσουμε μαζί μία αμοιβαία σχέση εμπιστοσύνης.

Το **Alpha Welcome Pack** περιλαμβάνει:

- Άνοιγμα τρεχούμενου λογαριασμού
- Έκδοση χρεωστικής κάρτας
- Σύνδεση με ηλεκτρονικές υπηρεσίες
- Ειδικά προνόμια και εκπτώσεις

Επιπλέον, με την επιλογή οποιασδήποτε Προθεσμιακής Κατάθεσης, σας προσφέρει ως επιβράβευση δωρεάν διαμονή σε πολυτελές ξενοδοχείο στην Κύπρο.

Καλωσορίσατε λοιπόν στην ALPHA BANK.

Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε ένα από τα Καταστήματα της Alpha Bank ή το www.alphabank.com.cy.

Η Τράπεζα διατηρεί το δικαίωμα να αποσύρει ή να τροποποιήσει τα προϊόντα ανά πάσα στιγμή.

ALPHA
welcome
PACK

Δωρεάν Γραμμή Επικοινωνίας
800 ALPHA
(2 5 7 4 2)

ALPHA BANK

Μία Τράπεζα...όλες οι επιλογές

☎ 22888888, 🖱 www.alphabank.com.cy